T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

TÜRK TARİHİ ANABİLİM DALI

YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

BÂB-I DEFTERÎ BAŞMUKATAA KALEMİ AHKÂM DEFTERİ (1612-1617)

(İNCELEME – METİN)

Yüksek Lisans Tezi

ÜLKÜ KÜÇÜK

İstanbul 2017

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

TÜRK TARİHİ ANABİLİM DALI

YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

BÂB-I DEFTERÎ BAŞMUKATAA KALEMİ AHKÂM DEFTERİ (1612-1617)

(İNCELEME – METİN)

Yüksek Lisans Tezi

ÜLKÜ KÜÇÜK

DANIŞMAN: DOÇ. DR. MURAT ULUSKAN

İstanbul 2017

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek lisans öğrencisi Ülkü KÜÇÜK'ün "Bâb-ı Defteri Başmukataa Kalemi Ahkâm Defteri (1612-1617) (Metin-İnceleme)" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Türk Tarihi Anabilim Dalı, Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile başarılı bulunmuştur.

İmza

Tez Danışmanı Üniversitesi	: Doç. Dr. Murat ULUSKAN Marmara Üniversitesi	.....
Üye Üniversitesi	: Yrd. Doç. Dr. Mehmet TAŞTEMİR Marmara Üniversitesi	.....
Üye Üniversitesi	: Prof. Dr. Fehmi YILMAZ İstanbul Medeniyet Üniversitesi	.....

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 06/07/ 2017 tarih ve 2017/13-06 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Okan YEŞILOT
Müdür

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ..... **I**
ÖN SÖZ ..... **II**
ÖZET ..... **III**
ABSTRACT ..... **IV**
KISALTMALAR ..... **V**
1. GİRİŞ **1**
2. İNCELEME **8**
2.1. BAŞMUKATAA KALEMİ AHKÂM DEFTERİ 8
2.2. TUNA DEFTERDARLIĞI 9
2.3. DEFTERDE KAYITLI MUKATAALAR 11
2.3.1. Filibe Nezâreti *11*
2.3.2. Belgrad Nezâreti *13*
2.3.3. Sofya Nezâreti *14*
2.3.4. Samako Nezâreti *15*
2.3.5. Vidin Nezâreti *16*
2.3.6. Kili ve Akkirman Nezâreti *16*
2.3.7. Niğbolu, Vidin, Rusçuk, Silistre, Rahova, Ziştovi, Tutrakan, Hırsova, Şumnu İskeleleri Mukataaları *17*
2.3.8. Balçık, Köstence, Mankalya ve Varna İskeleleri Mukataaları *20*
2.3.9. İbrâil İskelesi Mukataası *21*
2.3.10. Vidin, Vize ve Kırkkilise Beytülmâl Mukataası *22*
2.3.11. Ahyolu Memlahası Mukataası *23*
2.3.12. Voynuk Mukataaları *23*
3. SONUÇ **26**
KAYNAKÇA **27**
HÜKÜM ÖZETLERİ **29**
METİN **68**
EKLER **257**

ÖN SÖZ

Tarihi Abbasilere kadar giden mukataa sistemi, vergilerin belirli bir meblağ karşılığında iltizama verilmesi anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde de bu şekilde kullanılan mukataa kavramı, zamanla iltizamın konusu olan vergi birimi manasında kullanılmaya başlanmıştır. Bunlardan başka mukataa, 15. yüzyıl ortalarından 19. yüzyıl ortalarına kadar Hazineye ait bit takım vergilerden oluşturulmuş malî birim anlamı kazanmıştır.

16. yüzyılın sonlarına doğru kurulup teşkilatlanma ve görevlerinin belirlenmesi 17. yüzyıl başlarında gerçekleşen Başmukataa Kalemi ise özellikle Rumeli'deki Filibe pirinç sahaları, Kratova maden mukataaları ile Vidin, Niğbolu, Kili, Varna, İbrâil, İsakça, Tulça, Maçin, Ahyolu mukataaları gibi Tuna nehri kıyısındaki bütün iskele ve tuzlaların mukataa hesaplarını denetler, bu mukataalar hakkında çıkan emir ve nizamların kayıtlarını tutar ve muhafaza ederdi.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliyeden Müdevverler Defterler Tasnifi içerisinde kayıtlı 9824 numaralı Başmukataa Kalemi Ahkâm defteri, bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Tür, içerik ve tarih olarak arşiv kayıtlarında eşine az rastlanabilecek bir kıymete sahip bu defter, 1612-1617 yılları arasında özellikle Tuna nehri kıyısındaki şehir ve kasabalarda Tuna defterdarlığına bağlı mukataaların işleyişi hakkında önemli bilgiler vermektedir.

Çalışma konusunun belirlenmesinde yardımcı olan, desteğini göstererek mesaisini ayıran danışman hocam Doç. Dr. Murat Uluskan'a, maddi ve manevi destekleriyle her zaman yanımda olan aileme teşekkür ederim.

Ülkü KÜÇÜK
İstanbul 2017

ÖZET

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliyeden Müdevver Defterler Tasnifi 9824 numarada kayıtlı Başmukataa Kalemi Ahkâm defteri, Sultan I. Ahmed döneminde 1612-1617 yılları arasında Tuna nehri kıyısındaki şehir ve kasabalarda mukataa sisteminin işleyişi hakkında kıymetli bilgiler vermektedir. Maliye tarafından padişah adına verilen bu hükümler devletin, Tuna defterdarlığı bünyesindeki mukataalarla alakalı olarak nasıl bir yol izlediğini, buradaki mukataaları tasarruf etme biçimlerini yansıtmaktadır. Aynı zamanda devletin bu mukataalardan gelen gelirleri nerelerde kullandığını da görmekteyiz. Bu çalışmada, defterde bulunan hükümlerin transkripsiyon, özet ve değerlendirmeleri yapılarak, 1612-1617 yılları arasında Tuna'daki mukataa sistemi işlenmiş, önemli mukataalar tek tek ele alınarak incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Tuna, defterdar, mukataa, başmukataa, iltizam, ahkâm

ABSTRACT

9824 Başmukataa Ahkâm Defteri gives appreciated records about modus operandi of system of mukataa between 1612 and 1617 in the era of Ahmed I in Tuna territories. These judgements given by department of finance on behalf on sultan reflects us way of treatment inTuna territories. Also, we can see that how government used these revenues and where. In this examination, I have presented transcribed text and its analyses. Parallel with it, I have focused on modus operandi of mukataa system between 1612 and 1617 and handled some important mukataas one by one.

Key words: Ottoman, Tuna, defterdar, mukataa, başmukataa, iltizam, ahkâm

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
B	Receb
bk.	Bakınız
Ca	Cemâziyelevvel
C	Cemâziyelâhir
C.	Cilt
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Evâ'il	Ayın ilk ve 10. günleri arası
Evâsıt	Ayın 11. ile 20. günleri arası
Evâhir	Ayın 21. ile 30. günleri arası
Gurre	Ayın ilk günü
H.	Hicri
İA	Millî Eğitim Bakanlığı İslam Aniklopedisi
L	Şevval
M	Muharrem
N	Ramazan
Ra	Rebî'ülevvel
R	Rebî'ülâhir
S	Safer
S.	Sayı
s.	Sayfa
Ş	Şa'bân
TTK	Türk Tarih Kurumu
vs.	Vesaire
yay.	Yayınları
haz.	Hazırlayan
Za	Zilka'de
Z	Zilhicce

1. GİRİŞ

Osmanlı Devleti, müesseselerini tesis ederken Türk ve İslâm devletlerinin teşkilatlarından yararlanmıştır. Bu bağlamda defterdarlık teşkilatı da İlhanlılardan *defterdârî-i memâlik* adıyla alınmıştır. Ne zaman kurulduğu hakkında kesin bir bilgi olmamakla birlikte, bazı kaynaklardaki verilerden hareketle defterdarlığın 14. yüzyılda kurulduğu söylenebilir.[1] Ayrıca Fâtih Kanunnamesinde defterdarın vazife ve teşrifattaki yerinin tesbit edilmiş olması, 15. yüzyılda müessesenin tam anlamıyla şekillendiğini göstermektedir. Fatih Kanunnamesi'nde geçen "... ehl-i Dîvân'a âhardan âdem karışmayup evvelâ vüzarâ, anlardan sonra kadı'askerler, andan sonra defterdârlar…" ifadesiyle[2] başdefterdarın yanında ikinci bir defterdarlığın da Fatih döneminde mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Yavuz Sultan Selim'in Doğu Anadolu ve Suriye'yi fethiyle birlikte merkezi Halep olan Arap ve Acem defterdarlığı, Kanuni'nin saltanatının başlarında ise İstanbul mukataalarının da bağlandığı Şıkk-ı sânî defterdarlığı kurulmuştur. 16. yüzyılın son çeyreğinde ise Tuna yalılarındaki haslar için Tuna defterdarlığı da denen Şıkk-ı sâlis defterdarlığı oluşturulmuştur.[3] Zaman içerisinde birtakım düzenlemelerden geçerek oldukca genişleyen Defterdarlık teşkilatı, 1841'de Maliye Nezâreti'nin kurulmasına kadar işlevini sürdürmüştür.[4]

Bâb-ı Defterî olarak da anılan defterdarlık müessesinin başında devletin malî işlerinde en yetkili kişi olan defterdar bulunmaktadır. Fatih Kanunnamesi'ne göre defterdarın görevleri; "hazine hakkında yıllık raporu padişaha okumak, tayinlerle ilgili arzda bulunmak, hasları idare etmek ve hazîneyi açıp kapamak" olarak dört başlık altında toplanmıştır.[5] Zaman içerisinde malî bürokrasinin gelişimine paralel olarak defterdarlığın görevleri de artmıştır. Yılda dört kez kapıkullarına verilen ulûfelerin tahsili, başdefterdarın en önemli görevlerinden biri sayılmaktadır.[6] "XVI. yüzyılda mukataa sisteminin yaygınlaşmasıyla mukataaların tevcih denen atamaları ve gelirlerin düzenli olarak tahsili" de başdefterdarın görevlerine dâhil edilmiştir.[7] Defterdarların

---

1 Mübahat Kütükoğlu, "Defterdar", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (TDVİA)*, C. 9, s. 94-96.
2 *Fatih Sultan Mehmed Atam Dedem Kanunu Kanunnâme-i Âl-i Osman,* haz. Abdülkadir Özcan, Yitik Hazine Yayınları, İzmir 2013, s. 5-21.
3 M. Kütükoğlu, a.g.mad., s. 95
4 Rıfat Günalan, *Osmanlı İmparatorluğunda Defterdarlık Teşkilatı ve Bürokrasisi,* Kayıhan Yayınları, İstanbul 2010, s. 17.
5 *Kanunnâme-i Âl-i Osman,* s. 5-21.
6 İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1984, s. 333.
7 R. Günalan, *a.g.e.,* s. 25.

maiyetinde baş bâkikulu, cizye baş bâkikulu, veznederbaşı, sergi nâzırı ve sergi halifesi adı altında devlet gelirlerinin tahsiline yardımcı memurlar bulunmaktaydı.[8]

Osmanlı maliyesinin diğer bir kurumu olan Hazine, İç Hazine ve Dış Hazine olmak üzere iki kısımdan oluşmaktaydı. İç hazine, padişahın özel gelirlerinden oluşan hazinedir. Burada çalışanların başında hazinedarbaşı ve yardımcısı hazinedar kethüdâsı vardı. Hazineden para almak gerektiğinde sultanın izni alınır, görevlilerin huzurunda hazine açılır ve işlem hemen kaydedilerek daha sonra esas deftere geçirilirdi.[9] Kayıtları Ruznamçe kalemi tarafından tutulan Dış Hazine ise, devletin tüm gelir ve giderlerinin idame ettirildiği, başında sadrazam ve defterdar olan hazinedir.[10] Dış Hazine, Hazîne-i Âmire'yi ifade etmekteydi ve hazinedarbaşının sorumluluğunda hazine kâtiplerinden oluşmaktaydı. İhtiyaç durumunda dış hazine, iç hazineden faydalanır sonra da alınan para yerine iade edilirdi. Özellikle 16. yüzyıldan itibaren dış hazine genellikle savaşlardan dolayı masraflarını karşılayamaz olmuş ve iç hazineden yardım alınmaya başlanmıştır.[11]

Maliye büroları arasında gelir-giderlerin denetimini yapan, tüm büroların yöneticisi durumunda ve başında Başmuhasebeci olan Muhasebe-i Evvel (Başmuhasebe) Kalemi bulunmaktadır. Hristiyan ve Yahudilerden alınan cizyelerin malî-idarî işine ve tahsiline bakan Cizye Muhasebesi; büyük camiler, hac yönetimi, Mekke, Medine ve Kudüs vakıflarının gelirlerinin tahsil edilmesi ve harcamalarının yapılması ile ilgilenen Haremeyn Muhasebesi ve bu muhasebenin ilgilendiği yerlerin mukataalarını yöneten Haremeyn Mukataası defterdarlığa bağlı kalemlerdendir. Ayrıca bazı maden gelirlerini, Rumeli kıptilerinin cizyelerini, tütün ve kahve vergilerini denetleyen büyük bir büro olan Maden Mukataası, bazı mukataa gelirlerini ve sadrazam, vüzera, defterdar vb. devlet adamlarına görevleri karşılığında verilen hasları ve padişah annelerine, hanımlarına, kızlarına vs. verilen paşmaklıkları denetleyen Haslar Mukataası; İstanbul, Selanik, Mora, Edirne ve Muğla'daki bazı mukataaları denetleyip kaydeden bir İstanbul Mukataası, Anadolu defterdarlığına bağlı olup Bursa, Balıkesir, Kastamonu, Limni Bozcaada gibi yerlerin kayıtlarını tutan Bursa Mukataası

8 M. Kütükoğlu, a.g.mad., s. 95-96.
9 Cengiz Orhonlu, "Hazine" *TDVİA,* C. 17, s.131.
10 Ahmet Tabakoğlu, *Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi,* Dergâh Yayınları, İstanbul 1985, s. 35.
11 C. Orhonlu, a.g.mad. s. 131-132.

bulunmaktadır. Bunların dışında Avlonya, Eğriboz, Kefe, Ağnam mukataaları ve inceleme konumuz olan Mukataa-i Evvel (Başmukataa) kalemi bulunmaktadır.[12]

Başmukataa Kalemi, muhtemelen 16. yüzyılın son çeyreğinde kurulmuştur. Ancak bir kalem olarak teşkilâtlanması ve görevlerinin belirlenmesi 17. yüzyıl başlarında gerçekleşmiş olmalıdır.[13] "Başmukataa Kalemi, özellikle Rumeli'deki Filibe pirinç sahaları, Kratova maden mukataaları ile Vidin, Niğbolu, Kili, Varna, İbrâil, İsakça, Tulça, Maçin, Ahyolu mukataaları gibi Tuna nehri kıyısındaki bütün iskele ve tuzlaların mukataa hesaplarını denetler, bu mukataalar hakkında çıkan emir ve nizamların kayıtlarını tutar ve muhafaza eder, bu arada bazı vazife, has[14] ve sâlyâne[15] tahsislerine de bakardı." Yirmi yedi gelir kaynağı bulunan Başmukataa Kalemi'nde; Filibe, Vidin nezâretleri, Kili-İsakça mukataaları, İbrâil, İsmâil, Üsküp nezâretleri başta geliyordu.[16] 1587'de kurulan Tuna defterdarlığına bağlı mukataalar da bu büronun bölgesindeydi.[17]

Başmukataanın "1686-87 yılına ait gelir kaydında görülen en önemli gelir kaynakları Rusçuk voyvodalığı, Ahyolu tuzlası ve Varna mukataalarıydı."[18] En mühim gelir kaynakları Rumeli'de bulunan Başmukataa kaleminin, büyük kayıplara neden olan savaşlar nedeniyle ve birçok mukataanın işgal bölgelerinde kalmasıyla denetledikleri gelirler azaldı ve kalem önemini zamanla kaybetti. "Maliye Nezâreti'nin kurulması (1841) sırasında görevlerinin, mukataa işleriyle meşgul olan haslar, İstanbul ve mâlikâne kalemleriyle birlikte yeniden teşkil edilen Mukataat Muhasebesi'ne devri üzerine de bu kalem lağvedildi."[19]

Tarihi Abbasilere kadar giden *mukataa* sistemi ise, gelir kaynaklarının belirli bir meblağ karşılığında iltizama verilmesi anlamına gelmekteydi. Osmanlı Devleti'nde de bu şekilde kullanılan mukataa kavramı, zamanla iltizamın konusu olan vergi birimi anlamında kullanılmaya başlanmıştır. Bununla beraber mukataa, 16. yüzyıl ortalarından

---

12 Baki Çakır, *Osmanlı Mukataa Sistemi (XV – XVIII. Yüzyıl)*, Kitabevi, İstanbul 2003, s.101-111; A. Tabakoğlu, *a.g.e.*, s. 83-95.

13 Feridun Emecen, "Baş mukataa", *TDVİA*, C.5, s. 135.

14 Yüz bin akçeden fazla hâsılat temin eden timarlar hakkında kullanılan bir tabirdir. M.Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,* Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, C. I, s.750; 1 yıllık geliri 100.000 akçeden fazla olan tımar ve dirliklere verilen isim. Fehmi Yılmaz, *Osmanlı Tarih Sözlüğü,* Gökkubbe, İstanbul 2010, s. 225.

15 Tanzimattan önce bir kısım memurlarla müstahdemlere senelik olarak verilen vazife (ücret) anlamında kullanılan bir tabirdir. M.Z. Pakalın, *a.g.e.,* C. 3, s. 111; Yıllık olarak verilen maaş. Deniz ümerasının çoğu, Kırımhanları ve hanzadeleri, salyaneli eyalet valileri ve sancakbeyleri maaşlarını bu adla ve yıllık olarak alırlardı. F. Yılmaz, *a.g.e.*, s. 565.

16 F. Emecen, *a.g.mad., TDVİA*, C. 5, s. 135.

17 B. Çakır, *a.g.e.*, s. 99.

18 A. Tabakoğlu, *a.g.e.*, s. 92.

19 F. Emecen, a.g.mad., s. 135.

19. yüzyıl ortalarına kadar hazineye ait bit takım vergilerden oluşturulmuş malî birim anlamı kazanmıştır.[20] Bu anlamıyla İstanbul'un fethinden sonra, "artık ekonomik hayatın tüm alanlarını, hem de iltizam yöntemini kapsamakta olup sistemleşme sürecine girmiş bulunmaktaydı."[21] Mukataalar iltizam, emanet ve mâlikane olmak üzere üç şekilde tasarruf/deruhde edilmekteydi.

İltizam sistemi, mukataaların müzayede usulüyle belirlenen ve bir kısmı peşin olarak alınabilen bir bedel karşılığında, belirli bir süreliğine, güvenilir bir kefalet şartıyla devredilme işlemidir. Toplumun her kesiminden bireylerin talip olabileceği bu işin tasarruf hakkını elde eden kişiye *mültezim* denmektedir. Mahallin malî idarecisine başvuruyla başlayan süreçte, verilen teklifler sonunda mültezimlik için uygun görülen kişiye *tahvil* adı verilen belirli süre ile verilmektedir. Bu süre genellikle 1-3 yıl arasında değişmekle birlikte 12 yıla kadar çıktığı da görülmektedir.[22]

Mültezimin ya da devlet memurlarının tasarrufuna bırakılan mukataalarda devletin buralarda temsilcisi olarak yönetim, tahsil ve denetim işleri ile sorumlu birtakım görevliler bulunuyordu. Bu görevlilerden *emin*, pahası henüz biçilmediği için iltizama verilmemiş ya da mültezimler tarafından talep edilmeyen yerlerde yönetim memuru olarak görevlendirilmekteydi. Bundan başka, mukataaların bir araya getirilerek bir grup halinde işletilmesi de söz konusuydu. Bir bölgedeki mukataaların birleşmesiyle oluşan *nezâret*, adını geliri en yüksek olan mukaataasından alıyordu ve işletmesi de *nâzır* tarafından sağlanıyordu. Mukataaların gelirleri, nâzır adına ve onayıyla tahsil edilmekteydi.

Yönetim kadrosunun dışında, tahsil işlerinde görevli memurlardan *muhassıl*, mukataalarda gelirleri usulüne göre tahsil etmekle görevliydi. Bir diğer memur olan *voyvoda*, vergi gelirine sahip kimselerden aldığı yetkiyle kendi namına ya da bir başkası adına vekâleten vergi tahsil eden görevlileri nitelemekteydi. *Kabzımal* ise mültezim tarafından mukataa gelirlerini tahsil ile görevlendirilmekte ve bu mukataa gelirlerinin ödemelerinde mültezim ile birlikte sorumlu olmaktaydı.

Yönetim ve tahsil memurlarından farklı olarak mukataaların denetim işlerini yapan bazı görevliler vardı. Bunlardan, taşrada mukataalar konusunda yetkilendirilmiş olan *müfettiş*in; mukataalara kefil alma, hesaplarının incelenmesi, merkezle bağlantının

---

20 Mehmet Genç, *"*Osmanlı Maliyesinde Mukataa Kavramı*", Osmanlı Maliyesi Kurumlar ve Bütçeler,* Mehmet Genç, Erol Özvar (haz), Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul 2006, s. 57.

21 B. Çakır, *a.g.e.*, s. 33.

22 Mehmet Genç, "İltizam" *TDVİA*, C. 22, s. 155.

sağlanması, gelirlerin tahsili gibi sorumlulukları bulunmaktaydı. Müfettiş dışında, mukataaların denetimi ile ilgili işlerde, bulundukları beldenin maliye müfettişi konumundaki *kadılar* bulunmaktaydı. Kadı'nın görevleri arasında, mukataaların genel durumlarını takip ederek merkeze iletmek ve aksaklıkları çözüme kavuşturmak da bulunmaktaydı.[23]

Nakdî ekonominin ehemmiyet kazandığı 16. yüzyıl ortalarına doğru nakit ihtiyacını karşılama, iltizam sisteminin yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamıştır. Devlet, imparatorluğun yüzlerce kilometre ötesindeki topraklarında vergileri aynî olarak toplayıp merkeze gönderemeyeceği için vergileri nakdîye çevirecek bir zümreye ihtiyaç duymuştur. Bu duruma çözüm olarak da "hizmet ve vergi tahsildarlığı görevini aynı kişide birleştirerek hem zamandan hem de enerjiden tasarruf etmiştir." Mültezim, aynî olarak topladığı vergiyi nakdîye dönüştürerek devletin hazinesine ulaştırmakla sorumlu tutulmuştur.[24]

İmparatorluğun askerî-idarî teşkilâtlanmasının temel direği olan timar sistemi, aynı zamanda mîrî arazi sisteminin işleyişinde, köylü-çiftçilerin statüleri ve ödeyecekleri verginin belirlenmesinde ve imparatorluğun klasik çağında (1300-1600) tarımsal ekonominin yönetiminde esas belirleyici faktör olmuştur.[25] Timar sistemiyle araziler boş kalmamış, timarlı sipâhiler halkı eşkıya zulmünden koruyarak devlet sınırlarını korumuşlardır. Zamanla timarlar, saray halkı ve valilere arpalık veya paşmaklık olarak verilmeye başlayınca timarlı sipahi sayısında azalma olmuş, buna karşılık ulûfeli askerler çoğalmıştır.[26] Devlet, ulûfelilere para yetiştirmek ve devletin artan harcamalarını finanse edebilmek için mukataa sistemini yaygınlaştırmış**,** timar alanlarını da mukataaya kaydırmıştır. "Devlete ait gelir kaynaklarının mukataa haline getirilmesinin amacı, hazine gelirlerinin artırılması ve düzenli olmasına yönelik bir uygulama idi."[27] Mukataalar, hazine için istikrarlı ve öngörülebilir olduğundan dolayı hazineye harcama yapma konusunda bir güven vermekteydi.[28] Devlet, mukataa sistemi ile gelirleri toplama işini birimler (mukataalar) haline getirerek kendi adına

---

23 B. Çakır, *a.g.e.*, s. 119-137.
24 Mehmet Genç, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2000, s. 100-101.
25 Halil İnalcık, "Timar" *TDVİA*, C. 41, s. 168.
26 Koçi Bey, *Koçi Bey Risaleleri*, haz. Seda Çakmakçıoğlu, Kabalcı yayınevi, İstanbul 2007, s. 31.
27 B. Çakır, *a.g.e.*, s. 35.
28 Mehmet Genç, *Osmanlı Maliyesi Kurumlar ve Bütçeler "Osmanlı Maliyesinde Mukataa Kavramı",* Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul 2006, s. 58.

kolaylaştırmıştır.[29] Böylece gelirlerini toplamak için masrafa girmek yerine, günümüzdeki anlamıyla özelleştirmeye giderek bu işi ifa etmiş olmaktaydı.[30]

16. yüzyılın ortalarından 17. yüzyılın ortalarına kadarki süreçte timar sisteminde bir daralma olması, mukataa sektörünün genişlemesinde önemli bir etken olmuştur.[31] Yine bu dönemde yönetim, gerekli peşinatı daha rahat ödeyebilecek ve reayaya kudretini hissetirebilecek olan *ehl-i örfü*[32] de bu sistemin içine dahil etmiştir. Mukataa sistemi özellikle ehl-i örf taifesinin bu alanda yoğunluk göstermesiyle çok büyük rekabetlerin yaşandığı bir mecra haline gelmiştir. Bu sıkı rekabet, mukataa bedellerinin artmasına neden olmuş ve zaman içerisinde birtakım sıkıntıları da beraberinde getirmiştir. Kâr-zarar tablosunu hesaplayarak en yüksek meblağı ödemeyi taahhüt eden mültezim, mukataanın tasarruf hakkını elde etmekteydi. Ancak bir mültezimin mukataayı alması ona tahvil süresi bitene kadar tasarruf etmede garanti vermemekteydi. Çünkü devlet, aynı tahvil zamanında daha fazla bedel ödemeyi teklif edene *ziyadeleştirme* adı altında verilebilmekteydi.[33] Yani bir mukataa aynı tahvil döneminde defalarca kez el değiştirebilmekteydi.[34] Mukataanın ne kadar süre elinde kalacağını kestiremeyen iltizam sahipleri vergi kaynağının muhafaza edilmesiyle ilgilenmemekteydiler. Tek dertleri en kısa zamanda masraflarını çıkarabilmek ve olabilecek en iyi kârı elde etmek olan mültezimler zaman zaman reayaya da baskı yapmaktaydılar.[35] Devlet bu duruma bir tedbir olarak mukataaların memurlar tarafından işletilmesini uygulamaya koymuştur. *Emanet* yöntemi olarak adlandırılan bu sistemde işletme *kethüda*, *voyvoda* ya da *muhassıl* gibi unvanlarla anılan eminler tarafından yönetilmektedir. Devletten belirli miktarda maaş ya da yüzdelik alan eminler, mukataanın kâr veya zararından sorumlu tutulmamaktadır.[36] Güvenilir kişilerden oluşan eminler görevlerini ifa ederken kadılardan yardım almaktadırlar.[37]

Normal şartlarda emanet, ilk kez mukataa olarak verilecek yerlerin yıllık gelirinin hesaplanmasında, iltizam olarak talep edilmeyen yerlerde[38] ve "madenler gibi stratejik durumdan dolayı devlet tarafından işletilmesi zaruri olan işletmelerde

---

29 B. Çakır, *a.g.e.,* s. 2.
30 A. Tabakoğlu, *a.g.e.,* s. 120.
31 M. Genç, *a.g.e,* s. 62.
32 Yerel idareciler. F. Yılmaz, *a.g.e,* s. 151.
33 Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Devri Üzerine Makaleler- Araştırmalar*, Kardelen Kitabevi, Isparta 1999, s. 73-74.
34 A. Tabakoğlu, *a.g.e.,* s. 123-124.
35 Murat Çizakça, "*Osmanlı İmpatorluğunda İç Borçlanmanın Evrimi (XV. yüzyıldan, XIX. yüzyıla)*" Yeni Türkiye, Ankara 2000, sy. 32, s. 157.
36 A. Tabakoğlu, *a.g.e.,* s. 128.
37 B. Çakır, *a.g.e.,* s. 150.
38 B. Çakır, *a.g.e.,* s. 150.

uygulanıyordu."[39] Zaman içerisinde iltizamın halka dayattığı ağır vergiler emanet usulüne yönelmeyi beraberinde getirmiştir. Ancak yılsonunda hesaplar görüldüğünde gelirlerin iltizamdan daha düşük olduğu anlaşılmış ve iltizam yöntemine dönmek kaçınılmaz olmuştur.[40]

17. yüzyılın sonlarından itibaren iç borçlanmaya karşılık olarak verilen mukataalar, beraberinde birtakım sorunları da getirmiştir. Sistem, hacim olarak gelişirken bu durumun bütçeye yansımaması, yönetimi yeni sistem arayışlarına sevk etmiştir. Yeni sistem arayışındaki amaç, sadece ekonomik gelişmeyi sağlamak değil, bunun yanında halka yapılan baskıları ortadan kaldırmak[41] ve savaş vb. durumlarda gereken yüklü peşinleri karşılamaktı.[42] "Mültezimlerin sık sık değişmesinden doğan mahzurları gidermek üzere mukataaları şen ve abadan eylemek şartı ile değişmez bir mültezime..." ibaresiyle de belirtildiği üzere sorunlara çözüm mahiyetinde askeri zümre mensuplarına hayatları boyunca *mâlikâne* olarak 1695 yılından itibaren verilmeye başlamıştır.[43]

İltizamın yerine kurulan bu sistem, malikânecilerin devletin malını malikâne olarak alıp mülkü gibi davranmaları[44] ve vergi toplamayı kendileri yapmayıp aracılar koymaya başlamalarıyla, vergi yükünü arttırıcı bir mekanizma haline gelmiştir. Devlet, malikâneden istediği verimi alamadığından bu kez de bir iç borçlanma türü olan *esham* sistemini 1775 yılında uygulamaya koymuştur. Böylece hem şeffaf bir borçlanma ortamı oluşturulmuş hem de mukataaların yönetimi Maliye sorumluluğunda kalmıştır. Bu yöntemden de memnun kalmayan devlet, Nizam-ı Cedîd'in masrafları için İrâd-ı Cedîd Hazinesi'ni kurmuştur. Bu hazinenin 1807'de kaldırılmasıyla mukataaları iltizamla tasarruf etme şekline tekrar geçilmiştir.[45]

---

39 Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri*, C. 1, FEY Vakfı, İstanbul 1990, s. 202.
40 M. Genç, "İltizam", *TDVİA,* C. 22, s. 158.
41 M. Genç, *a.g.e.,* s. 157.
42 Erol Özvar, Osmanlı Maliyesinde Malikâne Uygulaması, Kitabevi, İstanbul 2003, s. 3.
43 Mehmet Genç, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2000, s. 103[n]7
44 B. Çakır, *a.g.e.*, s. 161.
45 M. Genç, "İltizam", *TDVİA,* C. 22, s. 157

2. İNCELEME

2.1. BAŞMUKATAA KALEMİ AHKÂM DEFTERİ

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliyeden Müdevver Defterler Kataloğu içerisinde kayıtlı 9824 numaralı ahkâm defteri, Başmukataa Kalemi tarafından tutulmuş erken tarihli bir ahkâm defteri olması hasebiyle büyük önem arz etmektedir. Defter, 9 C 1021-10 Ra l026 (7 Ağustos 1612-18 Mart 1617) tarihlerini kapsamaktadır. İçeriğini, Tuna defterdarlığına bağlı mukataalarla ilgili çeşitli meseleler hakkında merkezden gönderilen emir/fermanlar oluşturmaktadır. Bu ferman veya hükümler ya doğrudan ya da bir mesele hakkında o bölgeden gelen şikâyet arzuhalleri üzerine gönderilmektedir.

9824 numaralı Başmukataa Kalemi Ahkâm defteri 147 sayfadan oluşmaktadır. Defterde s. 27-28, 46-50, 111-112, 115-119 olmak üzere 14 boş sayfa bulunmaktadır. Bunlardan 46, 104, 106 ve 119 numaralı sayfalar numaralandırılmış ancak boş bırakılmış, diğerleri ise sayfa numaraları atlanarak doğrudan sonraki sayfalara geçilmiştir. Bundan başka, 42. sayfaya ek olarak 42/1, 42/1-B, 42/2 numaralı 3 sayfa ilave edilmiştir. Defterin 8, 29-30, 51, 73-74, 83-84, 127, 132 ve 147'inci sayfalarında siyakat hattıyla kayıtlar mevcuttur.

Hicri aylar bazen kısaltılarak bazen de tam tarih şeklinde yazılırken, bazı hükümlerde ise sıfatları *(Recebü'l-mürecceb, Ramazânü'l-Mübârek vs.)* ile birlikte kaydedilmiştir. Bundan başka, ayın ilk on günü için *evâ'il*, ikinci on günü için *evâsıt,* son on günü için *evâhir*; ayın ilk günü için *gurre*, son günü için de *selh* ifadeleri kullanılmıştır. Sene yazımında ise bazen rakamlar bazen de Arapça yazım şekli (sene isnâ ve ışrîn ve elf) tercih edilmiştir.

Çalışmada kullandığımız transkripsiyon usulü şu şekildedir: Türkçe fiiller sonundaki "b" ler "p" olarak yazılmıştır. Defterde bulunan (ع) lar (‘) ile hemzeler (ء) ise (’) ile gösterilmiştir. Arapça ve Farsça'daki uzun ünlüler "â-î-û"ile gösterilirken (ق) ve (غ) lardan sonra "ā-ī-ū" olarak gösterilmiştir. Defterde sayfalar numalandırılmış ancak, hükümler numaralandırılmadığı için çalışmalarda kolaylık sağlamak amacıyla hükümlere her sayfada 1'den başlamak üzere numara verilmiştir. (s.1, h.1, s.13, h.3 vs.) Olması gerektiği halde kâtip tarafından yazılmayan ifadeler köşeli parantez [ ] içerisinde

belirtilmiştir. Tarihlerde bulunan ay kısaltmaları (L, Ra, Z vs.) metinde geçtiği şekilde yazılıp kısaltmalar bölümünde bunlar açıklanmıştır. Okunuşunun doğruluğundan emin olunamayan özel isimlerin arkasına (?) ifadesi konulurken okunamayan kelimeler (…) ile gösterilmiştir. Hükümlerde yazılmayan kelimeler boş pazantez ( ) ile gösterilmiştir.

2.2. TUNA DEFTERDARLIĞI

Tarih boyunca Balkan devletlerinin siyasi ilişkilerinde, sosyal ve ekonomik durumlarında belirleyici bir etkisi olan Tuna bölgesinde doğrudan hâkimiyet kuran ilk Müslüman devlet Osmanlıdır. Osmanlı Devleti'nin kara ve su hâkimiyetine önem vermesi Tuna'ya yönelmesi için yeterli bir sebep oluşturmuştur. Tuna'ya yönelik Osmanlı akınları, Yıldırım Bayezid döneminde başlamış, İbrâil'in 1538-1540 yıllarında Osmanlı toprağına katılmasıyla birlikte Tuna havzası tamamen Osmanlı hâkimiyetine girmiştir.[46]

Orta Avrupa'yı Balkanlar'a, Balkanları da Karadeniz ve Akdeniz ülkelerine bağlayan Tuna nehri, Avrupa'nın en önemli suyolu konumundaydı. Önemli bir ticarî ve askerî bölge olan Tuna'nın Osmanlı'ya geçmesi, bu coğrafyanın bünyesinde bulundurduğu stratejik gücün de Osmanlı'ya geçmesi anlamına geliyordu. Tuna'ya hâkim olan Osmanlı Devleti, Tuna iskeleleri gümrük gelirlerini birleştirerek bir ünite altında toplamış ve evâsıt-ı C 997 / 19-28 Mayıs 1587 tarihinde Tuna defterdarlığını kurmuştur. Başına da sâbık Başdefterdar Burhaneddin Efendi getirilmiştir.[47] Bu defterdarlık Osmanlı'nın dördüncü defterdarlığıydı ve "Vidin'den Karadeniz'e, Varna'dan Özü'ye (Oçakof) kadar Tuna iskeleleri gümrük ve adı geçen Tuna ve Karadeniz bölgelerinin resmî vergileriyle ilgili muamelata bakardı."[48]

Tuna defterdarlığına bağlı mukataaların yazışmalarının yapıldığı kalem Başmukataa kalemidir. Defterimizde; mevâcib temîni,[49] tahvili tamamlanan yerlere yeni mültezimler bulunması[50], Istabl-ı Âmire'ye gidecek arpanın temîni[51] gibi konularda doğrudan Tuna defterdarının muhatap alındığı hükümler mevcuttur. Tuna defterdarı, sorumluluğu altında bulunan yerlerin mültezimlerinin Hazine'ye yapması gereken

46 Mihai Maxim, "*Tuna",* TDVİA, C. 41, s. 372- 373.
47 Selânikî Mustafa Efendi, *Tarih-i Selânikî*, C. I, haz. Mehmet İpşirli, İstanbul 1989, s. 183; Defterdarlığın kuruluş tarihi Mihai Maxim tarafından 1583 olarak verilmektedir. M. Maxim, *a.g.mad*., TDVİA, C. 41, s. 372- 373.
48 M. Maxim, a.g.mad., TDVİA, C. 41, s. 373.
49 s.13, h. 2 (B-N 1022 / 1613); s. 107, h. 1 (2 M 1021 / 5 III 1612); s. 113, h. 9 (8 Ra 1022 / 28 IV 1613).
50 s. 44, h. 2 (4 Ş 1023 / 9 IX 1614).
51 s. 100, h. 1 (15 B 1024 / 10 VIII 1615).

ödemelerin ve taahhütlerinin takipçisi olmak durumundaydı. Yaşanan gecikme ya da aksaklıkların giderilmesinde kendisi ve ilgili yerlerin kadıları görevlendirilirdi. Örneğin 1023/1614 tarihli bir hükümde; Eflak beyi tarafından gönderilmesi gereken tuzun birkaç yıldan beri gönderilmediği hususunda Tuna defterdarı tarafından merkeze ulaştırılan bir şikâyet söz konusuydu.[52] Başka bir örnekte ise Balçık, Köstence ve Mankalya mukataaları mültezimi Yako'nun 4 yıldır ödeme yapmaması üzerine Tuna defterdarı ve ilgili yerlerin kadılarına hitaben emirler yazılmıştı.[53]

Hükümlerden anlaşıldığı üzere Tuna defterdarına bağlı mukataalara talip olan mültezimler, iltizamları süresince karşılaştıkları problemleri merkeze arz edebilmekte ve defterdarlığa hitaben yeni emirlerin çıkartılmasını sağlayabilmekteydiler. Örneğin, 1020-1021/ 1611-1612 yıllarında Vidin mukataalarına nâzır olan Rıdvan'ın zimmetinde devlet malı bulunduğunu ve bunun tahsil edilmesi gerektiğini bildiren yeni nâzırın arzı üzerine, Tuna defterdarından konuyla ilgilenmesi ve mukataa kâtipleri vasıtasıyla müfredat defterlerinden gerekli kontrollerin yapılarak eski nâzırdan gereken tahsilatın yapılması emredilmişti.[54]

Devletin bir giderinin karşılanmasında ocaklık[55] olarak tayin olunan yerlerin gelirlerinin bir başka yere aktarılması söz konusu olmazdı. Böyle bir durumla karşılaşıldığında sorun, merkeze iletilerek çözüme kavuşturulurdu. Örneğin, Varna İskelesi mukataasından yıllık 20 bin kile arpa Saray ahırı için ocaklık haline getirilmişti. Tuna defterdarı, gönderdiği bazı kişilerin ulufelerinin buradan karşılanmasını istemişti. Bu durum saray için ocaklık tayin edilen 20 bin kilelik arpanın eksilmesine neden olmasından dolayı, ne Tuna defterdarı tarafından ne de başka yerlerden gönderilen kimselere iltizam şartları dışında ödeme yapılmaması istenmişti.[56]

Mukataa sistemi bünyesinde mültezimler, her altı ayda bir *irsâliye* adı altında devlete ödeme yapmakla mükellef idiler.[57] Mültezim eminler, devlet için yaptıkları harcamaları yine devlete ödemeleri gereken meblağdan düşmekteydiler.[58] Örneğin Niğbolu, Rusçuk, Silistre ve bağlı mukataalara kale askerlerinin maaşlarını tahsil için gelen havaleler ile mültezimlerden irsaliye ödemesinden önce maaş ödemelerinin

52 s. 55, h. 1 (12 R 1023 / 22 V 1614).
53 s. 55-56 (15 R 1023 / 25 V 1614).
54 s. 57, h. 2 (22 R 1023 / 1 VI 1614).
55 Osmanlı idarî ve malî teşkilatında belirli bir tahsisat alanını belirten terime *ocaklık* denir. Özellikle merkezden uzak sınır bölgelerindeki askerî görevlilerin maaşları, ocaklık tayin edilen genellikle o bölgede mukataaların gelirlerinin tahsis edilmesiyle karşılanırdı. Buna ocaklık mevâcib denirdi. F. Yılmaz, *a.g.e.*, s. 510.
56 s. 40, h. 1 (15 S 1023 / 27 III 1614).
57 s. 56, h. 2 (26 R 1023 / 5 VI 1614); s. 136 (3 Ra 1023 / 13 IV 1614).
58 s. 13, h. 1 (18 Ra.1022); s. 41, h. 2 (29 S 1023 / 10 IV 1614); s. 61, h.2 (20 Ca 1023 / 28 VI 1614).

yapılması istemekteydi. Mültezimlerin konuyu arz etmesi üzerine merkezden irsaliye ödemelerinin öncelikli yapılmasına dair emir çıkmıştı.[59]

Devlet malına gelebilecek zararların önlenmesine yönelik emirlerin muhatapları arasında Tuna defterdarları da bulunmaktaydı. Örneğin, Tuna'daki iskelelere yanaşarak vergi vermek zorunda kalan tüccarların ödeme yapmamak için iskelesi olmayan yerlere yanaşmaları üzerine, Tuna defterdarı ve ilgili yerin kadısına hitaben yazılan emirler ile gereken önlemlerin alınarak devlet malının zarar görmesine engel olunması istenirdi.[60]

Tuna Hazinesi'nin giderlerinin büyük bir kısmını Özi kalesi askerlerinin maaşları oluşturmaktaydı.[61] Yine Özi kalesinde bina yapımında emeği geçen mimar, haddad, kiremitçi gibi çalışanların[62] ve Karadeniz seferindeki askerlerin ulufeleri[63] de bu masrafların bir kısmını teşkil etmekteydi. Ulufe temini dışında, Istabl-ı Âmire'ye arpa tedariki[64], Donanma-yı Hümayun gemilerinin mühimmatı için akçe temini[65] gibi masraflar da bu hazinenin giderleri arasındaydı.

2.3. DEFTERDE KAYITLI MUKATAALAR

2.3.1. Filibe Nezâreti

Osmanlı hâkimiyeti döneminde Balkanlar'daki önemli şehirler arasında yer alan, aynı zamanda cami, medrese gibi yapılarıyla ve burada yetişen ilim adamlarıyla önde gelen İslâm merkezlerinden biri olan Filibe, Yukarı Trakya ovasında Meriç nehrinin iki yakasında kurulmuştur.[66] Defterimizde toplam 23 hükümden oluşan Filibe nezâreti mukataalarıyla ilgili hükümlerin önemli bir kısmını çeltik ekimi ve buralardan hâsıl olan mîrî pirincin tasarrufu oluşturmaktadır. Çeltik ekimi için oldukca elverişli topraklara sahip olan Filibe'de üretilen pirinç ile sarayın ihtiyacı karşılandığı gibi, satışından elde edilen gelirle bölgedeki önemli şehirlerin kale neferlerinin maaşları ödenmekteydi.

---

59 s. 56, h. 2 (26 R 1023 / 5 VI 1614).
60 s. 120, h. 2 (4 N 1024 / 29 VIII. 1614).
61 s. 1(M), h. 4 (22 S 1022 / 13 IV 1613); s.107, h.1 (2 M 1021 / 5 III 1612);
62 s. 90, h. 1 (20 Ra 1024 / 19 IV 1615)
63 s. 13, h. 2 (B-N 1022)
64 s. 100, h. 1 (15 B 1024 / 10 VIII 1615)
65 s. 109, h.1 (25 Za 1020 / 29 I 1612)
66 Machiel Kiel, "Filibe" *TDVİA*, C. 13, s. 79.

Filibe nezâretine bağlı mukataaların başında nâzır olarak Dergâh-ı âlî müteferrikalarından Hasan Ağa'yı,[67] onun ardından da Mustafa Ağa'yı görmekteyiz. Söz konusu mukataaların gelir kaynakları çeşitlilik göstermemekle birlikte, Cisr-i Mustafa Paşa, Yeni Zağra ve Kızanlık kazalarının beytülmâl-ı âmme, yava cizyesi ve kaçkun gelirleri öteden beri Filibe mukataaları nâzırı tarafından tahsil edilirdi. Karşılaşılan sorunlar arasında, komşu kazalardaki mukataa eminlerinin bu gelir kaynaklarını kendi sınırları içerisine dâhil etme çabaları geliyordu. Örneğin, Rodoscuk emininin bu kaynakları bir şekilde kendi iltizamına ilhak etmesi Filibe mukataa nâzırının zarar etmesine neden olmuştu. Yıllık seksen bin akçe zarara uğrayan nâzır, şikâyetini merkeze bildirerek ya söz konusu gelirin tekrar kendi iltizamına dâhil edilmesini ya da o miktarın iltizam ödemesinden düşülmesini talep etmişti. Bu tür problemlerde kayıtlara bakma yolunu izleyen devlet, söz konusu tasarruf kimin beratında kayıtlı ise ona verilmesini emretmiştir.[68]

Bir diğer gelir kaynağı da Filibe mukataalarından çıkarılan pirincin Edirne, İpsala, Malkara, Sofya, Filibe ve Hasköy kazalarında satışından elde edilen kazançtı. Bu kazalarda yılın altı ayı pazar kurulur ve Filibe'den hâsıl olan mîrî pirinç satılmadan dışarıdan pirinç satışına izin verilmezdi. Bu yasağa uymayıp satış yapmak isteyenlerin pirinçlerine ise devlet tarafından el konulurdu.[69]

Gider kalemlerine baktığımızda ise Budin, Temeşvar, Kanije ve Eğri kale neferlerinin mevâcib ödemesi için her yıl Filibe'den otuz bin kile pirinç gönderildiği görülmektedir. Bu pirinç önce Belgrad'a kirâ arabalarıyla nakledilir, oradan da söz konusu eyaletlere dağıtılırdı. Bunlardan Temeşvar eyaletindeki asker mevâcibi için üç bin, Kanije eyalet askeri için dokuz bin, Eğri eyalet askeri mevâcibi için sekiz bin ve palankalara iki bin akçe tahsis edilmekteydi. Gönderilen bu pirinçlere ek olarak nakil işlemi için kullanılan arabaların kiraları da Filibe mukataasının giderleri arasında yer almaktaydı.[70] Bir diğer gider kalemi de Filibe'de mevcut Has ahırda kışlayacak develerin ve davarların masraflarının karşılanmasıydı.[71] Mukataa nâzırları her yıl Hazine'ye teslim etmekle mükellef oldukları kırk yük akçenin dışında Hazine'nin mevâcib ödemesine katkıda bulunmak üzere beş yük akçe daha gönderirlerdi.[72] Ayrıca

67 s. 21- 22 (8 B 1022 / 24 VIII 1613); s. 32, h. 1 (19 Ş 1022 / 4 X 1613).
68 s. 93, h. 3 (2 C 1024 / 29 VI 1615).
69 s. 94, h. 1 (2 C 1024 / 29 VI 1615).
70 s. 2, h. 1 (26 Z 1021 / 17 II 1613); s. 2, h. 2 (26 Z 1021 / 17 II 1613); s. 4, h. 1 (6 M 1022 / 26 II 1613); s. 10, h. 3 (20 S 1022 / 11 IV 1613); s. 100, h. 2 (7 B 1024 / 2 VIII 1615).
71 s. 39, h. 3, (2 S 1023 / 14 III 1614); s. 41, h. 2 (29 S 1023 / 10 IV 1614).
72 s. 126, h. 2 (15 Za 1024 / 6 XII 1615).

Topkapı Sarayı'nın pirinç ihtiyacı da Filibe'den karşılanırdı.[73] Süleyman Han Zaviyesi dervişlerinin ve Şeyh Murtaza Zaviyesi fukaralarının pirinç ihtiyaçları da bu mukataadan temin edilmekteydi.[74]

2.3.2. Belgrad Nezâreti

Belgrad, Avrupa'nın birçok noktasını Viyana ve Budapeşte üzerinden İstanbul'a ve Önasya'ya bağlayan ana yollar üzerinde, Sava nehrinin Tuna'ya karıştığı yerde stratejik bir noktada bulunmaktaydı. Belgrad nezâreti mukataaları giderlerinin önemli bir kısmını Eğri, Belgrad, Temeşvar gibi sınır askerlerinin mevâcib ödemeleri oluşturmaktaydı. Örneğin mevâcib ödemesi olarak Belgrad nezâreti gelirlerinden Eğri kaleleri neferatı için her sene on yedi yük seksen üç bin sekiz yüz doksan altı akçe ödenmekteydi.[75] Tabi ki bu ödemeler her zaman sorunsuz bir şekilde gerçekleşmemekteydi. Zaman zaman nâzır ve eminler ile kale neferleri arasında ödemelerde sıkıntılar da yaşanmaktaydı.[76]

Mukataa gelirlerinin tahsilinde nâzırlar pek çok problemle de karşılaşmaktaydı. Örneğin Maçin mukataası reayası otuz yıldan beri nâzırlara verdikleri mîrî malı vermekte zorluk çıkarmaktaydı. Devlet malına ve iltizama zarar vermelerine engel olunması ve kanunlara aykırı hareket edilmemesi konusunda nâzırların talebi üzerine ferman çıkartılırdı.[77] Askeri zümrelerden emekli olanlar arasında maaşları çeşitli mukataa gelirlerinden karşılayanlar da mevcuttu. Örneğin Belgrad nezâretine tâbi Koçana mukataası gelirlerinden de bu tip ödemeler yapılmaktaydı.[78]

Yine Belgrad nezâretine tâbi Belgrad'daki darphane ile Rudnik mukataası birlikte işletilirdi. Kâr ve zararlarıyla birbirlerini dengelerlerdi. 1025/1616 yılında bu iki mukataa birbirinden bağımsız iltizama verilmek istenmişse de istenilen fayda elde edilemediğinden tekrar eski usule geri dönülmüştü.[79] Runya Hasları mukataası da Belgrad nezâreti mukataaları arasında yer almakta olup gelirleri Temeşvar Kalesi

---

73 s. 139, h. 2 (18 Ra 1025 / 5 IV 1616).
74 s. 1(m), h. 2 (28 M 1022 / 20 III 1613); s. 143, h. 1 (4 B 1025 / 18 VII 1616).
75 s. 5, h. 1 (10 M 1022 / 2 III 1613); Diğer örnekler için bk. s. 81, h. 1 (20 Za 1023 / 22 XII 1614); s. 141, h. 1 (24 Ca 1025 / 9 VI 1616).
76 s. 42, h. 4 (Evâsıt Ra 1023 / Evâsıt VI 1614).
77 s. 64, h. 2 (4 C 1023 / 12 VII 1614) Maçin mukataası defterde sadece vergi toplama konusunda bir aksaklıktan dolayı şikâyetle bahsi geçmiştir.
78 s. 71, h. 1 (5 B 1023 / 11 VIII 1614).
79 s. 144, h. 2 (15 S 1025 / 4 III 1616).

neferlerinin aylıkları için ocaklık tayin olunmuştu.[80] Valpova ve Rudnik kazalarına tâbi bâc mukataası da Belgrad nezâretine dâhil olup İstanbul'a gelecek top yuvalaklarının masrafları buradan karşılanır, fazlası da mevâcib ödemelerinde kullanılırdı.[81]

Belgrad İskelesi ve İhtisabı mukataaları emanetle idare ediliyordu ve bu mukataalardan duâgû[82] ve mürtezikaların[83] emekli maaşları karşılanıyordu. İlgili hükümde, emekli maaşları buradan karşılanan mürtezika ve duagûların varlıklı olmalarından dolayı maaşlarının kaldırılması emredilmişti.[84] Belgrad İskelesi ve bağlı mukataalarda, Müslüman olan ve olmayandan her yüz akçede bir akçe kassabiye[85] akçesi alınmıştır. Mukataanın gelirleri arasında bulunan kassabiyye akçesi İstanbul'a gidecek top yuvalaklarının mühimmatı için kullanılmıştır.[86]

Belgrad İskelesi'ne gelen ve gümrük vergisi ödemek istemeyen bazı tüccarlar, getirdikleri malları gümrük yerine başka iskeleden evlerine ya da dükkânlarına indirerek kaçak bir şekilde satmaktaydılar. Devlet, malların önce gümrükhaneye indirilmesini, gerekli işlemlerden geçtikten ve vergileri ödendikten sonra satışa çıkarılmasını emretmekteydi. İlmiye, kalemiye ya da askerî zümrelere mensup kişilerin unvanlarını ve konumlarını kötüye kullanarak bu ve benzeri usulsüzlüklerine müsamaha gösterilmez ve gerektiğinde mallarına el konulmasından çekinilmezdi.[87]

2.3.3. Sofya Nezâreti

Sofya nezâretine bağlı mukataalara, defterimizin kapsadığı yıllarda nâzır ve mültezim olan Ferhad'ın ölümünden sonra Mehmed bin Abdullah emin-i mültezim, Dergâh-ı âli çavuşlarından Ömer de nâzır ve kabzımallık görevini üstlenmiştir.[88]

Kanunî Sultan Süleyman sefere gittiğinde kapıkulu süvarilerinin eskilerinden *mülâzım* adıyla üçyüz kişi götürürdü. Seferde hizmet eden bu mülâzımları dönüşte ödül olarak vakıf mütevelliliği, bir yıllık mukataa idareciliği ya da vergi tahsildarlığı gibi

---

80 s. 102-103 (7 Ş 1024 / 1 IX 1615). Ocaklık özellikle sınırlarda bulunan kalelerdeki askerlerin ödemelerini rahat ve düzenli alması için düzenlenmiş bir uygulamaydı. Orhan Kılıç, "Ocaklık" *TDVİA*, C. 33, s. 138

81 s. 81, h. 1 (20 Za 1023 / 22 XII 1614).

82 Dini toplantılar sonunda bir vazifesi olmadığı halde ettiği dua karşılığında maaş alan kişilerdir. M.Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,* Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, C. I, s. 179.

83 Vakfın malından maaş ve tayin alan kimselerdir. M.Z. Pakalın, *a.g.e.*, C. 2, s. 624.

84 s. 100-101 (3 B 1024 / 29 VII 1615).

85 Koyun vesaire yüzüp kesmek için kasaba verilen ücret. Kasaplık hakkı. Kâmus-ı Türkî, s. 1071

86 s. 78, h. 1 (12 N 1023 / 16 X 1614);

87 s. 97, h. 1 (3 B 1023 / 9 VIII 1614).

88 s. 94, h. 2 (12 C 1024 / 9 VII 1615).

görevlere tayin ederdi. Buna "*mülâzemet yoluyla mukataayı deruhde etmek*" denirdi.[89] Defterde, buna benzer şekilde kapıkulu sipâhilerinden Ahmet'in 1023 yılı Ağustos havaleliğine[90] tayin olunduğu kaydedilmektedir. Yine aynı zümreden Hasan adlı sipahi, Ahmet'in üzerinde zaten bir vakıf mütevelliği olduğunu belirterek Sofya mukataası havaleliğini kendisi almak istemiştir. Ahmet ise bu işi önceden beri kendisinin yaptığını, vakıf mütevelliliğinin de kendisine mülâzemet karşılığında verildiğini belirterek hakkı olan Sofya mukataası havaleliğini tekrar uhdesine almıştır.[91]

Sofya nezâreti bünyesinde bulunan Sofya ihtisab mukataası da Hüsrev adlı kişinin yönetimindeydi. Ancak müfettiş tarafından on üç bin akçe daha düşüğe başkasının idaresine verilmesi ciddi bir usulsüzlüğe neden olmuştur. Müfettişin bu yolsuzluğu, Sofya mukataalarının tamamındaki müfettişlerin görevden alınmasına neden olmuştur.[92] Yine bu dönemde Sofya nezâretine bağlı Makofça Hasları da iltizamla Mehmed Ağa'ya verilmiştir. Üç yıl sonunda ödemesini eksiksiz yapması dolayısıyla kendisinin bir üç yıl daha burayı tasarruf etmesine izin verilmiştir.[93]

2.3.4. Samako Nezâreti

Bu nezâret öteden beri Sofya nezâretinden bağımsız mukataalar topluluğuydu. Ancak Sofya nâzırı Ömer Çavuş'un bu nezâreti de bir şekilde uhdesine geçirmesi Samako Nâzırı Atâullah Çavuş ile arasında ciddi bir soruna neden olmuş ve yapılan yazışmalar sonucunda Samako tekrar bağımsız bir birim haline getirilmişti.[94]

Samako nezâretinde nâzır ve kabzımal görevinde Atâullah Çavuş, emin ve mültezim olarak da Mustafa bin Mehmed bulunmaktadır. Samako mukataası gelirleri Samako mühimmatı için ocaklık tayin olunmuştur.[95] Tersane-i âmirenin demir ihtiyacı da Samako mukataasından karşılanır ve bu konuda yaşanan aksaklıkların çözümü için merkezden emirler gönderilirdi. Örneğin, Nâzır Ömer Çavuş'un döneminden bin sekiz yüz elli dokuz kantar ve Atâ Çavuş döneminden üç yüz otuz beş kantar, toplamda ise iki bin yüz doksan dört İstanbul kantar demirin Tersane'ye zamanında gönderilmemesi,

89 İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapıkulu Ocakları*, C. II, Ankara 1944, s. 157-159

90 *Havalelik* taşrada bazı mukataa gelirlerinin tahsili ve merkezî hazineye veya ilgili kurumlara ulaştırılmasını sağlayan ara memuriyet. Bu işi yapana *havale* ya da *havaleci* denirdi. F. Yılmaz, *a.g.e.*, s. 235.

91 s. 52, h. 2 (3 Ra 1023 / 13 IV 1614).

92 s. 1 (M), h. 1 (28 M 1022 / 20 III 1613); s. 9, h .1 (20 M 1022 / 12 III 1613).

93 s. 138, h. 1 (6 R 1025 / 23 IV 1616).

94 s. 140, h. 1 (16 Ca 1025 / 1 VI 1616); s. 144, h. 1 (3 Ş 1025 / 16 VIII 1616).

95 s. 141, h. 3; (5 C 1025 / 20 VI 1616); s. 130, h. 1 (12 M 1025 / 31 I 1616).

konunun soruşturularak sorumluların tespit edilmesi yönünde emir çıkmasıyla sonuçlanmıştı.[96]

2.3.5. Vidin Nezâreti

Vidin nezâretinde nâzır olarak Hüseyin ve Rıdvan Beyler görev yapmıştır. Hüseyin'in görev şartlarının içerisinde eski nâzır olan Rıdvan'ın devlete olan borçlarının tahsil edilmesi de bulunmaktadır.[97] Bu mukataaların gider kalemlerinin tamamını Estergon, Budun, Temeşvar ve sınır kalelerindeki askerlerin mevâcib ödemeleri oluşturmaktadır.[98] Yine bu nezârete bağlı Çirnerika filoricilerinden ve Krivina haslarından altı yük akçenin de Temeşvar Kalesi askerlerine tahsis edildiği görülmektedir.[99]

Feth-i İslâm, Bâne ve İsferlik kadılıkları filoricilerinin[100] her bir neferinden tahsil edilen beşer yüz akçe vergi Vidin nezâretinin gelir kaynakları arasındaydı.[101] Ayrıca bu mukataalardan merkeze, asker mevâciblerinin ödemelerinde meydana gelen aksaklıklar[102] ve nâzırların içinde bulundukları yılın muhasebesi görülmeden gelecek yılın vergilerini toplamalarına dair şikâyetler de iletilmekteydi.[103]

2.3.6. Kili ve Akkirman Nezâreti

Nezâret çatısı altında bir bütün olarak yönetilen bu mukataaların yönetiminde Mustafa adında bir nâzır bulunmaktaydı.[104] Kili İskelesi Mukataası, Kili Kalesi askerlerinin mevâcib ödemeleri için ocaklık tayin edilmişti.[105] Asker mevâcibinin dışında, bu mukataadan Kili Kalesi'nin yıkılan duvarlarının tamir masrafı da karşılanırdı.[106] 1024/1615 yılı Ağustos irsâliyesinden Kılburun İskelesi'ne beş bin kile

---

96 s. 40, h. 3 (20 S 1023 / 1 IV 1614); s. 130, h. 2 (16 M 1025 / 4 II 1616).
97 s. 67-68 (17 C 1023 / 25 VII 1614).
98 s. 70, h. 1 (28 C 1023 / 5 VII 1614); s. 99, h. 1 (3 B 1024 / 29 VII 1615); s. 102, h. 1 (28 B 1024 / 23 VIII 1615).
99 s. 56, h. 1 (21 R 1023 /31 V 1614).
100 XVII. yüzyılda filori vergisine tâbi olanlara "filorici taifesi" veya "filoriciyân" denirdi. Bu dönemin kanunlarında filorici, öşürden ve raiyyet rüsumundan muaf bulunan ve yıllık belli bir vergi ödeyen kimseye denmekteydi. İnalcık, "Filori", *TDVİA*, C. 3, s. 107.
101 s. 57, h. 3 (22 R 1023 / 1 VI 1614).
102 s. 99, h. 1 (3 B 1024 / 29 VII 1615).
103 s. 22, h. 3 (20 B 1022 / 5 IX 1613).
104 s. 38, h. 4 (23 M 1023 / 5 III 1614); s. 125, h. 1 (20 L 1024 / 12 XI 1615).
105 s. 12-13 (22 S 1022 / 13 IV 1613).
106 s. 71, h. 2 (15 B 1023 / 21 VIII 1614).

buğday, on bin kile arpa gönderilmesi ve 1025/1616 Nevrûz irsâliyesinden[107] de kapıkulu mevâcibinin bir kısmının karşılanması[108] bu mukataaların giderleri arasındaydı. Ayrıca 1024/1615 yılında Şark seferi için on beş yük tahıl tedariği de buradan karşılanmıştı.[109]

Hükümler arasında, Akkirman Kalesi azeplerinin mevâciblerini tahsil eden Azepler Ağası'nın, mevâciblerin küçük bir kısmını ödeyip gerisini zimmetine geçirdiğine dair bir şikâyet de bulunmaktadır.[110] Ayrıca, sözü edilen mukataalara bağlı Havass-ı Hümâyûn karyeleri de bulunmaktadır. Bu karyelerin vergileriyle ilgili meselelere sancakbeyi, beylerbeyi ve voyvodaların müdâhil olmamalarına yönelik emir çıkartılmışken Silistre beylerbeyinin kanuna aykırı olarak bu karyelerin vergilerini toplaması merkeze şikâyet olarak aksetmiş ve bunun engellenmesine dair hüküm gönderilmiştir.[111]

Bunların yanında Silistre, Kili ve Akkirman'da bulunan mukataalara müfettiş olarak tayin edilen Balyabadra eski kadısı Abdülkerim Efendi'ye, Nevrûz ve Ağustos'da lâzım gelen irsâliye malını vaktinde Hazineye göndermek, iltizam süresi biten mukataaların muhasebelerini görmek, zaman kaybetmeden tasarruf edecek yeni talipler bulmak, kefîllerini aldıktan sonra sicil defterine kaydetmek ve bir suretini imzalayıp mühürleyerek merkeze bildirmek gibi sorumluluklar verilmiştir.[112]

2.3.7. Niğbolu, Vidin, Rusçuk, Silistre, Rahova, Ziştovi, Tutrakan, Hırsova, Şumnu İskeleleri Mukataaları

Tuna nehri kıyılarında yer alan Niğbolu, Vidin, Rusçuk, Silistre, Rahova, Ziştovi, Tutrakan, Hırsova, Şumnu iskeleleri mukataaları, çalıştığımız defterde 46 hükümle en yoğun işlenen yerlerdir. Adı geçen mukataalar bir bütün olarak ortaklıkla yönetilmiştir. Mültezimlerin menşeine bakıldığında tamamının Yahudi kökenli olduğu

107 Osmanlı Devleti'nde genel anlamda taşradan merkeze, dar anlamda ise sâlyâneli eyaletlerden ve özellikle Mısır'dan İstanbul'a gönderilen para, erzak vb. şeyler için kullanılan tabir. Seyyid Muhammed es-Seyyid, "İrsâliye" *TDVİA*, C. 22, s. 453.
108 s. 136, h. 1 (3 Ra 1025 / 21 III 1616); s. 128, h. 2 (14 Z 1024 / 4 I 1616).
109 s. 125, h. 1 (20 L 1024 / 12 XI 1615); s. 141, h. 2 (25 Ca 1025 / 10 VI 1616).
110 s. 43, h. 2 (7 Ca 1023 / 15 VI 1615).
111 s. 23, h. 1 (28 B 1022 / 13 IX 1613).
112 s. 126, h. 1 (7 Ra 1024 / 6 IV 1615).

görülmektedir.[113] Ortaklıkta yer alan isimler ise çeşitli tarihlerde değişiklik göstermektedir.[114]

Bu mukataalarda mültezimlik yapan Mayer, Yasef ve Abraham adlı Yahudilerin, öncesinde 1598-1600 yılları arasında Bursa Hassa Harç Eminine bağlı mukataalarda etkin oldukları,[115] ancak daha sonra 1614-1615/1023-1024 tarihlerinde ise bu eminlikte etkin olmadıkları görülmektedir.[116]

Mukataaların gelir kalemleri arasında ilk sırayı gümrük vergisi oluşturmaktaydı.[117] Bunun nedeni ise söz konusu şehir ve kasabaların Tuna nehri kıyısında yer almaları ve iskelelere sahip olmalarıydı. Gümrük vergisi kimseye ayrım yapılmaksızın herkesten talep edilmekteydi. Ancak bu durum herkesin sorunsuz şekilde vergilerini ödediği anlamına gelmiyordu. Bazı asker ya da yönetici taifesi kendilerini imtiyazlı gördüklerinden vergi ödemekte direniyorlardı.[118] Ayrıca vergi kaçırmada yaygın olarak kullanılan yöntemlerin başında ticarî metaların gümrük vermemek için farklı yerlerde boşaltılmasıydı. Bu durumda mültezimler hem devletin hem de kendilerinin zarar etmesini engellemeye yönelik divandan ferman talebinde bulunuyorlardı.[119]

Bu mukataaların bir diğer geliri de tuz satışından sağlanmaktaydı. İskelelere gelen mîrî tuzlar mültezimler tarafından Lofça, İvraca, Kırıkdul, Şumnu, Cumapazarı gibi şehirlerde mevcut mîrî anbarlarda muhafaza edilir ve buralardan da halka kıyyesi iki akçeden satılırdı.[120] Ayrıca Niğbolu İskelesi'ne tâbi Karboğaz göllerinden her yıl 300 bin akçe gelir elde edilirdi.[121] Mültezimler Tuna iskelelerinde görevli, sayıları kırk olan adamları vasıtasıyla, civardaki kaçkun[122] ve beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa gibi mîrîye ait olan tüm vergileri tahsil etmekle de mükellefti.[123]

---

113 s. 54- 55 (9 R 1023 / 15 VIII 1614); s. 56, h. 2 (26 R 1023 / 1 IX 1614); s. 121, h. 1 (14 Ş 1024 / 8 IX1615).
114 s. 62, h. 2 (25 Ca 1023 / 3 VII 1614); s. 66, h. 3 (17 C 1023 / 25 VII 1614); s. 120, h. 1 (4 Ş 1023 / 9 IX 1614).
115 Arif Bilgin, *Bursa Hassa Harç Eminliği,* Kitabevi, İstanbul 2006, Ek IV-VII.
116 A. Bilgin, a*.g.e., Ek.* VII.
117 s. 63, h. 2 (27 C 1023 / 4 VIII 1614); s. 66, h. 3 (17 C 1023 / 25 VII 1614); s. 67, h. 2 (7 C 1023 / 15 VII 1614); s. 69, h. 1 (29 C 1023 / 6 VIII 1614); s. 128, h. 1 (28 Za 1024 / 27 IV 1615).
118 s. 63, h. 2, (27 C 1023 / 30 VII 1614); s. 66, h. 3, (17 C 1023 / 25 VII 1614).
119 s. 67, h. 2 (7 C 1023 / 15 VII 1614); s. 97, h. 1 (3 B 1023 / 9 VIII 1614).
120 Lofça s. 5, h. 2 (10 M 1022 / 2 III 1613); İvraca ve Kırıkdul s. 6, h. 1 (10 M 1022 / 2 III 1613); Şumnu s. 6, h. 2 (11 M 1022 / 3 III 1613); Cumapazarı s. 6, h. 3 (10 M 1022 / 2 III 1613); s. 65, h. 2 (12 C 1023 / 20 VII 1615).
121 s. 121-122 (5 Ş 1024 / 30 VIII 1615).
122 Başıboş olarak tutulan hayvanların sahiplerinden alınan ceza hakkında kullanılan bir tabirdir. Bunlardan sahibinin çıkmaması üzerine satılanların satış bedellerine de bu ad verilirdi. (Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,* Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, s. 118.
123 s. 124, h. 1 (14 Ş 1024 / 8 IX 1615).

Devlet, aslında gelir sağlayabileceği bazı kesim ya da kişilerin devlete yaptığı hizmetleri karşılıksız bırakmıyor ve avarız[124] ya da nüzül[125] gibi vergilerden muaf tutuyordu. Örneğin, Niğbolu, Ziştovi, Tutrakan, Silistre, Hırsova ve Vidin kazalarında bulunan kayıkçılar öteden beri mîrî iskelelere olan hizmetlerinin yanısıra kârlarının da bir hissesini mîrî için verdiklerinden bu tip vergilerden muaftılar.[126]

Söz konusu mukataaların gider kalemlerine baktığımızda tamamına yakınının mevâcib[127] ödemeleri olduğu görülmektedir. Adı geçen şehir ve kasabalarda bulunan kalelerdeki askerlerin mevâciblerinin temini,[128] sipâh, silâhtar ve cebeci gibi asker taifesinin emeklilik maaşları[129] bu mukataaların giderleri arasındaydı. Ancak devlet, bu hususta elinde beratıyla başvurmayanlara ödeme yapılmaması uyarısını da yapmaktaydı.[130]

Mukataalarla ilgili şikâyet konularının başında mültezimlerin daha fazla kazanma hırsıyla halktan kanuna aykırı vergi talep etmeleri geliyordu. Mültezimler, söz konusu mukataaların tuz satış hinterlandı içerisinde yer alan Lofça, İvraca, Kırıkdul, Şumnu ve Cumapazarı ahalilerinden, ürünlerin satışı sırasında devletin belirlediği satış bedelinin üzerinde akçe talep ediyorlardı.[131] Bu da beraberinde halkın bazı yerlerde topraklarını terketmek zorunda kalmasına neden oluyordu.[132] Bu durum, çoğu zaman problemin merkeze aksetmesi üzerine, halkın korunmasına yönelik ferman çıkartılmasıyla sonuçlanıyordu.[133]

Mukataaların denetimi konusunda yetkilendirilen müfettişlerin, gerektiğinde yeniçerilerle birlikte hareket ederek eminlerin haklarını korumak, vergi kaçakçılığı ya da başka yollarla devlet malına zarar vermeye çalışanları engellemek, devlet adına yapılan ticarî faaliyetlerin güvenliğini sağlamak, görev süresi dolan mültezimin muhasebesi görülene dek kaçmamasını temin etmek ve görevi olmadığı halde

124 Avârız vergisi fevkalâde vergilerdendi ve genellikle savaş zamanlarında ihtiyaç duyulduğu takdirde toplanırdı. (Halil Sahillioğlu, "Avârız", *TDVİA*, C. 4, s. 109).

125 Ordunun yiyecek ihtiyacını karşılamak için halktan aynî olarak alınan vergidir. (Feridun Emecen, "Bedel*" TDVİA*, C. 5, s. 301).

126 s. 67, h. 1 (17 C 1023 / 25 VII 1614).

127 Yeniçerilere verilen maaş, aylık yerine kullanılan bir tabirdir. Bunun yerine ulufe de kullanılırdı. (Z. Pakalın, a.g.e., C. II, s. 495).

128 s. 56, h. 2 (26 R 1023 / 5 VI 1614); s. 92, h. 2 (3 R 1024 / 2 V 1615).

129 s. 70, h. 3 (3 B 1023 / 9 VIII 1614).

130 s. 62, h. 2 (25 Ca 1023 / 3 VII 1614); s.135, h.2 (20 S 1025 / 9 III 1616); s.135-136 (20 S 1025 / 9 III 1616).

131 s. 5, h. 2 (10 M 1022 / 2 III 1613); s. 6, h. 1 (10 M 1022 / 2 III 1613); s. 6, h. 2 (11 M 1022 / 3 III 1613); s. 6, h. 3 (10 M 1022 / 2 III 1613).

132 s. 6, h. 1 (10 M 1022 / 2 III 1613).

133 s. 5, h. 2 (10 M 1022 / 2 III 1613); s. 6, h. 1 (10 M 1022 / 2 III 1613); s. 6, h. 2 (11 M 1022 / 3 III 1613); s. 6, h. 3 (10 M 1022 / 2 III 1613).

mukataaya müdahil olmak isteyenleri engellemek gibi sorumlulukları bulunmaktaydı.[134] Müfettiş olarak tayin edilen kadı, aynı zamanda bir başka yerin kadısı da olabilirdi.[135] Mukataa görevlileri, iltizam sözleşmesi sırasında mültezimlerin tercihlerine göre belirlenip[136], yine onların makul gerekçeleri üzerine ilişikleri kesilebilmekteydi.[137] Bunun yanında yerel hâkim olan kadılar[138] sorumlu oldukları bölgelerin Maliye müfettişliğini icra etmekteydiler.[139] Dolayısıyla mukataa işlemlerini kontrol etmek de onların göreviydi.[140]

Ayrıca bu mukataalardan "vazifeye mutasarrıf olmak" tabiriyle devlet tarafından yapılan bir ödeme söz konusuydu. Bu kişilerin *vazife* adı verilen ücretlerini hak etme sebepleri farklılık göstermekteydi. Savaşta yararlılık gösterilmesi, emeklilik ya da bir devlet malına hizmet vazifeye layık olmanın bir gerekçesi olabilirdi.[141]

2.3.8. Balçık, Köstence, Mankalya ve Varna İskeleleri Mukataaları

Balçık, Köstence, Mankalya, Varna mukataaları bir bütün olarak iltizamla yönetilmiştir. Bu mukataalara beytülmâl-ı hâssa ve âmme, mâl-ı gā'ib ve mâl-ı mefkūd gibi gelir kalemleri de dâhil edilmiştir. Mültezimleri ise Yahudi kökenlidir.[142] Dört yıl boyunca bu mukataalara mültezimlik yapan Yako'nun Hazine'ye tek bir akçe teslim etmemesi dolayısıyla mukataa ile alakası kesilmiştir. 1023 yılında Yako'nun yerine mukataayı ortaklık yoluyla Menahim ve David adlı mültezimler işletmiştir. 1025 yılında ise Yako tekrar mültezim olmuştur.

Söz konusu mukataalardan merkeze giden şikâyetlere bakıldığında; voyvoda ve sübaşıların mukataa mallarına müdahale ederek zimmetlerine geçirmeye çalıştıkları konu edilmektedir. Üç yıldır devam eden bu müdahaleye toprak kadılarının kayıtsız kalmasıyla problemin müfettişe havale edildiği görülmektedir.[143]

---

134 s. 120, h. 1 (4 Ş 1023 / 9 IX 1614); s. 120, h. 2 (4 Ş 1024 / 29 VIII 1615); s. 122, h. 2 (13 Ş 1024 / 7 IX 1615); s. 123, h. 1 (13 Ş 1024 / 7 IX 1615); s. 124, h. 1 (14 Ş 1024 / 8 IX 1615).

135 *Koçi Bey Risalesi,* s. 61; s. 120, h. 1 (4 Ş 1023 / 9 IX 1614); s. 121, h. 1 (14 Ş 1024 / 8 IX 1615); s. 121- 122 (14 Ş 1024 / 8 IX 1615); s. 122, h. 2 (13 Ş 1024 / 7 IX 1615). Bu mukataalarda müfettiş olan Abdurrezzak aynı zamanda Şumnu kadılığı yapmaktadır.

136 B. Çakır, *a.g.e.*, s. 40.

137 s. 128, h. 4 (15 Z 1024 / 5 I 1616).

138 B. Çakır, *a.g.e,* s. 132.

139 *Koçi Bey Risalesi,* s. 61.

140 B. Çakır, *a.g.e,* s. 132.

141 s. 38, h. 1 (17 Z 1022 / 28 I 1614)

142 s. 68, h. 3 (28 C 1023 / 5 VIII 1614); s. 133-134 (8 S 1025 / 26 II 1616).

143 s. 133, h. 1 (8 S 1025 / 26 II 1616).

2.3.9. İbrâil İskelesi Mukataası

İbrâil İskelesi mukataasının tüm geliri Bender Kalesi askerlerine mevâcib temini için ocaklık tayin edilmişti.[144] Ocaklığın idaresinde ise emin ve mültezim olarak İbrahim Ağa ve ortağı Mustafa Ağa bulunmaktaydı. İbrâil mukataasından hasıl olan mahsul her üç ayda bir Bender kalesi neferlerinin aylıklarına aktarılmaktaydı.[145] İbrâil İskelesi Mukataası'nın muhasebe kayıtlarını ise devlet adına müfettiş sıfatıyla kadı kontrol etmekteydi.[146]

Mukataa hakkında askerler tarafından sürekli olarak ödeneklerini alamadıkları gerekçesiyle şikâyetler gitmekteydi. Örneğin, mukataa İbrahim Ağa ve ortağının tasarrufunda iken Kili ve Akkirman mukataaları nâzırı Mustafa'nın tasarrufuna verilmişti. Mustafa'nın da taahhüd ettiği kale neferleri mevâciblerini ödememesi üzerine, askerler mukataanın gelirlerini ocaklık olarak tekrar kendileri tasarruf etmek istemişlerdi. Bu durum karşısında İbrâil İskelesi Mukataası, ocaklık olarak Bender Kalesi neferlerinden Ali, Veli ve bir diğer Ali'nin tasarrufuna verilmişti.[147] Ancak, bazı şartlarla mukataayı tekrar kendi üzerine alan Kili ve Akkirman mukataaları nâzırı Mustafa bir yıl boyunca kale neferlerine herhangi bir ödeme yapmadığı için askerler, durumun düzeltilmemesi halinde topraklarını terkedecekelerini merkeze bildirmişlerdir. Askerlerin bu hukuk mücadelesinin sonunda Silistre beylerbeyi Yahya Paşa huzurunda bir anlaşmaya varılmıştır.[148]

Daha fazla kazanma hırsıyla hak yiyen nâzır ve eminlere, bağlı oldukları zümrenin haklarını kötüye kullanan askerî kesimden insanlara sıklıkla rastlanmaktadır. Örneğin, İbrâil İskelesi'nden mal geçirip askerî zümreden oldukları gerekçesiyle devlete vergi vermek istemeyen tüccarların şikâyet edildiğini ve devletin bu duruma müdahale ederek bu tip hukuksuzluklara izin vermediği görülmektedir.[149] Ayrıca, Eflak ve Boğdan taraflarından gelip İbrâil İskelesi'nden geçen hayvanlar için tahsil edilen vergi Belgrad Kalesi neferlerinin tasarrufuna dahil olduğu halde, İsakçı nâzırının kanuna aykırı olarak vergileri kendisi toplaması asker aylıklarının ödenmesinde aksaklık yaşanmasına neden olduğu kayıtlara geçmiştir.[150]

---

144 s. 1, h. 1 (9 C 1021 / 7 VIII 1612); s. 12, h. 1 (22 S 1022 / 13 IV 1613).
145 s. 11, h. 1 (20 S 1022 / 11 IV 1613); s. 12, h. 1 (22 S 1022 / 13 IV 1613).
146 s. 1, h. 4 (22 S 1022 / 13 IV 1613).
147 s. 89, h. 1 (19 Ca 1024 / 16 VI 1615).
148 s. 145, h. 1 (21-30 B 1023).
149 s. 1, h. 3 (27 M 1022 / 19 III 1613).
150 s. 12, h. 1 (22 S 1022 / 13 IV 1613).

2.3.10. Vidin, Vize ve Kırkkilise Beytülmâl Mukataası

Vidin, Vize ve Kırkkilise sancakları beytülmâl mukataaları bütün olarak iltizamla emin olanlar tarafından yönetilirdi.[151] Bu sancaklardan toplanan yava ve kaçkun[152], mâl-ı gā'ib ve mâl-ı mefkūd[153] gibi vergiler mukataanın gelirlerini oluşturuyordu[154] Ayrıca, öteden beri Vize eminleri tarafından tahsil edilen Silivri, Çatalca ve Ereğli kazalarında bulunan yava keferelerinin ispençe ve cizyeleri de bu mukataanın gelirleri arasındaydı.[155]

Elde edilen gelirin bir kısmı mevâcib ödemelerinde kullanılırdı. Mukataadan 1024 yılı Bayram mevâcibi için iki yük akçe ve askerlerin Lezez mevâcibi için de yüz bin akçe Hazine'ye gönderilmişti.[156] Ayrıca, İstanbul'dan Edirne'ye giderken yol üzerinde mevcut köprülerin tamiri için gereken tüm masraflar da Vize Mukataası'ndan karşılanmıştı.[157] Beytülmâl haslarına çeşitli zümrelerden sürekli müdahaleler gelmekteydi. Örneğin Hatunili beytülmâlı, Vize ve Kırkkilise mukataa emini Ali Çavuş'un iltizamında iken Yanbolu eminlerinin müdahaleleri iltizama zarar vermekteydi.[158] Bunun dışında, Vidin ve Kırkkilise'de pekçok yer vezir ya da devlet adamının vakfı olduğundan, mütevelliler buralardaki devlet malını da vakıf malı diyerek zabtetmeye kalkışmaktaydılar.[159] Ayrıca, Edirne beytülmâl emini de Ali Çavuş'un iltizamına dâhil olan gelirler üzerinde hak iddia ederek mukataanın zarar görmesine neden olmaktaydı.[160]

---

151 s. 81, h. 2 "Mukataa emin olan kişiye belirli bir bedel ile deruhde edilirse bu şahıs iltizam yoluyla emin tayin edilmiş olmaktaydı." (B. Çakır, *a.g.e.* s. 121)

152 Yava ve kaçkun vergisi, sahipsiz olarak bulunan hayvanlardan alınan vergi hakkında kullanılmaktadır. Başıboş olarak tarlalarda bulunan hayvanlar sahibi çıkmazsa satılır, zararı bulunduysa o paradan karşılanıp kalanı Hazineye aktarılırdı.

153 Bunlar miras hukuku ile ilgilidir. Mirasçısı bilinmeyen tereke beytülmâlden sayılır; beytülmâl mukataası mültezimleri, vâris üç aya kadar ortaya çıkmazsa vasîde tutulan mirasa hazine adına el koyar ve bunu hazineye devrederdi. Ancak mirasçı, tereke beytülmâlci veya hazinede de olsa mirasçılığını ispatladığı takdirde bunu almaya hak kazanırdı. Mirasçı ülke içinde ise tereke mâl-i gaib, mirasçı başka ülkede olup yeri bilinmezse mâl-i mefkud hükmüne girerdi.

154 s. 98, h. 1 (8 B 1024 / 3 VIII 1615); s. 138, h. 2 (22 Ra 1025 / 9 IV 1616); s. 138, h. 3 (23 R 1025 /10 V 1616).

155 s. 138, h. 3 (22 Ra 1025 / 9 IV 1616).

156 s. 101, h. 2 (22 B 1024 / 17 VIII 1615); s. 82, h. 2 (4 S 1024 / 5 III 1615).

157 s. 10, h. 1 (5 S 1022 / 27 III 1613).

158 s. 81, h. 2.

159 s. 70, h. 2 (1 B 1023 / 7 VIII 1614).

160 s. 98, h. 1 (8 B 1024 / 3 VIII 1615).

2.3.11. Ahyolu Memlahası Mukataası

Ahyolu memlehası yani tuzlası gelirlerinin başında, Ahyolu'da üretilip İstanbul'da depolanan tuzların Galata'da mevcut ekmekçi, simitçi, balıkçı ve bakkallara dağıtılıp satılmasından elde edilen kazanç gelmektedir. Devlet, dağıtılan bu tuzların ücretinin mültezimlerce tahsil edilerek donanma için Tersane'ye teslimini istemektedir.[161] Ayrıca mukataa gelirlerinin önemli bir kısmı da mevâcib ödemeleri için Hazine'ye teslim edilmektedir.[162]

Bundan başka, Ahyolu dışından gelen tuzlanmış derilerin tuzları silkelenmekte ve bu tuzlar devlet adına tuz eminleri tarafından alınmaktaydı.[163] Ayrıca Edirne, Filibe, Ahyolu, Sofya, Samako, Köstendil, Akçakızanlık, Tatarpazarı, Karinabâd, Yenice, Hasköy, Eski ve Yeni Zağra, Yanbolu, Ruskasrı, Hatunili, Varna, Prevadi, Şumnu, Cumapazarı, Gölova, Silistre, Niğbolu, Çirmen, Kırkkilise ve Vize sancaklarında Ahyolu tuzundan başka tuzun satılması yasaktı. Özellikle Eflak'tan ve başka yerlerden tuz getirtilip satılması mültezimlere zarar vermekteydi.[164]

2.3.12. Voynuk Mukataaları

Osmanlı Devleti'nin Rumeli fetihleri sırasında kendi bünyesine kattığı Hristiyan askerî teşkilatlarından biri olan voynuklar[165] genellikle küçük asilzâde sınıfı temsilcileriydi ve Osmanlı Devleti tarafından fetih siyasetinin bir gereği olarak askerî sistemin içine dâhil edilmişlerdi.[166] Voynuklar savaş döneminde savaşır, barış döneminde saray ahırlarında çalışarak atların bakımıyla meşgul olurlardı.[167] Sefer oldukca geri hizmetlerde bulunmaları ve her sene saray atları hizmetinde bulunmaları karşılığında avârız-ı Dîvâniyye,[168] pençik[169] ve koyun resmi (resm-i ganem) gibi vergilerden muaf tutulurlardı.[170]

---

161 s. 7, h. 1 (12 M 1022 / 4 III 1613).
162 s. 6, h. 4 (13 M 1022 / 5 III 1613); s. 126, h. 2 (15 Za 1024 / 6 XII 1615).
163 s. 16-17 (20 Ca 1022 / 8 VII 1613); s. 77-78 (8 N 1023 / 12 X 1614).
164 s. 77, h. 2 (8 N 1023 / 12 X 1614).
165 Ayşe Kayapınar, *"*Voynuk*", TDVİA*, C. 43, s. 126-127.
166 H. İnalcık, *"Doğu Batı Makaleler II,* Doğu Batı Yayınları, Ankara 2008, s. 69-73.
167 A. Özcan, *a.g.m.*, s. 272.
168 Fevkalâde haller, özellikle harb sebebiyle tahsil olunan vergidir. Buna sadece «avarız» da denilirdi. M.Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü,* Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, C. 1, s. 114.
169 Osmanlı askerî sisteminde kara ve deniz seferlerinde ele geçirilen esirlerden beşte birinin devlet hizmetine alınmasını ifade eder. A. Özcan "Pencik", *TDVİA*, C. 34, s. 226.
170 Voynukların haraçtan, ispençeden, baştinasında ekip biçtiklerinin öşründen, resm-i kovandan, resm-i hınzırdan ve 100 koyuna kadar koyun resminden muaf tutulduğu 1516 tarihli Niğbolu Kanunnâmesi'nde belirtilmiştir. A. Kayapınar, *a.g.e.*, s. 127; s.2, h. 3 (2 M 1022 / 22 II 1613).

Voynuk mukataaları 25 hükümle defterimizin en yoğun işlenen ikinci mukataasıdır. Bu mukataaların yönetimi sipahi statüsünde ve genellikle müslümanlardan tayin edilen çeribaşılar tarafından sağlanırdı. Çeribaşıları atayanlar ise Istabl-ı Âmire'nin başındaki Küçük ve Büyük Mîrâhur Ağalardı.

Voynuklardan toplanan devlete ait olan vergiler mukataa haline getirilerek mültezim olan çeribaşılar vasıtasıyla tahsil edilirdi. Çeribaşılar yıllık muhasebeleri gereği Hazine'ye ödemelerini yapmakla mükelleftiler. Bunu gerçekleştiremedikleri takdirde kendilerinden ya da kefillerinden bu para tahsil edilirdi.[171] Istabl-ı Âmire'ye bağlı Mirâhur-ı Küçük çeribaşıları da bazı kazalarda mevcut voynukların cizye, ispençe ve devlete ait diğer vergilerini maktu yani yıllık sâbit bir rakam mukabili iltizam edebilirlerdi. Örneğin Sofya, Şehirköy ve İznepol kazaları bu şekilde yıllık on bir yük elli yedi bin altı yüz yetmiş akçeye iltizam edilmişti. Çeribabaşılardan tahsil edilen bu rakam Hazine'nin üç aylık maaş ödemelerinde kullanılırdı.[172]

Voynuklar çeribaşıların kendilerinden haksız vergi talebinde bulunmalarına karşı Dîvân'a yaptıkları müracaatlarla hak ve adalet arama çabalarını sürdürürlerdi. Devletin kayıtlarında mevcut voynukların cizye, ispençe ve sair ödedikleri vergilerin üzerinde taleplerde bulunulması ve bunun yanında muaf tutuldukları avârız, pençik gibi vergilerin kendilerinden istenilmesi durumunda, talepleri üzerine gönderilen fermanlarla haklarını savunabilirlerdi.[173]

Defterimizde Eski Zağra, Lofça, Sofya, Şehirköy, İznepol, Preznik, Niğbolu, Silistre, İvranya, Tırnova, İslimye, Selvi, Hezargrad ve Cumapazarı gibi sancak ve kazalarda bulunan voynuk taifeleri işlenmiştir. Niğbolu ve Silistre sancaklarındaki voynuklar her yıl Istabl-ı Âmire'de hizmet etmek üzere nöbetle görevlendirilirlerdi. 1023/1614 senesinde bu sayı toplamda 500 idi. Geri kalanların her birinden ise savaş dışındaki zamanlarda 800 akçe vergi alınırdı.[174] İslimye kazasında kayıtlı 225 nefer voynuk bulunmaktaydı. Bu voynuklardan 1022/1613 cizyelerine ilave olarak seksener akçe de avârız bedeli tahsil edilirdi.[175] Voynukların ağnam vergisi ise Istabl-ı Âmire tarafından tahsil edilirdi. Örneğin Niğbolu ve Silistre sancaklarındaki voynuklardan

171 s. 17, h. 1 (20 Ca 1022 / 8 VII 1613); s. 20, h. 1 (28 C 1022 / 15 VIII 1613).
172 s. 31, h. 1 (19 Ş 1022 / 4 X 1613).
173 s. 2, h. 3 (2 M 1022 / 22 II 1613).
174 s. 39, h. 1.
175 s. 63, h. 1 (3 C 1023 / 11 VII 1614).

toplanan bu vergi toplamda iki yüz bin akçe idi. Tuna defterdarının bu gelire müdâhil olması istenmezdi.[176]

Veziriazam Nasuh Paşa zamanında Istabl-ı Âmire hizmetinde bulunan voynuklardan nöbeti olanlar hizmete gelir, nöbeti olmayanlardan da yedişer yüz akçe alınırdı. Küçük Mirâhur'a bağlı voynuklardan tahsil edilen rakam ise maktû'[177] hale getirilmişti. Ancak maktu sistemi, voynuklar üzerindeki yükün artmasına ve halkın dağılmasına neden olduğundan, daha önce Büyük Mirâhur'a bağlı voynuklardan maktû' uygulaması kaldırıldığı gibi Küçük Mirâhur voynuklarından da kaldırılmasına karar verilmişti.[178]

Mukataa Adı	Hüküm Sayısı
Filibe Nezâreti	24
Belgrad Nezâreti	19
Sofya Nezâreti	12
Samako Nezâreti	10
Vidin Nezâreti	25
Kili ve Akkirman Nezâreti	15
Niğbolu, Vidin, Rusçuk, Silistre, Rahova, Ziştovi, Tutrakan, Hırsova, Şumnu İskeleleri Mukataaları	46
Balçık, Köstence, Mankalya ve Varna İskeleleri Mukataaları	6
İbrâil İskelesi Mukataaları	9
Vidin, Vize ve Kırkkilise Beytülmâl Mukataaları	9
Ahyolu Memlehası Mukataaları	16
Voynuk Mukataaları	25

176 s. 70, h. 4 (20 Ş 1023 / 25 IX 1614).
177 Kira veya vergi bedeli olarak belirlenmiş toplam miktar. F. Yılmaz, *a.g.e.,* s. 390.
178 s. 95-96 (20 C 1024 / 17 VII 1615).

3. SONUÇ

Mukataa gelirlerinin en büyük kısmını oluşturan Rumeli'deki mukataalar, devletin maddi yükünü hafifletmek konusunda önemli bir kaynak oluşturmuştur. Devlet, buralardaki mukataalara başta asker maaşlarını karşılamak üzere birtakım sorumluluklar yüklemiştir. Ayrıca bu mukataalardan sağlanan gelirler, devlet giderlerinin bir kısmını karşılamada kullanılmıştır. Böylece devlet hem uzakta bulunan topraklarda varlığını hissettirmiş, hem de kendi yükünü hafifletecek gelir kapıları tesis etmiştir. Bu işi de mültezimlerden başka kadı, müfetttiş, emin, âmil, nâzır gibi görevlilerle idame ettirmiştir. Tuzla, pirinç üretim sahası, maden sahası, gümrük işletmesi gibi çeşitli işlevleri olan bu mukataalar, iltizam ya da emanet yöntemi ile işletilmişlerdir.

İncelediğimiz bu defterden anlaşıldığına göre, Rumeli'nin en büyük gelir kalemini Filibe, Ahyolu, Belgrad, İbrâil, Niğbolu, Vidin gibi Tuna nehri kıyılarında bulunan şehirlerdeki mukataalar oluşturmaktadır. Bu mukataalardan pirinç denince ilk akla gelen Filibe, birçok kaza ve sancaklarda bulunan kalelerde görev yapan yeniçeri mevâciblerini temin etmekle kalmamış, aynı zamanda madenlerin ve madenlerde çalışan görevlilerin masraflarını karşılamıştır. Bunlara ek olarak Saray mutfağının pirinç ihtiyacını da temin etmiştir. Ayrıca Ahyolu, dönem koşullarında oldukca önemli bir ürün olan tuzun üretim merkeziydi. Üretilen tuzdan elde edilen gelirin büyük bir kısmı kalelerdeki askerlerin maaşı ve donanma masrafları için kullanılmaktaydı. Mukataaların büyük bir kısmı ise Tuna nehri kıyısında bulunmaları dolayısıyla büyük oranda gümrük geliri elde etmekteydi. Yine bu mukataalarda tuz, pirinç ve gümrük işletmeciliği kadar yoğun olmamakla birlikte altın, gümüş, demir gibi çeşitli madenler işletilmekteydi.

Sonuç olarak, üzerinde çalıştığımız Başmukataa Kalemi Ahkâm Defteri, sorumluluk sahasındaki mukatalarla ilgili usul, kanun, yönetim, denetim, problemler ve çözümleri, iltizam sistemi ve elde edilen gelirlerin dağıtımı gibi pek çok konuda zengin bir içeriğe sahiptir. Rumeli merkezli bu mukataaların incelenmesi ile elde edilen veriler, 17. yüzyıl başlarında Osmanlı maliye teşkilâtına bağlı bir büronun ve Balkanların iktisadî tarihinin aydınlatılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Maliyeden Müdevver Defterler Tasnifi, 9824 Numaralı Başmukataa Kalemi Ahkâm Defteri.

Diğer Kaynaklar

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kanunnameleri*, C.1, FEY Vakfı, İstanbul 1990.

BİLGİN, Arif, *Osmanlı Taşrasında Bir Maliye Kurumu: Bursa Hassa Harç Eminliği,* Kitabevi, İstanbul 2006.

ÇAKIR, Baki, *Osmanlı Mukataa Sistemi (XV – XVIII. Yüzyıl)*, Kitabevi, İstanbul 2003.

ÇİZAKÇA, Murat, "Osmanlı İmparatorluğunda İç Borçlanmanın Evrimi (XV. yüzyıldan, XIX. yüzyıla)" *Yeni Türkiye*, sy. 32, Ankara 2000.

EMECEN, Feridun, "*Baş mukataa*", *TDVİA,* C. 5, İSAM Yayınları, s. 135.

_____, "Bedel*" TDVİA,* C. 5, İSAM Yayınları, s. 301.

GENÇ, Mehmet, "İltizam*" TDVİA*, C. 22, İSAM Yayınları, s. 154-155.

_____, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2000.

_____, *"*Osmanlı Maliyesinde Mukataa Kavramı*", Osmanlı Maliyesi Kurumlar ve Bütçeler,* Mehmet Genç, Erol Özvar (hzl),Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, İstanbul 2006.

GÜNALAN, Rıfat, *Osmanlı İmparatorluğunda Defterdarlık Teşkilatı ve Bürokrasisi,* Kayıhan Yayınları, İstanbul 2010.

İNALCIK, Halil, *"*Filori*" TDVİA*, C. 3, İSAM Yayınları, s. 106-107.

_____, "Timar" *TDVİA*, C. 41, İSAM Yayınları, s. 168-173.

_____, *Tanzimat ve Bulgar Meselesi,* Eren Yayınları, İstanbul 1992.

_____, *Doğu Batı Makaleler II,* Doğu Batı Yayınları, Ankara 2008.

KAYAPINAR, Ayşe, *"*Voynuk*", TDVİA*, C. 43, İSAM Yayınları, s. 126-127.

KILIÇ, Orhan, *"*Ocaklık*" TDVİA*, C. 33, İSAM Yayınları, s. 317-318.

KİEL, Machiel, "Filibe", *TDVİA*, C. 13, İSAM Yayınları, s. 79-82.

KOÇİ Bey, Koçi Bey Risaleleri, Seda Çakmakçıoğlu (hzl.), Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2007.

KÖPRÜLÜ, M. Fuat, *"*Amil*", İA,* C. 1, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1950, s. 402-404.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., "Defterdar", *TDVİA,* C. 9, İSAM Yayınları, s. 94-96.

MAXİM, Mihai, "Tuna*", TDVİA*, C. 41, İSAM Yayınları, s. 372-374.

ORHONLU, Cengiz, "Hazine" *TDVİA,* C. 17, İSAM Yayınları, s. 130-133.

ÖZCAN, Abdülkadir, "Çeribaşı", *TDVİA*, C. 8, İSAM Yayınları, s. 270-272.

_____, "Pencik", *TDVİA*, C. 34, İSAM Yayınları, s. 226-228.

_____, *Fatih Sultan Mehmed Atam Dedem Kanunu Kanunnâme-i Âl-i Osman,* (hzl.) Abdülkadir Özcan, Yitik Hazine Yayınları, İzmir 2013.

ÖZVAR, Erol, *Osmanlı Maliyesinde Malikâne Uygulaması*, Kitabevi, İstanbul 2003.

PAKALIN, M. Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü C. I.,* Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971.

SAHİLLİOĞLU, Halil, *"*Avârız*" TDVİA*, C. 4, İSAM Yayınları, s. 108-109.

SELÂNİKÎ MUSTAFA EFENDİ, *Tarih-i Selânikî*, Mehmet İpşirli (hzl.), C. I, İstanbul 1989.

SEYYİD MUHAMMED ES-SEYYİD, "İrsâliye", *TDVİA,* C. 22, İSAM Yayınları, s. 452-454

TABAKOĞLU, Ahmet, *Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi,* Dergâh Yayınları, İstanbul 1985.

UZUNÇARŞILI, *Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapıkulu Ocakları*, C. 2, Ankara 1944.

_____, İ. Hakkı, *Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, TTK, Ankara 1984.

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Devri Üzerine Makaleler- Araştırmalar*, Kardelen Kitabevi, Isparta 1999.

HÜKÜM ÖZETLERİ

s.1, h.1
İbrâil İskelesi gelirlerinin Bender kalesi askerlerinin mevâciblerine ocaklık tayin olması.

s.1, h.2
Havass-ı Hümâyûn topraklarından geçen asker taifesinin halkın gücü olmadığından yiyeceklerini para karşılığında satın almaları.

s.1, h.3
Askerî zümreden olup gümrük vergisi vermek istemeyen tüccar taifesinden vergi alınması.

s.1, h.4
Bender Kalesi askerlerine ocaklık olarak verilen İbrâil İskelesinin muhasebe kayıtlarının, müfettiş sıfatıyla kadılar tarafından kontrol edilmesi

s.1(M), h.1
Sofya ihtisab emini Hüsrev'e verilen mukataanın müfettiş Mevlâna Ahmed tarafından kanuna aykırı olarak başka birisine verilmesinin engellenmesi.

s.1(M), h.2
Edirne yakınlarında olan Sultân Süleyman Han zaviyesi dervişlerinin pirinç ihtiyaçlarının Filibe çeltiği mukataasından karşılanması.

s.1(M), h.3
Eski nâzırı Mehmed'den alacaklı olan Murtaza'nın borcunun Mehmed görevden alındığı için ortağı Hasan tarafından ödenmesi.

s.1(M), h.4
Özi beylerbeyi Mustafa Paşa'nın salyanesini Tuna hazinesinden alma talebi kabul edilip, miktar konusunun bundan öncekilere uygulandığı şekilde olması.

s.2, h.1

Filibe anbarından Budin kulları için sekiz bin kile pirinç alınıp Budin defterdârı Mustafa'ya teslim edilmesi ve teslimin kaydedilmesi.

s.2, h.2

Temeşvar, Kanije ve Eğri eyaletindeki kulların aylıkları ve palangalar için otuz bin kile pirinç verilmesi ve bunun muhasebeye kaydedilmesi.

s.2, h.3

Eski Zağra'da söz konusu köylerde yaşayanların ve voynuk taifesinin savaşlarda yararlılık göstermelerinden dolayı bazı vergilerden muaf olmalarına rağmen bunlardan vergi talep eden çeribaşıların engellenmesi.

s.3, h.1

Ahyolu'dan ödeme yapılanların beratlarının yenilenmesi için İstanbul'a gönderilmeleri, emekli ve asker taifesinin ise ödemelerinin devam etmesi.

s.3, h.2

Hizmetlerinden dolayı bazı mukataalara mutasarrıf olarak tayin edilen emekli voynuk beyi Ahmed'in tasarrufuna müdahale eden Ahyolu eminleri hakkında gerekenin yapılması.

s.4, h.1

Budun, Temeşvar, Eğin ve Kanije askerleri için Belgrad'a gidecek olan Filibe pirincinin ulaşmasını sağlayacak arabaların ücretlerinin Filibe mukatasından karşılanması.

s.4, h.2

Eski nâzır olup vergisini vermeyen Rıdvan'ın, yeni nâzır olan Hüseyin'in tarafından buldurulması, eskiye dâir tüm vergilerin alınması ve İstanbul' tüm mal akışını Hüseyin'in sağlaması.

s.4, h.3

Niğbolu'daki Cuma pazarı ahalisine tuz dağıtımı sırasında zulmeden Yahudi mültezimlere gerekenin yapılması.

s.5, h.1

Eğri eyaletinde bulunan askerlerin aylıkları için belirtilen miktarın Belgrad nezâretinden Eğri defterdârına teslim edilip sene sonunda borçtan düşürülmesi için deftere kaydedilmesi.

s.5, h.2

Niğbolu ve Rahova iskeleleri mültezimleri olan Yahûdîler fermanda belirtildiği gibi halktan parayı teslim aldıkları halde tuzlarını vermeyen mültezimlere gereği yapılması.

s.5, h.3

Segedin ve Eğri mukataası veyâ Godina hâslarının, Eğri eyâletinde bulunan kalelerdeki askerlerin mevâciblerinin karşılanması için defterdar tarafından yarar talipler bulup kefilleri ve diğer şartları tamamladıktan sonra verilmesi

s.6, h.1

Önceden beri Niğbolu ve Rahova mültezimlerinin sattığı tuzu, birkaç yıldır satan iskele eminlerinin fazla akçe talep ederek ahaliye baskı yapılmasının engellenmesi.

s.6, h.2

Halkın talebi üzere tuz dağıtımının kaldırılması.

s.6, h.3

Cumapazarı ahalisine haksızlık yapılmaması ve tuz dağıtımının kaldırılması.

s.6, h.4

Ahyolu tuzlası ve bağlı yerlerden asker mevâcibi için belirtilen miktarda verginin belirtilen tarihe kadar Hazine'ye ulaştırılması.

s.7, h.1

İstanbul'da depolanan tuzdan Galata kazasındaki esnaflara, Ahyolu tuzla eminleri tarafından kayıtlı deftere göre dağıtılıp parasının peşin olarak tahsil edilerek donanma için tersaneye teslim edilmesi.

s.7, h.2

Niğbolu kazasında tuz dağıtımının kaldırılması, halkın tuz için rencide edilmemesi.

s.7, h.3

Prevadi ve Yenipazar kazalarına bağlı söz konusu köylerdeki ahâliye tuz dağıtmasının fermanla yasaklanması.

s.7, h.4

Niğbolu ve Plevne kazalarına bağlı adı geçen köylerdeki ahâliye tuz dağıtmasının fermanla yasaklanması.

s.8 (Siyakat)

s.9, h.1

Sofya'daki tüm mukataaların müfettişlerinin görevden alınması ve devlet malıyla ilgili işlerle bundan sonra toprak kadılarının ilgilenmesi.

s.9, h.2

Şumnu kazasına bağlı Dobralı köyünden her yıl fıçı tahtası kesmek karşılığında alınan yüz yirmi akçenin İsak Yahûdî tarafından fazla alındığının bildirilmesi ve engellenmesi.

s.9, h.3

Samako hasları ve bağlı mukataaların önceki emine tekrar verilmesi, emin beratını alıp gidene kadar adamı tarafından tasarruf edilmesi.

s.10, h.1

Ali Ağa'nın memur olduğu Çorlu Suyu, Marmara ve Marmaracık Köprüsü'nün yeniden inşası için gerekli malzemeler için gerekli miktarın Vize mukataasından karşılanması.

s.10, h.2

Kili varoşundaki kefere taifesi dalyanlara hizmetlerinden dolayı bazı vergilerden muaf olmaları ve sorumlu oldukları vergilerden de fazlasının alınmaması

s.10, h.3

Sınır askeri aylıkları için Filibe'den verilecek pirincin ilgili memura ulaştırılması, teslimin hükmün arkasına kaydedilmesi ve emredilen miktardan fazla alınmaması.

s.11, h.1

Bender Kalesi askerlerinin aylıklarını karşılamak üzere ocaklık olarak Farisler Ağası İbrahim Ağa'ya verilen İbrâil iskelesi ve bağlı mukataalarının İbrahim Ağa ve ortağından başkasına tasarruf ettirilmemesi.

s.11, h.2

Düşman saldırısında zarar gören Bender Kalesi'nin tamir işinin eskiden beri olduğu gibi Boğdan voyvodaları tarafından yapılması, telef olan darının karşılanması.

s.12, h.1

Bender neferlerinin aylıklarının karşılanması için tayin olunan ocaklığın ve Eflak ve Boğdan'dan geçen ağnam vergisini toplama görevinin İbrahim Ağa üzerine verilmesi, bu görevi izinsiz olarak yapmak isteyen Mustafa nâzırın engellenmesi.

s.12-13

Eminlerin sürekli değişmeleri sebebi ile paraların farklı masraflarda kullanılması ve Kili kalası neferlerinin bir senedir aylıklarını alamamaları

s.13, h.1

Varna iskelesinden emekli olan Hasan Receb'e fermanla sabit olan emekli maaşının Varna iskelesi eminleri tarafından verilmesi.

s.13, h.2

Dergâh-ı Âlî cebecilerinden olup Karadeniz seferine katılan askerlerin Masar maaşlarının Tuna aklamından elde edilen gelirlerden karşılanması ve Ruznamçe'ye kaydedilmesi.

s.14, h.1

Eski Zağra ve Lofça kadılıklarında bulunan voynuk taifesi Küçük Ahmet çeribaşı iltizamında iken vergilerini çeribaşıya ödemek istemeyen voynuk taifesinin şikâyet edilmesi üzerine vergilerin çeribaşılara verilmesi kararı.

s.14, h.2

Sofya nâzır ve mültezimi olup vefat eden Ferhad'ın borcunun, adı geçen kişiler tarafından toplanıp Hazine'ye teslim edilmemesi üzerine bulunup gerekenin yapılması.

s.15, h.1

Efrenc taifesinden yüz dört askerin hakettikleri Masar maaşlarının Tuna mahsulünden karşılanması ve bunun Ruznamçeye kaydedilerek sene sonunda borcundan düşülmesi

s.15, h.2

Ahyolu memlehası emini Mihayil'in ödemesi gereken miktarın defterdarın tahsil ettiği mallara dahil olmadığından İstanbul tarafından tahsil edilmesi.

s.15, h.3

Havass-ı Hümâyundan olan Pagadına ve bağlı haslarına, görevlendirilen emin dışında kimsenin müdahale ettirilmemesi.

s.16, h.1

Tersane-i Âmire için kesilecek ağaçların masraflarının Tuna kalemlerinden karşılanması.

s.16-17

Hazineye aktarmak amacıyla tuzlanmış derilerden silkelenerek elde edilen tuzu vermek istemeyen tüccarlardan su sığırı için 2 akçe, karasığır için 1 akçe alınması; İstanbul, Galata ve Üsküdar'da tuzlanan derilerin tuzlarını hazineden alanlardan para talep edilmemeyip başka yerden alanlardan birer ya da ikişer akçe talep edilmesi.

s.17, h.1

Sofya, Şehirköy, İznepol ve Preznik kazâlarında bulunan voynuk taifesinin çeribaşı Sinan'ın muhasebesini gördürmemesi üzerine bulunup tahsil edilmesi.

s.17, h.2

Engelli olduğu için Belgrad ihtisabından vazife verilen mutasarrıfın hakkının verilmesinde muhalefet edilmemesi.

s.18, h.1

Kefe'den gelen tuzun on bin kilesinden sonrasından vergi alınması.

s.18, h.2

Bosna mukataasından ulufe alan vazifelilere ve hazine hizmetlilerine, Hazinede kayıtlı bulunan miktarlardan fazla ödeme yapıldığının farkedilmesi üzerine durumun düzeltilmesi.

s.18, h.3

Akkirman beyi olarak tayin edilen Mehmed Bey'in her yıl sâlyânesini Akkirman mukataaları mahsulünden alması

s.19, h.1 (…)

s.19, h.2

İnşa olunan palankada çalışan üç yüzden fazla neferin mevâcibleri için aktarılan mallara kimsenin dahil olmaması.

s.19, h.3

Osman bin Kaya'nın mutasarrıfı olduğu meblağın Ahyolu'dan karşılanması.

s.19, h.4

Ödemelerini gereği gibi yapan Arpacılar Kethüdası Halil'in bazı kişiler tarafından rencide edilmesinin engellenmesi.

s.20, h.1

Niğbolu'da bulunan voynuk mukataasında üç sene mültezim olup ardından aynı yerde emekli olan Ahmed Bey'in çeribaşılık döneminden kalma borcunun tahsil edilmesi.

s.20, h.2

1022 Nevruzundan ödenmesi gereken kırk yük akçenin on yük akçesinin Ramazan'ın öncesine kadar Edirne'ye Hazine olunmak üzere gönderilmesi.

s.21, h.1

Yeni nâzır olan Nâzır Hüseyin, eski Nâzır Rıdvan Beğin zimmmetinde kalan borcu tahsil etmesi ve Edirne'deki Hazineye gönderilmesi.

s.21-22

Şeyh Subhi'ye ve oğlu Şeyh Mehmed'e Filibe mukataaları mahsulünden verilmesi gereken haklarının beratla belirtildiği gibi ödenmesi.

s.22, h.1

Saray ahırı için gerekli arpanın Ahyolu kazasından alınması ve masraflarının da Ahyolu mukataasının 1019-1020 malından karşılanması.

s.22, h.2

Vidindeki iflas etmiş mukataa eminlerinin zimmetlerinde kalan Hazine alacağının kendilerinden ve kefillerinden tahsil edilmesi.

s.22, h.3

Mukataa emini rütbesi verilen kişilerin defterlerinde önceki senenin muhasebesini kesilmeden gelecek yılın muhasebesine karışmamaları hususunda şart olmasına rağmen gelecek yılın malını tahsil etmek için reayaya zulmeden Vidin nâzırına gereğinin yapılması.

s.23, h.1

İsakçı mukataasına bağlı Havass-ı Hümayun karyelerinde beyler, beylerbeyler ve voyvodaların gereksiz gere vergi toplayarak halka zulmetmesinin engellenmesi.

s.23, h.2

Vefat eden eski Sofya nâzırı Ferhad'ın alacaklarının, kefili Kara Mustafa tarafından toplanıp Hazine'ye olan borcunun ödenmesi.

s.23-24

Daha önce Ömer çavuş tasarrufunda olup şimdi müstakil çeribaşıların tasarrufuna verilen voynuk mukataasından, Ömer Çavuş'un Sofya ve Şehirköy İznepol kazalarında kalan alacaklarının nâzır Ahmed beyin tahvil defterine göre ödenmesi.

s.24, h.1

Haydar oğlu Mustafa'dan Savran Ali Çavuş'a geçen Kili Akkirman mukataasından İstanbul'a gönderilen defterde Hazine'ye borcu tesbit edilen Mustafa'nın müfettiş Abdullah tarafından buldurulup borcunun tahsil edilmesi.

s.24, h.2

Dergâh-ı mualla (padişah sarayı) cebecilerinden Mustafa Mehmet'in hak ettiği ulufesinin Samako mukataasından karşılanması.

s.25, h.1

Bundan önce Üngürüs seferlerinde İslâm ordusuna hizmetlerinden dolayı Sofya mukataasına tabi Yarardun? mukataasından günlüğü yirmi yedi akçe vazîfeye mutasarrıf olan Salamon Yahudi'nin, mukataa emini tarafından muhalefet edilen hakkının verilmesi.

s.25, h.2

Seyit Hüseyin'e yoksul ve ailesi olduğu için Niğbolu, Şumnu ve Silistre mukataalarından fermanla belirtilen miktarın zorluk çıkarılmadan verilmesi.

s.26, h.1

28. Bölük cebecilerinden Mehmed'in maaşının, bundan sonra her üç ayda bir Rumeli ihtisabından karşılanması ve deftere kaydedilmesi.

s.27-28 (Eksik sayfalar)

s.29-30 (Siyakat)

s.31, h.1
Sofya, Şehirköy ve İznepol kazâlarındaki voynukların cizye ispençelerinin toplanıp Reşen mevâcibi için Ramazan'ın 15ine kadar Hazine'ye gönderilmesi.

s.31, h.2
Ahyolu memlehası ile bağlı mukataaları mültezimi Ahmed'in tasarrufu süresince zimmetinde otuz yük akçeden fazla mal olması gerektiği halde olmadığı için mukataayla alakasının kesilmesi.

s.32, h.1
Filibe nâzırı olan Hasan'ın zimmetinde bulunan Hazine malının muhasebesinin görülüp nâzırlıkla alakasının kesilmesi.

s.32, h.2
Niğbolu'da bulunan voynuk mukataasının iltizam emini Ahmed'in borcunun tahsil edilmesi, bulunamaması durumunda borcun kefillerine ödetilmesi.

s.32-33
İvlasne demir madeni Samakocularına saldıran ve vergilerini vermekte muhalefet eden eşkıyalara gereğinin yapılması.

s.33, h.1
Eşkıya zulmünden dolayı İvlasne demir madeninde meydana gelen zararın maden sahiplerince karşılanması.

s.33, h.2
Niğbolu nâzırı tarafından yapılmamış olan iki yılın ödemesinin yapılması ve cizyelerin toplanıp memura teslim edilmesi.

s.33-34

Vidin nâzırının beratının yenilenmesi için oluşan zaman boşluğunda Tuna defterdarının nezâretten tahsil ettiği meblağın bir kısmını Hazine'ye teslim edip gerisini kendi zimmetine geçirmesi ve bu miktarın defterdardan alınıp Hazine'ye aktarılması.

s.34, h.1

Mültezim Süleyman'ın elinden çıkıp, Mustafa Paşa ve Serdâr Murad Paşa'ya has olarak verilen mukataalar için Süleyman'dan muhasebe talep edilmemesi.

s.35, h.1

İznepol kazasında bulunan voynuklardan Hazine'ye ödenmesi gereken borcun tahsil edilmesi.

s.35-36

Niğbolu'da Müslüman olmayanlardan alınan cizyeye zam yapılması ve burada bulunan voynukların cizye, ispençe ve diğer vergilerinin ocaklık tayin edilmesi.

s.36, h.1 (Siyakat)

s.36, h.2

Banaluka'da bulunan top yuvalağı madeni kârlarının Semendire sancağında bulunan maden çalışanlarının ulufe ve diğer masraflarında kullanılması.

s. 37, h.1

Voynuk bedeli akçesinin çeribaşılar tarafından Küçük Âhûr sarrâclarının yeme içme masrafları için tahsil edilmesi.

s.37-38

Üsküb ve Kıratova nezâretine dahil olan yerlerin Nâzır Mehmed izni olmadan ve varlıklı kefiller bulunmadan iltizama verilmemesi.

s.38, h.1

Tuna kalemlerinden emekli olan katip Mahmut'un ulufesinin ve diğer hak edenlerin haklarının Niğbolu'nun beytülmâl mukātaası mahsulünden verilmesi.

s.38, h.2 (Siyakat)

s.38, h.3

Tulça, İsakçı, Maçin, Kili, İbrâil ve Akkirman beytülmâl mukataalarını yöneten isimlerin İstanbul'a gönderilmesi.

s.38, h.4

Niğbolu ve Silistre sancaklarından avarız vergisi olarak dört bin kırk voynuğun her bir neferinden seksener akçe alınması için Mehmed ve Süleyman'ın görevlendirilmesi.

s.39, h.1

Hassa atlar, şırahane ve ahır hizmetlerinde bulunan dört yüz voynuk dışındaki tüm voynukların her bir neferinden Hazine için sekiz yüz akçe vergi alınması.

s.39, h.2

Donanma gemileri için her sene tersaneye üç yüz elli kantar ham altın gönderilmesi.

s.39, h.3

Hassa ahırda kışlayacak develerinin masraflarının Filibe mukataasından karşılanması.

s.40, h.1

Varna İskelesi ve bağlı yerleri iltizama alan Ali ve Hüdaverdi'nin Istabl-ı Âmire mühimmâtı için senede yirmişer bin kile arpa teslîm eylemesi dışında kimsenin mevâcib ve masrafını ödememesi.

s.40, h.2

Sofya kādısı Osman Efendi'ye hüküm.

s.40, h.3

Samako emini Yusuf'un mukataa malını zimmetine geçirmesi.

s.41, h.1

Köstence ve Yayçe kazalarının reayaları tarafından Donanma için yirmi bin adet top yuvalağı üretilmesi.

s.41, h.2

Hassa ahırda kışlayacak davarların masraflarının Filibe mukataalarından karşılanması.

s.42, h.1

Sınırda bulunması münasebetiyle zorluk çeken ve Estergon sancağını arpalık usulüyle tasarruf eden Zülfikar'a Belgrad'dan yüz bin akçelik sâlyâne ilhak edilmesi.

s.42, h.2

Söz konusu emeklilerin mevâciblerinin ödenmesi.

s.43, h.1

İvranya mukataasına bağlı sözü edilen voynuk karyelerinde bulunan bazı zimmilerin sıkıntı çıkarmalarının engellenmesi.

s.43, h.2

Akkirman kalesi azeplerinin aylıklarının tahsil edilmesi için gönderdiği Azepler Ağası olan Mustafa Hamza'nın, ihtiyacı tahsil etmesine rağmen askerlerin aylıklarını vermemesi iddiası ve doğru ise aylıkların Mustafa Hamza'nın zimmetinden alınıp askerlere verilmesi.

s.44, h.1

Filibede mültezim olup vefat eden Numan Çavuş'un yerine geçen oğlunun da vefat etmesi ve malların tahsil edilmesi.

s.44, h.2

Tahvil süreleri dolan mukataaların muhasebelerini görülüp yeni kişilere verilmesi.

s.44, h.3 (Siyakat)

s.45, h.1
Banaluka'da bulunan Gamoniçe madeninde üretilen top yuvalağı mühimmat masrafları için Semendire sancağından alınan vergiler yerine her bir evden bir kişi ve beygir alınması.

s.45, h.2
Dergah-ı muallâ cebecilerinden Mehmed Davud'un hakkı olan günlük on akçesinin üç ayda bir Rûmili Hisârı ihtisâbından karşılanması.

s.46 (Boş Sayfa)

s.47-50 (Eksik sayfalar)

s.51 (Siyakat)

s.52, h.1 (Siyakat)

s.52, h.2 Kapıkulu süvarilerine verilen havalelik görevi için mücadele.

s.52, h.3 (Siyakat)

s.52, h.4
Belgrad kalesi askerlerinin aylıklarının ödenmesinde emin ve nâzırların nakit yerine mal mülk verme teklifinde bulunmaları.

s.53, h.1
Vezir Halil Paşa haslarının mahsulünün Eflak yakasına geçirilmesi sırasında vergi talep edilmesi.

s.53, h.2

Ziştovi İskelesi ve Nısfiyye-i Milh Mukātaasının eski iltizam emini olan Mayer'in ödemesini yapmaması üzerine yeni mültezimlerin şikâyeti ve Mayer'den tahsil edilmesi.

s.53, h.3

Eskiden Rahova İskelesi Mukataasına emin olan Mayer'in Hazineye borcunun tahsil edilmesi.

s.53, h.4

Mayer'e ödeme konusunda bir suret daha gönderilmesi.

s.54, h.1

Priznik hâsları halkından sorumlu olduklarından fazla vergi talep edilmemesi.

s.54, h.2

Fazla tuz vergisi talep edilmesinin engellenmesi.

s.54-55

Niğbolu, Rusçuk ve Silistre ve bağlı mukataalara Karadeniz'den gemiler ile Ahyolu ve Kefe ve Boğdan gibi yerlerden gelip tuz ticareti yapmak isteyenlerin engellenmesi

s.55, h.1

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve bağlı mukataalara Eflak'tan her yıl gelen tuzun gönderilmesinin ihmal edilmemesi ve mukataa eminlerinin gönderdiği adamlara teslimi.

s.55, h.2

Eskiden Hırsova İskelesi emini olan Demir Bâli, Niğbolu Sancağında bulunan beytü'l-mâl emîni İsa-zâde Mustafa ve Silistre ve bağlı iskelelere iltizâm nâzırı olan Mehmed ve Refâil?'in muhasebelerinin görülüp Hazine'ye gönderilmesi.

s.55-56

Balçık ve Köstence ve Mankalya mukataalarına mültezim olan Yako'nun 4 yıldır iltizamı tasarruf ettiği halde hiç ödeme yapmadığı için alakasının kesilmesi.

s.56, h.1

Temeşvar kalesinin neferâtına ocaklık tayin olan cizyenin Budin kelemine ilhak olmasıyla, bu neferler için gönderilecek altı yük akçenin Vidin nezâretine tâbi Çirnerika filoriciyandan ve Krivina hâslarından karşılanması

s.56, h.2

Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre ve bağlı mukataaların mültezimleri irsaliyye ödemesini gönderecekken mukataalardaki kale askerlerinin mevâciblerini daha önce istemeleri üzerine önce irsaliyye ödemelerinin yapılması hakkında ferman.

s.56, h.3

Vidinde devlet malını tahsil eden bölük halkının kaldırılması üzerine tahsil işini önceden beri yapan Vidin kalası farislerinin yapması.

s.57, h.1

Mayer ve ortaklarının tasarrufunda olan Irşık ve Feth-i İslâm yakasından Güvercinlik'e varınca beri yakada olan yerlere Tımışar tarafından müdahale edilmemesi.

s.57, h.2

Eski nâzır Rıdvan'ın 1020 ve 1021 yılları muhasebesinin yeni nâzır Hüseyin tarafından görülmesi.

s.57, h.3

Feth-i İslâm ve Bâne ve İsferlik kādılıkları filoricilerinin her bir neferinden beşer yüz akçe tüfenk vergisi toplanması.

s.58, h.1

Başmirahur Mustafa'nın savaşlarda yaptığı hizmetler karşılığında voynuklardan kaldırılan yerlerin ve İvlasne haslarının Mustafa'nın eşine paşmaklık olarak verilmesi.

s.58, h.2

Baş mirâhur olan Mustafa'nın eşine paşmaklık olarak verilen yerlerden emin ve memurların edvlet için tahsilat yapmaması.

s.58, h.2 (Siyakat)

s.59, h.1

Voynukların vergilerinde tahsildar olan Ömer'in sorumlu olduğu yerlere gittiğinde vefat yada başka sebeplerden yüz otuz altı nefer eksik tahsil etmesi.

s.59, h.2

Vidin ve Kırkkilise sancaklarındaki Beytülmâllara amil olan Mehmed Çavuş'un zimmetinde devlet malı olduğu halde teslim etmemesi üzerine emir.

s.59, h.3

Çorlu'nunn bir köyünde yaralanan adamlardan dolayı mahkemeye gelmesi gerekenlerin getirilmesi.

s.60, h.1

Betülmal hassa vergisinin emin vekili Ali'ye verilmesi.

s.60, h.2 (Siyakat)

s.61, h.1

Temeşvar ve bağlı yerlerin mukataa gelirlerinin Temeşvar kaleleri mevâciblerine tayin edilmesi.

s.61, h.2

Hizmet için sınıra tayin olunan Dergâh-ı mualla kapıcıbaşılarından Mehmed Ağa'nın ulufesinin Belgrad nezâretinden karşılanması.

s.61, h.3

Avarız vergilerine zam olmadığı halde oldu diye ahalinin rencide edilmesi.

s.62, h.1

Budun gönüllülerinin ödemelerinin Belgrad ve Vidin nezâretlerinden yapılması.

s.62, h.2

Niğbolu, Silistre ve Vidin sancaklarında satılmak için tartılıp depolanan tuzlardan voyvodaların ve kantarcıların vergi almak istemelerinden men edilmesi.

s.62, h.3

Filibe'ye başka yerden gelip çuka, kumaş vb. mallar satan tüccar taifesinden alınması gereken vergiyi tüccarların vermemesi.

s.63, h.1

Voynuk taifesinin 1022 yılında cizyelerine yapılan seksen akçe zammın tahsil edilmesi.

s.63, h.2

Niğbolu ve Rusçuk ve Vidin ve Silistre ve Hırsova ve bağlı iskelelerden tuz geçiren Yergöğü voyvodasının vergi vermekte muhalefet etmesi üzerine, askerî taifeden de olmak üzere herkesin gümrük vergisi vermesi hakkında ferman.

s.63-64

Tatarpazarı nehirlerinden İbrahim Paşa nehri oluğu zarar görmüş ve başka yere akmaktadır. İhmal edilmesi halinde devlet malının zarar göreceği için tamir edilmesi.

s.64, h.1

Segedin ve Eğri kalelerinde bulunan askerlerin aylıklarının karşılanmasından sonra arta kalanın Sirem, Semendire ve Alacahisar'da bulunan kalelerdeki askerlerin aylıkları için gönderilmesi sırasında Budin defterdarı askerlerinin de bundan pay almak istemeleri.

s.64, h.2

Belgrad nezâretine bağlı Maçin mukataasında 30 yıldır hazine için toplanan devlet gelirinin toplanması sırasında itiraz eden halkın engellenmesi.

s.64-65

Tırnova, Selvi, İslimye, Hezargrad ve Cumapazarı kadılıklarında bulunan voynukların avârız bedelleri için cizyelerine zam olunan seksener akçenin toplanması

s.65, h.1

Voynuk vergilerinin toplanması için görevlendirilenleri engelleyenlerin men edilmesi.

s.65, h.2

Vidin, Niğbolu ve Silistre sancaklarında tuz satımı sırasında almamak için bahanede bulunanların men edilmesi.

s.66, h.1

Estergon kalesi muhafası için tayin olan Dergâh-ı âlî cebecilerinden doksan beş neferin 1021 senesinde hak ettikleri Recec ve Reşen ve Lezez mevâciblerinin Vidin mukataasından karşılanması.

s.66, h.2

Mayer ve ortaklarının borçları olan kişilere ödemelerinin irsaliyye ödemesinden sonra yapacaklarını ve alacaklıların kendilerini rencide ettirilmemesini istemeleri üzerine mültezimler lehine emir.

s.66, h.3

Niğbolu, Vidin ve Silistre sancağından mal geçiren askeri taifenin vergi vermek istememesi üzerine herkesten vergi alınacağına dair emir.

s.67, h.1

Niğbolu, Ziştovi, Tutrakan, Silistre, Hırsova ve Vidin iskelelerinde bulunan kayıkçıların önceden beri hizmetlerinden ve kârlarının bir hissesini Devlete verdiklerinden dolayı birtakım vergilerden muaf olmaları.

s.67, h.2

İskelelere yanaşıp vergi vermesi gereken gemilerin vergiden kaçmak için başka yerlere yanaştırmaları sebebiyle gemilerine el koyulması.

s.67-68

Rıdvan Beğ tasarrufuna verilen Vidin mukataasında nâzır yerine gidene kadar malın zayi olmaması için vekil bıraktığı adamların tasarrufta bulunması.

s.68, h.1

Çirmen, Kırk Kilise, Silistre, Vidin sancaklarında zimmi reayadan fazla ödeme talep edilmesiyle mukataanın kaldırılması.

s.68, h.2

Mültezim Yako'nun buldurdulması ve üzerinde kalanların muhasebesinin görülüp iltizamla alakasının kesilmesi.

s.68, h.3

Eski mültezim Yako'nun, yeni mültezimlerin tahvil yıllarına düşen malları tahsil etmesi.

s.69, h.1

Ortaklığa yeni mültezimler gelmesiyle oluşan haksız harcamaları önlemek için tedbirler.

s.69, h.2

1016'dan 1023'e kadar birine tahvil verilmiş mukataaların muhasebeleri için bu dönemden sonra mültezim olan ortakların rencide edilmemesi.

s.69, h.3

Filibe ve bağlı mukataaların Nevruz havaleliği Dergah-ı mualla çavuşlarına verilmesinin ertelenmemesi için emir.

s.70, h.1

Vidin'de bulunan filoricilerden zamanı gelmeden vergi toplanmaması, zamanında toplanan verginin Temeşvar eyaletindeki asker mevâcibleri karşılandıktan sonra Hazine'ye gönderilmesi.

s.70, h.2

Vidin ve Kırkkilise sancaklarında bulunan vakıf mütevellilerin devlet malına, vakıf malı diyerek müdahalede bulunmaları.

s.70, h.3

Niğbolu, Vidin, Silistre ve bağlı mukataalardan emekli olan asker zümresinden emekliliklerine dair yeni berat veya emirle gelmeyenlerin ücretlerinin verilmemesi.

s.70, h.4

Niğbolu ve Silistre sancaklarında bulunan voynuk taifelerinin hayvan vergilerinin Istabl-ı Âmire tarafından toplanması.

s.71, h.1

Belgrad nezâretine bağlı Koçana mukataasından emekli olan Nabi'nin hak ettiği ulufeyi mukataa emininden talep ettiğinde, eline verilen beratın kaldırıldığını belirterek hakkının verilmemesi şikâyeti üzerine berata göre muamele edilmesi.

s.71, h.2

Kili kalesi duvarının tamir edilmesi için gerekli masrafların Kili ahalisinden karşılanması.

s.71, h.3

Tersanede bulunan iki geminin Kili kalesindeki askerler tarafından donatılmasının istenmesi ve askerlerin donatmaya güçleri yetmeyeceği için vazgeçilmesi

s.71, h.4

Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı mukâta'ât nâzırı Mustafa'nın muhasebesinin görülmesi için İstanbul'a bizzat gitmesi.

s.72, h1.

Eski mültezim zamanından kalan katiplerin alacaklarının, yeni bir hesaba göre değil, ilgili zamadaki hesaba göre ödenip, haklarının korunması.

s.72, h.2
Tuna yalısında bulunan Tomaro kasabasının Boğdan beyleri tarafından zabt edilmesi

s.72, h.3
Vidin'de eski nâzırın mukataalardan mal tahsiline devam etmesi üzerine ferman.

s.73-74 (Siyakat)

s.75
Eflak yakasından Niğbolu, Rusçuk, Silistre ve bağlı mukataalara gelecek tuzun araba kiralarının eskiden beri olduğu gibi halktan değil tüccar taifesinden karşılanması.

s.76, h.1
Eflâk yakasından gelen mîrî tuzun vergisi on yıldır Halil Paşa'ya mahsul olarak verilmesi konusunda Yergöğü ve Rusçuk iskele eminlerinin muhalefet etmemeleri.

s.76, h.2
Yergöğü ve Rusçuk iskele eminlerinin muhalefeti devam etttikleri için vergilerin Halil Paşa adamlarına verilmesi konusunda ikinci kez ferman gönderilmesi.

s.77, h.1
Voynukların cizye ve ispençe ve öşr ve bad-ı heva mahsûllerin toplanması ve bir kısmının acilen Hazineye gönderilmesi.

s.77, h.2
Silistre ve Niğbolu ve Çirmen ve Kırk Kilise ve belirtilen kadılıklarına Ahyolu memlehası tuzundan başka tuz satmak yasak olduğu halde, tuz satarak iltizamı zarara uğratanların uyarılması, uyarıları dikkate almayanların ellerinden tuzlarının alınması.

s.77-78
Hazineye aktarmak amacıyla tuzlanmış derilerden silkelenerek elde edilen tuzu vermek istemeyen tüccarlardan su sığırı için 2 akçe, karasığır için 1 akçe alınması; İstanbul, Galata ve Üsküdar'da tuzlanan derilerin tuzlarını hazineden alanlardan para talep edilmemeyip başka yerden alanlardan birer ya da ikişer akçe talep edilmesi.

s.78, h.1

Belgrad mukatasında Kassabiyye vergisinden toplanan akçenin Asitane'ye top yuvalağı mühimmatı için gönderilmesi.

s.78, h.2

Belgrad mukataalarından Sefer Ağa haslarının otuz yıldır olduğu gibi havass-ı hümayun olarak yönetilmesi.

s.78, h.3

İvranya kazasında İvaiste(?) karyesinden bazı Müslümanlar karye sınırında çamurluk etrafında bulunan siyah dağı tapu ile alıp, karye sınırındaki çamurluk etrafında koyun otlatan ve çayır biçenlerden vergi istenmesine müdahale edilmesi.

s.79, h.1

İvlasne madeni zabıtlarının karye ahalisinden kömür ve su hakkı talep etmemeleri.

s.79, h.2

İvranya haslarına tabi olan Koloniçe? Karyesi ahalisinden fazla vergi alınmaması.

s.80, h.1

Hüküm yarıda bırakılmıştır.

s.80, h.2

Estergon sancağına tayin olan, hem emekdar hem de Üngürüs sınırlarının vakıf ehlinden olan Bekir'e Vidin nezâretinden iki yük akçe sâlyane verilmesi.

s.80, h.3

Nâzırların fazla vergi taleplerinden dolayı topraklarını terkeden filoricilerin vergilerinin defterdar tarafından ve eskiden olduğu şekilde toplanması.

s.81, h.1

Belgrad İskelesi ve bağlı mukataanın kassabiyye vergisinin bir kısmının top yuvalağı masrafı için kullanılması.

s.81, h.2
Hüküm yarıda bırakılmıştır.

s.82, h.1
Tasarruf etmeleri için Mayer ve ortaklarına verilen yerler için, Temeşvar kalesi neferatı tarafından bize ocaklık tayin olunmuştur diyerek muhallefet etmeleri ve mültezimler lehine ferman gönderilmesi.

s.82, h.2
Vize ve bağlı mukataaların emini olan Ali'nin tahvil süresi geçtiği halde ödeme yapmaması.

s.83-84 (Siyakat)

s.85, h.1
16 Zilkade 1023 tarihinde denizde aşırı dalga olduğu için tuzla ile deniz arasında yıkılan set yeniden yapılırken masrafların memleha mahsulünden karşılanması ve halktan memlehanın zarar ettiği gerekçesiyle halktan fazla vergi alıp zulmedilmemesi.

s.85, h.2
Mudanyaya bağlı Kurşunlu ve Tarla ve Sekele ahalisi Defter-i Cedidi Hakânî'de kayıtlı tüm vergilerini verdikleri halde ek olarak Dergâh-ı Âlî askerlerinin et masrafları için akçe istenmemesi.

s.85, h.3
Bursa vakıflarından bazı köylerdeki bazı zimmilerin ağnam vergisinden muaf olmaları.

s.86, h.1
Tulça, İsakçı, İbrâil, Akkirman ve bunlara bağlı mukataaları iltiam alıp ödemelerini gereği gibi yapmayan Nâzır Mustafa ve adamlarının mukataalarla alakalarının kesilmesi ve mukataaların yeni taliplere verilmesi.

s.87, h.1

Çorlu sakinlerinden Ali'nin tahvil süresi tamamlandığı halde iki yıldır tasarrufta bulunması ve muhasebesini gördürmemesi dolayısıyla iltizam ile alakasının kesilmesi.

s.87, h.2

Sofya, Şehirköy ve İznepol kazalarında bulunan voynukların vergi tahsiline memur olan Küçük Âhur çeribaşılarından Osman ve Ali ve Sinan nâm çeribaşların Hazine'ye ödeme yapmamaları üzerine alakalarının kesilmesi.

s.88, h.1

Filibe nehirleri ve bağlı mukataalara nâzır-ı mültezim olan Mustafa'nın muhasebesinin görülüp mukataayla alakasının kesilmesi**.**

s.88, h.2

Arpa toplanmasına memur olan kişilerin gemilere yüklediği arpanın gemilerin reisleri tarafından Dersaadet'e ulaştırılmaması.

s.89, h.1

İbrâil mukataası gelirlerinin Bender Kalesi askerlerinin mevâciblerine ait olduğu halde alamamaları üzerine mukataayı askerlerin tasarruf etmeleri.

s.89, h.2

Mihayil'in iltizamı almasının üzerinden bir yıl geçtiği halde yapması gereken ödemenin büyük bir kısmını yaomayan Mihayil'in her nerede ise buldurulması, malın tastamam tahsil edilerek güvenilir adamlarla Hazineye gönderilmesi.

s.90, h.1

Özi kalesinde yapılan bina işlerinde görev alan tüm görevlilerin ulufelerinin Tuna hazinesinden karşılanması

s.91, h.1

Dergâh-ı mu'allâ topçularından Hüseyin, her sene yirmi bin üç yüz aded yuvalak vermek taahhüdüyle bâc mukāta'asını iltizâm olarak alması.

s.91, h.2

Banaluka kazasında bulunan top yuvalağı madeni mülteziminin Dersaadet'e yapacağı ödemesinin Belgrad Nâzırı tarafından engellenmesi.

s.92, h.1

Üsküp ve Kıratova mukataat nâzırı Mehmed'in bu mukataalardaki devlet mallarının ödemelerini ihmal etmemesi hakkında emir.

s.92, h.2

Rusçuk kalesi mahafızlarının 1021 Recebi başından, 1022 Zilhiccesi sonuna kadar hak ettikleri mevâcibin Rusçuk ve bağlı mukataaların eminleri Mayer, Abraham ve Yasef Yahudiler tarafından karşılanması hakkında ferman.

s.93, h.1

Yeni Saray ve Galata Sarayı ve hayvan masrafları için ocaklık olarak iltizam edilen Edirne kapusu mukataasına müdahale eden haslar eminleri ve voyvodaların engellenmesi.

s.93, h.2

Kasap zümresi ve kaldırımcılardan bazılarınının vergi vermede muhalefet etmeleri.

s.93, h.3

Yeni Zağra ve Kızanlık kadılıklarında bulunan beytülmâl-ı âmme, yava ve kaçkun cizyesinin önceden beri tasarruf edildiği gibi tasarruf edilmesi.

s.94, h.1

Edirne ve İpsala ve Malkara ve Sofya ve Filibe ve Hasköy kazâlarına önceden beridir olduğu gibi Filibe mukataaları pirincinden satılması, bunlar bitmeden de başka yerlerden gelen pirinçlerin sattırılmaması.

s.94, h.2

Ağustos irsaliyesinin ödenmesi.

s.94, h.3

Filibe mukataalarının Ağustos irsaliyesinin ebnâ-i sipâhiyandan Abdullah tarafından tahsil edilmesi.

s.95, h.1

Eskiden vezir olan Nasuh Paşa'nın ektirdiği çeltiğin hasat zamanı gelmeden vefat etmesi üzerine mallarının Hazine'ye aktarılması.

s.95-96

Istabl-ı Âmireye hizmette bulunan voynuklardan vergi talep edenlerin engellenmesi.

s.96, h.1

Alman elçisi ve adamlarının harcırahlarının Sofya nezâretinden karşılanması ve Temeşvar Kalesi askerleri için Vidin nezâretinden on yük akçe ocaklık olunması.

s.96, h.2

Temeşvar Kalesi askerleri için Vidin nezâretinden Krivina Haslarından tayin olunan altı yükün üzerine dört yük daha eklenmesi.

s.97, h.1

Belgrad'da din adamları, asker taifesi ve başka şekillerde güçlü bazı tüccarlar tarafından gümrük vergisi kaçakçılığının yapılması.

s.98

Vize ve Kırk Kilise ve bağlı mukataalardan toplanan vergilerini tasarruf eden Ali'nin iltizamına dahil olan yerlere kimsenin dahil edilmemesi.

s.99, h.1

Vidin nezâretinden Budin gönüllüleri için ödenmesi gerektiği halde iki yıldır geciktirilen ödemenin daha fazla geciktirilmemesi.

s.99, h.2

Tuna ve Sava nâm nehirlerin üzerlerinde olan değirmenler için toplanan alınan birer altın vergiye muhalefet eden asker taifesi ve kudretli kişilerin devlet malına ve iltizama zarar vermelerinin engellenmesi.

s.100, h.1

Tuna hazinesi Istabl-ı Âmire için lazım olan arpanın Tuna hazinesine bağlı kadılıklardan tedarik edilip, gemilerle gönderilmesi.

s.100, h.2

Özi muhafazası için Belgrad'dan gelecek Şaykaların mühimmatı için gerekli akçelerin tahsili yapılamadığı için bu masraflar Budin sınırındaki askerlerin mevâciblerinden karşılanması ve bu sebeple Filibe nâzırının zimmetindeki pirinçten Budin askerlerinin mevâciblerinin temin edilmesi.

s.100-101

Belgrad'dan emekli ve ulufeli olan duagûların varlıklı olmaları dolayısıyla tımarlarından feregat etmeleri ve bu tımarların kaydedilerek İstanbul'a gönderilmesi.

s.101, h.1

Budin muhafazına kral tarafından gelecek elçilerin masraflarının Filibe enharı mukataasından karşılanması.

s.101, h.2

Vize ve Kırk Kilise mukataaları emininin Bayram mevâcibi için Hazine'ye iki yük akçe göndermesi.

s.102, h.1

Budun kalesi gönüllülerinin ve Estergon muhafazası gönüllülerinin mevâciblerinin karşılanması.

s.102-103

Belgrad mukātalarına bağlı Runya haslarının mukataasının mahsulünün Temeşvar kulları mevâcibleri için ocaklık tayin olması.

s.103, h.1

Eski Silistre kadısının Silistrede bulunan mukataalara müfettiş olarak tayin edilmesi

s.103, h.2

Budun Kalesi askerleri için Filibe ve bağlı nehirleri çeltiğinden verilmesi gereken pirinçte nâzırın muhalefet etmeyip tastamam vermesi hakkında emir.

s.104 (Boş sayfa)

s.105, h.1

İsakçı'da bulunan iki kayığın tamirinin İsakçı nâzırı Mustafa'nın iltizamında olan Havass-ı Hümâyûn mahsulünden karşılanması.

s.105, h.2

Kili'de yeni inşa edilen altı kayığın masraflarının Kili ahalisinden karşılanması.

s.105, h.3

Macaroğlu Ali Paşa'nın inşa ettiği gemilerin donatılması.

s.105, h.4

Efrenç tâ'ifesinden yüz dört neferin bin yirmi iki Masarı ulûfelerinin karşılanması.

s.105, h.5

Vidin iskelesinde inşa edilen 5 kadırganın masraflarının karşılanması.

s.105, h.6

Tuna defterdârına ve Pazarcık kādısına yazılmış hüküm.

s.105, h.7

Tuna defterdârına ve Tuna'daki tüm kadılara yazılmış hüküm.

s.106 (Boş sayfa)

s.107, h.1
Özi kalesi askerlerinin ulufelerinin Tuna defterdarının tahsil ettiği maldan karşılanması.

s.107, h.2
Frenk taifesi üzerinde kışlayanların aylıklarının ellerindeki mukabeledeftere göre verilmesi

s.107, h.3
Özi beylerbeyi Ali Paşa'nın salyanesinin Kili Akkirman mukataasından karşılanması.

s.107, h.4
Vezîr Davud Paşa hâslarının silâh çavuşunun salyânesinin tuna deftedarı tarafından karşılanması.

s.107, h.5
Istabl-I Amire için 120 bin kile arpanın belirlenen piyasa bedeline göre satın alınması.

s.108 (Boş sayfa)

s.109, h.1
Donanma-i Hümâyun gemileri mühimâtı için lazım olan akçenin Tuna hazinesinden sağlanması.

s.109, h.2
Dergah-ı mualla bevvablarından ulûfeye mutasarrıf olan Ahmed Abdullah'ın ulufesinin Tuna hazînesinden sağlanması.

s.109, h.3
Vidinde ser mensure kullarının aylıkları için ayrılan akçeleri acilen kaydedip, mühürleyip Belgrad'da olan Hazine-i âmireye gönderilmesi.

s.109, h.4
İnşa edilmesi ferman olunan dört geminin masraflarının karşılanıp Tersane'ye teslim edilmesi

s.109, h.5

Semendire Sancağı'nda Havass-ı Hümayuna ilhak olan Vezir Ali Paşa haslarında kasaplara salyane olan miktar Belgrad Hazinesine teslim edildiği için bu masrafın Vidin nezâretinden karşılanması.

s.110

Saray mutfağı mühimmatı için gelmesi gereken ödemenin eksik gelmesi.

s.111-112 (Eksik sayfalar)

s.113, h.1

Estergon kalesi muhazafasında olan doksan beş neferin 1021 senesinde hakettikleri Reşen ve Reşen ve Lezez mevâciberinin Vidin'den karşılanması.

s.113, h.2

Mevâcib için kırk yük akçe temini.

s.113, h.3

Ruznâme-i Hümâyun mühimmâtı için koğuş ağacı kesilmesi ve bunun için gerekli masrafın Tuna aklâmından sağlanması

s.113, h.4

Efrenç ve Nemçe tâ'ifesinden Reşen ve Lezez mevâcibleri sağlanacak geri kalan miktarı da Tuna aklamından sağlanması.

s.113, h.5

Karadeniz seferine memur olan iki yüz yirmi dört neferin 1022 Muharremi mevâciblerinin karşılanması.

s.113, h.6

Karadeniz seferine memur olan iki yüz yirmi dört neferin 1022 Recebi mevâciblerinin karşılanması.

s.113, h.7
Dergâh-ı Âlî kapıcılarının Lezez ulufeleri için belirtilen meblağın temin edilmesi.

s.113, h.8
Saray mutfağı için buğday tedarik edilmesi

s.113, h.9
Ebnâ-i sipâhiyandan kapıcı olan Gazi Mustafa 1021 Masar Reşen Lezez ulufelerinin Tuna aklamından sağlanması

s.113, h.10
Emin işten çıkarıldığı için ödenmesi gereken meblağın Tuna kalemlerinden karşılanması.

s.113, h.11
Efrenç taifesinden 104 askerin Masar ve Lezez ulufelerinin defterdarın tahsil ettiği maldan karşılanması.

s.114, h.1
Özi kalesindeki azepler, farisan, topçuyan, kale muhafızlarından oluşan 160 neferin 1021 Lezez mevâcibi

s.114, h.2
Saray ahırı için belirtilen miktarda Arpa tedarik edilip gönderilmesi

s.114, h.3
Tuna kalemlerinden talep edilip eksik gönderilen meblağın tamamlanması.

115- 118 (Eksik sayfalar)

s.119 (Boş sayfa)

s.120, h.1

Silistre ve Niğbolu ve Rusçuk ve bağlı sancaklarında yeniçerilerden bazıları eski mültezimlere para vermiş ancak yeni mültezimlerden istiyorlar. Alacaklarını eski mültezimlerin kefillerinden tahsil edilmesi.

s.120, h.2

Vergi ödememek için mukataaların iskelelerine değil de başka yerlere yanaşmak isteyenlerin engellenmesi.

s.121, h.1

Mukataa malını yerine ulaştırma işini yapacak olan havalenin iltizam şartlarında belirlenenkişinin olması.

s.121-122

Göllerden gelen parayı Hasan zaptedenve Niğbolu sancağında bazı kadılıklardan tuz akçesi diye reayadan akçe toplayan Hasan'ın bulunması.

s.122, h.1

Eski mültezimlerin Eflak voyvodasına tuz için verdikleri paradan kalanına ne kadar tuz ediyorsa şimdiki mültezimlere verilmesi

s.122-123

Eflak ve diğer yerlerden gelen devlet malı olan tuz satılmadan başkasının tuzunun satılmaması.

s.123, h.1

Niğbolu, Silistre, Rusçuk, Vidin sancaklarında ve Rahova ve diğer kadılıklarda bulunan iskelelere emin olan Mayir, Aslan, Badoh, Devid, Yako ve ortaklarının muhasebelerinin görülerek iltizamla alakalarının kesilmesi.

s.123, h.2

Mayir, Aslan, Badoh, Devid, Yako ve ortaklarının iltizam şartlarında kantarcılar ve bâcdarların satılan tuza karışmamaları yer almaktadır. Eğer böyle bir şart varsa karıştırılmamaları.

s.124, h.1

Tuna Nehri'nden taşrada olan yava ve kaçkun ve beytülmâl-i âmme ve hâssa vergilerin Aslan, Badoh, Mayer'in tasarrufunda olmasına engel olmaya çalışanlara fırsat verilmemesi.

s.125, h.1

Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı ve Maçin ve İbrâil bağlı mukataaları Nâzır Mustafa yönetiminde iken eski nâzır Mehmed'in fazla akçe teklifle mukataayı alması üzerine Mustafa'nın Şark seferi için istenen terekeyi karşılayacağını taahhüd ederek tekrar kendi üzerine alması.

s.126, h.1

Eski Balyabadra kadısının Silistre, Kili ve Akkirman sancaklarında bulunan mukataalara müfettiş olarak tayin edilmesi.

s.126, h.2

Filibe Sofya ve Ahyolu'dan Lezez mevâcibi için beş yük akçe 15 Muharrem'e kadar Hazineye gönderilmesi ve serhadd-i mensure askerlerinin Lezez mevâcibi için sekiz yük akçenin Sofya nezâretinden karşılanması

s.127 (Siyakat)

s.128, h.1

İskelerden gelip geçen tüccarlardan milliyeti ne olursa olsun gümrük vergisi alınması.

s.128, h.2

1024 Lezez mevâcibleri için Tulça, İsakçı ve bağlı mukataaların 1025 Nevruz irsaliyelerinden on iki yük akçe karşılanması.

s.128, h.3

Nevruz irsaliyesinden on yük akçe tahsil edilmesi.

s.128, h.4

İltizam şartlarında müfettiş olması istenen Abdurrezzak'ın eski müfettişlerle işbirliği yapmasıyla müfettişlikten alınması.

s.129, h.1
Eski eminlerin muhasebelerinin teftişinin yeni eminler tarafından yapılması.

s.129, h.2
Eski eminlerin muhasebelerinin teftişinin yeni eminler tarafından yapılması.

s.129, h.3
Eski mültezimlerin ödemesi gereken mevâcibin yeni mültezimlerden talep edilmesi üzerine emr-i şerîf.

s.129, h.4
Eski mültezimler Mayer, Yasef ve Abraham zimmetinde devletin parası kalmıştır. Hapsedilmesi ve tahsil edilmesi.

s.129, h.5
Eski mültezim Mayer'in oğlu Simon yeni ortak olmuş ancak asker taifesinden birçok kimseye borcu olan Mayer'in borcunu mukataalardan ödedeği için ref edilmiştir.

s.130, h.1
Samako mühimmâtına emîn ve kabzımâl olan Atâ Çavuş ve Mustafa'nın tasarrufuna müdahale etmek isteyenlerin engellenmesi.

s.130, h.2
Samako nâzırları ahaliden topladıkları yiyip, Tersane-i âmireye teslim etmedikleri için tehir edilen ödemelerin nâzırlardan tahsil edilmesi.

s.131, h.1
Hüküm yarıda bırakılmıştır.

s.131, h.2

Önceden ber, Sofya nezâretinde bağlı olan ve Tersâne-i Âmire'nin masraflarının karşılanması için müstakililtizâm olan Samako mukataasının zarar etmesiyle tekrar Sofya nezâretine bağlanması.

s.131, h.3

Budun askerleri içinVidin'den karşılanması gerektiği halde karşılanmayan meblağın esmin ve nâzırlardan tahsil edilmesi.

s.132 (Siyakat)

s.133, h.1

Voyvoda ve sübaşıların zimmetine geçirmeye çalıştığı devlet malının müfettişler tarafından engellenmesi.

s.133, h.2

Yako'nun iltizamında olup dışarıdan müdahale edilen yerlerin eskiden olduğu gibi Yako'nun tasarrufuna bırakılması.

s.133-134

Daha önce emin-i mültezim olan Hüdaverdi'nin, Yako'nun tayin ettiği vekillerin tasarruf etmelerini engellemesi.

s.134-135

Sofya ve İznepol ve Şehirköy kadılıklarında voynuk mukataalarına yönetimde olan Küçük Âhur çeribaşılarından Sinan ve Ali ve Bali nâm zimmî çeribaşıların devlet malını ödemede muhalefet etmeleri.

s.135, h.1

Badoh ve şeriklerinin tasarrufuna verilen Niğbolu, Vidin, Feth-i İslâm, Silistre ve bağlı iskeleleri beytülmâlının bazı asker ve ehl-i örf taifesi tarafından zabtedilmesi.

s.135-136

Niğbolu, Vidin, Feth-i İslâm ve bağlı iskelelerinde olan balıkçılar dalyanlarında kendi adamlarını çalıştırmaları devlet malına zarardır. Mültezimlerin bildiği kişilerin çalıştırılması.

s.136

1024 Ağustos'u irsâliyesinden Trabzon iskelesine gönderilmesi emredilmiş ancak mukataa başkasına verilmiştir. Nâzır Mustafa'nın taahhüdle mukataayı tekrar almış ancak ödeme yapmaması durumunda başı alınmakla tehdit edilmesi.

s.137, h.1

1025 Nevruz ödemesi on iki yük akçenin acilen İstanbul'a gönderilmesi.

s.137, h.2

Kapıkulları mevâcibleri için Kili, Akkirman, Tulça, İsakçı ve bağlı mukataalardan istenen ödemenin ihmal edilmemesi hakkında uyarı.

Ayrıca bu meblağın Vidin, Niğbolu, Rusçuk, Silistre ve bağlı iskele mukataalarının Nevruz irsâliyesinden de ödenmesi.

s.138, h.1

Sofya nezâretine bağlı Makofça hasları 6 yıla 650 bin akçe iltizam olarak Mehmet Çavuş uhdesinde veriliyor. 3 yılı tamamlandı. Eskiden olduğu gibi yine onun uhdesinde devam etmesi

s.138, h.2

Vize ve Kırk Kilise'de bulunann mukataaların emini Ali'nin tahvil süresi sona erdiği halde bir muhasebesini görmediği için eminliğinin kaldırılması yerine Kölemen?-zâde Mustafa Çavuş'un gerilmesi.

s.138, h.3

Yavakeferelerinin ispençelerinin iltizam şartlarında bulunduğu üzere Vize eminleri tarafından tasarruf edilmesi.

s.139, h.1

Niğbolu sancağında bulunan olan kefere taifesinin avarız bedellerinin her neferin asıl akçelerine 80 akçe zamla tahsil edilmesi

s.139, h.2

Kiler-i Amire için gereken pirincin hesaplanması ve ne kadar ödenmesi gerekiyor ise gönderilmesi.

s.140, h.1

Samako'da bulunan Havass-ı Hümâyuna ve hassa mühimmatına nâzır olan Atâullahın ödemelerini zamanınd ve eksiksiz yapmasına rağmen Sofya nâzırı Ömer tarafından ilhak edilmesi ve bunun engellenmesi.

s.140, h.2

Vidin mukataaları mahsulünden sınır kalesi gönüllüleri, Estergon sancağındaki salyane ve Vidin kaleleri askerleri için belirtilen miktardaki meblağın karşılanması.

s.141, h.1

Belgrad nezâretine tâbi' mukāta'ât mâlı sınır askerlerine mevâcib olarak ta'yîn olması. Görevlilerin başka taleplerle gelmelerinin men edilmesi.

s.141, h.2

Şark seferi için istenen terekeyi karşılayacağını taahhüd ederek mukataaları tekrar kendi üzerine alan Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı ve Maçin ve İbrâil bağlı mukataaları Nâzırı Mustafa'nın ödemesinin tahsil edilmesi.

s.141-142

Atâullah Çavuşa bağlanan Samako mukataatı'nın,Sofya nâzırı Ömer Çavuş tarafındanSofya'ya ilhak edilirse ödemelerin aksamayacağı tahhüdünü vermesi üzerine Sofya'ya dahil edilmesi.

s.142, h.1

Filibe'de mumhane mukataası mahsulünden günlük sekiz akçeye mutasarrıf olan Ali Gündüz elindeki berata göre hakkının verilmesi.

s.142, h.2

Müteferrika Nikolanın ulufesinin Prevadi beytülmâl mahsulünden karşılanması.

s.143, h.1

Sazlıdere karyesinde Şeyh Murtaza zâviyesindeki fukarâlar için Filibe mukāta'ât çeltüği mahsûlünden ayda 5 kile pirinç verilmesi konunun ihmal edilmemesi

s.143, h.2

Eğri kalesi askerlerinin Belgrad'ın eski nâzırında kalan alacaklarının tahsil edilip, askerlere teslim edilmesi.

s.143, h.3

Eğri kalesi askerlerinin Belgrad'ın eski nâzırında kalan alacaklarının tahsil edilip, askerlere teslim edilmesi.

s.144, h.1

Bir yolla Sofya nezâretine bağlanan Samako mukataasının tekrar Atâullah Çavuş nezâretine geçmesi.

s.144, h.2

Belgrad'da bulunan Rudnik Mukataasının eskiden yönetilenler tarafından yönetimine devam edilmesi.

s.144-145

Kili, Akkirman ve bağlı mukataaların nâzırı olan Mustafa'nınBender askerlerinin ocaklıklarını kendisi zabtederek mevâciblerini ödememesi.

s.145-146

Bender kalesi askerlerine ocaklık olarak verilen ve askerler tarafından tasarruf edilen İbrâil mukataasının tasarrufunun nâzır Mustafa'ya verilmesi.

s.147 (Siyakat)

METİN

s.1, h1

Hâlâ İbrâil mukātâ‘ası Bender Kal‘ası neferâtına ocaklık ta‘yîn olunmağla âhar mevâcib masârif ve sâlyâne olursa virilmeye diyü emr-i şerîf recâ ider.

s.1, h.2

Ve Havâss-ı Hümâyûn re‘âyâsının üzerlerine sipâh ve yeniçeri ve sâ’ir âyende vü revende konduklarında yem ü yiyecekleri müft ü meccânen almağla re‘âyâ tahammül idemedikleri ecilden perâkende vü perîşân olmâları ile iltizâmımıza kesr ve bize gadr u zulmolur diyü ol makūleler lâzim olan yem ü yiyeceklerinin akçesin virüp müft ü meccânen alınmamak bâbında emr-i şerîf recâ iderler.

s.1, h.3

İskele-i mezbûreden ol makūleler iden çavuş ve zü‘amâ ve sipâh ve yeniçeri ve sâ’ir askerîden olan tüccâr tâ’ifesi geçürdükleri emtia-i mütenevvi‘adan alınugelen mîrî rüsûmu virmekde muhalefet iderler. Alınageldüği üzre mîrî rüsûm alınup ta‘allül eylemeyeler diyü emr-i şerîf.

s.1, h.4

İbrâil İskelesi Bender neferâtına vech-i meşrûh ocaklık ta‘yîn olunmağın, mukāta‘a-i mezbûreye, Bender’e kādı olanlar (...) müfettişi ta‘yîn olunup her sene lâzim gelen muhasebelerin görüp hüccet-i zahriyyelerin yazup ve sâ’ir mukāta‘a-i mezbûrun ahvâlini görmek içün emr-i şerîf recâ iderler.

Vech-i meşrûh üzre fermân olunup emr-i şerîf yazılmak içün tezâkir virilmişdir.

Tahrîren Fî 9 C sene 1021

s.1 (M), h.1

Sofya kādısına hüküm ki:

Sofya ihtisâbı emîni olan Hüsrev Dîvân-ı Hümâyûnuma arz-ı hâl sunup; mukāta‘a-i mezbûr bin yirmi Rebî‘ülâhiri’nin yirmisinden üç yıla iki yüz on dokuz bin akçeye berât-ı hümâyûn ile uhdesinde iken mukāta‘ât müfettişi Mevlânâ Ahmed

senesini on üç bin akçe noksân üzre tevâbi‘inden Kapucı Mehmed’e bî-berât hilâf-ı kānûn zabtitdürüp gadreylemeğin, mezbûr Hüsrev elinde olan berât mûcebince zabteyleyüp âhardan bir ferde dahl ü ta‘arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledüği bin yirmi Muharremi’nin yirmi beşinci günü arzolundukda vech-i meşrûh üzre zabtitdirilmek emrolmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle emîn-i mezkûr Hüsrev veyâhûd âdemîsi vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp sen ki toprak kādısısın; mukāta‘a-i mezbûru emîn-i mezkûra elinde olan berâtı mûcebince tahvîli âharına değin zabt u tasarruf itdirdüp âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin, tahvîli tamâm oldukda yarar tâliblere kefîlin aldıkdan sonra Âsitâne-i sa‘âdetime arz idüp bî-berât kimesneye mukāta‘a zabtitdirmeyesin ve sen ki mukāta‘ât müfettişisin; sâ‘ir mukāta‘ât müfettişleri gibi ref‘ olunmuşsundur. Min-ba‘d mâlıma müte‘allik umûra müdâhale eylemeyüp bi-hasebi’ş-şer‘ vâkı‘ olan ahvâli toprak kādıları göreler diyü.

Fi 28 Muharrem sene 1022

s.1(m), h.2

Filibe kādısına hüküm ki:

Mahmiye-i Edirne kurbinde vâkı‘ merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Han *tâbe serâhû* zâviyesi dervişleri Âsitâne-i sa‘âdetime âdem ve berâtların gönderüp; Filibe çeltüğü mukāta‘asından zâviye-i mezbûr içün ta‘yîn olunan yevmî bir şenik(?) pirinci nâzırı Hasan Beğ’den taleb eylediğimizde ref‘ olunmuşdur diyü ta‘allül idüp virmediklerin i‘lâm olunmağın, yedlerinde olan berât-ı şerîf mûcebince virilmek fermân olunmağın, minvâl-i meşrûh üzre hüküm tezkiresi virilmişdir.

Fî 28 Muharrem sene 1022

s.1(M), h.3

Rusçuk kādısına hüküm ki:

Murtaza Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; Rusçuk mukāta‘ât nâzırı olan sipâhiyândan Mehmed tahvîlinden müstahıkk olduğum bin yüz elli akçe sâlyânem tahvîl olunup yedime sebeb-i tahrîr hükmü virilüp taleb eyledüğimde nezâretden ref‘ olmuşumdur diyü yerime şerîki olan Hasan dahi benden tahvîl olmamışları virmede ta‘allül eyledüğin bildirmeğin, zikrolunan akçeyi bî-kusûr merkūm Hasan vire diyü hüküm virilmişdir.

Fî 27 Muharrem sene 1022

s.1(M), h.4

Tuna defterdârına hüküm ki:

Bi'l-fi'l Özi beğlerbeği Mustafa Paşa Dersa'âdetime arz gönderüp; müstahıkk olduğu sâlyânesi elinde olan berâtı mûcebince Tuna hazînesinden virilmek bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmirem defterlerinde muşârun-ileyhin sâlyânesi mahalline mürâca'at olundukda; bundan evvel Özi beğlerbeğisi olan Ali Paşa'ya senevî dört yüz bin akçe sâlyâne ta'yîn olunup meblağ-ı mezbûrdan yüz bin akçesin Kılburun Kal'ası'na muhâfaza içün birini ta'yîn buyurulmak lâzimdir diyü hâlâ beği olan Mehmed Beğ'e arz idüp tevcîh buyurulmağla, mâ'adâsı üç yüz bin akçe ile mutasarrıf olduğu sene 1022 Saferi'nin gurresinde arzolundukda; zikrolunan 300.000 akçe sâlyâne ve havâss ile berât idüp mutasarrıf olmak emrim olmuşdur. Berât itdikden sonra müstahıkk olduğu sâlyânesin Tuna hazînesinden bi't-tamâm virilüp Rûznamçe'ye kaydoluna diyü hüküm tezkiresi virildi.

Fi 22 Safer sene 1022

İbditâ-i_____

(…) Ali an-bevvâbân-ı Dergâh-ı âlî ki (…) Saray-ı Filibe (…) Yusuf ki müteveffâ şüden. (…) Osman Ağa-i Bâbüssa'âde ve bâ-fermân-ı âlî. El-vâkı' fî gurre-i Safer sene 1022.

Bâ-ulûfe-i (…)

Bundan evvel ne vechile mutasarrıf olmuşlar ise mezbûr dahi ol minvâl üzre mutasarrıf ola.

s.2, h.1

Filibe nâzırına hüküm ki:

Hâliyâ Filibe'de der-anbâr olan pirinçden Budun kullarının mevâcibiyçün sekiz bin kile pirinç ta'yîn olunmuşdur. Zikrolunan sekiz bin kile pirinci Budun defterdârı olan kıdvetü'l-ümerâi'l-ekâbir Mustafa *dâme ulüvvühû*ya teslîm idüp temessükün alasız ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola diyü fermân olmağın, minvâl-i meşrûh üzre emr-i şerîf yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Tahrîren fî 26 Zilhiccetü'ş-Şerîfe sene 1021

s.2, h.2

Vech-i meşrûh üzre Tımışvar eyâletinde olan kullarının mevâcibi içün üç bin kile Kanije eyâletinde olan kullarının mevâcibi içün dahi dokuz bin kile ve Eğri

eyâletinde olan kullarının mevâcibi içün sekiz bin kile ve palankalara dahi iki bin kile pirinç ki cem‘an otuz bin kile pirinç zikrolunan kılâ‘ neferâtı mevâcibi içün virüp temessük alup hîn-i muhâsebede mahsûb olunmak fermân olmağın, vech-i meşrûh üzre başka tezâkir virilmişdir.

Fi’t-târîhi’l-mezbûr

s.2, h.3

Zağra-i Atîk kādısına hükm-i şerîf:

Kazâ-i mezbûra tâbi‘ bu Büklümek(?) ve (…) ve Gülya(?) nâm karyelerde sâkin vvoynuk tâ’ifesi Dersa‘adetime gelüp arz-ı hâl sunup; biz kadîmü’l-eyyâmdan berü sefer-i hümâyûn vâkı‘ oldukca ma’an hidmet ile sefer eşüp ve her sene hâssa atlar hidmetine me’mûr olup ol mukābelede avârız-ı Dîvâniyyeden ve pençik ve celeb koyunundan ve sâ’ir tekâlîfden mu‘âf olup üzerimize tahrîr ve kaydolunan cizye ve ispençelerimizi ve sâ’ir vergilerimizi çeribaşılarımıza viregelmiş iken hâlâ çeribaşılarımız hilâf-ı Defter-i Cedîd ve olıgelmişe muhâlif müzevveclerimizden üçer yüz onar akçe ve mücerredlerimizden ikişer yüz onar akçe cizye alup ve yirmi beşer akçe ispençe alınur iken otuz beşer akçe alup ve üç yılda bir yoklama alup yirmi ikişer akçe alurlar iken hâlâ iki yılda bir yoklayup yüz ellişer akçe alup ve berü yanda hasta ve mecrûh olup sefere varmaduğı zamânda beşer yüz akçe kınlık virir idi. Hâlâ ikişer ve üçer akçe alup ve bedel dutdukda ellişer akçe virir iken ziyâde taleb idüp ve üzerimizde maktû‘ koyun yoğiken (…) idik diyü küllî akçelerimiz alup ve yüz koyuna değin resm-i ganem viregelmiş değil iken hâlâ taleb idüp zulm ü ta‘addî iderler. Hayfdır, üslûb-ı sâbık ve tahrîr ü defter mûcebince alınup çeribaşılarımız ziyâde taleb eylememek bâbında emr-i şerîfim recâsına bildirmeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Defter-i Cedîd’e nazâr olundukda; voynuk tâ’ifesinin müzevveclerine ikişer yüz mücerredlerine yüz ellişer akçe cizye ve ale’s-seviyye yirmi beşer akçe ispençe ve müzevveclerinden altmış ikişer akçe resm-i sulb(?)-i binâ ve bağları olanlardan öşr-i şıra alınup ve asıl voynukdan altışar akçe resm-i nîze(?) alınmak üzre tahrîr ve mukayyed bulunmağın, hâlâ kaydolunduğu üzre alınup ziyâde alınmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı şerîfim mûcebince amel idüp göresiz; fi’l-vâkı bunların cizye ve ispençelerine ve sâ’ir üzerlerine lâzim gelen vergilerini çeribaşıları Defter-i Cedîd ve olıgeldüği üzre almayup ziyâde taleb iderler ise men‘ u def‘ idüp hâlâ üzerlerine tahrîr ve kaydolunduğu üzre defter mûcebince müzevveclerinden ikişer yüz ve mücerredlerinden yüz ellişer akçe cizye ve

ale’s-seviyye yirmi beşer akçe ispençe ve müzevveclerinden altmış ikişer akçe sulb(?)-i binâ ve bağları olanlardan öşr-i şıra aldırup defterden ziyâde bir akçe ve bir habbelerin aldırmayasız. Defterde voynuk tâ’ifesine maktû‘ koyun kaydolunmamış iken mücerred yardım nâmına akçe taleb itdirmeyüp ve bi’l-cümle oligelmişe muhâlif Defter-i Cedîd’e mugâyir çeribaşılarına bir akçe ve bir habbe aldırmayup husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet gelmelü eylemeyesiz, şöyle bilesiz.

El-vâkı‘ fî 2 Muharrem sene 1022

s.*3, h.1*

A‘lemü’l- ulemâ’i’l- mütebahhirîn efdâlü’l- fuzalâ’i’l-mütever‘i‘în yenbû‘i’l-fazl ve’l-yakîn hıcce’l-hak ale’l-halk ecma‘în halâlü’l-müşkilâtü’d-dîniyye keşşâfü’l mufassalâtü’l-yakîn el-muhtass bî-mezîd-i inâyeti’l-Meliki’l-mu‘în sâbıkā Rûmili kādıaskeri olup bi’l-fi‘l Ahyolu kādılığına müte‘allik olan Mevlânâ Muslihiddin *edâmâllâhü fezâ’ilühû* tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki:

Taht-ı hükûmetinde vâkı‘ cizyeden ve resm-i ağnâmdan ve mukāta‘ât mâlından ve iskeleler mahsûlünden ve gümrüğünden ve memlehadan ve ziyâde-i cizyeden kıbtiyân aklâmından ve çeltük mahsûlünden ve zevâ’id evkāfından ve cihât-ı muhdeseden vazîfeye mutasarrıf olanlar her kim ise vazîfe virdürmeyüp bunlardan her kangısı ellerinde olan berâtları mûcebince vazîfe taleb iderler ise berâtları ile Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl eyleyesiz ki berâtlarının mahalleri görüldükden sonra iktizâ eyleyen icrâ olunmak emridüp, **buyurdum ki:**

Vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp dahi bâlâda mezkûr olan mâddelerden kimesneye vazîfe nâmına bir akçe ve bir habbe virdürmeyüp berevât ibrâz eyleyüp vazîfe taleb eyleyenleri berâtları ile Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl eyleyesiz ki berâtlarının mahalleri görüldükden sonra iktizâ eyleyen icrâ oluna, ammâ; bölük halkından ve sâ’ir askerîden olanlara pîr veya marîz olup veyâ ulûfelerin Hazîneye komak ile tekā‘üd eyleyenlerin vazîfeleri ref‘ olmamışdır. Anın gibiler dahi berâtları ile gelüp Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan defterlerde berâtlarının mahalleri yoklatdırup her kangısının mahalli bulunur ise kemâ-kân tekā‘üdlerine mutasarrıf olmak üzre emr-i şerîfim virile ve selâtîn-i mâzıye râhimehümu’llâhü tea‘lâ cevâmi‘ ve mesâcid-i şerîfelerinin imâmlarına ve hatîblerine ve mü’ezzinlerine ve sâ’ir hâdemesine ta‘arruz olunmayup kemâ-kân vazîfelerine mutasarrıf olalar, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis şehr-i Muharremü’l-Harâm sene isnâ ve ışrîn ve elf

s.3, h.2

Ahyolu kādısına hüküm ki;

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân sâbıkā Voynuk beği olan Ahmed *dâme mecdühû* hâlâ Dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl sunup; ben merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Süleyman Hân *tâbe serâhû* zamân-ı şerîflerinden berü Istabl-ı Âmire ocağında hidmette olup emekdâr ve ihtiyâr olmağla tarîkim ile sancağa çıkıp bâ‘dehû ba‘zı mukāta‘ât mâlından tahsîl-i mâl-ı mîrîye müte‘allik husûslarda küllî sa‘y ve hidmetim sebk eylemekle Havâss-ı Hümâyûn karyelerinden otuz beş bin akçe yazar dört pâre karyeler ber-vech-i tekā‘üd bana tevcîh olunup zabt u tasarruf üzre iken Ahyolu memlehası bana der-uhde olunmağla, zikrolunan karyeler havâss-ı hümâyûna ilhâk olunup senesi üç yazusına olmak üzre lâzim olan yüz beş bin akçeyi Hazîne-i Âmire’ye teslîm eylemek şartıyla zabt u tasarrufu bana virülüp anın mukābelesinde Ahyolu memlehası mahsûlünden senevî altmış bin akçe sâlyâne virülüp tasarruf çün Mâliye tarafından elime berât-ı şerîf virilmiş iken hâlâ memleha-i mezbûre emînleri olanlar virmekde ta‘allül ü nizâ‘ iderler. Elimde olan berât-ı şerîf mûcebince amel olunup kimesneye inâd ü muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîf recâ iderim diyü i‘lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan defâtire nazâr olundukda; vech-i meşrûh üzre olduğu mastûr u mukayyed bulunmağın, eline virülen berât-ı şerîf mûcebince amel olunmak emridüp **buyurdum ki**:

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel eyleyüp dahi emrim üzre müşârun-ileyhin Mâliye tarafından mukaddemâ eline virilen berât-ı şerîfim mûcebince memleha-i mezbûre mahsûlünden senevî ta‘yîn olunan altmış bin akçeyi memleha-i merkūme emînlerinden bi’t-tamâm alıvirüp zimmetlerinde bir akçe ve bir habbesin bâkī kodurmayasın, bu bâbda emr-i şerîfim ve berât-ı hümâyûnuma mugâyir kimesneye inâd ü muhâlefet itdirmeyesin, husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyesin diyü mü’ekked tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 26 Muharrem sene 1022

s.4, h.1

Filibe kādısına ve mukāta‘âtı nâzırına hüküm ki:

Hâlâ Budun defterdârı olan Mustafa Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; hâlâ Budun ve Tımışvar ve Eğri ve Kanije kılâ‘ı neferâtı içün Filibe çeltüği mukāta‘âtından

virilmesi fermân olunan otuz bin kile pirinç kirâ arabalarına tahmîl ve Belgrad'a îsâl ve teslîm içün lâzim olan araba kirâsı mukāta'ât-ı mezkûra mâlından virilmek bâbında inâyet recâsına i'lâm eylemeğin, virilegeldüği üzre her kilesine yirmişer akçe virilmek emrim olmuşdur**. Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel eyleyüp zikrolunan otuz bin kile pirinç Belgrad'a îsâl ve teslîmi içün lâzim olan araba kirâsın her kilesine yirmişer akçe hesâbı üzre altı yük akçeyi emrim üzre mukāta'ât-ı mezkûra mâlından bî-kusûr ve teslîm eyleyüp bir akçelerin alıkodurmayasın ve ne mikdâr akçe virilürse işbu hükm-i şerîfimin zahrına hüccet yazup nâzır-ı mezkûrun eline viresiz ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola.

Tahrîren fî 6 Muharrem sene 1022

s.4, h.2

Sâbıkā Bosna beğlerbeğisi olup bi'l-fi'l Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa'ya ve Vidin kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem nâzır olan Silahdâr Hüseyin Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; nezâret-i mezbûre bin on dokuz Nevrûz'u evvelinden iki tahvîle yüz elli bir yük otuz dokuz bin akçeye Mehmed Çavuş emîn ve bize ber-vech-i kefâlet nâzır ve kabzımâl olmak üzre uhdemizde iken nâzır-ı sâbık Rıdvan nezâret-i mezbûreye iki yük akçe ziyâde iki yük akçe peşîn virüp bin yirmi Nevrûz'u evvelinden elli üç yük otuz dokuz bin altmış sekiz akçeye der-uhde olunup berât-ı şerîf virilüp hâlâ bir sene tamâmen nezâret-i mezbûreyi zabtidüp ber-mûceb kısta'l-yevm zimmetine yirmi beş yük akçe lâzim iken hazîneye bir akçe teslîmi olmaduğından gayrı Havâss-ı Hümâyûn re'âyâsına zulm ü ta'addîsi olup bu kulları hakku'l-yed olduğum hasebiyle ziyâde-i merkūm iki yük akçe kabûl idüp girü bin yirmi Nevrûz'u evvelinden iki tahvîle yüz elli üç yük akçeye iltizâm ve kabûl iderim. Şol şartla ki; Hoca Hamza mahallesi sâkinlerinden Hasan emîn ve kendim ber-vech-i kefâlet nâzır ve kabzımâl olup ve Rıdvan nâzırı ve mübâşirlerini yerlü yerinden görmek üzre Hüseyin Nâzır'a der-uhde olunup berât-ı şerîfim virilince zabt u tasarrufiyçün emr-i şerîf virilmek recâ eylemeğin, imdi; nezâret-i mezbûreye mezkûr Hüseyin Nâzır'a târîh-i merkūmdan zabt u tasarruf itdürilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim mûcebince amel idüp dahi nezâret-i mezbûreyi târîh-i mezkûrdan merkūm Hüseyin Nâzır'a zabt u tasarruf itdürüp nâzır-ı sâbık Rıdvan her kande ise buldurup getürilüp ber-mûceb kısta'l-yevm

zabteyledüği zamânın muhâsebesin yerlü yerinde görüp şer‘ u kānûn Hüseyin ile zimmetine lâzim gelen mâlımı kat‘â emân u zamân virmeyüp taleb ve tahsîl eyleyüp sâ‘ir emvâl-i hâssa ile dâhil-i Hâzîne eylemekde ikdâm u ihtimâm eyleyesiz ve sen ki defterdârsın; husûs-ı mezbûra onat vechile mukayyed olup mezkûr Rıdvan Nâzırın zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasız, mâlımın tahsîli ile mukayyed olup bu zamân sâ‘ir zamâna kıyâs eylemeyesiz ve hâlâ memâlik-i mahrûsemde olan müfettişler mâlıma müte‘allik umûra müdâhale eylemeyüp cümle mâlıma müte‘allik umûr bi’l-küllîye sana sipâriş olunmuşdur. Ale’l-isti‘câl Hazîne-i Âmireme müte‘âkıben ve mütevâliyen küllî mâl irsâl eylemekde ikdâm ve bezl-i dikkat ve sarf-ı kudret eyleyesiz, şöyle bilesiz.

Tahrîren fî 8 Muharrem sene 1022

s.4, h.3

Tuna defterdârına hüküm yazıla ki:

Niğbolu sancağında vâkı‘ Cum‘a Pazarı ahâlîsi Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; Niğbolu memlehasından hâsıl olan tuzu kadîmü’l-eyyâmdan emîn-i âmil olanlar örü olan yerlere tevzî‘ idegelmişler iken hâlâ mültezim olan Yehûdîler üzerimize hilâf-ı kānûn tuz döküp ba‘dehû her vukıyyesine dörder akçe cem‘ eylediklerinden gayrı ziyâde atlu ile üzerimize gelüp müft ü meccânen yem ü yiyeceklerimizi alup ziyâde zulm ü ta‘addî eylemekden hâlî değillerdir. Görilüp sâ‘ir re‘âyâ gibi tuz tevzî‘i üzerimizden def‘ u ref‘ olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp zikrolunan mültezimlere tuz tevzî‘i içün re‘âyâ vü berâyâyı rencîde vü remîde itdirmeyüp tekrâr kapuya şikâyete gelmelü eylemeyesiz ve emîn-i mezkûr re‘âyâ üzerine rüsûm cem‘i içün ziyâde atlu ile çıkmayup yem ü yiyecek lâzim geldikde akçeleri ile aldırup ol vechile re‘âyâ vü berâyâya zulm ü ta‘addî olunmakdan ihtiyât üzre olasız diyü.

Tahrîren fî 10 Muharrem sene 1022

s.5, h.1

Hüküm yazıla ki:

Eyâlet-i Eğri’de vâkı‘ kılâ‘ neferâtı mevâcibleri içün Belgrad nezâreti mahsûlünden her sene on yedi yük seksen üç bin sekiz yüz doksan altı akçe virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp sen ki Belgrad hazînesi defterdârısın; emrim üzre her sene eyâlet-i mezkûre defterdârına Belgrad nezâreti mahsûlünden zikrolunan on yedi yük seksen üç bin sekiz yüz doksan altı akçeyi bî-kusûr edâ vü teslîm eyleyüp ba'de't-teslîm mühürlü tezkiresin alup Rûznâmçene kaydeyleyesin ki hîn-i muhâsebede mahsûb ola diyü.

Fî 10 Muharremi'l-harâm sene 1022

s.5, h.2

Lofça kādısına hüküm ki:

Hâlâ kazâ-i mezbûr ahâlîsi Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; Niğbolu ve Rahova iskeleleri mültezimleri olan Yehûdîler bundan akdem gelüp size cânib-i mîrîden tuz tevzî' olunmak fermân olunmuşdur diyü bize tuz tevzî' idüp defteri mûcebince vukıyye başına ikişer akçemiz alup varup tuzu istedüğimizde birer akçe dahi virirseniz tuzu virelim, vukıyyesine üçer akçe virmezseniz virmezim diyü hem akçemiz alup ve hem tuzu virmede ta'allül ü muhâlefet iderler. Hayfdır, hâlâ fukarâdan alınan akçe hesâbınca narh-ı cârî üzre ümenâdan tuzumuz alıvirilmek bâbında emr-i şerîf recâsın bildirmeğin, mukaddemâ alınan akçeleri hesâbınca tuzları virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda göresiz; fi'l-vâkı' zikrolunan iskeleler mültezimleri bundan akdem ahâlî-i kurâya tevzî' eyledikleri tuzun her vukıyye başına ikişer akçelerini re'âyâdan cem' idüp bâ'dehû tuzların taleb eylediklerinde vukıyye başına birer akçe dahi virmeyince virmeziz diyü ta'allül ü bahâne eylemeleriyle, re'âyâdan aldıkları akçe mikdâr tuzları re'âyâya vâsıl olmadığı mukarrer ise min-ba'd mezbûrân mültezimleri getürdüp mukaddemâ re'âyâdan ne mikdâr akçe cem' etmişler ise akçeleri hesâbınca re'âyâya bî-kusûr tuzlarını alıvirüp inâd ü muhâlefet itdirmeyesin, husûs-ı mezbûr içün fukarâyı tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyesin, şöyle bilesin.

El-vâkı' fî 10 Muharemi'l-Harâm sene 1022

s.5, h.3

Hüküm yazıla ki:

Livâ-i Segedin ve Eğri mukāta'ası veyâ Godina hâsları Eğri eyâletinde vâkı' kılâ' neferâtı mevâcibleri içün eyâlet-i mezkûreye defterdâr olanlar mukāta'ât-ı mezbûreye yarar tâlibler bulup kānûn üzre küfelâsın aldıkdan sonra ziyâdesi ve şurût u

kuyûdu ile yazup der-uhde eyleyüp berât-ı hümâyûnum virilmek içün Âsitâne-i sa‘âdetime arzolunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki defterdâr-ı müşârun-ileyhsin; emrim üzre zikrolunan Segedin ve Eğri mukāta‘ât veyâ Godina hâslarında der-uhde eylemek içün yarar mün‘im ve mütemevvil yerlü ve yurtluları uhdesinden gelür tâlibler bulup kānûn üzre kifâyet mikdârı kefîllerin alup isimleri ve resimleri ve sâkin oldukları kasaba ve karyeleri ile yazup defter eyleyüp sicill-i mahfûza kaydeyledikden sonra bir sûretde imzalayup ve mühürleyüp şurût u kuyûd cevâb ile yazup zabtı içün berât-ı hümâyûnuma virilmek bâbında Dersa‘âdetime arzeyleyesin ki Hazîne-i Âmiremde mukāta‘ât defterlerine kaydolunup zabtı içün ve mukāta‘aya müstakill berât-ı şerîfim virilüp bî-berât mukāta‘a zabtitdirmeyesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır, onat vechile takayyüd olup bî-berât mukāta‘a zabtitmekde ihtiyât üzre olasız ve mukāta‘ât-ı mezkûrenin mâlı vech-i meşrûh üzre Eğri eyâletinde vâkı‘ neferâtı içün ta‘yîn olunmuşdur. Tahsîl eyleyüp neferât-ı mezkûrenin müstahıkk oldukları mevâciblerin bî-kusûr edâ eyleyesin ve ne mikdâr akçe virilür ise Rûznâmçene kaydeyleyesin, hîn-i muhâsebede mahsûb oluna.

Tahrîren fî 10 Muharremi’l-harâm sene 1022

s.6, h.1

İvraca ve Kırıkdul(?) kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Kazâ-i mezbûrân re‘âyâsı hâlâ Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; kadîmü'l-eyyâmdan Niğbolu ve Rahova mültezimleri olanlar mîrî tuzu getürüp kasabalarda birer anbâra der-mahzen idüp mîrî anbârdan füruht olunagelmiş iken birkaç seneden berü iskele emînleri birer tarîkle emr-i şerîf ibrâz idüp karye-be-karye fukarâ üzerine tahammüllerinden ziyâde vukıyyesi üçer akçe hesâbınca tuz tevzî‘ idüp re‘âyâya ziyâde zulm ü ta‘addî eylemeleri ile nice re‘âyâ celâ-yı vatan etmişlerdir. Hayfdır, olıgeldüği üzre mîrî anbârdan füruht olunup re‘âyâ üzerine tevzî‘ olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri i‘lâm olundukda, hâlâ re‘âyâ üzerine tuz tevzî‘i ref‘ olunup min-bâ‘d re‘âyâya tuz salınmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi zikrolunan iskeleler mültezimleri mîrî tuzu olıgeldüği üzre örüsü olan kādılıklarda bir anbâr koyub re‘âyâya ve berâyâya anbârdan füruht itdürüp min-ba‘d

emr-i şerîfime muhâlif kurâ ahâlîsine tuz tevzî‘ idüp rencîde vü remîde eylemeyeler ve itdirmeyesiz, husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet olunmalu eylemeyesiz, şöyle bilesiz.

El-vâkı‘ fî 10 Muharrem sene 1022

s.6, h.2

Kazâ-i Şumnu

(…) nâm karye ahâlisi talebleriyle Şumnu kādısına vech-i meşrûh üzre tuz ref‘i içün hüküm tezkiresi virildi. Fî 11 M sene 1022

s.6, h.3

Kazâ-i Cum‘a Pazarı

Ahâlî-i mezbûr re‘âyâsı tazallüm itmeğin. Tuz ref‘i içün hüküm tezkiresi virilmişdir. Fî 10 Muharrem sene 1022

s.6, h.4

Sâbıkā Rûmili kādıaskeri olup hâlâ ber-vech-i arpalık Ahyolu kazâsına mutasarrıf olan Mevlânâ Müslihiddin d*âmet meâliyehû’*ya hüküm ki:

Hâlâ Ahyolu memlehası ve tevâbi‘i mukāta‘aları bin on dokuz Ağustos’undan üç tahvîle işbu bin yirmi iki Muharremi’nin yirminci gününe değin kul mevâcibi içün on yük akçe dâhil-i Hazîne eylemek üzre emîn-i sâbık Mihâyil girü emîn-i mültezim olup ve Ahmed bin Kasım’a havâle olmak şartıyla ber-vech-i iştirâk der-uhde olup lâkin berâtın ihrâc idüp varınca mahsûl-i mukāta‘a zâyi‘ olmak ihtimâli olmağın mukaddem emr-i şerîfimle mezkûr vardukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp mukāta‘a-i mezkûru târîh-i merkūmdan emîn-i mesfûr Mihâyil’e zabt u tasarruf itdirdüp âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve ta‘ahhüdü üzre zikrolunan on yük akçeyi târîh-i mezkûra değin kul mevâcibi içün Dersa‘âdetime gönderüp teslîm-i Hazîne itdirdesin ve memâlik-i mahrûsemde olan (…) ref‘ olunmağın, siz ki Ahyolu kādısısız; mâlıma müte‘allik umûrda dahl ü ta‘arruz eylemeyüp mâlıma müte‘allik husûsları toprak kādıları göre ve siz ki toprak kādısısız; zikrolunan on yük akçeyi ta‘yin olunan güne değin Hazîne-i Âmireme irsâl ü îsâl eylemekde bezl-i makdûr eyleyüp ihmâl ü tekâsülden ihtiyât üzre olasın diyü mü’ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 13 Muharrem sene 1022

s.7, h.1

Düstûr-ı mükerrem ilâ-âhirihî bi'l-fi'l vezâret ile kapudân olan Mehmed Paşa'ya ve Şıkk-ı sânî defterdârı Kalender Efendi'ye hüküm ki:

Ahyolu memlehası emînlerinin İstanbul'da mevcûd ve der-anbâr olan tuzlarından Galata kazâsında olan ekmekçilere ve simidçilere ve balıkçı ve bakkāllara ve bi'l-cümle sene-i sâbıkāda tevzî' olunan ehl-i sûka tevzî' olunduğu defter mûcebince tuz tevzî' idüp akçesi mu'accelen tahsîl ve Donanma-i Hümâyûnum içün Tersâne-i Âmireme teslîm olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp vech-i meşrûh üzre mukāta'a-i mezbûr mahsûlünden mahmiye-i mezbûrede üç tuz anbârında mevcûd olan tuzdan kazâ-i Galata'da vâkı' ekmekçi ve simidçi ve balıkçı ve bakkallara ve bi'l-cümle yine sene-i sâbıkāda tevzî' olunduğu üzre tevzî' defteri mûcebince defter eyleyüp ta'yîn olunan akçesin ber-mûceb-i defter bî-kusûr cem' u tahsîl itdirdüp ber-vech-i isti'câl Donanma-i Hümâyûnum mühimmâtım olup Tersâne-i Âmireme teslîm itdirmekde bezl-i himmet ve sarf-ı kudret itdirdesin. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır, onat vechile kaydolup bâb-ı ikdâmda dakîka fevteylemeyesin diyü mezkûr hüküm tezkiresi virildi.

Fî 12 Muharrem sene 1022

s.7, h.2

Tuna defterdârına ve Niğbolu kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr ahâlîsi Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; mukāta'ât emînleri cânibinden re'âyâ üzerlerine tevzî' olunan tuzun ref'i fermân olunmağla, kazâ-i mezkûr ahâlîsi üzerine Niğbolu ümenâsı cânibinden tevzî' olunan tuz dahi vech-i meşrûh üzre ref' olunup min-ba'd tevzî' olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden, re'âyâ-yı mezbûre üzerine tevzî' olunan tuz ref' olunup min-ba'd tuz salınmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp re'âyâ-yı mezkûre üzerlerine tuz tevzî' olunmayup min-ba'd tuz içün rencîde vü remîde eylemeyesiz, husûs-ı mezkûr içün tekrâr Âsitâne-i sa'âdetime şikâyete gelmelü eylemeyesiz ve ba'de'n-nazâr bu hükm-i hümâyûnumu re'âyâ ellerinde ibkā idesiz diyü.

Fî 17 Muharrem 1022

Vech-i meşrûh üzre Şumnu kazâsı re‘âyâsına dahi emr-i şerîf yazılmak içün tezkire verilmişdir. Fi’t-târîhi’l-mezbûr

s.7, h.3

Pirevadi ve Yenipazar kādılarına taht-ı kazânıza tâbi‘ Bikuşa(?) ve Gölefsec(?) ve Karyağdı nâm karyeler ahâlîsi üzerine tuz tevzî‘i ref‘i fermân olmağın, emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 22 Muharremi’l-harâm sene 1022

s.7, h.4

Niğbolu ve Plevne kādılarına, taht-ı kazânıza tâbi‘ Radaniçe(?) ve Denye(?) ve Cura(?) Obası ve Kasmoniçe(?) nâm karyeler ahâlîsi üzerlerine tuz tevzî‘i ref‘i fermân olmağın, vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf yazılmak içün tezkiresi virildi.

Fi’t-târîhi’l-mezbûr

s.8

Defter_____i
Tevzi‘-i akçe-i mukāta‘ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi‘hâ berây-ı irşâdiye-i Ağustos sene 1022 der-uhde-i Abdi Veled [Abdullah] an-cemâ‘at-i silahdarânın K. [bölük-i] 69 fî yevm 13 el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 19 Zilhicce sene 1022

254.124	Mukāta‘a-i hâshâ-i filoriciyân-ı Hazîne-i (…)
212.952	Hâshâ-i (…) Hazîne
059.208	Bâd-ı hevâ-i Feth-i İslâm
166.500	Beytülmâl-ı amme ve hassa ve hurde şem‘hâne
149.458	Hâshâ-i Timuk (?) ve tevabi‘ha
088.908	Hâshâ-i Tulça ve tevabi‘ha
219.905	Hasha-i Zağarya(?) ve tevabi‘ha
129.291	Hâshâ-i Sahra-i Vidin ve tevabi‘ha
074.666	Mustahfızan Feth-i İslâm
077.999	Hâshâ-i (…) tevabi‘ha
42.124	Zeâmet-i Hasan Çavuş tevabi‘ha
_____	
1.305.238	[Toplam]

Defter_____i
Tevzi‘ât-ı akçehâ (…) nezâret-i mukāta‘ât-ı çeltük enhâr-ı Filibe (…) ve Tatar Pazarı ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i [Nevrûz] Hümâyûn vâcib sene 1021 der-uhde-i Hafız İbrahim Çavuş an-çavuşân-ı Dergâh-ı Âlî el-havâle el vâkı‘ fî 12 R sene 1021
Ber mûceb_____i
Kısta’l-yevm fî sitte eşhûr
2083517
Tâbi‘ (…) (…) hazretleri

Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Abdi veled [Abdullah] an-cemâ‘at-i silahdarân K. [bölük-i] 69 fî yevm 18 el-havâle berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022. Ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reisülküttâb el-vâkı‘ fî 19 Zilhicce sene 1021 Kayd-ı şûd	Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı Niğbolu berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022. Der-uhde-i Mehmed Mehmed ser bölük an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 215 fî yevm 27 el-havâle bâ-fermân-ı âlî ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reisülküttâb el-vâkı‘ fî … Muharremü’l-Haram sene mezbûr.
Havâlelik_____i Nezâret-i muāta‘ât-ı Belgrad berây-ı mevsim-i Ağustos der-uhde-i Mustafa Veli an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 87 an-mülâzimîn fî yevm 22 el-havâle bâ-fermân-ı âlî ber-mûceb-i sûret-i Ruûs Mehmed Mehmedd Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 21 Muharremü’l-Haram sene-i minhü.	745.800 An-mukāta‘a-i iskele-i Niğbolu ve tevâbi‘hâ 745.800 İskele-i Vidin ve tevâbi‘hâ 288.888 İskele-i Rusçuk ve tevâbi‘hâ _____ [Toplam] 1.780.488
Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı Filibe berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022 der-uhde-i Derviş Mustafa an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 8 fî yevm an-mülâzimîn el-havâle bâ-fermân-ı âlî ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ 12 Muharremü’l-Haram sene-i minhü. Fî sitte-eşhûr 2.088.519	Havâlelik_____i (…) der-memleha-i? Ahyolu vetevâbi‘hâ berây-ı vâcib sene 22 der-uhde-i Mustafa beşe? an-cema‘ât-i silahdarân K. [bölük-i] 26 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 20 Muharremü’l-Haram sene 1022
Sûret_____i Mukāta‘ât-ı Silistre ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022 der-uhde-i Balı Abdullah an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 143 fî yevm 8 el-havâle ber-mûceb-i fermân-ı âlî ve sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 20 sene 1023	Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı Tulça ve İsakçı ve mukāta‘a-i Kili ve Maçin ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Mustafa Ali an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 15 fî yevm 28 an-mülâzimîn el-havâle berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022 ber-mûceb-i fermân-ı âlî ve sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 20 Muharrem sene 1022 (…) 1.750.000 An-yed-i nakdî Fî sitte eşhûr 875.000
Havâlelik_____i Mukāta‘a-i memleha-i Ahyolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022 der-uhde-i Ali Mehmed an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 8 fî yevm 18 ber-vech-i iştirâk el-havâlegân ber-mûceb-i fermân-ı âlî ve sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî-18 Muharrem sene 1022	Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı Kratova berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022 der-uhde-i (…) an-cema‘ât-i silahdarân K. [bölük-i] 7 fî yevm 34 el-havâle bâ-fermân-ı âlî ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı Mehmed Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ 20 Muharrem sene 1023.

	Tevzi‘ât_____ı
158.030	Darü’l-ma‘den Kratova
010.329	Ma‘den-i nühas Kratova
158.333	Voynugân-ı mensuh Kratova
100.833	Voynugân-ı mensuh Ilıca(?)
091.666	Hâshâ-i atîk-i ma‘den-i Kratova
025.000	Hâshâ-i cedîd-i Kratova
025.000	Ma‘den-i Kereşova(?)
116.666	Voynugân-ı mensuh Ivranya
100.000	Ma‘den-i ahen
062.516	Ma‘den-i hâshâ-i Kerebene(?)
	Ma‘den-i hâshâ-i Dafyan(?)
074.166	Ma‘den-i Korca(?)
012.500	
	835039

	Aded_____i
26.666	Mevkufât-ı Köstendil
17.083	Karye-i (…)
12.500	Çeltük enhâr-ı Bergamiç(?)
83.333	Hâshâ-i Noyan(?)
42.750	Ma‘den (…)
99.595	Hâshâ-i Değirmen deresi
50.000	Ma‘den-i Malşova(?)
04.166	Ma‘den-i ahen-i Malşova(?)
	336.093
	835.039
	_____
	1171132

Tabi‘-i Mustafa Ağa
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Sofya berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1022 der-uhde-i Mustafa Abdullah an-cemâ‘at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 84 fî yevm 21 el-havâle bâ-fermân-ı âlî ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı bâ-imzâ-i Mehmed Efendi el-vâkı‘ fî 20 Muharrem sene 1022

026.833	Mukāta‘a-i zevâid-i Voynugân
201.000	Ma‘âdîn-i Preznik
028.833	Zevâid-i Voynugân-ı İznepol
047.800	Gümrük-i Akmişe-i Efrengi
075.000	Beytü'l-mâl-i Sofya
035.000	İhtisâb-ı Sofya
003.000	Rüsûm-ı kahve
016.500	Keremkofça ve tevâbi‘hâ
016.666	Ma‘den-i nühâs
007.500	Karye-i mezbûr an hâshâ-i Kırçıl(?)
1.366.666	Voynugân-ı mensuh ve tevâbi‘hâ
_____	
1820492	[Toplam]

Havâlelik_____i
(…) Beytülmâl-i Belgrad-ı Tuna der-uhde-i Nasuh bevvabân(?) dergâh-ı âlî K. [bölük-i] 5 fî yevm ( ) ki havâle şûd bâ-fermân-ı âlî Ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mehmed Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 15 Muharremü’l-Haram sene 1022

s.9, h.1

Sofya kādısına hüküm yazıla ki:

Umûmen mukāta‘ât müfettişleri ref‘ olunup mâlıma müte‘allik umûra min-ba‘d dahl ü ta‘arruz eylemeyüp vâkı‘ olan ahvâli toprak kādıları göre diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp siz ki Sofya mukāta‘âtı müfettişisiz; min-ba‘d mukāta‘ât-ı mezkûreden mâlıma müte‘allik umûra dahl ü ta‘arruz eylemeyüp emrim üzre toprak kādıları göre diyü.

Tahrîren fî 20 Muharremi’l-harâm sene 1022

s.9, h.2

Mahmiye-i Edirne ve Şumnu kādısına hüküm ki:

Mahmiye-i Edirne’de olan beş nefer fuçucılar cânibinden Hüseyin Abdullah Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; biz Şumnu kazâsına tâbi‘ Dobralı nâm karye etrâfından her sene lâzim olan fuçı tahtasın kat‘ eyleyüp mukābelesinde tahta emînleri ber-vech-i maktû‘ her sene yüz yirmişer akçe resm viregelmişler iken hâlâ emîn olan İsak Yehûdî bizden her tahta başına birer akçe resm taleb idüp her birimizden ikişer üçer yüz akçe almağla ziyâde zulmolup viregeldüğimiz yüz yirmişer akçeden ziyâde virilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, ziyâde alınmaya diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûrlar vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp tahta emînleri bunlardan ol vechile ziyâde akçe taleb eyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ idüp kānûn üzre her sene viregeldikleri üzre ol mikdâr akçelerin aldırup ziyâde bir akçe ve bir habbelerin aldırmayasız, husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyesiz diyü.

Tahrîren fî 25 Muharremi’l-harâm sene 1022

s.9, h.3

Samako kādısına hüküm yazıla ki:

Samako hâsları ve tevâbi‘i mukāta‘ası bin yirmi bir Muharremi’nin yedisinden iki tahvîle iltizâm-ı sâbık üzre yirmi beş yük on dört bin akçeye sâbıkā emîn olan Yusuf’a der-uhde olunup lâkin berâtın ihrâc idüp varınca mahsûl-i mukāta‘a zâyi‘ olmamak içün zabtitdürilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûr vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp mukāta'a-i mezkûru vech-i meşrûh üzre târîh-i merkūmdan emîn-i mezkûrun âdemîsine zabt u tasarruf itdirdüp âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz itdirmesin diyü.

Fî 25 Muharremi'l-harâm sene 1022

s.10, h.1

Samako kādısına hüküm yazıla ki:

Mahmiye-i İstanbul'dan Edirne'ye gelince yol üzerinde olan köprüleri mühimmâtına me'mûr olan Müteferrika Ali Ağa Dîvân-ı hümâyûnuma gelüp; Çorlu kādısı imzâsıyla mumza müfredât defteri götürüp me'mûr olduğum Çorlu Suyu Köprüsü'nü Marmara ve Marmaracık Köprüsü'nün müceddeden döşemesin binâ eylemeğe kereste bahâsı ve neccâriyyesi ve sâ'ir levâzimi içün dört bin beş yüz seksen akçe sarf u harc idüp meblağ-ı mezbûr henüz kendüye vâsıl olmaduğı ecilden virilmek bâbında inâyet recâ eylemeğin, meblağ-ı mezbûr Vize mukāta'asından virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp zikrolunan dört bin beş yüz seksen akçeyi emrim üzre mukāta'a-i mezbûr mahsûlünden müşârun-ileyhe bî-kusûr alıvirüp işbu hükm-i hümâyûnumun zahrına hüccet yazdıkdan sonra mukāta'a-i mezbûr emîninin yedinde ibkā idesin ki sonra muhâsebesine mahsûb ola diyü.

Tahrîren fî 5 Saferi'l-hayr sene 1022

s.10, h.2

Kili kādısına hüküm ki:

Sen ki mevlânâ-yı müşârun-ileyhsin; Dersa'âdetime arz gönderüp; nefs-i Kili varoşunda sâkin kefere tâ'ifesi meclis-i şer'a gelüp, biz feth-i hâkānîden berü mîrî dalyanlara hidmet idüp hidmetleri mukābelesinde avârız-ı dîvâniyye ve tekâlîf-i örfiyyeden ve sâ'ir tekâlîf-i şakkadan mu'âf u müsellem olduğumuzdan gayrı saydolunan her bir Morina balığından ümenâ tâ'ifesine dalyancılara ve dîdebânlara onar akçe viregelmişler iken hâlâ virmeyüp gadrolduğundan gayrı kadîmü'l-eyyâmdan ispençelerimizi yirmi beşer akçe alup ümenâ üzerine gelen havâleleri sâ'ir kulları üzerimize kondurmayup ve müft ü meccânen yem ü yiyeceklerimizi aldırmamak üzre rızâlarımız ile kırk beşer akçe virir iken hâlâ gelen havâlât ve cizye cem'ine gelenler

ziyâde akçelerimiz alup bize ziyâde zulm ü ta‘addî olmağla, firâr eylemek mukarrerdir didiklerinde i‘lâm eyledüğin ecilden olıgeldüği üzre amel olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp zikrolunan kefere tâ’ifesini hidmetleri mukābelesinde ne vechile mu‘âf olmuşlar ise girü ol-vechile mu‘âf olup saydolunan Morina balığının her birinden dalyancılara ve dîdebânlara onar akçe virildüği mukarrer ise ve ref‘ u def‘i içün sonradan emr-i şerîf vârid olmuş değil ise üslûb-ı sâbık üzre amel olunup eğer cizye ve eğer ispençeleridir, fermân-ı hümâyûnum üzre cem‘ itdirdüb ta‘yin olunandan ziyâde bir akçe ve bir habbelerin ziyâde aldırmayasın, husûs-ı mezkûr içün tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyesin diyü.

Tahrîren fî 18 Safer sene 1022

s.10, h.3

Filibe kādısına ve nâzırına hitâben hüküm ki:

Bundan akdem serhadd-i mansûre neferâtı mevâcibi içün Filibe mukāta‘âtından virilen pirincin mahall-i me’mûra olan îsâli içün kirâye-i araba içün mukāta‘ât mezkûre mâlından altı yük akçe viresin diyü emr-i şerîfim irsâl olunmuş idi. Meblağ-ı mezbûrdan üç yüz elli bin akçesi âhar yerden virilmek bâbında mukaddemâ emr-i şerîfim virülüp lâkin ikiyüz elli bin akçesi hâlâ mukāta‘ât-ı mezbûre mâlından virülüp ziyâde bir akçe virilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp zikrolunan ikiyüz elli bin akçeyi emrim üzre mühimm-i mezbûr içün mukāta‘ât-ı mezkûre mâlından bî-kusûr me’mûre olanlara edâ vü teslîm eyleyüp işbu hükm-i şerîfimin zahrına hüccet yazup nâzır-ı mezbûrun yedinde ibkā idesin ki hîn-i muhâsebe deynine mahsûb ola, ammâ; zikrolunan iki yüz elli bin akçeden ziyâde bir akçe ve bir habbe virdirmeyesiz diyü.

Tahrîren fî 20 Saferi’l-hayr sene 1022

s.11, h.1

Tuna defterdârına ve İbrâil kādısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem İbrâil İskelesi ve tevâbi‘i mukatā‘ası bin yirmi bir Muharremi gurresinde üç tahvîle yirmi yedi yük akçe ziyâde ile tahvîl-i âharına dek zabteyleyüp kimesne dahleylememek üzre on yük akçelik emr-i şerîf ile sâlyâne olunmuş

mevâcibleri Hazîne-i Âmire'ye kalup taleb olunmamak şartı ile Bender Kal'ası neferâtının mevâciblerine ocaklık ta'yîn olunup doksan üç yük akçeye Fârisler Ağası İbrâhim Ağa'ya der-uhde olunup ve ba'zı şurûtla zabt içün berât-ı hümâyûn virilmiş idi. Hâlâ Kili ve Akkirman mukāta'âtı nâzırı Mustafa Nâzır bunların şart-ı iltizâmına ve fermân-ı hümâyûnuma mugâyir dahlidüp zabtına mâni' olduğu mesmû'-ı hümâyûnum olmağın, vech-i meşrûh üzre virilen berât-ı şerîfim muktezâsınca ber-vech-i ocaklık mezkûr İbrâhim Ağa'ya ve şerîkine zabtitdirülüp min-ba'd hilâf-ı berât-ı şerîfe ve mugâyır-ı fermân-ı münîfe nâzır-ı mezkûra ve âhardan bir ferde dahl ü ta'arruz itdürilmemek emrim olmuşdur diyü **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûr İbrâhim ve şerîki vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki defterdâr-ı müşârun-ileyhsin; mukāta'a-i mezbûru emrim üzre neferât-ı mezkûrenin mevâcibleri içün ber-vech-i ocaklık virilen berât-ı hümâyûn mûcebince mezkûrân İbrâhim Ağa'ya ve şerîki Mustafa Ağa'ya zabt u tasarruf itdirdüp nâzır-ı mezkûr Mustafa'ya ve âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz itdirmeyesiz ve tahvîl ve târîhlerinden bu âna değin kabzolunmuş mahsûl var ise zabtidenlerden kısta'l-yevm üzre bî-kusûr taleb ve tahsîl eyleyüp mevâcibleri içün girü ümenâ-yı mezkûra teslîm eyleyesin. Husûs-ı mezkûr ehemm-i mühimmâtdandır, onat vechile mukayyed olup zabtlarına kimesneyi dahl ü ta'arruz itdirmeyesin diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 20 Saferi'l-hayr sene 1022

11, h.2

Boğdan beğine hüküm ki:

Bundan akdem Bender Kal'ası üzerine düşman müstevlî oldukda, örtüsü ihrâk ve içinde olan mîrî darı zâyi' u telef olmağla ve kadîmden bu makūle hidmeti Boğdan voyvodaları idegeldüği ecilden mu'accelen ta'mîr ü termîm olunup ve telef olan darı yerine konulup ve sandıkları irtelenüp ta'mîr ü termîmi içün üç yüz aded balvan(?) ve bin aded kiriş ve iki bin aded mertek ve yüz bin aded berâvet(?) tedârik ve mikdâr-ı kifâye cerehor ihrâc olunup kal'a-i mezbûra gönderilmek bâbında emr-i şerîfim gönderilmiş idi. Bu âna değin takayyüd ve tedârik olunmamağla, hâlâ Tuna defterdârı Mehmed Paşa ve Bender Sancağı beği Dersa'âdetime arz gönderüp; kal'a-i mezkûr vech-i meşrûh üzre ta'mîr ü meremmete ve darıya ve sandıkları tathîr olmağa muhtâçdır diyü emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, olıgeldüği üzre Boğdan voyvodası ta'mîr ü meremmet eyleyüp ve sandıkların tathîr itdirdüp ve darıyı tedârik ve kal'a-i mezbûreye

irsâl ve teslîm eyleyüp, ammâ; harâclarına mahsûb olmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp bir ân ve bir sâ'at te'hîr ü tevakkuf eylemeyüp fermânım olan keyl-i İstanbulî ile üç [bin] kile darım ve sâ'ir ta'yîn olunan levâzim ve mühimmât-ı mezbûrem bî-kusûr tedârik ve kifâyet mikdârı cerehor ihrâc idüp yarar âdemlerinle mu'accelen kal'a-i mezbûreye gönderüp kal'anın ta'mîr ü meremmete muhtâç olan yerlerin bi't-tamâm ber-vech-i istihkâm ta'mîr ü meremmet ve sandıkların pâk itdürdüp ve üç bin kile darıyı kabz ve hıfzına me'mûr olanlara teslîm ve irsâl ü îsâl itdirdesin, ammâ; harâcların mahsûb eylemeyesin. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır, avk u te'hîr eylemeyüp emrim üzre edâ-i hidmet eylemen bâbında sa'y ve dikkat ü ihtimâm eyleyesiz diyü.

Tahrîren fî 20 Saferi'l-hayr sene 1022

s.12, h.1

Tuna defterdârına ve İbrâil kādısına hüküm ki:

Bender Kal'ası neferâtı câniblerinden Ahmed Ağa ve Hasan Ağa Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem İbrâil İskelesi mahsûlü bin yirmi bir Muharremi gurresinde üç tahvîle doksan üç yük akçeye, her üç ayda bir hâsıl olan mahsûlü Bender neferâtının mevâcibleri içün virilmek üzre ocaklık ta'yîn olunup Beşlü Ağası İbrâhim Ağa'ya der-uhde olundukda, Eflak ve Boğdan caniblerinden mürûr u ubûr iden ağnâmın rüsûmu kadîmden ne vechile alınagelmiş ise girü ol minvâl üzre alınup ve dalyanları dahi üslûb-ı kadîm üzre zabt u tasarruf idenler muhtâç oldukda, binâ ideler diyü inâyet recâ eyledikde vech-i meşrûh üzre fermân olunup berât-ı şerîf virilmiş idi. Ber-mûceb-i berât-ı fermân-ı âlî zabteylemek üzre iken İsakçı nâzırı olan Mustafa Nâzır iskele-i mezkûrdan mürûr u ubûr iden ağnâmın rüsûmun bize cem' itdirmeyüp kendi zabt u cem' eylemekle girü bize mevâciblerimiz dâhil olmayup gadr u zulm olmakdan hâlî değiller diyü ellerinde olan berât-ı şerîf mûcebince zabteylemeleri bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan iltizâmları mahalline mürâca'at olundukda; ağnâm-ı mezkûrenin rüsûmu kadîmden olıgeldüği üzre alınup kimesne[ye] ta'addî vü tecâvüz olunmaya diyü fermân olunduğu mukayyed bulunmağın, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp vech-i meşrûh üzre Eflâk ve Boğdan câniblerinden gelüp İbrâil

İskelesinden mürûr u ubûr iden ağnâmın rüsûmun emrim muktezâsınca olunageldüği üzre alup ve dalyanları kezâlik binâ itdürdüp hilâf-ı emr-i şerîf ve mugâyir-i berât-ı münîf âhardan kimesneyi dahl ü ta‘arruz itdirmeyüp mezkûrun İbrâhim Ağa’ya elinde olan berât-ı şerîf muktezâsınca neferât-ı mezkûrenin mevâcibleri içün ber-vech-i ocaklık zabt u tasarruf itdirdesin. Husûs-ı mezbûr içün bir daha Asitâne-i Sa‘âdetime şikâyete gelmelü eylemeyesiz diyü mü’ekked hüküm yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 22 Safer sene 1022

s.12-13

Kili kādısına ve mukāta‘ât müfettişine hitâben hüküm ki:

Kili Kal‘ası neferâtı Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; biz kal‘a-i mezbûreyi gece ve gündüz bekleyüp bi-avnillâhi te‘âlâ düşman (…) bulmayup itdüğimiz hidmet mukābelesinde bundan akdem mevâciblerimiz Kili İskelesi mukāta‘asından almak üzre Kili İskelesi mahsûlü ocaklık ta‘yîn olunup ve min-ba‘d âhar masârife bir akçe virilmeyüp ancak neferât-ı mezbûrenin müstahıkk oldukları mevâcibleri ve sene-i sâbıkādan kalan bakîleri virile diyü mukaddemâ elimize emr-i şerîf virilüp alıgelmiş iken hâlâ ümenâ tâ’ifesi üç-dört ayda bir tebdîl olup ve âhar masârife akçe virilmekle ulûfelerimiz senede virilmedüğinden gayrı müstahıkk olduğumuz mevâciblerimizin birer ikişer kıst dahi virilüp ziyâde gadrolmağın, min-ba‘d ocaklık ta‘yîn olunan mukāta‘âtımıza kimesne dahleylemeyüp ve dahleylemek içün mukaddem ü mu’ahhar târîh ile emr-i şerîf vârid olur ise te’hîre konulup âhar masârife akçe virilmemek bâbında emr-i şerîf recâ eyledikde, fi’l-hakîka neferât-ı mezbûrenin mevâcibleri içün Kili İskelesi mukāta‘ası mahsûlü ber-vech-i ocaklık ta‘yîn olunup ve sâ’ir masârife bir akçe ve bir habbe virmeyesin diyü mukaddemâ ellerine virilen emr-i şerîf mûcebince ve fermânım muktezâsınca müstahıkk olup işleyen ulûfelerin güzeştesiyle erbâb-ı istihkākın mevcudların bî-kusûr ta‘yîn olunan mahalden virdürüp min-ba‘d emr-i şerîfime muhâlif fermân-ı hümâyûnuma mugâyir kimesneye **[13]** iş itdirmeyesin diyü semâne aşere ve elf Cemâziyelâhiri’nin dokuzuncu günü târîhi ile müverrah hükm-i hümâyûn virilmiş idi. Hâlâ ol hükm-i hümâyûnu getürüp tecdîd olunmasın taleb eylemeğin, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda vech-i meşrûh üzre virilen emrimin hilâfına emr-i âhar vârid olmuş değil ise mûcebi ile amel eyleyüp hilâfına cevâz göstermeyesiz diyü yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 22 Saferi’l-hayr sene 1022

s.13, h.1

Varna kādısına hüküm yazıla ki:

Ulûfeciyân-ı yesârdan yüz yirmi birinci bölükde yevmî on bir akçe ile Varna İskelesi mahsûlünden mütekā‘id olan Hasan Receb Dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl sunup; ber-vech-i tekā‘üd elime berât-ı şerîf mûcebince müstahıkk olduğum ulûfem iskele-i mezbûr emînlerinden taleb eylediğimde mukāta‘a-i merkūm mahsûlünden zimmetime lâzim gelen mâlı bi’t-tamâm Hazîne-i Âmire’ye teslîm eyledim diyü virmekde ta‘allül ü bahâne eylemekle bana gadrolur. Görilüp berâtım muktezâsınca müstahıkk olduğum mevâcibim bî-kusûr alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine nazâr olundukda; mezkûr Hasan’ın tekâ’üd mevâcibi vech-i meşrûh üzre iskele-i mezbûr mahsûlünden ta‘yîn olunduğu mukarrer olduğundan mâ‘adâ hâlâ mukāta‘a-i merkūm mahmiye-i İstanbul’da Arpacılar Kethüdâsı Halil’e der-uhde olunup Istabl-ı Âmire mühimmi içün lâzim olan arpa ile bin yirmi iki senesi mahsûlünden virilüp ve min-ba‘d berât mûcebince ta‘yîn olunduğu mukāta‘a-i mezbûr mahsûlünden tekâ‘üdü virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûr Hasan vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp mezkûrun elinde olan berâtı mûcebince müstahıkk olup bir def‘a kendüye vâsıl olmayan ulûfesin emrim üzre bin yirmi iki senesi mahsûlünden ve min-ba‘d mukāta‘a-i mezkûr mahsûlünden müstahıkk oldukca bî-kusur edâ eyleyüp ne mikdâr akçe virilürse emîn-i mezkûra mühürlü tezkiresin alıviresin ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola ve ba‘de’n-nazâr bu hükm-i hümâyûnumu mezkûr Hasan’ın yedinde ibkā idüp tekrâr Âsitâne-i sa‘âdetime şikâyete gelmelü eylemeyesin diyü.

Tahrîren fî 18 Rebî‘ülevvel sene 1022.

s.13, h.2

Sâbıkā Bosna beğlerbeğisi olup bi’l-fi‘l Tuna defterdârı olan Mehmed *dâme ikbâlühû*’ya hüküm ki:

Dergâh-ı Âlî cebecilerinden olup hâlâ Karadeniz seferine me’mûr olan iki yüz yirmi dört neferin bin yirmi iki Masar’ı mevâciblerinin bin iki yüz yetmiş yedi akçe yevmiyeleri ki mukarrerleri yüz on üç bin on dört akçe ider. Meblağ-ı mezbûru Tuna aklâmından tahsîl eyledüğin mâldan teslîm eylemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, emrim üzre tâ'ife-i mezbûre bin yirmi iki Masar'ı mevâcibleri içün lâzim olan yüz on bin on dört akçeyi sen ki defterdâr-ı müşârun-ileyhsin; Tuna aklâmından tahsîl eylediğin mâldan bi't-tamâm teslîm itdirüp bir akçelerin ve bir habbelerin bâkī kodurmayasın ve meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm virüp teslîm eyledikden sonra Rûznâmçene kaydeyleyüp işbu emr-i şerîfimi ellerinden alup hıfz eyleyesin.

Neferen	Fi Yevm	El-mukarrer
224	1277	113014

Mevâcib-i _____
Recec sene 1022
Tahsîl eylediğin mâldan viresin diyü yazıla.

Vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

s.14, h.1

Zağra-i Atîk ve Lofça kādılarına hüküm ki:

Küçük Ahmed nâm çeribaşı hâlâ Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; zikrolunan kādılıklarda vâkı'zevâ'id-i voynugân tâ'ifesi benim şart-ı iltizâmında dâhil iken zikrolunan kādılıklarda İsteriç(?) nâm karyede sâkin olan voynukların zimmetlerinde bin yirmi, bin yirmi bir senesinden cânib-i mîrîye â'id ve râci'-i Hazîne ve sâ'ir hukūk-ı rüsûmdan on bin ve Birsak(?) nâm karyede olan voynuklarda yedi bin akçe ve Kakarina(?) nâm karyede olan voynuklarda otuz bin akçe bâkīleri olup meblağ-ı mezbûru taleb ve tahsîl ve Hazîne-i Âmire'ye teslîm eylemek istediğimde zikrolunan karyelerden İsteriç(?) nâm karyeden Matima(?), Petko(?) ve Pehand(?) ve Kakarina(?) nâm karyede Niko ve Nikola ve Kapo ve Derlodikpac(?) nâm zimmîler meclis-i şer'-i şerîfe gelüp sene-i mezbûreden zimmetimizde ol-mikdâr bâkī vardır. Ve lâkin Istabl-ı Âmire hidmeti mesâlihiyçün Dersa'âdete giden mîrî akçeyi anda virmeyüp kat'â çeribaşılara akçe virmemek içün elimize emr-i şerîf virilmişdir. Meblağ-ı mezbûru virmekde muhâlefet eylediklerin muvâcehelerinde sicill ü hüccet itdirmemişdir. Elimde olan hüccet-i şer'iyye mûcebince meblağ-ı mezbûru alıvirilmek bâbında emr-i şerîf taleb iderim diyü bildirmeğin, mukarrer ise şer'le alıvirilmek emrim olmuşdur.

Buyurdum ki:

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel idüp mezkûr Küçük Ahmed'in vech-i meşrûh üzre elinde olan hüccet-i şer'iyye

mûcebince zikrolunan zimmîlerin zimmetlerine lâzim gelen bâkīlerin bir def‘a me’mûr olanlara edâ eyleyüp henüz zimmetlerinde bâkī kalduğı mukarrer ise şer‘le hükmidüp bî-kusûr ve lâ-küsûr alıviresiz, inâd [ü] muhâlefet itdirmeyesiz diyü mü’ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 4 Rebî‘ülâhir sene 1022

s.14, h.2

Sofya ve Taran(?) kādılarına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Sofya nâzırı ve mültezimi olup fevtolan Ferhad’ın zimmetine teslîmâtından mâ‘adâ lâzim gelen on sekiz yük akçe bakâyâsı var iken Priznik sâkinlerinden Mehmed nâm yeniçeri ve Koska sâkinlerinden Ezleyan(?) oğulları dimekle ma‘ruf zimmîler kādı-i sâbık mürâselesiyle bin beş yüz re’s ağnâmın üç yüz re’s sığırların kabzeyleyüp mütevaffâ nâzır-ı mezbûrun deyni içün getürüp teslîm-i Hazîne eylemeyüp henüz zimmetlerinde kalmağla, mezkûrlar her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup şer‘le mezbûrların zimmetlerine lâzim gelen (…) ba‘de’s-sübût bî-kusûr ve lâ-küsûr tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdürilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp mezkûrları emrim üzre buldurması lâzim olanlara buldurdup şer‘le göresiz; fi'l-vâkı‘ nâzır-ı merkūmun bin beş yüz re’s kapu kulların ve üç yüz re’s sığırların kabzeyledikleri mukarrer ise ki şer‘le sâbit ola. Ba‘de’s-sübût emân u zamân virmeyüp kendilerinden ve emlâk ü esbâblarından bî-kusûr ve lâ-küsûr cem‘ u tahsîl itdürdüp ve hâsıl olan akçeyi add ü vezn idüp kîse idüp ve mühürleyüp varan kuluma ber-vech-i isti‘câl Dersa‘âdetime gönderüp derhal Hazîne itdürdesin ve mezkûrlar ol cânibde mevcûd değiller ise kuzât ma‘rifetleri ile makbûzâtların yazup ve defter idüp imzâlayup ve mühürleyüp Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl eyleyesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtındandır, onat vechile mukayyed olup itmâm-ı maslahat eyleyesiz diyü.

Tahrîren fî 7 Rebî‘ülâhir sene 1022

s.15, h.1

Tuna defterdârına hüküm yazıla ki:

Efrenc tâ’ifesinden yüz dört nefer kimesneler bin yirmi iki vâcibinde müstahıkk oldukları Masar mevâciblerinin yevmiyeleri beş bin dört yüz on akçe olmak üzre üç aylıkları dört yüz seksen altı bin dokuz yüz akçe olur. Meblağ-ı mezbûru sen ki

defterdâr-ı müşârun-ileyh Mehmed Paşasın; sene-i mezkûr mâh-ı Cemâziyelâhiri dâhil oldukda tahsîl eyledüğin mâldan virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp tâ'ife-i mezbûrun vâcib-i merkūm içün müstahıkk oldukları dört yüz seksen altı bin dokuz yüz akçeyi emrim üzre mâh-ı mezkûrda tahsîl eyledüğin emvâl-i hâssadan bî-kusûr ve lâ-küsûr edâ vü teslîm eyleyüp bir akçe ve bir habbelerin alıkodur[mayup] ve ba'de't-teslîm hükm-i şerîfimin zahrına hüccet yazup ve Rûznâmçene kaydeyleyesin. Hîn-i muhâsebede tatbîk olunup kaydola diyü.

Tahrîren fî 11 Rebî'ülâhir sene 1022

s.15, h.2

Hüküm yazıla ki:

Bi'l-fi'l Ahyolu memlehası emîni olan Mihâyil nâm zimmînin zimmetine iki senenin kısta'l-yevminden yüz yükden ziyâde akçe lâzim gelüp taleb olundukda, Tuna defterdârı cânibinden mâl kabzına me'mûr olanlar ile Tuna hazînesine teslîm eyledim diyü cevâb virmeğin, defterdâr-ı müşârun-ileyhin Hazîne-i Âmireme virdüği bir yıl ve dörd aylık Rûznâmçesine nazâr olundukda; mukāta'a-i mezbûr mahsûlünden cüz'î teslîmâtı olduğundan gayrı mukāta'a-i mezbûrun mahsûlü defterdâr-ı mumâ-ileyhimin tahsîline me'mûr olduğu mâla dâhil olmayup tahsîli Âsitâne-i sa'âdetime lâzim ve munhasır olmağın, min-ba'd ol cânibinden dahlolunmayup Dersa'âdetimden tahsîl olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardıkda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki defterdâr-ı müşârun-ileyhsin; mukāta'a-i mezbûrun mahsûlü tahsîline (…) cânibinden kimesneye dahl ü ta'arruz itdirmeyesin diyü mü'ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 19 Rebî'ülâhir sene 1022

s.15-16

Tımışvar beğlerbeğisine hüküm yazıla ki:

Sen ki mîr-i mîrân-ı müşârun-ileyhsin; hâlâ Dersa'âdetime arz gönderüp; bundan akdem Semendire sancağında vâkı' kasaba-i Pagodina ve tevâbi'i hâsları otuz kırk yıldan berü Havâss-ı hümâyûndan olup tahvîli beş yük akçeye ümenâ uhdesinde olup hâsıl olan mahsûlü serhad kulları mevâciblerine virilegelmiş iken Pagodina sâkinlerinden olup Dergâh-ı âlî müteferrikalardan olan Sağır Haydar mutasarrıf olduğu

ze‘âmetden âhara ferâgat idüp zikrolunan hâsları bir tarîkle kendüye berât itdirmekle, emîn olan Beşir nâm kimesneyi dahlitdirmeyüp mahsûlün kabzeylemekle neferâta bir akçe virilmeyüp cânib-i mîrîye gadr ve neferâta zulmolmağın, üslûb-ı sâbık üzre girü Havâss-ı hümâyûna ilhâk bâbında hükm-i şerîfim recâsına i‘lâm eyledüğin ecilden, yine kemâ-kân zabtoluna diyü emrim **[16]** olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mezkûr Haydar Havâss-ı hümâyûnumu ol vechile zabt u tasarruf itdirdüp Havâss-ı hümâyûnum içün zabt u tasarruf eyledüği mukarrer ise men‘ u def‘, üslûb-ı sâbık üzre girü Havâss-ı hümâyûnum içün zabt u tasarruf itdirdüp Havâss-ı hümâyûnuma âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve bu âna dek hâsıl olan mahsûlünden bilâ-sebeb nesne kabzeylemiş ise Hazîne-i Âmirem tahsîl eyleyüp müstakill Dersa‘âdetime irsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdirdesin. Min-ba‘d mezbûr Haydar ve âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve kısta’l-yevm üzre her altı ayda bir mahsûlün kezâlik Dersa‘âdetime gönderüp teslîm-i Hazîne itdirdesin, şöyle bilesin diyü mü’ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 25 Rebî‘ülâhir sene 1022

s.16, h.1

Sâbıkā Bosna beğlerbeğisi olup bi’l-fi‘l Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa’ya hüküm yazıla ki:

Ol cânibde Hazîne-i hümâyûn içün koğuş ağacı kat‘ olunmak bâbında Mâliye tarafından emr-i şerîf ve Tersâne-i Âmire cânibinden mühürlü defter irsâl olunmuşdur. Zikrolunan mühimmât içün lâzim olan akçe Tuna aklâmından virilmek bâbında emr-i şerîf virilmek lâzim olduğu i‘lâm olunmağın, Tuna aklâmından tahsîl ve tedârik ve teslîm olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi bu bâbda Mâliye tarafından irsâl olunan emr-i şerîfim ve Tersâne-i Âmire cânibinden görülen deftere nazâr idüp tamâm ma‘lûm edindikden sonra zikrolunan mühimmâtın bahâsına defterde kaçar akçe ta‘yîn olunmuş ise hesâb idüp ba‘de’l-hesâb lâzim olan akçeyi Tuna aklâmından tahsîl ve tedârik idüp mezkûr çavuşum mübâşeretiyle huzûrunda sâhiblerine teslîm eyleyüp ve ne mikdâr akçe virilürse defterlerine kayditdikden sonra yazup Dergâh-ı mu‘allâma arzeyleyesin diyü.

Tahrîren fî 20 Ca sene 1022

s.16-17

İstanbul ve Galata ve Üsküdar kādılarına hitâben hüküm ki:

Ahyolu memlehası emîni olan Mihâyil nâm zimmî Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; kadîmden etraf u eknâfdan tuzlanmış deriler geldikde içinde olan tuzu silküp mîrî içün tuz emînleri zabt u kabz iderken, lâkin ba'zı tüccâr tâ'ifesi tuzu virmeyüp su sığırı gönüne ikişer akçe karasığır derisinden birer akçe virilüp ve İstanbul içinde ve sâ'ir zikrolunan kādılıklarda tuzlanan derilerin tuzu mîrî tuz anbârlarından alınmış ise nesne alınmayup, ammâ şöyle ki; tuzu âhar yerden alınmış ise kezâlik mîrî içün birer ve ikişer akçeleri alındukda hâlâ ba'zılar înâd ü muhâlefet itmekle, mîrîye gadrolur diyü vech-i meşrûh üzre babam Hüdâvendigâr fermânında bin yirmi bir Cemâziyelâhir senesin üçüncü günü târîhiyle müverrah virilen emr-i şerîfimi **[17]** hâlâ getürüp tecdîd olunup mûcebince amel olunmak bâbında inâyet recâ eyledüği ecilden, vech-i meşrûh üzre amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda vech-i meşrûh üzre amel eyleyüp hilâf-ı emr-i şerîf vaz' olunmakdan ihtiyât üzre olasız diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 20 Ca sene 1022

s.17, h.1

Hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Sofya ve Şehirköy, İznepol ve Priznik kazâlarında vâkı' zevâ'id-i voynugân tâ'ifesinin cânib-i mîrîye â'id olan rüsûmun Küçük Âhur çeribaşılarından olup Sofya'da sâkin olan çeribaşının çeribaşılık mukarrer olmak şartı ile bin on iki Rebî'ülâhiri'nin on birinden iki tahvîlde üç yüz bin akçeye iltizâm eyleyüp kısta'l-yevmi sefer-i hümâyûn câniblerinden tahsîl olunmağla, Âsitâne-i sa'âdetime teslîmât ve bâkīsi nâ-ma'lûm olmağın, mezkûr Sinan getürdilüp elinde olan teslîmâtı temessükâtına nazâr idüp göresin; fi'l-hakîka vech-i meşrûh üzre olan iltizâmda bi't-tamâm dâhil-i Hazîne eylemiş ise fe-bihâ ve ilâ bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn zimmetine lâzim gelen mâlımı tahsîl ve dâhil-i Hazîne eylemen emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp merkūm Sinan çeribaşıyı şer'le buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp kıst iltizâmın bi't-tamâm edâ eylemiş ise fe-bihâ temessükâtın mahalline kaydidüp ve ilâ zimmetine ne mikdâr mâlım zuhûr iderse emân u zamân virmeyüp kendüsinden ve emlâk ü esbâbından bî-kusûr ve lâ-küsûr cem' u tahsîl

eyleyüp mâlımdan zimmetinden bir akçe ve bir habbe bâkī komayasın diyü mü'ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 20 Cemâziyelevvel sene 1022

s.17, h.2

Budun defterdârına hüküm yazıla ki:

Belgrad ihtisâbı mahsûlunden yevmî üç akçe vazîfeye mutasarrıf olan Ali Mehmed Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem uğur-ı hümâyûn-ı şehinşâhîde topal ve bî-mecâl olduğum ecilden, vech-i meşrûh üzre Belgrad ihtisâbı mahsûlünden yevmî vazîfe ta'yîn buyrulup yedime berât-ı şerîf virildikden sonra hâlâ ref' olunmuşdur diyü ihtisâb emîni olanlar virmekde ta'allül iderler. Hayfdır, görilüp elimde olan berât-ı hümâyûn mûcebince ta'yîn olunan ihtisâb-ı mezkûr emînleri müstahıkk oldukca ta'allül etmeyüp virilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, seferi olmağla bin yirmi iki Cemâziyelevveli'nin yirminci günü vazîfesi mukarrer olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûr vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp emrim üzre mezkûrun müstahıkk olduğu vazîfesin elinde olan berât mûcebince ta'yîn olunan ihtisâb-ı mezbûr mahsûlünden bî-kusur kendiye edâ vü teslîm itdirdüp ta'allül ü nizâ' itdirmeyesin ve ne mikdâr akçe virülürse emîn temessükün alıviresiz ki hîn-i hesâbda emînin muhâsebesine mahsûb ola diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 25 Ca sene 1022

s.18, h.1

Hüküm ki:

Bundan akdem Kırım hânı Canbek Giray Hân hazretleri cânibinden gelen Kefe tuzundan on bin kile tuzdan mâ'adâsından onar akçe resm alınmak fermân olunmuşdur. Hâlâ mumâ-ileyh tarafından birkaç bin kile tuzun resmi afvolunmasın recâ idüp mukaddemâ resmi alınmayan on bin kile tuzdan mâ'adâ on bin kile tuzun dahi ki cem'an yirmi bin kile tuz olur, resmi alınmayup mâ'adâ ne mikdâr tuz gelirse mukaddemâ fermân olunduğu üzre onar akçe resm alınup emînin deynine ancak on bin kile tuzun resmi mahsûb oluna diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp müşârun-ileyh Han hazretleri cânibinden gelüp resmi

alınmayan on bin kile tuzdan mâ‘adâ on bin kile tuzun dahi emrim üzre cümle yirmi bin kile resmi alınmayup mâ‘adâ ne mikdâr tuz gelürse mukaddemâ fermân olunduğu üzre her kilesinden onar akçe resm aldırup ve tuz emînin deynine ancak üslûb-ı sâbık üzre on bin kile tuzun resmi mahsûb olup ziyâde alınmaya diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 27 Cemâziyelevvel sene 1022

s.18, h.2

Tahsîl olmuşdur. Vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf buyrulmuşdur.

Bosna beğlerbeğisine ve defterdârına hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîransın; Südde-i Sa‘âdete mühürlü defter gönderüp; vilâyet-i Bosna’nın mukāta‘âtından ulûfeye mutasarrıf olan ehl-i vezâ’if ve huddâm-ı hazîne ve mukāta‘âtın zikrolunan defterde yevmiyeleri üç bin dokuz [yüz] kırk dokuz akçe olup Hızâne-i Âmire’de mahfûz olan defâtire mürâca‘at olundukda; bin üç târîhiyle müverrah tuğralı defterde tâ’ife-i mezbûrenin yevmiyeleri iki bin yedi yüz yirmi yedi akçe bulunup bu takdirce târîh-i mezbûrdan bu âna gelince bin iki yüz yirmi bir akçe ziyâde virilmiş olur. İmdi; Hızâne-i Âmire’de mahfûz olan defterden ziyâde bir akçe virildüğine rızâ-yı hümâyûnum yokdur. Hâlâ Hızâne-i Âmiremde mahfûz olan defterin sûreti yazılup sâbıkā Rumili beğlerbeği olan bi’l-fi‘l Başdefterdârlığım hidmetinde olan emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Mustafa Paşa *dâmet me‘âliyehû*nun nişânıyla tuğralı defter gönderilmişdir. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda, bu husûsa bizzât mukayyed olup dahi irsâl-i defter mûcebince amel idüp min-ba‘d ol defterden hâriç bir akçe ve bir habbe verdirmeyesiz diyü emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 2 C sene 1022

s.18, h.3

Tuna defterdârına ve mukāta‘ât nâzırına hüküm yazıla ki:

Bin yirmi bir Ramazâni’l-mübârekenin on beşinci gününde Akkirman sancağı beği ta‘yîn buyrulan Mehmed Beğ *dâme ızzühû* Dersa‘âdetime âdem ve tahvîl hükmü gönderüp; kadîmden livâ-i mezbûra mutasarrıf olanlar ne vechile mutasarrıf olup ne mikdâr sâlyâne tevcîh buyurulmuş ise kendine dahi üslûb-ı sâbık üzre sâlyâne ta‘yîn buyrulmak bâbında inâyet recâ eylemeğin, iki yüz bin akçe sâlyâne virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp emrim üzre her sâl ta'yîn olunan iki yüz bin akçe sâlyânesin Akkirman mukāta'âtı mahsûlünden alup mutasarrıf olup ve aldığı sâlyâne içün mukāta'a-i mezbûr emînine mühürlü temessükün alup mûcebince hüccet-i şer'iyye eyleyüp yedine viresiz ki hîn-i muhâsebede muhâsebesine mahsûb ola.

Tahrîren fî 3 Cemâziyelâhir sene 1022

s.19, h.1

Havâlelik_____

Nezâret-i mukāta'ât-ı Belgrad berâ-yı mevsim-i Eylül ( ) sene 1023 der-uhde-i Ali Konya bölük 17 fî yevm 22 el-havâle ber-mûceb-i arz-ı hâl ve bâ-fermân-ı âlî.

El-vâkı' fî 3 Cemâziyelâhir sene 1022

s.19, h.2

Tuna defterdârı Mehmed Paşa arz gönderüp; Tımışvar eyâletine tâbi' Irşık**(**?) palankası bin on dört senesinde müceddeden binâ olunup ve Mehâdiye palanka feth-i cedîd olup haydud eşkıyâsının geçid yerlerinde vâkı' olmağla, şerr ü şurûrlarından nehr-i Tuna'da kimesne geçmeğe kâdir değil iken zikrolunan palankaların içine konulan üç yüzden ziyâde neferin yedi yükden mütecâviz mevâcibleri irişüp mukāta'ası mahsûlünden ve nehr-i Tuna'nın iki tarafında olan dalyanların mahsûlünden ta'yîn olunup vech-i meşrûh üzre Âsitâne-i sa'âdetden berât virilüp neferât-ı mezkûre mevâcibleri içün zabtolunurken Vidin İskelesi mühürdârı mahsûl zamânında gelüp sâbıkā iltizâmımıza dâhil idi diyü bir tarîkle Âsitâne'den emir alup gelüp mukāta'ayı zabtitmekle neferâta bir akçe mevâcib vâsıl olmamağın, palankaları bırakmak üzredirler. Min-ba'd mühürdarlar dahlitdirülmeyüp üslûb-ı sâbık üzre Irşık(?) nâzırları zabteylemek bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmirem defterlerine nazâr olundukda; mukaddemâ Belgrad'da defterdâr ka'im-makāmı olan Mehmed *dâme ulüvvühû* arzı mûcebince Vidin İskelesi'ne tâbi' Feth-i İslâm mukāta'asına dâhil olup Demürkapu'dan Güğerçinlik'e varınca nehr-i Tuna'nın iki cânibinde olan dalyanların mahsûlü Irşık(?) ve Mehâdiye kılâ'ı neferâtının mevâciblerine virüp haklaşmak üzre Tımışvar eyâletinin mukāta'âtı başka füruht olunup cizye ve âdet-i ağnâmının cem'i Belgradlı Ali Çavuş ma'rifeti ile yarar kimesnelere virilmek üzre mukāta'ât-ı mezkûrenin bir tahvîlin on yük akçe ziyâde ile kabûl eyledüği bin on sekiz Zilka'desi'nin on beşinci günü pâye-i serîr-i a'lâya arzolundukda; müşârun-ileyhin arzı mûcebince vech-i meşrûh üzre kılâ'-ı mezkûre neferâtı mevâcibleri ile

haklaşmak şartı ile Ali Çavuş'a der-uhde olunduğu arzolundukda vech-i meşrûh üzre hüküm virilmek fermân olunmağın, hüküm tezkiresin yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 10 Cemâziyelâhir sene 1022

s.19, h.3

Ahyolu kādısına hüküm ki:

Osman bin Kaya mutasarrıf olduğu on beş akçe vazîfesi virilmek içün işbu hüküm tezkiresi virilmişdir.

Fî 16 C sene 1022

s.19, h.4

Tuna defterdârına ve Varna kādısına hitâben emr-i şerîf yazıla ki:

Arpacılar kethüdâsı Halil nâm kimesne Dersa'âdetime gelüp; Varna İskelesi mukāta'âtının bin yirmi Muharremi gurresinden üç seneye yedi yüz seksen bin akçeye iltizâm idüp kısta'l-yevm mûcebince bir yıl dört ay lâzim gelen akçeyi Âsitâne-i sa'âdete ve Tuna Hazînesi'ne edâ etmişken ba'zı kimesneler emr-i şerîf ile akçe saldırmağla, gelüp rencîde iderler diyü bildirmeğin, Hızâne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta'ât defterlerine nazâr olunup mürâca'at olundukda; mukāta'a-yı mezbûreden bir yıl dört ayda lâzim gelen deynin edâ eyledüği mukayyed bulunmağın, hilâf-ı şer' u kānûn rencîde olunmaya diyü fermân olunmağın, minvâl-i meşrûh üzre Mâliye tarafından emr-i şerîf yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Tahrîren fî 20 C sene 1022

s.20, h.1

Hüküm yazıla ki:

Bundan akdem bin beş senesinden üç sene tamâmına varınca Niğbolu'nun zevâ'id-i voynuk mukāta'asına otuz üç yük akçeye emîn-i mültezim olan çeribaşı olup hâlâ voynuk sancağından mütekā'id Ahmed Beğ Âsitâne-i sa'âdetimde virdükleri muhâsebesinden üç yük akçe bâkī kaydolunduğundan mâ'adâ bin yedi Rebî'ülevveli'nin on üçüncü günü Hazîne-i Âmire'ye teslîm diyü yazılan dört yük otuz iki bin yüz elli akçenin dahi Rûznâmçe-i hümâyûnda târîh-i mezkûrda mahalli bulunmamağla cümle sekiz yük akçeye karîb mâlın mezkûrlardan cem' u tahsîli ehemm-i mühimmâtdan olmağın, tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mezkûr Ahmed Beğ her kande ise bi-hasebi'ş-şer‘ ve'l-kānûn buldurması lâzim olanlara buldurdup gönderdüp vech-i meşrûh üzre zimmetine lâzim gelen mâlı emân u zamân virmeyüp kendülerinden ve emlâk ü esbâbından vefâ eylemez ise kānûn üzre kefîl-i bi'l-mâl olanlardan bî-kusûr ve lâ-küsûr cem‘ u tahsîl eyleyüp ve hâsıl olan mablağ-ı mezbûru add ü vezn ve der-kîse eyleyüp ve mühürleyüp varan kulum ve yarar âdemler ile ber-vech-i isti‘câl gönderüp teslîm-i Hazîne itdirdesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. İmkân vechile ta‘addî eyleyüp ihmâl ü müsâheleden ve avk u te'hîrden ihtiyât üzre olasız diyü mü‘ekked hüküm yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 28 Cemâziyelâhir sene 1022

s.20, h.2

Vidin kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hüküm yazıla ki:

Mukāta‘ât-ı mezkûrenin tahvîl-i evveli bin yirmi iki Nevrûz'undan tamâm kısta'l-yevminden Hazîne-i Âmireme kırk yük akçeden mütecâviz akçe teslîm eylemek lâzim olmağın, meblağ-ı mezkûrdan mâh-ı Ramazân-ı Şerîf'in evveline dek on yük akçe getürüp mahmiye-i Edirne'de dâhil-i Hazîne eylemek emrim olmuşdur. Buyurdum ki:

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki Vidin kādısı mukāta‘ât nâzırısın; emr-i şerîfim vardıkda bir ân ve bir sâ‘at te'hîr ü terâhî ve tevakkuf eylemeyüp ve durmayup oturmayup bin yirmi iki Nevrûz'una dek dâhil-i Hazîne olacak meblağ-ı mezkûrdan emrim üzre on yük akçe tedârik ve tahsîl eyleyüp add ü vezn ve der-kîse idüp ve mühürleyüp varan kulum ve yarar âdemlerinle mâh-ı mezbûrun evâ'ilinde mahmiye-i mezbûra gönderüp teslîm-i Hazîne eylemeğin, ikdâm-ı tâmm ve ihtimâm-ı mâ-lâ kelâm eyleyesiz. Husûs-ı mezkûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup bu zamânı sâ‘ir zamâna kıyâs eylemeyesiz ve tekrâr kullarımla evâmir-i şerîfe irsâline muhtâç eylemeyesiz diyü mü'ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî gurre-i Recebi'l-müreccb sene 1022

s.21, h.1

Be-cihet_____
Eda-i akçe-i Mustafa Çavuş an-çavuşân-ı Dergâh-ı âlî ki (…)

Vidin kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hüküm yazıla ki:

Bi’l-fi‘l mukāta‘ât-ı mezkûre nâzırı olan Hüseyin Nâzır Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; mukaddemâ mukāta‘ât-ı mezkûreye nâzır-ı mültezim olan Rıdvan Beğ’in ferman zabtını yerlü yerinden görüp makbûzâtından bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn zimmetine lâzim gelen mâl-ı mîrîyi kendüsinden ve emlâk ü esbâblarından ve sâ’ir mübâşirlerinden ve kefîl-i bi’l-mâl olanlardan bi-hasebi’l-kānûn cem‘ u tahsîl ve dâhil-i Hazîne eyleyüp deynime mahsûb olmak üzre ibtidâ-i târîhinden kabûl eyleyüp vech-i meşrûh üzre fermân olunup yedime berât-ı şerîf virilmişdir. Kabûl ve ta‘ahhüdüm ve berâtım muktezâsınca yerlü yerinden görilüp tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, vech-i meşrûh üzre berâtı mûcebince yerlü yerinden teftîş ü tefahhus ve tahsîl eylemen emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda vârid olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp vech-i meşrûh üzre bi’l-fi‘l nâzır olan Hüseyin Nâzır’ın şart u ta‘ahhüdü ve berâtı mûcebince nâzır-ı sâbık müşârun-ileyh Rıdvan Beğ her kande ise şer‘le buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp fermân zabtının muhâsebesin elinde olan berâtı muktezâsınca yerlü yerinden görüp makbûzundan zimmetine lâzim gelen mâlımı emân u zamân virmeyüp kendüsinden ve emlâk ü esbâbından bî-kusûr ve lâ-küsûr cem‘ u tahsîl eyleyüp, şöyle ki; makbûzâtın ihâta eylemez ise kānûn üzre kefîl-i bi’l-mâl olanlardan bî-kusûr ve lâ-küsûr cem‘ u tahsîl eyleyüp ve hâsıl olan akçeyi add ü vezn ve der-kîse eyleyüp ve mühürleyüp sâ‘ir emvâl-i hâssa ile mahmiye-i Edirne’ye gönderüp teslîm-i Hazîne eyleyesin. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup mâlımın tahsîli ve dâhil-i Hazîne eylemen bâbında ikdâm u ihtimâm mâlâ-kelâm eyleyesin, sonra kısta’l-yevmden lâzim gelen kesr ü zarar ta‘ahhüdün üzre senden tahsîl olunur. Ana göre takayyüd eyleyüp bâb-ı ikdâmda dakîka fevteylemeyesin diyü mü’ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 2 Receb sene 1022

s.21-22

Akzâ kuzâtü'l-Müslimin evlâ vülâtü'l muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ' ve'l-mürselîn hüccetü'l-hak ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-Melikî'l-mu'în mevlânâ Filibe kādısı *zîde fezâ'ilühû* ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından olup Filibe mukāta'âtı nâzırı olan Hasan *zîde mecdühû* tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Kıdvetü's-sülehâ (…) ve's-sâlikîn Şeyh Subhî *zîde takvâhû* hâlâ Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem Filibe mukāta'âtından berât-ı hümâyûnumla yevmî yüz otuz bir akçeye mutasarrıf olup lâkin bin yirmi bir Muharremi gurresinde sene-i mezbûre Cemâziyelâhiresi'nin on beşinci gününe gelince alınmayup kalmışdır. Yevm-i mezbûrda vazîfem İstanbul gümrüğü mahsûlünden virilmek içün berât-ı hümâyûn virilmişdir. Hesâb-ı mezbûr üzre beş buçuk aylık vazîfem bana vâsıl olmayup nâzır-ı mezbûrun zimmetinde kalduğından mâ'adâ oğlum olup berât-ı hümâyûnla Filibe mukāta'âtı mahsûlünden yevmî on akçeye mutasarrıf olan Şeyh Mehmed'in dahi bin yirmi bir Muharremi'nin gurresinden **[22]** bu âna gelince müstahıkk olduğu vazîfesi virilmeyüp kalmışdır diyü bildirüp kendünin ve oğlunun vech-i meşrûh üzre müstahıkk oldukları vazîfeleri bi't-tamâm alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, müstahıkk oldukları mevâcibleri virilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi azîz-i müşârun-ileyhin ve oğlunun minvâl-i merkūm üzre bir def'a kendülere vâsıl olmayan vazîfelerin berât-ı hümâyûnla ta'yîn olunan mukāta'ât mahsûlünden Filibe nâzırı tarafından bi't-tamâm alıvirüp cidden ta'allül ü inâd itdirmeyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi's-sâmin şehr-i Recebü'l-müreccb sene isna ve ışrîn ve elf

s.22, h.1

Tuna defterdârına ve Ahyolu kādısına [hüküm ki:]

Hâlâ Istabl-ı Âmirem içün küllî arpa lâzim olmağın, Ahyolu kazâsından narh-ı câri üzre otuz bin kile şa'ir iştira olunup akçesi Ahyolu mukāta'asının bin on dokuz ve bin yirmi mâlından ashâbına bî-kusûr edâ olunup ber-vech-i isti'câl zikrolunan otuz bin keyl şa'îri vakt ü zamânı ile Istabl-ı Âmireme irsâl eyleyesün diyü fermân olmağın, Mâliye tarafından emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 15 Receb sene 1022

s.22, h.2

Vidin kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hüküm ki:

Nâzır-ı mezbûr Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; havâlî-i mezkûre re‘âyâsından ba‘zı kimesneler ve sâ’irler, zimmî tâ’ifesi biz size kefîl oluruz diyü müflis ümenânın birer mikdâr akçelerin alup tezvîr-i telbîsden hâli olmadıklarından gayrı tahvîl-i âharında lâzim bâkīleri emînlerden ve sâ’ir küfelâsından zimmetlerine lâzim gelen mâl-ı mîrî tahsîl olunmak içün emr-i şerîf virilmişdir.

Tahrîren fî 19 Recebi’l-mürecceb sene 1022

s.22, h.3

Sâbıkā Bosna Beğlerbeğisi olup bi’l-fi‘l Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa’ya hüküm ki:

Mukāta‘ât emînlere tevcîh olundukda; min-ba‘d bir senenin muhâsebesin virüp kat‘-ı alâka etmeyince sene-i âtiyeye dahl ü tecâvüz etmeyeler diyü berâtlarında mukayyed iken hilâf-ı kānûn Vidin nâzırı Hüseyin Nâzır’ın bin yirmi iki târîhine gelince henüz muhâsebesi görilüp kat‘ etmemişken re‘âyâ vü berâyâyı ta’ciz idüp bin yirmi üç senesinin mâlın taleb idüp rencîde itmekle re‘âyâ vü berâyâ perâkende vü perîşân olduğu mesmu‘-ı hümâyûnum olmağın, imdi; bin yirmi iki târîhine gelince mâdâm ki Âsitâne-i sa‘âdetime gelüp muhâsebesin görüp kat‘-ı alâka etmeye, sene-i âtiye mâlına vaz‘-ı yed ve dahl ü tecâvüz olunduğuna rızâ-yı hümâyûnum yokdur. Vech-i meşrûh üzre amel oluna diyü fermân olmağın, minvâl-i meşrûh üzre Mâliye tarafından emr-i şerîf yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Tahrîren fî 20 Recebi’l-mürecceb sene 1022

s.23, h.1

İsakçı kādısına ve Kili ve Akkirman mukāta‘âtı nâzırına hüküm ki:

Sen ki nâzır-ı müşârun-ileyhsin; Dersa‘âdetime arz gönderüp; İsakçı mukāta‘asına tâbi‘ Havâss-ı Hümâyûn karyelerine kadîmü’l-eyyâmdan sancak beğleri ve voyvodaları dahlidegelmeyüp vâkı‘ olan a‘şâr ve rüsûm ve cürm-i cinâyet ve sâ’ir cânib-i mîrîye â’id ve râci‘ olan hukūk emînleri ve nâzırları ma‘rifetleri ile görilegelmiş iken hâlâ Silistre beğlerbeğisi Mustafa Paşa şer‘-i şerîfe muhâlif ve kānûn-ı münîfe mugâyir re‘âyâyı tutup her karyeden yüzer ve ikişer yüz altun re‘âyâya bilâ-sebeb cevr ü zulm ve ümenâya gadr u hayf olmuşdur. Min-ba‘d beğlerbeği ve beğler ve voyvodaları dahlitdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, min-ba‘d hilâf-ı

kānûn olıgelmişe muhâlif mezkûrlara havass-ı hümâyûnumu dahlitdirilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı şerîfim mûcebince amel idüp zikrolunan beğlere ve beğlerbeğlere ve voyvodalarına havass-ı hümâyûnum re‘âyâsını bir vechile dahl ü ta‘arruz eylememek içün emr-i şerîf virildi.

Fî 28 Receb sene 1022

s.23, h.2

İznepol kādısına ve sâbıkā Priznik kādısı Yusuf Efendi’ye hüküm ki:

Bundan akdem Sofya mukāta‘âtı nâzırı fevtolan Ferhad’ın zarar-ı mâlına kefîl ve âmil-i mâl olan Kara Mustafa’nın zimmetinde Şehirköy kazâsı voynuklarının bâştinelerinden altmış iki bin akçe mâl-ı mîrî olup bundan mâ‘adâ nâzır-ı mezbûrun âdemlerinden Uzun Mehmed’in zimmetinde kırk bin akçesi olup ve Priznik kazâsında sâkin Şerankesi nâm (…) zimmîde dahi yirmi bin akçesi olup ve Berkofça’da sâkin Silahdâr-zâde Hüseyin yeniçerinin dahi zimmetinde kazâ-i mezbûrun Yanuk bâştinesinden otuz iki bin akçesi ki cem‘an yüz elli dört bin akçe olur. Nâzır-ı mezkûrun mîrîye olan deyni içün ba‘de’s-sübût taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emrim olmuşdur diyü vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 28 Recebi’l-mürecceb sene 1022

s.23-24

Sofya ve Şehirköy ve İznepol kādılarına hüküm yazıla ki:

Bi’l-fi‘l Sofya mukāta‘âtı nâzırı kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Ömer Çavuş *zîde kadruhû* Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem bin yirmi Şevvâli’nin on yedisinde nezâretime dâhil olup hâlen ayrılup müstakill çeribaşlara berât-ı hümâyûn ile der-uhde olunan voynuk mukāta‘asının re‘âyâsı mukaddemâ haydud eşkıyâsı zulmünden perâkende vü perîşân olmağla, Sofya ve Şehirköy kazâlarından dört yük akçe makbuzâtım olup İznepol kazâsı voynuklarının baştinelerinden zimmetlerinde iki yükden mütecâviz akçe bâkīlerim olup henüz zimmetlerinde kalmağın, bana gadr ve iltizâmıma kesr vâkı‘ olmuşdur. Yerlü yerinden görilüp re‘âyâ zimmetlerinde kalan bakāyam tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak bâbında emr-i şerîf recâ ederim diyü bildirmeğin, görilüp bir def‘a tahsîl olunmayup henüz re‘âyâ zimmetlerinde olan bâkīleri mîrîye olan deyni içün nâzır-ı mezbûra tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdürilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp emrim üzre kazâ-i İznepol voynukların **[24]** meclîs-i şer'-i şerîfe getürdüp göresiz; fi'l-hakîka re'âyâ-yı mezbûre zimmetlerinde baştineleri ve ispençelerden bin yirmi vâcibi içün cânib-i mîrîye â'id ve râci' olan mahsûl bir def'a cem' olunmayup zimmetlerinde bâkī kalduğı mukarrer ise ki şer'le sâbit ü zâhir ola. Ba'de's-sübût mukaddemâ Nâzır Ahmed Beğ'in tahrîr defteri mûcebince viregeldikleri hukūk-ı rüsûmların hükmidüp mîrîye olan deyni içün nâzır-ı müşârun-ileyhe bî-kusur alıviresin. Husûs-ı mezkûr içün tâ'ife-i mezbûrenin hâlâ emînleri çeribaşıları dahl ü ta'arruz itdirmeyesin, ammâ; bu bahâne ile re'âyâ vü berâyâma bi-vech ve bilâ-sebeb tecâvüz itdirmeyüp viregeldikleri hukūk u rüsûmdan ziyâde aldırmayasın diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 25 Recebi'l-mürecceb sene 1022

s.24, h.1

Kili ve Akkirman mukāta'âtı nâzırına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Kili mukāta'asın bin on senesi mahsûlünden Haydar oğlu Mustafa Beğ zimmetinde sâbıkā Kili-Akkirman mukāta'âtı müfettişi olan Abdullah'ın Âsitâne-i sa'âdetime irsâl eyledüği mumzâ muhâsebe mûcebince mukāta'a-i mezbûr emîni Köpek Savuran Ali Çavuş tahvîlinden yüz elli üç bin üç yüz on dört akçe olduğu mukayyed olup meblağ-ı mezbûr tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak ehemm-i mühimmâtdan olmağın, kendüsinden ve emlâk ü esbâbından tahsîl ve dâhil eylemek emrim emrolmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mezkûr Mustafa Beğ her kande ise buldurup lâzim olanlara buldurdup getürdüp şer'le teftîş ü tefahhus eyleyüp göresiz; fi'l-hakîka meblağ-ı mezbûr mîr-i müşârun-ileyhin zimmetinde olduğu mukarrer ise ki şer'le sâbit ü zâhir olan ba'de's-sübût meblağ-ı mezkûru hükmidüp emîn-i mezkûrun mîrîye olan deyni içün bi't-tamâm tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirdesin. Meblağ-ı mezbûrun tahsîli ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup virmekde muhâlefet iderse emlâk ü esbâbından taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirdüp tekrâr emr-i şerîfim irsâline muhtâc eylemeyesin diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 25 Recebi'l-mürecceb sene 1022

s.24, h.2

Samako kādısına hüküm yazıla ki:

Dergâh-ı mu‘allâm cebecilerinden sekizinci bölükde yevmî on iki akçe ulûfeye mutasarrıf olan Mustafa Mehmed nâm kimesne hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; nefs-i Dupniçe’de sâkin olmağla müstahıkk olduğum ulûfem Samako mukāta‘asından virilmek bâbında mukaddemâ bin yirmi iki Saferi’nin bin on birinci günü târîhiyle müverrah hükm-i şerîf virilmiş idi. Mûcebince mukāta‘a-i mezbûr emînlerinden müstahıkk olduğum ulûfemi taleb eylediğimde merfû‘âta dâhildir diyü virmekde ta‘allül ü nizâ‘ iderler. Hayfdır, elimde olan emr-i şerîf muktezâsınca amel olunup mukāta‘a-i mezbûre mahsûlünden virilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, mukaddem vech-i meşrûh üzre virilen emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîl‘ül kadrim muktezâsınca amel olunup müstahıkk olup bir def‘a virilmeyen ulûfesin emrim üzre mukāta‘a-i mezbûr mahsûlünden virdirüp ne mikdar akçe virilürse tezkiresin alup mukāta‘a-i mezbûr emîninin eline veresiz ki hîn-i muhâsebede ibrâz idüp deynine mahsûb ola diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 22 Saferi’l-muzaffer sene 1022

s.25, h.1

Sofya kādısına hüküm ki:

Hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; Sofya sâkinlerinden olup bundan akdem vâkı‘ olan Üngürüs seferlerinde asker-i İslâma küllî hidmet eylemekle, hidmeti mukābelesinde Sofya mukāta‘asına tâbi‘ Yarardun(?) mukāta‘asında yevmî yirmi yedi akçe vazîfeye mutasarrıf olan Salamon nâm Yehûdî meclîs-i şer‘-i şerîfe gelüp cem‘-i mukāta‘âtında vazîfeye mutasarrıf olanların vazîfeleri ref‘ olunmuşdur diyü berât-ı hümâyûn ile mutasarrıf olduğum vazîfemi mukāta‘a-i mezbûre emîni olanlar virmede inâd ü muhâlefet iderler. Hayfdır, ahvâlimi Dersa‘âdete arz idiver diyü tazallüm eyledüğin i‘lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine nazâr olundukda; vech-i meşrûh üzre mukāta‘a-i mezbûre mahsûlünden ol-mikdâr vazîfeye mutasarrıf olduğu mukayyed bulunmağın, eline virilen berât-ı şerîfim mûcebince amel olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vusûl buldukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim mûcebince amel eyleyüp dahi mezbûrun vech-i merkūm üzre müstahıkk olduğu yevmî

yirmi yedi akçe vazîfesin Mâliye tarafından eline virilüp berât-ı âlî-şânım muktezâsınca müstahıkk olup şimdiye değin bir def‘a kendüye virilmeyen vazîfesin ve min-ba‘d eşkinci vazîfesin mukāta‘ât-ı mezbûre mahsûlünden virdirip bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasın. Bu bâbda emr-i şerîfime ve berât-ı hümâyûna muhâlif kimesneye ta‘allül ü nizâ‘ ve inâd ü muhâlefet itdirmeyesin ve bi’l-cümle mezbûrun vazîfesi merfû‘âta dâhil değildir, mahalline kaydolunmuşdur, şöyle bilesiz ve ba‘de’n-nazâr bu hükm-i hümâyûnumu mezbûrun yedinde ibkā idüp alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız.

Tahrîren fî 5 C Sene 1022

s.25, h.2

Tuna defterdârına ve Niğbolu ve Silistre ve Şumnu kādılarına hüküm ki:

Seyid Hüseyin Dîvân-ı hümâyûna âdem ve arz-ı hâl gönderüp; ben (…) olup ehl-i iyal ve fakîrü’l-hâl olmağın, Niğbolu İskelesi mukāta‘ası mahsûlünden yevmî on beş akçe vazîfe ve Silistre İskelesi mukāta‘ası mahsûlünden yevmî on akçe ve Şumnu beytülmâl mukāta‘ası mahsûlünden yevmî on akçe vazîfe ki cümle otuz beş akçe vazîfe mukāta‘ât-ı mezkûrelerden ta‘yîn buyurulup mûcebince Mâliye tarafından berevât-ı şerîfe virilüp müstahıkk olduğum vazîfelerim alup mutasarrıf iken hâlâ ümenâ ve ummâl tâ’ifesi vezâif-i merkūme merfû‘âta dâhildir diyü vazîfe virmekde ta‘allül ü nizâ‘ iderler. Hayfdır, men‘ u def‘ olunup elimde olan berevât-ı şerîfe mûcebince müstahıkk olduğum vazîfem ta‘yîn olunan mahallerden virilmek bâbında inâyet recâ eylemeğin, berât mûcebince virile diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp dahi mukaddemâ Mâliye tarafından eline virilen berevât-ı şerîfe mûcebince merkūm Seyid Hüseyin’in müstahıkk olduğu vazîfesin ta‘yîn olunan mahallerden virdirüp bir akçe ve bir habbesin bâkī kodurmayasın ve bi’l-cümle merkūmun vazîfeleri merfû‘âta dâhil değildir. Mahalline işâret olunmuşdur diyü.

Fî 25 Receb sene 1023

s.26, h.1

Tuğralu emr-i şerîfden naklolunmuşdur. Fî 15 Ramazân sene 1022

Sâbıkā İstanbul kādısı olup bi’l-fi‘l Galata kādısı olan Mevlânâ Yahyâ-zâde Mehmed *dâmet fezâ’ilühû*[ya] hüküm ki:

Dergâh-ı mu‘allâm cebecilerinden sekizinci bölük yevmî on akçeye mutasarrıf olan Mehmed bin Murad min-ba‘d müstahıkk olduğu ulûfesin kazâ-i mezbûra tâbi‘ Rûmilihisârı ihtisâbı mahsûlünden virilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi mezbûrun müstahıkk olduğu ulûfesin işbu bin on dokuz Recebi gurresinde kānûn üzre her üç ayda bir ihtisâb-ı mezbûr mahsûlünden virdirüp defterlere kayditdiresin, şöyle bilesin.

Fî 3 Za Sene 1019

Sâbıkā Rûmili kādı‘askeri olup Kethüdâ Mustafa Efendi’nin âdemisine şüd.

s.27-28 (Boş sayfalar)

s.29-30

<table>
<tr>
<td>Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Filibe berây-ı irsâliye-i Nevrûz sene 1023 der-uhde-i Süleyman İlbasan an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 32 fî yevm 42 el-havâle an-mülâzimîn ber-mûceb-i sûret-i ru‘ûs bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî selh-i C sene 1022
Defter_____i
Tevzî‘ sitâde berây-ı Nevrûz sene 1023 be-Eyüb Çavuş an-çavuşân-ı dergâh-ı âlî ki ez-teslîmâti'l-merkūme …? El-vâkî‘ fî 10 Ş sene 1022
2.088. 517 [akçe]</td>
<td>Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Silistre berây-ı irsâliye-i Nevrûz sene 1023 der-uhde-i Ali Canım an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 45 fî yevm 20 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru‘ûs bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî selh-i C. sene 1022
Sûret_____i
Defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı Silistre ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn sene 1023
<table>
<tr><td>330.933
006.500
016.666
_____
354.099</td><td>Beytü'l-mâl-i âmme-i Şumnu
Cerde-i Şumnu
Hâshâ-i Müslim Paşa

[Toplam]</td></tr>
<tr><td>249.000
350.000
540.777
333.333
_____
1.473.610</td><td>Hâshâ-i Eski İstanbulluk
Balçova
İskele-i Silistre

[Toplam]</td></tr>
<tr><td colspan="2">1.473.610
0.354.099
_____
1.827.709</td></tr>
</table>
</td>
</tr>
<tr>
<td>Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı vilâyet-i Sofya berây-ı mevsim-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1023 der-uhde-i Kasım Yanya Bâğçe-i hâssa an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 77 fî yevm 14 an-</td>
<td>Kili ve Akirman
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı nezâret-i Tulça ve İsakçı ve tevâbi‘hâ berây-ı mevsim-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1023 der-uhde-i Hüseyin Kurd an-</td>
</tr>
</table>

mülâzimîn el-havâle el-vâkı‘ fî 5 Recebi’l-Mürecceb sene 1023
Sûret-i defter-i tevzî‘ât der-uhde-i Kasım el-mezbûr

201.000	Ma‘âdin-i Travnik
047.500	Gümrük-i Akmişe
075.000	Beytü'l-mâl-i Sofya
035.000	İhtisâb
003.000	Rüsûm-ı kahve
012.500	Keremkofça?
016.666	Ma‘âdin-i Nühâs
007.500	Karye-i (…) ve Hâshâ-i Miryodin?
398.166	[Toplam]

ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 60 fî yevm (…) an-mülâzimîn el-havâle el-vâkı‘ fî 5 Recebi’l-Mürecceb sene 1023
Sûret_____i
Defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı mezbûre

854.166	İskele-i Tulça ve İsakçı
966.666	İskele-i Kili ve tevâbi‘hâ
295.388	İskele-i Akkirman ve tevâbi‘hâ
223.333	İskele-i İbrâil ve tevâbi‘hâ
058.333	İskele-i Özi ve (…)
1.397.886	
0.158.333	Hâshâ-i Sarıca
0.058.333	Beytü'l-mâl-i hâssa ve âmme
0.025.861	Zarar-ı kassâbiye-i iskele-i Tulça ve İsakçı
0.044.444	Zarar-ı kassâbiye-i Kili ve Akkirman
0.050.000	Cizye-i kefere-i Baf kazâ-i İbrâil
2.734.857	[Toplam]

Defter-i tevzî‘ sitâde
Fî 25 Receb sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Samako berây-ı mevsim-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1023 der-uhde-i Bâlî bin Abdullah an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 6 fî yevm 9 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i tezkire-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 5 Receb sene 1023

Defter-i tevzî‘ dâde
Fî 2 Şa‘bân sene 1023
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı livâ-i Niğbolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz sene 1023 der-uhde-i Süleyman Edirne merdüm-i Ali Paşa an-cemâ‘at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 255 fî yevm 9 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i tezkire-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 5 Receb sene 1023
Tahrîren fî 9 Receb sene-i mezbûr

745.800	An-mukāta‘a-i iskele-i Niğbolu
288.888	An-mukāta‘a-i iskele-i Rusçuk
745.800	An-mukāta‘a-i iskele-i Vidin ve tevâbi‘hâ
1.780.488	[Toplam]

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı memlaha-i Ahyolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz sene 1023 der-uhde-i Mustafa bin Mehmed an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 118 fî yevm 22 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i tezkire-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb-ı dîvân el-vâkı‘ fî 5 Recebi’l-Mürecceb sene 1023
Sûret-i defter-i tevzî‘ât-ı memlaha-i Ahyolu ve

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz sene 1023 der-uhde-i Ahmed bin Mustafa an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 44 fî yevm 42 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i tezkire-i sûret-i ru’ûs bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb-ı dîvân-ı hümâyûn el-vâkı‘ fî 5 Receb sene 1023

254.124	An-hâshâ-i Filoriciyân
212.952	An-hâshâ-i Girübne ?

tevâbi‘hâ Fî selâse eşhûr 2.000.000 Vech-i meşrûh üzere tevzî‘ defteri verilmişdir. Fî 19 Z Sene 1023	059.208	An-bâd-ı hevâ-i Feth-i İslâm ve şem‘hâne
	066.500	An-beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa ve cerde
	149.458	An-hâshâ-i Seçuk? ve tevâbi‘hâ
	088.958	An-hâshâ-i Tolmina? ve tevâbi‘hâ
	219.958	An-sahrâ-yı Vidin ve tevâbi‘hâ
	129.291	An-mustahfizân-ı Feth-i İslâm ve tevâbi‘hâ
	074.666	An-hâshâ-i Buruç?
	042.124	An-hâshâ-i ze‘âmet-i Hasan Çavuş
	1.397.139	[Toplam]

[30]

Sûret_____i

Defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı nezâret-i Kıratova ve tevâbi‘hâ berây-ı mevsim-i Nevrûz-ı hümâyûn sene 1023 der-uhde-i Mustafa Ali an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 57 fî yevm 34 el-havâle el-vâkı‘ fî 5 Receb

100.000	Mukāta‘a-i ma‘den-i hâshâ-i atîk ve cedîd-i Kıratova
025.444	Mukāta‘a-i hâssa-i Baylofça?
050.000	Mukāta‘a-i ma‘den ve hâshâ-i Koçana
055.000	Mukāta‘a-i ma‘den ve hâshâ-i Geveşova?
200.000	Mukāta‘a-i ma‘den-i emîn-i voynugân-ı İvranya
_____	
430.444	[Ara toplam]
048.000	Mukāta‘a-i ma‘den ve hâshâ-i Forec?
034.360	Mukāta‘a-i voynugân-ı Ilıca
048.320	Mukāta‘a-i ma‘âdin ve hâshâ-i Gerebne
030.000	Mukāta‘a-i Dârü'd-darb-ı Kıratova
025.000	Mukāta‘a-i voynugân-ı Kıratova
_____	
616.124	[Ara toplam]
010.000	Mukāta‘a-i mîzân-ı harîr
065.678	Mukāta‘a-i ma‘âdin ve hâshâ-i Kirofça?
_____	
691.802	[Ara toplam]
083.333	Mukāta‘a-i Loyan?
100.000	Mukāta‘a-i ma‘den-i âhen-i Kıratova
050.000	Mukāta‘a-i ma‘den-i Balşova
074.166	Mukāta‘a-i ma‘den-i hâshâ-i

Havâlelik_____i

Mukāta‘ât-ı nezâret-i Belgrad Tuna ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1023 der-uhde-i Sipah Abdullah Cebe an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 245 fî yevm 11 el-havâle an-mülâzimîn ber-mûceb-i tezkire-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 8 Şevval sene 1022

Ber-mûceb_____i

Kıste'l-yevm gayr-ez-sâlyâne ve sâire ve mevâcibât ve mütekā‘idîn ve ihrâcât fî sitte eşhûr nakdîne

953.636

Tahrîren fî 29 Z Sene 1022

[Not: Kaydın üzerindeki yazı]

Terkîn şude sehven yazılmışdır Filibe mukāta‘asınındır.

	Daniyan?	
026.666	Mukāta‘a-i mevkûfât-ı Köstendil	
_____		
1.025.967	[Ara toplam]	
0.004.166	Mukāta‘a-i ma‘den-i Balşova	
0.017.083	Mukāta‘a-i karye-i Sertil?	
0.012.500	Mukāta‘a-i çeltük-i Terganiç	
0.044.750	Mukāta‘a-i Berustere? ve Had?	
_____		
1.102.466	[Toplam]	

s.31, h.1

Der-zamân-ı_____
Mehmed Efendi mukāta‘a-i eş-şehr Beşir (…)-zâde.
El-vâkı‘ fî 14 şehr-i Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene 1022

Sofya kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden olup Küçük Âhur çeribaşılarından Osman ve Ali ve Sinan nâm çeribaşlar Sofya ve Şehirköy ve İznepol kazâlarından olan zevâ’id-i voynugân tâ’ifesinin cizyeleri ve ispençeleri ve sâ’ir mîrîye â’id olan resmlerin bin yirmi iki Muharremü’l-Harâmı’nın on sekizinci gününde vâkı‘ Mart evvelinden ber-vech-i maktû‘ senede on bir yük elli yedi bin altı yüz yetmiş akçeye iltizâm eyleyüp kısta’l-yevm üzre zimmetlerine altı ayda beş yüz yetmiş sekiz bin sekiz yüz otuz beş akçe lâzim gelmeğin, meblağ-ı mezbûru mu‘accelen taleb ve tahsîl eyleyüp kullarımın Reşen mevâcibi içün işbu mâh-ı Ramazânü’l-Mübârek’in on beşinci gününe değin Südde-i sa‘âdetime irsâl idüp Hazîne-i Âmire’ye îsâl itdirmeniz fermânım olmuşdur.

Buyurdum ki:

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf etmeyüp mezbûrları her kande ise buldurdup getürdüp vech-i meşrûh üzre ber-mûceb kısta’l-yevm zimmetlerine lâzim gelen beş yüz yetmiş sekiz bin sekiz yüz otuz beş akçeyi bi’t-tamâm ve’l-kemâl mezbûr kulum mübâşeretle taleb ve tahsîl eyleyüp hâsıl olan mâlı kîseleyüp ve mühürleyüp mezbûr kulum ve yarar mu‘temedün-aleyh âdemler ile Südde-i sa‘âdetime irsâl eyleyüp zamân-ı mezbûra değin Hazîne-i Âmire’[ye] îsâl itdiresin, avk u te’hîrden ve ihmâl ü tekâsülden ihtiyât eyleyesin, şöyle bilesin.

Fî 19 Ş sene 1022

s.31, h.2

Filibe kādısına hüküm ki:

Bundan akdem voynuk beği olan Ahmed Beğ, Ahyolu memlehası ve tevâbi‘i mukāta‘âtını ber-vech-i iltizâm alup zabt u tasarruf idüp zamân-ı tasarrufunda zimmetine otuz yük akçeden ziyâde mâl lâzim gelmekle, mezbûru cümle muhâsebe ve temessükâtı ve zahriyye hükümleri ile kaldırup ber-vech-i isti‘câl Südde-i sa‘âdete irsâl eylemen fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, aslâ te’hîr ü terâhî eylemeyüp buldurdup getürdüp cümle muhâsebât ve temessükât ve zahriyye hükümleri ile kaldırıp mezbûr kuluma koşup ber-vech-i isti‘câl Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl eyleyesin ki muhâsebesi görilüp zimmetine lâzim gelen mâlım taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirilüp kat‘-ı alâka itdirile, şöyle ki; mültezim-i mezbûr fermân-ı şerîfime muhâlif vaz‘ idüp gelmekde inâd ü muhâlefet ider ise mukayyed ve mahbûs mezbûr kuluma teslîm eyleyüp Dersa‘âdetime irsâl eyleyesin. Ve sen ki bu husûsda me’mûr olan kulumsun; mezbûrun yanından ayrılmayup ber-vech-i isti‘câl Âsitâne-i sa‘âdetime getürüp itmâm-ı hidmet eyleyesin. Şöyle ki; bu bâbda ihmâl ü tekâsülün zuhûra gele, özrün makbûl-i hümâyûnum olmaz. Dirliğin kat‘ olunmağla konulmayup ıkâb u akāba müstahıkk olman mukarrerdir, bilmiş olasın. Ana göre basîret üzre olup vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresin, şöyle bilesin.

Fî 19 Ş sene 1022

s.32, h.1

Filibe kādısına hüküm ki:

Bi’l-fi‘l Filibe nâzırı olan Hasan Beğ’in zimmetinde küllî mâlım olmağla, yânında hâzır u mevcûd olan akçeleri ve cümle muhâsebât ve temessükât-ı zahriyye hükümleri ile kaldırup Dersa‘âdetime irsâl eylemen fermân olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi nâzır-ı mezbûru getürdüp yânında hâzır u mevcûd bulunan akçesi ve cümle muhâsebât ve temessükât ve zahriyye hükümleri ile kaldırup mezbûr kuluma koşup ber-vech-i isti‘câl Dersa‘âdetime irsâl eyleyesin ki mezbûrun muhâsebesi görilüp şer‘ u kānûn ile zimmetine lâzim gelen mâlım taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirilüp kat‘-ı alâka itdirile ve bi’l-cümle bu bâbda nâzır-ı mezbûra cidden ta‘allül ü nizâ‘ ve inâd ü muhâlefet itdirmeyüp ale’l-acele kaldırıp Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl eyleyesin. Ve sen ki bu husûsa me’mûr olan kulumsun; sen dahi nâzır-ı mezbûrun yanından

ayrılmayup ber-vech-i isti‘câl Âsitâne-i sa‘âdetime getürüp itmâm-ı hidmet eyleyesin. Şöyle ki; bu bâbda ihmâl ü tekâsülün zuhûra gele, sonra bahâne eyleyecek özrün makbûl-i hümâyûnum olmayup dirliğin kat‘ olunmağla konulmayup ıkâb u akāba müstahıkk olman mukarrerdir, bilmiş olasın diyü.

Fî 19 Ş sene 1022

s.32, h.2

Filibe kādısına hüküm ki:

Bundan akdem voynuk beğliğinden mütekā‘id olup bin beş senesinden üç sene tamâmına varınca Niğbolu zevâ’idi voynugân mukāta‘asına otuz üç yük akçeye ber-vech-i iltizâm emîn olan Ahmed’in Âsitâne-i sa‘âdetimde virdüği muhâsebesinde üç yük akçe bâkī kaydolunduğundan mâ‘adâ bin yedi Rebî‘ülevveli’nin on üçüncü gününde Hazîne-i Âmireme teslîm diyü yazılan dört yük otuz iki bin yüz elli akçenin dahi Rûznâmçe-i hümâyûnumda târîh-i mezkûrda mahalli bulunmamağla, bu takdirce mezbûrun zimmetine sekiz yük akçeye karîb akçe lâzim gelmeğin, mu‘accelen taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirilmek fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü terâhî eylemeyüp mezkûr Ahmed’i her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp vech-i meşrûh üzre zimmetine lâzim gelen mâlımı taleb eyleyesin. Edâ vü teslîm iderse fe-bihâ ve ilâ emvâl ü esbâbından ve emlâkinden vefâ eylemez ise kefîl-i bi’l-mâl olanlardan mezbûr kulum mübâşeretiyle bî-kusûr taleb ve tahsîl idüp zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasın ve hâsıl olan akçeyi der-kîse idüp ve mühürleyüp yine mezbûr kulum ve mu‘temedün-aleyh âdemler ile Dersa‘âdetime irsâl eyleyesin diyü.

Fî 19 Ş sene 1022

s.32-33

İvranya kādısına hüküm yazıla ki:

Üsküb ve Kratova me‘âdini nâzırı Receb arz gönderüp; kazâ-i mezbûrda İvlasne nâm demir ma‘deninin Samakocularına haydûd eşkıyası ve sâ’ir harâmîler gelüp tahassun eylemekle, ümenâ-i sebîlin yolların basup emvâl ü erzâkın gâret eylediklerinden gayrı otuz yıldan berü viregeldikleri öşr-i (…) ve resm-i kantâriyye ve sâ’ir rüsûmun virmekde ta‘allül ü inâd eyleyüp cânib-i mîrîye gadr mukarrer olmağın, arzolunan nehr-i Çepe’de Marko ve Yovan ve nehr-i Virladika(?)’da Yaven? ve nehr-i

Hamrsime(?)'de Deyanik(?) oğlu ve Yovan ve Nehr-i Rupye'de Matya ve karye-i Harnetava'da Dürzî nâm zimmî ile yedi nefer Samakocuların haklarından gelinmez ise etrâfda olan kasabât ve kurâya ta'addî vü tecâvüzleri mukarrer olmağın, zikrolunan Samakocuların haklarından gelinmek bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eyledüği arzolundukda, şer'le görilüp lâzim gelen icrâ olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp **[33]** emr-i şerîfimde vech-i meşrûh üzre isimleri mukayyed olan Samakocuları her kande ise şer'le buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp şer'le teftîş ü tefahhus idüp göresin; fi'l-vâkı' kādıya i'lâm olunduğu gibi ise şer'le sâbit ü zâhir ola, ba'de's-sübût şer' ile uhdelerine lâzim gelen rüsûm-ı mîrîmi aldıkdan sonra lâzim gelen icrâ oluna diyü emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 12 N sene 1022

s.33, h.1

İvranya kādısına hüküm yazıla ki:

Kazâ-i mezbûrun etrâf [ü] eknâfı sa'b ü sengistân dağlar olmağla, haydûd eşkıyâsı ve sâ'ir harâm-zâdeler tahassun eyleyüp ebnâ-i sebîlin katl-i gâret eylediklerinden gayrı İvlasne nâm demir ma'deninin Samakocularının ba'zısını katl ve kimin esîr eylemekle, ma'den-i mezbûr işlemeyüp cânib-i mîrîye gadr mukarrer olmağın, sinîn-i sâbıkāda olıgeldüği üzre hıfz içün altmış nefer martalos tahrîr olunup lâzim olan zâd ü zevâdelerin Samakocular virüp hıfz u hırâset olunmaları bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eyledüği arzolundukda, zâd ü zevâdeleri mîrîden olmayup ve raiyyetine ta'addî olunmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp emrim üzre zikrolunan ma'deni Samakoculardan hıfz u hırâset eylemek içün olıgeldüği üzre martalos tahrîr eyleyüp ma'âşları içün lâzim olan zâd ü zevâdelerin mîrîden olmayup ma'den-i mezbûr sâhiblerinden tedârik eyleyüp ve min-ba'd ra'iyyete ta'addî vü tecâvüz olmaya diyü mü'ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 12 N sene 1022

s.33, h.2

Niğbolu ve tevâbi'i zevâ'id-i voynukāna ber-vech-i iltizâm nâzır olan Mustafa Çeribaşı'ya hüküm ki:

Tâ'ife-i mezbûrenin hukūk u rüsûmundan bin on dokuz ve yirmi Recebi içün zimmetine lâzim gelen yirmi yük akçeyi mahall-i me'mûra getürüp dâhil-i Hazîne eyleyüp lâkin bin yirmi bir vâcibinden lâzim gelen on yük akçeyi getürüp dâhil-i Hazîne eyledüğinden mâ'adâ yirmi ikinin dahi hulûl ideli hayli zamân olup bir akçe teslîmin olmaduğından gayrı tâ'ife-i mezbûrdan cizye taleb olundukda emr-i şerîf ile ref' itdirdik diyü ta'allül eyleyüp cizyelerin virmedikleri istima' olunmağın, zikrolunan iki senenin mâlı ile cizyelerin cem' u tahsîl eyleyüp mahalli me'mûra teslîm eylemen emrim olmuşdur diyü minvâl-i meşrûh üzre emr-i şerîf tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 12 N sene 1022

s.33-34

Sâbıkā Bosna beğlerbeğisi olup bi'l-fi'l Tuna defterdârı olan Mehmed *dâme ikbâlühû*ya ve Vidin kādısına hüküm ki:

Vidin nâzırı olan Hüseyin hâlâ Dîvân-ı Hümâyûnuma arz-ı hâl gönderüp; bundan akdem Vidin mukāta'asının nezâreti bana tevcîh olunup berâtım ihrâc idüp varıncaya değin Tuna defterdârı varmazdan mukaddem Muhassıl Mehmed Efendi nezâretime müte'allik yerlerden on beş yük akçeye karîb akçe cem' u tahsîl eyleyüp cüz'î akçe teslîm-i Hazîne idüp mâ'adâsın ekl ü bel' eylemişdir. Cem' u tahsîl eyledüği akçeler yerlü yerinden teftîş ü tefahhus olunup mîrî içün taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak bâbında emr-i şerîf taleb iderim diyü bildirmeğin, şer'le görülmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda **[34]** sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp dahi mezbûr Muhassıl Mehmed'i huzûruna getürüp göresin; fi'l-hakîka Hüseyin Nâzır varmazdan mukaddem mahsûl-i mukāta'âtından ne mikdâr akçe mâl kabzidüp makbûzunu tamâm teslîm-i Hazîne eylemeyüp cüz'î teslîm idüp mâ'adâsın ekl ü bel' eyledüği mukarrer ise ekl ü bel' eyledüği mâlımı bi't-tamâm mezbûrdan taleb ve tahsîl idüp hâsıl olan mâlı huzûrunuzda add ü vezn ve der-kîse idüp ve mühürleyüp nâzır-ı mültezimin âdemleri ile Südde-i sa'âdetime irsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdürüp avk u te'hîrden ihtirâz eyleyesiz diyü.

16 N sene 1022

s.34, h.1

Tuğralı emr-i şerîfden naklolmuşdur. Fermân-ı âlî-şân mûcebince.

Fî 2 N sene 1022

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâ'i'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inayeti'l-Melikü'l-a'lâ Üsküb sancağıbeği olup Üsküb ve Kratova mukāta'âtı nâzırı olan Mehmed *zîde ızzühû ve* kıdvetü'l-kuzât ve'l hukkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelâm mukāta'ât müfettişi *zîde fazlühû* tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Novaberde kādısı mukāta'ât müfettişi Mevlânâ Bâlî arz gönderüp; bundan akdem Kratova mukāta'âtı ilhâkı ile Üsküb mukāta'âtına mültezim olan Süleyman gelüp; "Ben mukaddemâ mukāta'ât-ı mezbûreyi iltizâm eyledikde biri birinden ayrılmayup birinin fazlası birinin kesrine mahsûb olup mukāta'ât-ı mezbûreden biri tahvîlim içinde vüzerâya hâs ve sultanlara paşmaklık virilmiş bulunur ise hâslar iltizâmımdan aşağa varıla" diyü şart eyleyüp vech-i meşrûh üzre berât-ı şerîf virilüp, eyle olsa sâbıkā Kratova nezâretinin iltizâmıyla iki tahvîli kırk beş yük akçeye olan Dupniçe mukāta'ası yüz yirmi yük akçe ile şart-ı kılâ' ile iki yüz seksen bin akçeye Muhammed uhdesinde iken Dupniçe mukāta'ası Mustafa Paşa'ya virildikden gayrı, nezâret-i mezbûrenin şart-ı kal'ası ref' olunup iki yüz yük nakid teslîmâta iltizâm olunup hâlâ mukāta'ât ümenâya der-uhde olunmağa mübâşeret olundukda iki tahvîle dokuz yük yetmiş bin akçeye olan Değirmen Deresi Ferhad Paşa hâsları ile ve sekiz yüz altmış bin sekiz yüz altmış yedi akçeye olan Soğluyâne ve tevâbi'i mukāta'ası ve beş yük akçeye olan Yayluca hâsları ve iki yüz kırk bin akçe resm-i mukāta'aları Serdâr Murad Paşa'ya hâs ta'yîn olunup ve yine iki tahvîli on sekiz yük akçeye olan pâne(?) ve ze'âmet Celalî Beğ ve Sefer Ağa ve tevâbi'i mukāta'aları dahi vüzerâya hâs virilüp bu takdîrce cem'an kırk üç yük yetmiş bin sekiz yüz altmış yedi akçelik mukāta'alar vüzerâya hâs ta'yîn olunmağla, "Ben kat'â dahleylemeyüp ve ümenâya der-uhde olunmamışdır. Şart-ı iltizâmım mûcebince hâs ta'yîn olunup zabteylemediğim mukāta'âtından su'al olmayup zabteylediğim mukāta'aların muhâsebelerin benden taleb olunmamak" bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eyledüği bin on beş Recebi'nin gurresinde arzolundukda, vech-i meşrûh üzre şart u iltizâmı mûcebince amel olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardıkda, mezbûrun zabteylemedüği mukāta'âtın mâlı hilâf-ı şer' u kānûn bundan taleb olunmayup ve bi'l-cümle zikrolunan mukāta'alardan makbûz yoğise hilâf-ı şer' u kānûn bunu bir ferde rencîde vü remîde itdürmeyüp tasarrufunda olan mukāta'âtın cevâbın kendüsinden taleb eylemeyüp kısta'l-yevm üzre mâlımı tahsîl eyleyesiz, şöyle bilesiz; alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Receba'l-müreccеb sene 1015

s.35, h.1

Sofya ve Şehirköy ve İznepol kādılarına hüküm yazıla ki:

Bi'l-fi'l Sofya mukāta'ât nâzırı Ömer Çavuş *zîde kadruhû* Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; bundan akdem bin yirmi Şa'banı'nın on yedisinden nezâretime dâhil olan, hâlâ ayrılup müstakill çeribaşlara berât-ı hümâyûn ile der-uhde olunan voynugân mukāta'asının re'âyâsı mukaddemâ haydûd eşkıyâsı zulmünden perâkende olmağla, Sofya ve Şehirköy kazâlarından dört yük akçe makbûzâtım olup İznepol kazâsının voynuk baştinelerindan Muharrir Ahmed Beğ'in deftere bin ikişer yüz akçe avret(?) kaydidüp re'âyâya istimâlet içün yerlerinde karâr iden voynukların baştinelerindan altışar yüz akçe alup defterde mastûr olan baştinelerinin akçelerin bî-kusûr taleb ve tahsîl olunup mîrî içün kabzoluna ve şimdi yerlerine gelen voynukların dahi ber-mûceb-i Defter-i Hâkānî lâzim gelen baştinelerin ispençelerin bî-kusûr mîrî içün tahsîl olunmak bâbında inâyet recâ eylemeğin, yerlü yerinden görilüp bir def'a tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmayup re'âyâ zimmetlerinde olan bakîleri mîrîye olan deyni içün nâzır-ı mezbûra tahsîl ve dahil-i Hazîne itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l- kadrim üzre amel idüp kazâ-i İznepol voynukların hakk u adl üzre göresiz; fi'l-vâkı' sene 1021 vâcibi içün zimmetlerinde hukūk u rüsûmdan ve sâ'ir mahsûllerden mâlım kalduğı bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn zuhûr iderse emân u zamân virmeyüp taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdiresiz ve husûs-ı mezbûr içün çeribaşılarına kat'â ta'allül ü inâd itdirmeyüp mâlımı tahsîl itmekde mâni' olurlar ise kendülerden tazmin oluna. Ana göre bâb-ı ikdâmda dakîka fevteylemeyesiz. Ammâ; bu bahâne ile re'âyâ vü berâyâmı bî-vech ve bilâ-sebeb tecâvüz itdirmeyesiz diyü.

[Fî] 15 Şa'bân sene 1022

s.35-36

Niğbolu sancağında vâkı' olan kādılara hüküm ki:

Hâlâ memâlik-i mahrûsede olan kefere tâ'ifesinin avârız bedeli her neferin asıl cizyelerine sekiz akçe zamm olunup livâ-i mezbûrede vâkı' zevâ'id-i voynugân mukāta'asının senesi dörder bin nefer üzerine asıl cizye ve ispençe ve sâ'ir mahsûlâtı onar yük akçeye ber-vech-i ocaklık çeribaşılarından Kara Mustafa uhdesinde iltizâmda olup hâlâ fermân olunan seksener akçe iltizâmlarına dâhil olunmayup sene 1022 vâcibi

için tâ'ife-i mezbûreden cem‘ u tahsîl olunması sene 1022 Ramazânı'nın yirmi yedinci günü arzolundukda; hâlâ zamm olunan seksener akçe iltizâmlarına dâhil değildir. Başka cem‘ olunmak üzre dört binden noksân üzre olmayup ziyâdelik üzre cevâb virmek cem‘ u tahsîl olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle silahdârlar cemâ‘atinden yirmi dokuzuncu bölükde yevmî on beş akçe ulûfeye mutasarrıf olan Ömer Hüseyin sarrâc, ebnâ-i sipâhiyândan iki yüz yetmiş ikinci bölükde yevmî yirmi akçe ulûfeye mutasarrıf olan Süleyman Abdullah Cebe kâtib ta‘yîn olunup irsâl olunmuşdur. Gerekdir ki fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel eyleyüp dahi mezbûrların ellerine virilen nişanlu ve mühürlü ve tuğralu defter mûcebince livâ-i mezbûrede vâkı‘ zevâ'id-i voynugân tâ'ifesinin her birinden fermânım mûcebince zamm olunan seksener akçeyi sene 1022 vâcibi içinden mezbûrân kullarıma cem‘ u tahsîl itdirdüp husûs-ı mezbûr için re‘âyâ vü berâyâya ve âhardan **[36]** bir ferde kat‘â inâd ü muhâlefet itdirmeyüp bi't-tamâm taleb ve tahsîl itdiresin. Şöyle ki; ba‘zı sipâh ve yeniçeri ve sâ'ir tâ'ifeden mâni‘ olmak ister ise her birin men‘ u def‘ eyleyüp emrim üzre cem‘ itdirmeğe mâni‘ olmak isterler ise ismm ü resimleri ve sâkin oldukları yerleri ile yazup arzeyleyesiz ki, sonradan emrim ne vechile sâdır olur ise ana göre mâni‘ olanların haklarından geline ve defterde noksân getürmeyüp ziyâdelik üzre cem‘ itdirile ve mezbûr Ömer sene 1022 Şevvâli'nin onuncu günü Hazîne-i Âmire'ye ber-vech-i peşîn kırk sekiz bin üç yüz on dört akçe teslîm eylemişdir. Şöyle bilesin.

Fî 10 L sene 1022

s.36 , h.1

İcmâl_____i

Mevâcib-i ba‘zı kesân an-cemâ‘at-i Topçuyân-ı Dergâh-ı Âlî ki be-cânib-i Samako (…) mühimmât-ı Tophâne feristade(?) (…) der-vâcib-i Lezez sene 1021 ve Masar ve Rececc sene 1022 an-Hızâne (…) fermûde.

Neferen
(…)

Ma‘a Kıst
3
Fî Yevm
(…)

el-muharrer
(…)

Tahvîl şüd. An akçe-i Mukata‘ât-ı Sofya

s.36, h.2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm madenü'l-fazl ve'l-kelâm Mevlânâ Banaluka kādısı *zide fazlühû* tevkî-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki:

Hâlâ Dersa'âdetime arz gönderüp; kazâ-i mezbûrda vâkı' Umûm nâm mahalde müceddeden ihyâ olunan top yuvalakı ma'deninin kârhânesi masîr-i müstahsen Semendire sancağında vâkı' bâc ma'deni içün ta'yîn olunan eşkinci hâslarının bedelleri Banaluka kādısı ve kârhâne nâzırı ma'rifet ve mübâşeret ile cem' olunup ma'den-i mezkûrun ve yuvalakları âdet-i kadîme mûcebince topçuların nafaka ve ulûfelerine ve kârhâne hademesine cem' u tasarruf olunmak fermân olunup emr-i şerîf ile ta'yîn olunmuşken Belgrad tarafından mahsûl-i emvâl olan defterdârlar mühimmât-ı mezkûre içün ta'yîn olunan akçeyi ahz ü kabz eylemekle, vakt ü zamânıyla akçe gelmemekle müstevfî yuvalaklar dökülmeyüp hidemât-ı mîrî murâd üzre görülmek emr-i asîr olduğundan gayrı, bu sebeb ile gelen mâl-ı mîrî zâyi' u telef olup min-ba'd Belgrad tarafından dahl ü ta'arruz etmeyüp fermân-ı sâbık üzre Bosna tarafından cem' olunup yuvalak masârifine sarfolunup her sene başında muhâsebeleri Âsitâne-i sa'âdetde görülmek bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmire'de mahfûz olan defterlere nazâr olundukda; mukāta'a-i mezbûre kılâ' neferâtına ta'yîn olunan aklâma dâhil olmamağla, ma'den-i mezbûr mühimmâtına mikdâr-ı kifâye akçe alınıp mukaddemâ irsâl olunan emr-i şerîfim mûcebince bi't-tamâm hidmet itdirilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre mühimmât-ı mezbûr içün ta'yîn olunan bedel akçesine Bosna ve Belgrad cânibinden müdahale olunmamağla, mukaddemâ irsâl olunan emr-i şerîfim muktezâsınca cem'ine me'mûr olanlara bedel-i akçelerin cem' u tahsîl idüp (…) ma'âdin ve müstevfî yuvalaklar işletirken ikdâm u ihtimâm eyleyesin.

Tahrîren fî 23 L sene 1022

s. 37, h.1

Sofya kādısına [ve] Sofya'da vâkı' olan Voynuk çeribaşılarına hüküm yazıla ki:

Arpa emîni mühürlü tezkire gönderüp; Istabl-ı Âmire'ye irsâl olunugelen voynuklardan kırk neferin alıkoyup bu mukâbelede biner akçelerin alup meblağ-ı mezbûr âhardan hidmet-i lâzimelerin edâ iden Küçük Âhur sarrâclarının ve sâ'irinin me'kûlâtları içün virilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek bâbında i'lâm eylemeğin, meblağ-ı mezbûr vech-i meşrûh ve kadîmden olıgeldüği üzre ve voynuk çeribaşıları

aldıkları voynuk bedeli akçesinden mahmiye-i Edirne'ye ve emîn-i muşârun-ileyhe virilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı şerîfim üzre amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre zikrolunan voynuklardan kırk nefer nefer voynukları alıkoyup her birinden biner akçe bedellerin taleb ve tahsîl idüp mahmiye-i Edirne'ye mezbûr kuluma irsâl eyleyesiz ki meblağ-ı mezbûr zikrolunan Küçük Âhûr sarrâclarının ve sâ'irin me'kûlâtı içün virülüp itmâm-ı hidmet ola. Husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. İhmâl ü tekâsülden ve kimesneye ta'allül ü nizâ' itdirmekden begâyet ihtirâz eyleyesiz ve sen ki kādısın; meblağ-ı mezbûr tamâmen alındıkdan sonra işbu hükm-i şerîfimin zahrına hüccet yazup akçe alınan çeribaşıların yedine viresiz ki hîn-i muhâsebede ibrâz itdikde mahallinde mahsûb etdire, şöyle bilesiz.

Fî 28 Za Sene 1022

s.37-38

Üsküb ve Kratova mukāta'âtı aklâmı olan yerlerin kādılarına hüküm ki:

Bi'l-fi'l Vulçıtrın sancağıbeği olup nâzırı olan Mehmed *dâme ızzühû* hâlâ Dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderüp; zikrolunan nezâretlere tâbi' olan mukāta'âtın ziyâdeye tahammülü var iken ba'zı kimesneler iltizâmlık üzre alup ve nice kimesneler dahi mün'im ve mütemevvil yerlü ve yurtlu ve mâldâr kefîlleri olmayup, olduğu takdîrce müflis ü medyûn dahi mukāta'aya alâkaları olup ve bi'l-cümle kānûn üzre yarar kefîller yerine kādir olmayup ve ziyâdeleri ziyâde-i mazarra iken mücerred iltizâm-ı bakıyyeden bir mikdâr ziyâde ile umerâ ve hukkâmdan birer tarîkle arzlar alup berât itdirmeleri ile zabt u tasarruf ve mahsûl ve rüsûmun kabzidüp ve deynlerin mîrîye edâ eylemezden evvel sâ'ir dâyinlerine virüp bu sebeble cânib-i mîrîye küllî gadr ve nezâret mahsûlüne ziyâde zarar eylediklerinden mâ'adâ mevâcib-i kadîme ile mukāta'ât ve dârü'd-darb kitâbetlerin ve çavuşluklarına ve ma'âdinde berât-ı hümâyûn ile hidmetde olup hidmetlerinde kusûrları olmayup cânib-i mîrîye nef'leri olup şer'le ve kānûn ile a'zilleri îcâb ider husûsları olmayup ve (…) ve re'âyâ-yı ma'âdin hidmetlerinden ve kendülerinden râzı ve şükrân iken ağrâzdan ba'zıları birer tarîkle kuzâtdan arz-ı hâl alup berât itdirmeleri ile ma'âdinin ibtâline sebeb olurlar. Mâ'dâm ki nezâretime müte'allik eğer mukāta'âtdır ve eğer dârü'd-darb kitâbeti ve çavuşluğu ve gümüş yasakçılığıdır. Ve bi'l-cümle mukāta'âta ve ma'âdine ve hademesine müte'allik her ne ise nezâretime haseb ile benim arzım olmaya, tevcîh olunmaya, şöyle ki; bir tarîkle tevcîh olunursa zabt u tasarruf itdirilmeyüp yine eski ashâbına veyâ âhardan mîrîye enfa' olan

kimesneye tevcîh ***[38]*** idüp arzeylemen bâbında emr-i şerîf virilmek recâ iderim diyü bildirmeğin. Husûs-ı mezbûr arzolundukda; nâzırın arzolmadan dahlitdirilmeye, şöyle ki; bir tarîk ile berât dahi iderler ise yarar, mün‘im ve mütemevvil ve mâldâr kefillerin nâzıra virmeyince zabt u tasarruf itdirilmeye diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre nezâret-i merkūmeye dâhil olan mukāta‘âta nâzır-ı müşârun-ileyhin arzı ile olmadan dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz. Şöyle ki; bir tarîkle berât dahi ibrâz ve îrâd iderler ise kānûn üzre yarar, mün‘im ve mütemevvil ve mâldâr kefillerin nâzır-ı merkūm virmeyince zabt u tasarruf itdirmeyesiz ve dahi kurâya müte‘allik olmayup mukāta‘âta ve ma‘âdine dârü’d-darbın hademesine müte‘allik her ne ise nâzır-ı müşârun-ileyhe arz u i‘lâm eyleye ki mûcebince berât-ı hümâyûnum virile veyâ bi’l-cümle mâlım bâbında ziyâde ihtimâm idüp bî-berât ve bilâ-küfelâ mukāta‘a zabtitdirmekden ve nâzır-ı müşârun-ileyhin şart-ı iltizâmına muhâlif vaz‘ olunmağla, izâ‘at(?)-i emvâl-i hâssadan ve hilâf-ı şer‘-i mutahhar ve mugâyir-i kānûn ve şart-ı iltizâm ve emir ve defter kimesneye iş itdirmekden ziyâde ihtirâz idüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz, şöyle bilesiz.

Fî 25 Za sene 1022

s.38, h.1

Tuna defterdârı Mehmed Paşa’ya ve Niğbolu beytülmâli olan yerlerin kādılarına hüküm ki:

Defterdâr-ı müşârun-ileyh Dersa‘âdetime arz idüp; Dîvân-ı hümâyûn kâtiblerinden Mahmud Dîvân-ı hümâyûnun emekdâr ve ihtiyârı olduğundan mâ‘adâ Tuna aklâmında tahsîl-i mâlda sebt iden sa‘yı ve hidmeti pâye-i serîr-i a‘lâya telhis ve arzolundukda, Niğbolu’nun beytülmâl-i âmme ve hâssası mukāta‘ası mahsûlünden ber-vech-i tekā‘üd yevmî kırk akçe ulûfe sadaka olunup tasarrufu içün berât-ı hümâyûn tevcîh buyrulup ve bu kulları ile girü tahsîl-i mâlda hidmet üzre iken bu makūle vezâ’ife mutasarrıf olanların Âsitâne-i sa‘âdetde yoklanup müstahıkk olanlara tasarrufu içün müceddeden emr-i şerîf virilmek fermân olunmağın, ber-mûceb-i fermân-ı âli zabt u tasarruf içün emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin, elinde olan berâtı mûcebince tasarruf itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûr Kâtib Mahmûd vardukda, bu bâbda sâdır olan [fermân-ı] celîlü’l-kadrîm muktezâsınca amel idüp emrim üzre elinde olan berât

mûcebince kemâ-kân zabt [u] tasarruf itdirdüp kimesneye ta‘allül ü nizâ‘ itdirmeyesiz diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 17 Z sene 1022

s.38, h.2

Be-cihet_____

Edâ-i akçe-i ( ) ki (…) ezîn an-tahvîl-i (…) mültezim mukāta‘a-i memleha-yı Ahyolu ve tevâbi‘uhâ an evvel-i Ağustos, el-Vâkı‘ fî 18 Z sene 1018. Ali Çelebi tabi‘-i Muhâsebe-i Anadolu (…) akçe Hızâne-i Âmire fî 17 Muharrem sene 1021 teslîm kerden ve meblâğ-ı mezbûr (...) şüden ve hüküm sebt-i tahrîr (...) meclîs-i tezkire-i edâ nevşîn fermûde. Bâ fermân-ı âli el-vâkı‘ fî gurre-i Z sene 1022

(…)

Tahrîren fî 2 Z sene 1022

s.38 h.3

Tuna defterdârı Mehmed Paşa’ya hüküm ki:

Tulça ve İsakçı ve Maçin ve Kili ve İbrâil ve Akkirman ve (…) beytülmâl-i âmme ve hâssa ve (…) mukata‘asın zabteyleyen Nâzır Mustafa Beğ ve Ahmed ve Mehmed ve Halil ve Kahraman ve Kör Hasan ve kethüdâsı Mehd’yi Âsitâne-i sa‘âdetime göndermek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 23 Muharrem sene 1023

Be-dest-i İbrâhim Çavuş Kethüdâ-i bâb-ı Mehmed Paşa

s.38, h.4

Niğbolu ve Silistre sancaklarından bedel-i avârız içün zevâ’id-i voynuk tâ’ifesinden dört bin kırk neferden her nefer voynukdan seksener akçe alınmak içün Mehmed ve Süleyman irsâl olunmuşdur. Fermân olunandan ziyâde bir akçe ve bir habbe re‘âyâdan alınmamak içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 23 Muharrem sene 1023 *Be-dest-i Mehmed Ağa Emîn-i Cevv*

s.39, h.1

Be-dest-i Mehmed Ağa Emîn-i Cevv

Niğbolu ve Silistre sancaklarında vâkı‘ olan kādılara hüküm ki:

Bundan akdem Istabl-ı Âmire hidmetiyçün her sene ta‘yin olunan voynuklar nevbet ile gelüp hidmet-i lâzimelerin edâ iderler idi. Hâliyâ bin yirmi üç senesinden dört

yüz voynuk hâssa atlar içün ve yüz voynuk dahi sarrâchâne ve âhurun âdetleri içün kifâyet idüp cem‘an beş yüz nefer voynuk her sene Istabl-ı Âmire hidmet[i] içün gelüp mâ‘adâsının her bir neferinden mîrî içün sekiz yüz akçe rüsûm ve a‘şâr-ı şer‘iye ve cizyeleri ve sâ’ir tekâlîf mukābelesinde me’mûr olanlara virüp Hazîne-i Âmire’ye teslîm eyleyeler. Bu husûsa hâricden kimesne karışmayup çeribaşıları üzerlerine der-uhde olunmuşdur ve sefer-i hümâyûn vâkı‘ oldukca ma‘an gidüp akçeleri alınmaya ve olmadıkca Istabl-ı Âmire içün ta‘yîn olunan beş yüz voynukdan mâ‘adâsının sekiz yüz akçelerin alınmak içün mukaddemâ pâye-i serîr-i a‘lâya bin yirmi iki Zilhiccesi’nin on beşinci günü arzolundukda vech-i meşrûh üzre amel olunup bu husûsu hâssa sarrâclardan Hüseyin ma‘rifet ile defter olunup bâlâda zikrolunduğu üzre amel olunmak içün mü’ekked emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

s.39, h.2

Samako kādısına hüküm yazıla ki:

İnşâ’allâhü’l-Melikü’l-gaffâr evvel bahâr-ı huceste-asârda bi’l-fi‘l vezâret ile kapudânım olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü’l-âlem nâzım-ı münâzımü’l-ümem vezîrim Halil Paşa *adâmallâhü teâlâ iclâlehû* ile deryâ yüzüne çıkacak Donanma-i hümâyûn gemileri mühimmi içün bin yirmi üç senesine mahsûb olmak üzre her sene Tersâne-i Âmireme maktû‘an irsâli lâzim olan üç yüz elli kantâr âhen-i hâmı tedârik ve tahsîl ve götürüp dâhil-i anbâr eylemek içün ( ) ta‘yîn olunup irsâl olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf itdürilmeyüp zikrolunan âhen-i hâmı vakt ü zamânı ile gönderüp teslîm itdirmekde bezl-i makdûr ve sa‘y-ı mevfûr eyleyesiz. Husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Onat vechile mukayyed olup bâb-ı ikdâmda dakîka fevteylemeyesiz diyü Tersâne cânibinden tezkire gelmeğin, vech-i meşrûh üzre yazılup sûreti virilmişdir.

Fî 5 Safer sene 1023

s.39, h.3

Filibe kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hüküm ki:

Sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin; Dersa‘âdetime arz gönderüp; kazâ-i mezbûrda vâkı‘ hâssa âhurda kışlaması fermân olunan mîrî develerin üzerlerine (…) olan Ali ve Sarbânlar kethüdâsı ve sâ’ir sarbanlar ve Âhur Ağası Mustafa meclîs-i şer‘-i

şerîfe gelüp; zikrolunan ahûra kışlamağa gelen develerin harcırâhı ve tuz ve uyuz yağları ve katrân ve kandîl yağları ve arpa anbârcıların vazîfeleri içün virilmesi bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına i‘lâm eylemişsin. Husûs-ı mezbûr arzolundukda; Filibe mukāta‘asından yirmi beş bin akçe virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı şerîfim mûcebince amel idüp dahi zikrolunan husûslar için yirmi beş bin akçe ki te’kîden (…) nısfı on iki bin beş yüz akçe ider. Meblağ-ı mezbûru mukāta‘ât-ı mezkûre mahsûlünden bi’t-tamâm virdürüp itmâm-ı hidmet itdiresiz ve meblağ-ı mezbûru bî-kusûr virildikden sonra işbu hükm-i şerîfin zahrına hüccet yazdurup akçe olunan mukāta‘a nâzırının yedine viresin ki hîn-i muhâsebede mahsûb ola diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 2 S 1023

s.40, h.1

Tuna defterdârına hüküm yazıla ki:

Bi’l-fi‘l Varna İskelesi’ne ve tevâbi‘i mukāta‘asına ber-vech-i iltizâm ve iştirâk mültezimler olan Ali ve Hudâverdi Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; mukāta‘a-i mezbûru hâlâ Istabl-ı Âmire mühimmâtı içün senede yirmişer bin kile arpa teslîm eylemek üzre bin yirmi üç Muharremi gurresinde ber-vech-i ocaklık iltizâm eyleyüp zabtı içün yedimize berât-ı şerîf virülüp lâkin Âsitâne-i Sa‘âdet’den ve Tuna defterdârı cânibinden ba‘zı kimesneler ulûfelerin sâlyâne itdirmekle bana gadr ve ta‘ahhüdümüz üzre Anbâr-ı Âmire’ye teslîm ideceğimiz arpaya kesr lâzim gelür. Virilen berât-ı hümâyûn mûcebince amel olunup Tuna defterdârı cânibinden ve taraf-ı âhardan sâlyâne olunan mevâcib ve masârife bir akçe virilmeyüp senede yirmişer bin kile arpayı Istabl-ı Âmire’ye teslîm eylemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, ellerinde olan berâtları mûcebince amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûrlar vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel olup ta‘ahhüd ve iltizâmları üzre her sene yirmişer bin kile İstanbulî arpayı Anbâr-ı Âmire’ye teslîm itdirdüp sâ’ir mevâcib ve masârif içün Tuna cânibinden ve taraf-ı âhardan dahl ü ta‘arruz itdürülmeyüp rencîde vü remîde itdirmeyesiz diyü tezkire virildi.

Fî 15 Safer sene 1023

s.40, h.2

Be cihet _____

Baha-i Eğri ve Özi berâ-yı mühimmât-ı gılmanân-ı Enderûn ber-mûceb-i tezkire Mehmed Emîn-i Cevv

(…)

Meblağ-ı mezbûr Sofya mukāta'ât mahsûlünden virilmek içün Sofya kādısı olan Osman Efendi'ye yazılmışdır. Emr-i şerîf. Fî 18 Za sene 1022. der-Edirne

İsti'câli içün emr-i şerîf virilmişdir. Fî 21 Safer sene 1023.

Be-dest-i Hüseyin Kaşıkcı

s.40, h.3

Sofya kādısına ve mukāta'ât nâzırına hüküm ki:

Hâlâ Samako nâzırı Ömer Âsitâne-i sa'âdete arz-ı hâl gönderüp; nezâretime dâhil Samako emîni Yusuf nâm kimesne olup mukāta'a mâlın ekl ü bel' idüp bir akçe muhâsebesi olmayup fermân olan Samako mühimmâtı içün Tersâne'ye gelmesi lâzim olan mühimmât avk u te'hîre kalur, nezâret-i umûra ilzâm üzre kapulmadır diyü recâ eylemeğin, arzolundukda; iltizâm-ı sâbıkdan ziyâdelik üzre Osman Efendi merkūmun kefîllerin alup der-uhde eyleyüp ba'dehû arzeyleyüp tasarrufu içün berât-ı şerîfim virile, zinhâr bî-berât zabtitdirilmeye diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Tahrîren fî 20 Safer sene 1023

s.41, h.1

(...)
Fi'l-asl iltizâm-ı cedîd (...) an-topçuyân-ı hâssa
Fî sene
(...)
Mahall-i me'mûra irsâl eylemek üzre fermân olunmdu.
Fî Gurre-i Za sene 1023

Banaluka kādısına hüküm ki:

Bundan akdem müceddeden ihyâ olunan top yuvalakı ma'deninde emîn olan Topçular bölükbaşısı Hasan tahvîlinden ol bahâr huceste-asârda deryâ yüzüne mülhak Donanma-i hümâyûn mühimmâtı içün yirmi bin aded yuvalak-ı mütenevvi'ayı vakt ü zamânı ile Tersâne-i Âmiremde olan Anbâr-ı hâssaya teslîm itdirdüp min-ba'd her sene ta'ahhüd olunan yuvalakı ma'den-i mezkûra hidmet idegelen Köstence ve Yayçe kazâlarının reâyası icâzetleri ile işledüp zamânı ile mahall-i mezbûr isâl eyleyesin diyü

sana hitâben emr-i şerîfim irsâl olunmuş idi. Bu âna dek dâhil-i mahzen olmamağla mes'ul ü muâ'teb olmuşsundur. İmdi; mektûbun mûcebince mevcûd olan yirmi bin aded yuvalak-ı mütenevvi'ayı olugeldüği üzre ber-vech-i isti'câl gönderüp teslîm-i anbâr itdürmeniz emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp vech-i meşrûh üzre mevcûd olan yirmi bin aded yuvalakı te'hîr ü tevakkuf eylemeyüp bî-kusûr gönderüp mahall-i me'mûra teslîm itdirmekde bezl'-i makdûr ve sa'y-ı mevfûr eyleyesin. Ve siz ki Köstence ve Yayçe kādılarısız; yuvalak-ı mezkûre hidmetine ta'yîn olunan reâyayı vakt ü zamânı ile gönderülmeyüp yuvalak işletmemekle veyâhûd emîn-i mezbûrun ta'ahhüdünden kesr üzre teslîm-i anbâr ola. Arz ve özrünüz makbul-i hümâyûnum olmaz. Ana göre basîret üzre olasız ve bi'l-cümle Banaluka kādısı olan Mevlânâ Fahreddin'in şükr ü şikâyeti makbûlümdür. Ana göre tedârik ve ihtimâm üzre olasız diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 27 Safer sene 1023

s.41, h.2

Filibe kādısı olan Mevlânâ Fahreddin ve nâzırına hüküm ki:

Sen ki mevlânâ-yı muşârun-ileyhsin; Dersa'âdetime arz gönderüp; Filibe âhurunda kışlayan hâssa davarlar mühimmâtına kâtib olan hâssa sarrâclardan Mehmed gelüp mühimmât-ı mezbûr içün Filibe mukāta'âtından yüz kırk bin akçe virilmek fermân olunup bu âna değin yetmiş bin akçe virülüp ber-mûceb fermân re'âyâdan alınan arpa ve saman virmekle yetmiş bin akçe mâl lâzim gelüp mukāta'adan alınmak mümkin olmayup yetmiş bin akçe virmek içün müceddeden emr-i şerîf virilmek recâsına i'lâm eylemeğin, mukaddemâ virilen emr-i şerîf mûcebince nâzır-ı cedîde verilmesi emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel eyleyüp dahi zikrolunan yüz kırk bin akçenin nâzır-ı atîk Hasan Ağa yetmiş bin akçesin virüp yetmiş bin akçesin virmeyüp, bâkī kalmış ise nâzır-ı cedîd Mustafa'dan yetmiş bin akçeyi virdürüp itmâm-ı hidmet eyleyesiz. Ammâ; mukaddemâ virilen emr-i şerîfimin zahrına hüccet yazdırup nuzzârın yedine viresiz ki hîn-i muhâsebede ibrâz eyleyüp deynine mahsûb oluna. Ammâ; zinhâr iki yerde zahrına yazılmadan hazer eyleyüp işbu emr-i şerîfimin zahrına yazılmayup evvel virilen emrimin zahrına yazıla diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 29 Saferi'l-muzaffer sene 1023

s.42, h.1

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm ile yazılmışdır emri.

Hüküm ki:

Sâbıkā Tımışvar beğlerbeğisi olup hâliyâ ber-vech-i arpalık Estergon sancağına mutasarrıf olan Zülfikar *dâme ikbâlühû* Südde-i sa‘âdetime âdem gönderdüp; livâ-i mezbûr intihâ-i serhad ve (…) olup bâb-ı müfettişden müzâyaka vü usret çekmekle sancağın sâlyâne ilhâk olunması bâbında istid‘â-yı inâyet eyledüğin ecilden, işbu sene 1023 Rebî‘ülevveli’nin sekizinci gününden Belgrad nezâreti mahsûlünden yılda yüz bin akçe sâlyâne sancağına zamm u ilhâk olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Ta‘yîn olunan yüz bin akçe sâlyâneyi târîh-i mezbûrdan nezâret-i merkūme mahsûlünden yılda bir alup mutasarrıf olasın ve sâlyâne aldıkça nâzırının eline mühürlü tezkire viresin ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe.

Fî evâsıtı Rebî‘ülevvel sene 1023

s.42, h.2

Piyâde 168
Abdullah Silahdar el-mütekâ’id
10
Mevâcib-i_____
An-mahsûl-i mukāta‘a an-İskele-i Niğbolu

118
İbrâhim Hüseyin
12
An-ebnâ-i Sipâhiyân el-mütekā’id
Mevâcib-i_____
An-mahsûl-i Beytülmâl-i hâssa ve mukāta‘a-i (…)-i Tırnova

Mezkûrlar Hazîne-i Âmire defterlerinde mevcûd olmağın, müstahıkk oldukları mevâcibleri virilmek içün emr-i şerîf yazılmak bâbında tezkire virilmişdir.

Fî 10 Rebî‘ülevvel sene 1023

Dîvân-ı Hümâyûn cânibinden virilen emr-i şerîfin tevâif-i mezbûra naklolundu. Bâ-fermân-ı âli el-vâkı‘. Fî 9 Ra sene 1023 der-(…)

Mukāta‘a-i_____
Hâsha-i karye-i (…) ve Tatarpazarı ve tevâbi‘uhâ ki an-Hazret-i Mehmed Paşa el-vezîr-i sânî hazretlerine el vâkı‘. Fî 10 Z sene 1022

42 /1

Tezkiresi virile, mahalli görüle, tashîh ola.
An-cemâ‘at-i Silahdarân
Bölük *Ortadan on iki akçe ile ihrâc olunmuşdur.*
Behram Abdullah
12

Merkūm Behram Abdullah'ın (…) olan ber-vech-i tekā‘üd on iki akçe vazîfesi virilmeye diyü sabıkā Tuna defterdârı olan Rıdvan Efendi'nin arzıyla defterlerde şerh virilmişdir.

42/1-B

(…) Mehmed Ağa Emîn-i Kâğıd ve berâ-yı tashîh-i kerden Behram mütekâ'id-i Ahyolu. Fî 12 Ra sene 1019

42/2

Mukāta‘a-i_____
Hâshâ-i karye-i (…) ve Tatar Pazarı ve tevâbi‘uhâ

Vezîr-i sânî Mehmed Paşa hazretlerine (…) ve Tatar Pazarı câniblerine virildi.
Fî 10 Z sene 1022

s.43, h.1

Vulçıtrın sancağıbeği olup bi'l-fi‘l Üsküb mukāta‘ât nâzırı olan Mehmed *dâme ızzühû*ya ve Üsküb kādısına hüküm ki:

Sen ki mîr-i muşârun-ileyhsin; hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; Dergâh-ı âlî çavuşlarından olup İvranya mukāta‘ası emîni olan Hüseyin Çavuş kulları tahsîl-i mâl-ı mîrîde her vechile sadâkat ve istikâmet ile hidmet idüp kusûru olmayup lâkin emânet dâhilinde olan zevâ'id-i voynuk karyelerinden Sene(?) nâm karye sâkinlerinden Estoban ve Katon(?) nâm karyeden diğer Estoban ve Mosteran(?) nâm karyeden Nikola ve Yeva(?) nâm zimmîler Dirişlih nâm karyeden Estoban ve Yavaniç nâm karyeden Nikola ve Ruşnih(?) nâm karyeden Roşnil(?) nâm zimmîler dâ'ima şirret ü şekâ üzre olmağla, kurâ-yı mezbûrenin sâ'ir re‘âyâsı şer‘-i şerîfe gelüp emîn-i mezbûr Hüseyin Çavuş'un muvâcehesinde takrîr-i merâm idüp bâlâda mastûrü'l-esâmî olan zimmîler eyü değillerdir. Dâ'imâ şirret ü şekâ üzredir, kendü hâllerinde değillerdir. Emîn-i mezbûrdan bî-vech ve bilâ-sebeb birkaç def‘a şikâyete gelmişlerdir. Mezkûrlardan biz dahi şâkir ve râzı değiliz. Şöyle ki; bi-hasebi'ş-şer‘i-ş-şerîf mezkûrların haklarından gelinmeye ve mâl-ı mîrî tahsîl olunmayup ve bizim dahi cümlemiz firâr ve terk-i diyâr itmemiz mukarrerdir. Zîrâ mâl-ı mîrînin cem‘ine küllî ihtilâl virirler diyü haber

virmeleri ile mezkûrların vech-i meşrûh üzre ehl-i şekā olduklarına hâkimü'l-vakt olanlar sicill idüp emîn-i mezbûrun yedine kıbel-i şer'den sûret-i sicill dahi virilmişdir. Bu bâbda elinde olan sûret-i sicill mûcebince bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn mezkûr zimmîlerin haklarından gelinmesi bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemişsiz. İmdi; şer'le görülmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp dahi bu bâbda ihzârı lâzim olan zimmîleri her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurup getürdüp emîn-i mezbûrun muvâcehesinde şer'le ve kānûn ile hak üzre teftîş ü tefahhus eyleyüp göresiz; fi'l-vâkı' mezkûr zimmîler vech-i meşrûh üzre kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ kârları şirret ü şekâ üzre olmağla, mâl-ı mîrîye gadreyledikleri şer'an sâbit ü zâhir oldukdan sonra bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn iktizâ eyleyeni icrâ eyleyesiz diyü.

Fî 25 R sene 1023

s.43, h.2

Hüküm ki:

Bi'l-fi'l Bender sancağı beği olup Kili ve Akkirman ve tevâbi'i mukāta'âtına ber-vech-i iltizâm nâzır olan Mustafa arz gönderüp; Akkirman Kal'ası azepleri müstahıkk oldukları mevâciblerini taleb ve tahsîl içün mevâcib gelmeden sâbıkā Azepler Ağası olan Mustafa Hamza'ya virüp Tuna defterdârına irsâl idüp mezbûr dahi sâlyâne olunan yerden yüz elli bin akçeyi bi't-tamâm kabzeyleyüp ve lâkin neferât fukarâsına ancak otuz bin akçe virüp mâ'adâsın ekl ü bel' idüp fukarâ-yı mezbûreye küllî zulm u ta'addî eylemişdir diyü ahvâllerin i'lâm eylemeğin, hakları alıvirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vârdukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp dahi husûs-ı mezbûruye hakk u adl üzre görüp fi'l-vakı' neferât-ı mezkûrenin mevâcibi içün sâlyâne olunan yüz elli bin akçeyi merkūm Mustafa Hamza alup kabzidüp meblağ-ı merkūmdan otuz bin akçesin neferât-ı mezkûreye virüp mâ'adâsın zimmetinde kalduğı vâkı' ise bi't-tamâm alıvirüp zimmetinde bir akçe ve bir habbe alıkodurmayasız, husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet eylemelü etmeyesiz diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 7 Ca sene 1023

s.44, h.1

Der-zimmet-i _____

Numan Çavuş nâzır-ı mültezim mukāta'a-i Filibe ve tevâbi'uhâ an evvel-i Nevrûz el-vâkı' fî 14 Receb sene 1014. An akçe-i ziyâde-i ihrâcât der-tahvîl-i Hasan Beğ nâzır-ı mültezim mukāta'a-i Filibe (…)

963.712 *An yed-i Yunus Beğ (...)*

Hâliyâ Filibe kādısı olan Mevlânâ Fahreddin arz gönderüp; bundan evvel Dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından Numan Çavuş vefât idüp iltizâmı mûcebince zimmetinde küllî mâl-ı mîrî var iken sulbî oğlu olan Bekir nâm kimesne cümle muhallefâtı ırs-ı şer'le kabzeylemekle hâlâ ol dahi vefât eylemişdir diyü ilâm etmişsin. Tahsîli içün emr-i şerîf virildi.

Fî 19 Ca sene 1023

s.44, h.2

Tuna defterdârı Mehmed Paşa'ya tahvîli tamâm olan mukāta'anın görülmeyen muhâsebesin ve tahvîl-i cedîdini yarar kefâletlerin der-uhde eyleyüp yarar kefîllerin aldıkdan sonra ziyâdesi ve şurût u kuyûdu ile mufassal u meşrûh yazup arz u i'lâm eyleyesin k zabtı içün berât-ı şerîfim virilüp min-ba'd bî-berât mukāta'a zabtitdürilmeye diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 4 Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1023.

Ve zikrolunan muhâsebeleri dahi ma'an irsâl ü îsâl eyleyesiz diyü yazılmışdır.

s.44,h.3

Be-cihet_____

Edâ-i akçe-i Hacı Hüseyin Çavuş an-çavuşân-ı Dergâh-ı âlî ki pîş-ez-in an-kıst-ı mukāta'a-i İskelehâ-i Tulça ve İsakçı an-tahvîl-i emîn-i mültezim dâde fermûde ve fî 29 Cemâziyelevvel sene 1021, 20.947 akçe be-Hazîne-i âmire an-yed-i Hacı Hüseyin el-mezbûr teslîm (…) meblağ-ı mezbûre an-mukāta'a-i merkûme dâde müyesser nişîde ez-an-sebeb ki tezkire-i edâ nüvişten fermûde. El-vâkı' fî 6 şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene 1023

20.947

Tahrîren fî 6 L sene-i mezbûr

Be-cihet_____i Edâ-i akçe-i Süleyman Ohri ve Hızır Mehmed an-bevvâbîn-i dergâh-ı âlî ki pîş-ez-in berây-ı mevâcib-i hod-şân 3.373 akçe an-mahsûl-i mukāta'a-i İskele-i Vidin be-hazine-i âmire hod-şân fî 17 Muharrem sene 1021 teslîm kerde bûd bâz-âverde-end ez-ân-sebeb ki	Be-cihet_____i İn'âm-ı mezkûrîn an-mahbûs-ı Kule-i Heft Şeyh Hüseyin, âl-i mutahhar, Şeyh Abdurrahman, birâder-i mezbûr, Şeyh Mehmed, birâder-zâde-i O Yekûn Bastırma

tezkire-i edâ nüvişten fermûde el-vâkı‘ fî 14 L Sene 1023 3.373 Tahrîren fî 14 L Sene 1023	Re’s 6 Bâc-ı pâ-yı ağnâm mukāta‘ası mültezim-i mersûma verilmesiyçün tezkire verildi. Bâ-fermân-ı âli el-vâkı‘ fî 21 L Sene 1023 an-yed-i (…)

Be-cihet_____i
İn‘âm-ı mezkûrîn an-mahbûs-ı Kule-i Heft der-İstanbul
Tahrîren fî 11 Za Sene 1023

Mehmed Beğ Hakim-i Tunus Bastırma Re’s 2	Şeyh Yusuf birâder-i Mehmed Beğ Hakim-i Tunus Bastırma Re’s 2	Mehmed Lütfullah âl-i mutahhar-zâde Bastırma Re’s 2	Yekûn_____ 3 nefer 6 re’s bastırma Tahrîren fî 11 Za Sene 1023

s.45, h.1

Hüküm ki:

Banaluka kazâsında vâkı‘ Gamoniçe ma‘deninde müceddeden ihyâ olunan top yuvalakı mühimmâtı masrafı içün ta‘yîn olan Semendire sancağında bâc ma‘deninin aşçıyân hâslarından Karagoyuca(?) nâhiyesinin bedelinden hâsıl olan kırk bin akçe ve nâhiye-i mezkûre ile aşçıyân olduğu nevâhîde vâkı‘ martaloslar bedelinden dahi hâsıl olan yirmi bin ve bâd-ı hevâsı mahsûlünden on bin ki senevî mahsûlü yetmiş bin akçe olur. Topçuların nafaka ve ulûferine ve âdet-i kadîme üzre kârhâne masrafına sarf ve Valik ve Rudnik nâhiyelerinin ahâlîsinden bedelleri alınmayup kadîmü’l-eyyâmdan bâc ma‘deninde istihdâm olundukları üzre beş hâneden bir nefer âdem bârgîrler ile ihrâc ve ma‘den-i mezkûrda istihdâm olunup ve senevî hâsıl olan yetmiş bin akçe ki tahvîlinden dört kerre yüz bin ve yirmi bin akçe olur. Ve kıyyesi ikişer akçeye olmak üzre iki kerre yüz bin ve on bin vukıyye top yuvalakı ve işleyen topçuların nafaka ve ulûfelerine ve kârhâne hademesine Âsitâne-i Sa‘âdet’de olan topçubaşı kulları ma‘rifetiyle harc u sarf ve her üç sene[de] bir Âsitâne-i Sa‘âdet’de muhâsebesi görilüp ma‘den-i mezkûrda emîn olup yuvalak dökdürmeğe ta‘ahhüd eyleyen Dergâh-ı âlî topçularından otuz yedinci bölükde yevmî on iki akçe ulûfe ile ma‘den-i mezkûrda dökücü olan Hüseyin kulları hidmet-i mezkûrda istihdâm olunup minvâl-i meşrûh üzre emânet-i mezkûra der-uhde olunmak mâl-ı mîrîsi ve vakti ile hidmet-i padişâhının husûlünde dikkat ü ihtimâm etmek üzre ve şart u ta‘ahhüdü üzre bin yirmi iki Zilka‘desi’nin gurresinde der-uhde oluna diyü husûs-ı mezbûr arzolundukda; vech-i meşrûh der-uhde olunup ve kadîmü’l-eyyâmdan ma‘den-i mezbûrede istihdâm olan beş hâneden bir nefer âdem bârgîr ile gelüp hidmet iden ve Valik ve Rudnik nâhiyelerinin bedelleri alınmayup ve senevî hâsıl

olan yetmiş bin akçe ki iki tahvîlde dört kerre yüz bin ve yirmi bin akçeyi vukıyyesi ikişer akçeye olmak üzre iki kerre yüz bin ve on bin vukıyye top yuvalak-ı mütenevvi‘ayı işleddürüp vakt ü zamânıyla mahall-i me’mûra irsâl eyleyesin diyü.

Fî 25 Muharrem sene 1023. Der-Edirne

s.45, h.2

Tuğralı emr-i şerîfden naklolunmuşdur.Fî 14 Muharrem sene 1024

Sâbıkā İstanbul kādısı olup bi’l-fi‘l Galata kādısı olan Mevlânâ Ali-zâde Muhammed *dâmet fezâilthû*ya hüküm ki:

Dergâh-ı mu‘allâm cebecilerinden sekizinci bölükde yevmî on akçeye mutasarrıf olan Mehmed Davud’un min-ba‘d müstahıkk olduğu ulûfesi kazâ-i mezbûra tâbi‘ Rumelihisârı ihtisâbı mahsûlünden virilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi mezbûrun müstahıkk olduğu ulûfesin işbu bin on dokuz Recebi gurresinden kānûn üzre her üç ayda bir ihtisâb-ı mezbûre mahsûlünden virdürüp defterlere kayditdirdesiz, şöyle bilesiz.

Fî 3 Za sene 1019

Teslîm-i Mustafa Efendi (…) Kethüdâ-i sâbık eş-şehr.

s.46-50 (Boş sayfalar)

s.51

Berây-ı İrsâliye-i Ağustos sene 1023 Der-zamân-ı Mehmed el-fakīr mukāta‘a-i evvel Ba‘dehû Rıdvan Gürcü an-silahdârân-ı K.[bölük-i] 61 fî yevm (…) an-mülâzimîn ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn fî gurre-i Safer sene 1023 Ba‘dehû Abdi veledân an- c. Mezbûre K. 69 fî yevm 18 el-havâle kayd şude ez-ân-sebeb ki Rıdvan el-merkûm bâ-ihtiyâr-ı hod be-Abdi el-merkûm ferâgat kerde el-vâkı‘ fî 29 Safer sene 1023	
Havâlelik_____i Nezâret-i mukāta‘ât-ı Vidin berây-ı mevsim-i Ağustos sene 1023 der-uhde-i Hasan şâkird-i …? an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 4 fî yevm 32 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb-ı dîvân-ı adâlet-unvân el-vâkı‘ fî 3 Z sene 1023 Ber-mûceb_____i	Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı çeltük-i enhâr-ı Filibe ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1023 der-uhde-i Mehmed Ahmed an-cemâ‘at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 196 fî yevm 20 el-havâle ber-mûceb-i fermân-ı âlî ve sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 26 Z sene 1023 Ber-mûceb_____i

Kısta'l-yevm tevzî' 1.397.339 Tahrîren fî 21 Muharrem sene 1023 Be-dest-i defterdâr efendi Defter-i tevzî' sitâde be-Abdi veledân fî 25 Ca sene 1023	Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr an-nakdîne 953.636 Tahrîren fî 29 Z Sene 1022
Ba'dehû havâlelik-i memlaha-i Ahyolu an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. 8 fî yevm 18 ber-mûceb-i sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hasan Reîsü'l-küttâb fî 23 Safer sene 1023 Ahmed İbrahim Yeniçeri Fî yevm 18 Çorlu'dan sa'âdetlü pâdişâh mezbûrun hânesine konmağla …? Verildi İbrahim ref' olunmuşdur. Be-dest-i Mehmed Ağa ser-bevvâbân-ı dergâh-ı âlî …? Hazret-i Mehmed Paşa el-vezîr ve kâim-makām. Defter_____i Tevzî' sitâde fî 4 Ra sene 1023 2.000.000 Mezbûr Ahmed Sofu Mehmed Paşa evkāfına mütevellî olmağla …? Tevliyet bu ki havâlelik …? Olmuşdur. Fî 26 Safer 1023 Ba'dehû_____ Der-uhde-i Hasan Halîfe …? Büzürg an-ebnâ-i sipâhiyân K. 27 fî yevm 30 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru'ûs ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 26 Safer sene 1023 an-mülâzimîn	
Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı memlaha-i Ahyolu ve tevâbi'hâ der-uhde-i İbrahim sarây-ı Edirne an-cemâ'at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 3 fî yevm 14 an-mülâzimîn el-havâle berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1023 ber-mûceb-i fermân-ı âlî ve sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb kayd şude el-vâkı' fî gurre-i Saferü'l-Muzaffer sene-i mezbûr Tahrîren fî 5 Saferü'l-Muzaffer sene 1023 2.000.000 Tahrîren fî 20 Safer sene 1023	Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Sofya ve tevâbi'hâ der-uhde-i Ahmed Hüseyin Yeniçeri an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 54 fî yevm 13 an-mülâzimîn el-havâle berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1023 ber-mûceb-i fermân-ı âlî ve sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı' fî 5 Za Sene 1022 Tahrîren fî 5 Safer sene 1023 *Mezbûr Ahmed'e zabt itdürülmek fermân olunmağın Hasan Halîfe ve âhardan bir ferd dahl eylemeyüp Ahmed'e zabt itdüresin deyü tezkire verilmişdir.* *Fî 3 Ra sene 1023* 201.000 Ma'âdin-i Travnik 047.500 Gümrük-i Akmişe 075.000 Beytü'l-mâl-i Hâssa 035.000 İhtisâb 003.000 Rüsûm-ı kahve 012.500 Hâshâ-i Keremkofça 016.666 Ma'den-i nühâs 007.500 Karye-i (…) ve Hâshâ--i _____ 398.166 [Toplam]
Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Silistre der-uhde-i Hasan Abdullah an-cemâ'at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 161 fî yevm 8 an-mülâzimîn el-havâle berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1023 ber-mûceb-i fermân-ı âlî sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-	Berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1023 Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Niğbolu ve tevâbi'hâ der-uhde-i İbrahim nâm an-zümre-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 94 fî yevm (…) an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb der-

vâkı‘ fî gurre-i Safer sene 1023
Tahrîren fî 5 Saferü'l-Muzaffer sene-i mezbûr
Ber-mûceb_____i
Defter-i tevzî‘-i Kısta’l-yevm

310.833	Mukāta‘a-i beytü'l-mâl-i kazâ-i Şumnu ve tevâbi‘hâ
007.500	Mukāta‘a-i Cerde
033.333	Mukāta‘a-i bakıyye-i Hâshâ-i Müslim Paşa
306.666	Mukāta‘a-i memlaha-i Göl-i Tekfur
309.000	Mukāta‘a-i Hâshâ-i Eski İstanbulluk
550.000	İskele-i Silistre
_____	
1.363.832	[Toplam]

Tahrîren fî 11 Safer sene 1023

sâbık el-vâkı‘ fî gurre-i Safer sene 1023

200.000	İskele-i Niğbolu ve Rahova
200.000	İskele-i Vidin ve tevâbi‘hâ
120.000	İskele-i Rusçuk ve tevâbi‘hâ
_____	
520.000	[Toplam]

Tahrîren fî 10 Safer sene 1023

Havâlelik_____i
Anamuz? An-mukāta‘a-i memlaha-i Ahyolu der-uhde-i Hasan Abdullah an-ebnâ-i [sipâhiyân-ı] K. [bölük-i] 69 fî yevm 16 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb der-dîvân-ı âlî fî gurre-i Safer sene 1023 berây-ı vâcib sene 1023 an-mülâzimîn
Tahrîren fî 13 Safer sene 1023

Terkin şude
Hüsn-i ihtiyârı ile Abdi'ye verilmişdir. dâmâd-ı merhûm Hüseyin Halîfe
Havâlelik_____i
Mukāta‘a-i İsakçı berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1023 der-uhde-i Yusuf Abdullah şâkird-i sarrâc an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 5 fî yevm (…) an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i fermân ve sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi el-vâkı‘ fî gurre-i Safer sene 1023

854.146	An-mukāta‘a-i Tulça ve İsakçı
025.861	An-mukāta‘a-i kassâbiye-i hâshâ-i mezbûr
_____	
880.007	[Toplam]

Evvelkisi amel olunmaya deyü fermân yazılmışdır.
Hizmet-i mezbûr Mahmud Ağa müyesser ne-şude becâ-yı Mehmed bin Abdi an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 54 fî yevm 49 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 5 Safer sene 1023
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Kıratova ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Mehmed (…) an-ebnâ-i sipâhiyân-ı an-müteferrika-i dergâh-ı âlî fî yevm 55 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı Hüseyin Çelebi Efendi Reîsü'l-küttâb-ı dîvân-ı âlî el-vâkı‘ fî 11 Muharrem sene 1023
Tahrîren fî 5 Safer sene 1023

Defter-i tevzî‘ sitâde fî 7 Ra sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘a-i Samako ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Mehmed (…) an-ebnâ-i sipâhiyân-ı an-müteferrika-i dergâh-ı âlî fî yevm 55 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı Hüseyin Çelebi Reîsü'l-küttâb der-dîvân-ı âlî el-vâkı‘ fî gurre-i Safer sene 1023 an mülâzimîn
380.000
Tahrîren fî 22 Safer sene 1023

s.52, h.1

Tezkire dâde fî 28 Safer sene 1023 *…? Yed-i Hasan Halîfe-i Ağrıboz* Havâlelik_____i Mukāta'a-i Belgrad Tuna berây-ı mevsim-i Ağustos sene 1023 der-uhde-i Mustafa Halîfe an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 145 fî 39 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı' fî gurre-i Safer sene 1023 Fî sitte eşhûr 1.500.000 *Meblağ-ı mezbûr ocaklık ta'yîn olunan kurâda teslîm olunmak içün şerh virildi*.	*Defter-i tevzî' dâde fî 11 Rebî'u'lâhir sene 1023* Havâlelik_____i Mukāta'a-i iskele-i Kili ve Akkirman ve İbrâil ve Özi ve tevâbi'hâ berây-ı mevsim-i Ağustos sene 1023 der-uhde-i Mehmed Çelebi an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 168 fî yevm 39 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru'ûs-ı Hüseyin Efendi Reîsü'l-küttâb der-dîvân-ı âlî el-vâkı' fî gurre-i Safer sene 1023

966.666	İskele-i Kili ve tevâbi'hâ
295.388	İskele-i Akkirman ve tevâbi'hâ
223.333	İskele-i İbrâil ve tevâbi'hâ
058.333	İskele-i Özi ve …?
158.333	Hâshâ-i Sarıca
058.333	Beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa
044.444	Zarar-ı kassâbiye-i Kili ve Akkirman
050.000	Cizye-i kefere-i Baf kazâ-i İbrâil
_____	
1.855.830	[Toplam]

s.52, h.2

Sofya kādısına hüküm ki:

Bundan akdem Sofya mukāta'âtının bin yirmi üç senesinde vâkı' Ağustos mevsimi havâleliğe mülâzimînden olup ebnâ-i sipâhiyândan olan Ahmed Hüseyin yeniçeri nâm kullar tevcîh olunmuşken cemâ'at-i mezbûreden Hasan Halîfe Dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl sunup; mezkûr Ahmed içün Mehmed Paşa evkāfı tevliyeti üzerindedir. Bir mülâzemet mukābelesinde senede iki hidmet tevcîh olunmak hilâf-ı âdetdir diyü kendüye sadaka olunmak bâbında inâyet recâ eylemeğin, havâlelik-i mezkûr mezbûr Hasan Halîfe'ye tevcîh olunmuş idi. Hâlâ mezkûr Ahmed Hüseyin arz-ı hâl sunup; üzerimde olan tevliyet-i mezkûre kadîmden hakk-ı şurûtum olup mülâzemet hidmeti mukābelesinde olmayup mülâzemetim mukābelesinde sadaka buyurulan havâlelik merkūm Hasan Halîfe'ye virilmekle bana gadrolmuşdur diyü girü kendüye mukarrer olup zabtitdürilmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, sene-i mezbûre Rebi'ülevveli'nin üçüncü günü yine merkūm Ahmed mukarrer olup elinde olan havâlelik emri ve tevzî' defteri mûcebince zabtitdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle havâle-i merkūm Ahmed Hüseyin yeniçeri nâm kulum vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp

mukāta‘ât-ı mezkûrenin vech-i meşrûh üzre bin yirmi üç senesinde vâkı‘ Ağustos mevsimi havâleliğin emrim üzre merkūm Ahmed’e zabt u tasarruf itdirdüp mezbûr Hasan Halîfe’yi ve âhardan bir ferdi dahl u ta‘arruz itdürmeyesin diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 3 Rebi‘ülevvel sene 1023

s.52, h.3

Ber-mûceb_____i Defâtir-i muhâsebât-ı sâbıka-i mukāta‘a-i mezbûr Karye_____i Karacahalil tâbi‘-i mukāta‘a-i mevkūfât-ı Dimetoka ki an-cânib-i mîrahûr-ı evvel zabt kerde-end. Fî sene 35.000	Ber-mûceb_____i Defter-i vilâyet Fî sene 108.687 Mukāta‘a_____i Mensûh-ı voynugân-ı kazâ-i İvranya ve hâshâ-i …? Der-uhde-i Hüseyin emîn mültezim an-evvel-i ağustos el-vâkı‘ fî sene 1023 Fî selâse sinîn 1.500.000

s.52, h.4

Belgrad kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hüküm ki:

Kal‘a-i Belgrad neferâtı ağaları Âsitâne-i sa‘âdetime arz gönderüp; neferât-ı mezkûre müstahıkk oldukları mevâcibleri sâ’ir kılâ‘ gibi fermân-ı hümâyûn mûcebince seb‘în hesâbı üzre virilmesin kabûl eyleyüp her üç ayda bir müstahıkk olduğumuz mevâciblerimiz Belgrad nâzırına ve emînlerine havâle olundukda nakd-i akçe virmeyüp iki üç bahâsına ba‘zı esbâb teklîf eylemekle, fukarâya gadrolduğundan gayrı hem seb‘în hesâbı üzre olup ve hem ziyâde bahâ ile esbâb teklîf olunup nakid akçe virilmeyecek olursa fermân olunan seferlere gitmeğe iktidârımız olmayup perâkende vü perîşân olmalarımız mukarrerdir diyü min-ba‘d mevâcibleri seb‘în hesâbı üzre havâle olunan yerlerden ber-vech-i nakd virilüp ziyâde bahâsıyla esbâb teklîf olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, olıgeldüği üzre virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, fermân-ı celîlü’l kadrim üzre amel idüp sen ki mevlânâ-yı muşârun-ileyhsin; kal‘a-i mezkûr neferâtının min-ba‘d müstahıkk oldukları mevâciblerin fermân-ı hümâyûnum üzre seb‘în hesâbı üzre virdürüp ziyâde bahâ ile esbâb virdirmeyüp olıgeldüği üzre seb‘în hesâbı ile virile diyü.

Fî 18 Ra sene 1023

s.53, h.1

Tuna defterdârına hüküm ki:

Vezâret ile kapudânım olan Halil Paşa hâlâ Dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderüp; Niğbolu sancağında vâkı‘ Rusçuk kazâsına tâbi‘ Yergöğü ve tevâbi‘i hâslarından hâsıl olan öşr-i gallâtı voyvodamız olan narh-ı rûzî üzre füruht eylemek içün Eflâk yakasına gitmek istedüğinde ve Yergöğü öte yakası iskelesinin nısf resmi Defter-i Cedîd-i Hâkânî'de bana hâsıl kaydolunmağla, rüsûm-ı mezbûre içün öte yakadan alduğu milh-i Eflâkı berü yakaya geçürdikde ümenâ ve ummâl tâ'ifesi hilâf-ı âdet ve kānûn resm-i gümrük taleb iderler. Ol makūle öşr-i gallâtı milh-i Eflâkı voyvodamız geçürdükde min-ba‘d ümenâ ü ummâl resm-i bâc taleb eylememeleri bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına i‘lâm eylemeğin, husûs-ı mezbûr arzolundukda iki bin kıyye tuzlarından resm alınmaya diyü emridüp buyurdum ki:

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi vezîr muşârun-ileyhin vech-i meşrûh üzre mutasarrıf olduğu hâslarından voyvodaları milh-i Eflâkı iskele-i mezbûreden geçürdikde iki bin kıyye Eflâk tuzundan resm aldırmayasın diyü.

Fî 27 Ra sene 1023

s.53, h.2

Tuna defterdârına ve Ziştovi kādısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem İskele-i Ziştovi ve Nısfiyye-i Milh mukāta‘asına ber-vech-i iltizâm emîn olan Mâyer nâm Yehûdî tarafından ber-vech-i emânet âmil-i mâl olup zabteyleyen Badoh ve Eşmail nâm Yehûdînin virdüği makbûz defteri mûcebince zimmetine lâzim gelen seksen iki bin akçenin tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l kadrim muktezâsınca amel eyleyüp Yehûdî-i mezkûru emrim üzre her kande ise şer‘le buldurması lâzim olanlara buldurup getürdüp meblağ-ı merkūmu kendüsinden virmekde ta‘allül iderse emlâk ü esbâbından bî-kusûr taleb ve tahsîl eyleyüp ve hâsıl olan akçeyi add ü vezn ve der-kîse idüp mühürleyüp sâ'ir emvâl-i hâssa ile ber vech-i isti‘câl gönderüp dâhil-i Hazîne itdirdesin. Husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Onat vechile mukayyed olup mâlımdan kimesne zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasın diyü mü'ekked yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 8 Rebi‘ülâhir sene 1023

s.53, h.3

Vech-i meşrûh üzre Rahova İskelesi mukāta'asına ber-vech-i iltizâm emîn olan Mâyer nâm Yehûdî cânibinden ber-vech-i emânet zabteyleyen Kâtib Lever veled-i Almaro nâm Yehûdî'nin virdüği makbûz defteri mûcebince zimmetine lâzim gelen yüz otuz iki bin akçenin tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak içün mü'ekked hüküm tezkiresi yazılmak [içün] tezkire virildi.

Fi't-târîhi'l-mezbûr

s.53, h.4

(…)

Vech-i meşrûh üzre bir def'a sûreti virilüp tekrâr mahallinden sûretin taleb eylemeğin, virilüp mahalline işâret olundu.

Fî 8 Rebi'ülâhir sene 1023

s.54, h.1

Priznik kādısına hüküm yazıla ki:

Priznik hâsları re'âyâsı Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; havâss-ı mezkûr on iki kıt'a karyeler ve altun ma'dencileri olup her sene mîrîye birer miskāl altun virüp bize altmış akçe virilürdi. Hâlâ mukāta'a-i mezbûr emînleri bizden yüz otuzar akçe alduklarından gayrı havâss-ı mezkûreden Sonima(?) ve Kekence(?) ve İzver(?) ve Rezalçe(?) nâm dört kıt'a kurâ ayrılup müstakill iltizâma virilmişken anların dahi cânib-i mîrîye virecekleri emînimiz olan Receb sekiz pâre kurâ re'âyâsından taleb eyleyüp ve koyun haklarımız cizyelerimize zamm olunmuş iken her koyunumuzdan dörder akçe alup ve kadîmü'l-eyyâmdan (…) öşr alınagelmiş iken almayup kesim taleb eylemekle bize ziyâde zulmolur. Fermân olunandan ziyâde aldırılmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, emirden ziyâde aldırmamak fermân olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîl üzre amel eyleyüp havâss-ı mezkûre re'âyâsından alınagelen a'şâr ve rüsûmu kadîmden viregeldükleri üzre aldırup, ziyâde aldırmayasız ve havâss-ı merkūmeden ayrılup müstakill iltizâma virilen dört pâre kurâ-i mezkûrenin viregeldükleri a'şâr ve rüsûmun dahi bunlardan taleb eyledikleri vâkı' ise men' u def' eyleyüp bunlar bir def'a vak'a kendülere lâzim gelen a'şâr ve rüsûmların me'mûr olanlara bi't-tamâm virdikden sonra

hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf fermân olunandan ziyâde bir akçe ve bir habbe aldırmayasız diyü.

Fî 9 R sene 1023

s.54, h.2

Eflâk Beğine hüküm ki;

Bu sene beğlerbeğliğinden tekā‘üd idüp Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa arz gönderüp; kadîmü’l-eyyâmdan Eflâk yakasından berü yakaya ticâret tarîki ile getürdükleri tuzun her kıyyesin tüccâr tâ’ifesi on altışar ve on yedişer vukıyye kat‘ itdirüp getürdüklerinde altışar akçe resm-i mîrî alunup ziyâde kat‘ itdirmezler idi. Bir kaç seneden berü tuz ticâretin idenler seksen ve doksanar vukıyye kat‘ itdirdüp resm-i mîrî taleb olundukda on yedişer vukıyye içün virdükleri resmi virmekle nizâ‘dan hâlî olmayup cânib-i mîrîye gadr mukarrer olmağla, min-ba‘d kat‘ olunan kıyye tuz olıgeldüği üzre on yedişer vukıyyeden ziyâde kat‘ itdirilmemek bâbında emr-i şerfim recâsına i‘lâm eylemeğin, vech-i meşrûh üzre ziyâde kat‘ itdirilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki mîr-i muşârun-ileyhsin; ol cânibde tuz kat‘ idenlere muhkem tenbîh ü te’kîd itdirdesin ki tüccâr tâ’ifesi kat‘ itdirdükleri kaya tuzu olıgeldüği üzre on yedişer vukıyye kat‘ itdirüp bir vukıyye ziyâde kat‘ itdirmeyüp mâlıma zarar müterettib vaz‘ olacak itdirmeyesiz diyü.

Fî 8 R sene 1023

s.54-55

Niğbolu, Rusçuk ve Silistre ve tevâbi‘i mukāta‘âtı emîni Mâyer ve şerîkleri Dîvân-ı Hümâyûna gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem iltizâmımıza dâhil memlehalardan hâsıl olan tuz re‘âyâya tevzî‘ olunurken ref‘ olunup mîrî tuz anbârlarından gayrı yerlerde tuz füruht olunmaya diyü fermân olunup vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf virilmiş iken Karadeniz’den gemiler ile Ahyolu ve Kefe ve Boğdan tuzu geldikde mîrî tuz anbârında tuz satılmakdan kalup cânib-i mîrîye gadr ve benim iltizâmıma zarar müterettib olduğundan gayrı, askerîden ba‘zı kimesneler “Nedir, biz tuz füruht ideriz” diyü dükkân açup tuz ticâreti eylemekle kezâlik gadr u zarardan hâlî değildir. Mîrî tuz füruht olunmadan âhar yerden gelen tuz füruht olunmayup ve mîrî anbârdan gayrı yerlerde tuz füruht olunmak men‘ u def‘ olunup men‘ ile memnû‘

olmayanların tuzu mîrî içün girift olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, vech-i meşrûh üzre amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp min-ba'd mîrî tuz anbârı olan yerlerde mîrî tuz füruht olunmadan âhar yerden gelen tuzu sattırmayasız. Füruht olunmak lâzim gelürse mîrî tuz anbârında füruht itdirdesiz. Ticâret tarîkiyle dükkân açup tuz satanları zâbıtlarına isimleri ve resimleri ve dirlikleri ile ve sâkin oldukları kasaba ve karyeleri ma'an arzeyleyesiz **[55]** ki sonra haklarında emr-i şerîfim ne vechile sâdır olursa mûcebi ile amel oluna diyü.

Fî 9 R Sene 1023

s.55, h.1

Eflâk beğine hüküm ki:

Bu sene beğlerbeğiliğinden mütekā'id olup bi'l-fi'l Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa arz gönderüp; Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve tevâbi'i iskeleleri mukâta'âtına emîn ve mültezimleri olan Mâyer ve şerîkleri gelüp hâlâ re'âyâya tuz tevzî' ref' olunup ve kadîmü'l-eyyâmdan Eflâk beğleri cânibinden her sene virilegelen on dört bin araba tuz birkaç seneden berü virilmemekle, iltizâmıma ve cânib-i mîrîye gadr mukarrerdir diyü kadîmden virilügelen tuz virilmek bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, her sene dörder bin araba tuz ki her arabası yüz yirmişer akçeye ve seksener akçe kirâsı ile her araba tuz ikişer yüz akçeye ümenâ-yı mezkûrenin şartı üzre virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp kadîmü'l-eyyâmdan virilügelen tuzdan emrim üzre her sene dörder bin araba tuz tahmîl olunageldüği üzre tahmîl olunup her arabasın vech-i meşrûh üzre kirâsıyla ikişer yüz akçeye ümenâ-yı mezkûr tarafından emr-i şerîfimle varan kuluma gönderilegeldüği mahalle irsâl eyleyüp teslîm eyleyesiz. Husûs-ı mezkûr ehemm-i mühimmâttandır. Onat vechile mukayyed olup zikrolunan tuzu vakt ü zamânı ile gönderüp teslîm itdüresiz. Mâl-ı mîrîye gadr u zarar müterettib olmaya diyü.

Fî 12 R sene 1023

s.55, h.2

Hırsova ve Niğbolu ve Silistre kādılarına hüküm ki:

Bundan akdem Hırsova İskelesi emîni olup Hırsova sâkinlerinden olan Demir Bâlî ve Niğbolu sancağında vâkı‘ beytülmâl emîni olan Îsa-zâde Mustafa ve Silistre ve tevâbi‘i iskelelerine ber-vech-i iltizâm nâzır olan Mehmed ve Refâil nâm mültezimin zamân-ı zabtlarının muhâsebe ve temessükleri ve zahriyye hükümleri ile Dersa‘âdetime gönderülüp muhâsebeleri görülüp ber-mûceb-i muhâsebe ve bi-hasebi’ş-şer‘ ve'l-kānûn ve kısta’l-yevm zimmetlerine lâzim gelen mâlım taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf eylemeyüp mezbûrlardan her kangınızın kādılığında bulunurlar ise zamân-ı zabtlarının muhâsebe ve temessükleri ve zahriyye hükümleri ve müfredât defterleri ile mezkûr kulumun yanına koşup ber-vech-i isti‘câl Dersa‘âdetime irsâl ü îsâl eyleyesiz ki bir def‘a görülmeyen muhâsebeleri görilüp ber-mûceb-i muhâsebe ve bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn ve kıst iltizâm zimmetlerine mâlım zuhûr iderse bi’t-tamâm taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne ola. Ve’l-hâsıl bu bâbda gereği gibi mukayyed olup vech-i meşrûh üzre zikrolunan mültezimleri vech-i meşrûh üzre Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl ü îsâl itdürmekde bezl-i dikkat ve sarf-ı kudret eyleyesiz. Avk u te’hîrden ve ihmâl [ü] müsâheleden begâyet ihtirâz eyleyesiz. Şöyle ki; tama‘-ı hâm sebebi ile mezkûrları irsâl eylememekle mâlım tahsîl olmayup te’hîr kalmak lâzim gelürse cevâbına kâdir olmayup mu‘âteb olursız. Ana göre basîret üzre olup emr-i şerîfim irsâl olunmalu eylemeyesiz.

Fî 10 R sene 1023

s.55-56

Sâbıkā Bosna beğlerbeğisi olup bi’l-fi‘l Tuna defterdârı olan Mehmet Paşa’ya Balçık ve Köstence ve Mankalya kādılarına hüküm ki:

Bundan akdem Balçık ve Köstence ve Mankalya mukāta‘alarına bin on dokuz Muharremi’nden emîn ve mültezim olan Yako nâm Yehûdî’nin zamân-ı iltizâmından bu âna gelince dört senesi mürûr idüp Hazîne-i Âmireme bir akçe teslîmi olmaduğından gayrı Tuna defterdârının Hazîne-i Âmireme teslîm eyledüği rûznamçesinde dahi mezkûrun tahvîlinden teslîmâtı olmamağla, emîn-i mezkûr zamân-ı zabtının dört yıllık muhâsebesi ve temessükâtıyla Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl olunup ahvâl görülmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi **[56]** siz ki kādılarsız; bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü terâhî eylemeyüp emîn-i mezbûr her kangınızın kādılığında bulunur ise mukāta‘anın zabtına yerine yarar âdem vaz‘ itdirdikden sonra kendüyi ve zabteylediği dört senenin muhâsebe ve temessükâtı ile mezbûr kuluma koşup Âsitâne-i sa‘âdetime ber-vech-i isti‘câl irsâl eyleyesiz ki Dîvân-ı hümâyûnumda muhâsebesi görilüp zimmetine lâzim gelen mâlım taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne ve kat‘-ı alâka itdirile. Husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup bâb-ı ikdâmda dakîka fevteylemeyesiz, avk u te’hîrden hazer eyleyesiz.

Fî 15 R sene 1023

s.56, h.1

Be-cihet_____
Sâliyâne-i Kal‘a-i Tımışvar an mukata‘a-i Filoriciyân
Fî sene (…)

Vidin kādısına ve nâzırına hüküm ki:

Bundan akdem Tımışvar Kal‘ası’nın neferâtına ocaklık ta‘yîn olunan (…) cizyesi Tımışvar Kalemi’nden ifrâz olunup Budun Kalemi’ne ilhâk olunmağla, ana bedel Vidin nezâretine tâbi‘ Çernerika filoriciyânından ve Kiryona hâsları mukâta‘ası kıstından her sene altı yük akçe virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel eyleyüp dahi zikrolunan mukāta‘âtının sene 1023 Muharremi gurresinde mâlından ocaklık tarîkiyle her sene nakdiyye irsâliyesinden altı yük akçeyi Tımışvar neferâtına cümleden mukaddem virüp teslîm eyleyesiz. Zikrolunan altı yük akçe Tımışvar Kalemi’ne ocaklık ta‘yîn olunup mâ‘adâsı kıst iltizamları üzre ümanâ ve nuzzâr yedinden Hazîne-i Âmireme vakt ü zamânı ile irsâl oluna ve Âsitâne-i Sa‘âdet’den varan havâleler ta‘yîn olunan altı yük akçeye kat‘â müdâhele itdirülmeyüp Tımışvar cânibinden gelenler ber-vech-i nakd zikrolunan altı yük akçeyi zikrolunan mukāta‘aların kıstlarından virdikden sonra mâ‘adâsını kısta’l-yevm üzre vakti ve zamânı ile Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl eyleyüp ocaklık ta‘yîn olunan akçeye âhardan bir ferd dahl [ü] taarruz ve inâd ü muhâlefet itdirilmeyüp işbu emr-i şerîfimle amel eyleyesiz diyü.

Fî 21 R sene 1023

s.56, h.2

Tuna defterdârına hüküm ki:

Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre ve tevâbi‘i mukāta‘âtına emîn olan Mâyer nâm Yehûdî ve sâ’ir şerîkleri Dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl sunup; mukāta‘ât-ı mezkûrenin her altı ayda bir Âsitâne-i sa‘âdetime virilmesi lâzim gelen irsâliyesi mâlın virmeden kılâ‘ neferâtı mevâcibleri içün emr-i şerîf ile gelen havâleler mukaddem alırız diyü takāzâ eyleyüp rencide eylemekden hâlî değillerdir diyü emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, irsâliye mâlı mukaddem virile diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ümenâ-yı mezkûra varduklarında, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel eyleyüp sen ki defterdârı-ı muşârun-ileyhsin; kılâ‘ mevâcibi saluveren mevâcib havâlelerine mukāta‘ât-ı mezkûre mültezimlerin irsâliye mâlın virmezden mukaddem dahl ü rencîde itdirmeyüp her altı ayda bir lâzim gelen irsâliyelerin bî-kusûr mukaddem virdüklerinden sonra o evâmir-i şerîfe ile sâlınan kılâ‘ neferâtı mevâciblerin mukaddemâ vakt ü zamânla gelmişler ise dahi me’mûr olanlar alageldükleri üzre alıviresin diyü.

[Fî] 26 R sene 1023

s.56, h.3

Vidin beğine ve kādısına hüküm ki:

Hâlâ Vidin mukāta‘âtı nâzırı olan Hüseyin Nâzır Âsitâne-i sa‘âdetime arz ve âdem gönderüp; bundan akdem tahsîl-i mâl içün mukāta‘ât-ı mezkûrede istihdâm olunan bölük halkı ref‘ olunmağın, hidemât-ı mîrî mu‘attal olmamak içün kadîmden hidmet idegelen Vidin Kal‘ası fârisleri olıgeldiği üzre mîrî hidmetlerde istihdâm olunup ta‘allül ü bahâne eylememeleri bâbında emr-i şerîfim recâsına bildirmeğin, kadîmî hidmet eyledükleri üzre hidmet eyleyeler diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp dahi kal‘a-i mezbûre fârisleri kadîmden olıgeldüği üzre vâkı‘ olan hidemât-ı mîrîde istihdâm itdirdüp olıgelmişe muhâlif ta‘allül ü nizâ‘ itdirmeyesiz. Bilâ-sebeb hidmet eylemeyenleri vuku‘u üzre yazup bildüresiz diyü.

Fî 26 R sene 1023

s.57, h.1

Tımışvar beğlerbeğisine ve defterdârına hüküm ki:

Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre ve tevâbi‘i mukāta‘âtına emîn-i mültezim olan Mâyer ve şerîkleri Dîvân-ı Hümâyûna gelüp arz-ı hâl sunup; Irşık ve Feth-i İslâm yakasından Güvercinlik’e varınca berü yakada olan yerler ve sâ’ir mahsûl bizim iltizâmımız mûcebince bizi zabtidegelmiş iken, bize â’id olan mahsûle Tımışvar cânibinden dahlolmağla, bize zulm ve iltizâmıma zarar mukarrer diyü emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, Tımışvar eyâletine olup kadîmden ol tarafdan zabtolanları girü ol cânibe zabtolunup Vidin sancağına olanları Vidin emînleri tarafından zabtolunup Tımışvar tarafından dahlolunmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) nâm kulum vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp minvâl-i meşrûh üzre Tımışvar eyâletine olup kadîmden ol tarafdan zabtolanlara dahl ü ta‘arruz itdirmeyüp Vidin emînlerine zabtitdüresiz diyü.

Fî 22 R sene 1023

s.57, h.2

Tuna defterdârına hüküm ki:

Hâlâ Vidin mukāta‘âtı nâzırı Hüseyin Nâzır Âsitâne-i sa‘âdetime arz gönderüp; bundan akdem mukāta‘ât-ı mezkûreye nâzır oldukda bin yirmi ve yirmi bir senelerinde mukāta‘ât-ı mezkûreyi zabteyleyen Rıdvan Nâzır’ın makbûzât ve muhâsebesin yerlü yerinden görüp bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn zimmetine lâzim gelen mâl-ı mîrîyi tahsîl ve dâhil-i Hazîne eylemek üzre ta‘ahhüd eyleyüp vech-i meşrûh üzre berât-ı şerîf virilmekle, bu kulları Âsitâne-i Sa‘âdet’de iken varup Tuna defterdârı tarafından Vidin’de muhassıl emvâl ta‘yin olunan Kâtib Mehmed ma‘rifeti ile makbuzâtı görüldükde; zikrolunan senelerde on yükden ziyâde akçe kabzeyledüğine mukarrer ve mu‘terif olup defter olunmuşken mablağ-ı mezkûrdan bu âna gelince bir akçe virmeyüp ta‘allül eylemeğin, ber mûceb-i defter yerlü yerinden teftîş olunup şer‘an ve kānûnen zimmetine lâzim gelen mâl-ı mîrî içün bu kullarına alıvirilmek bâbında emr-i şerîf recâ iderim diyü bildirmeğin, yerlü yerinden görülmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp nâzır-ı sâbık mezkûr Rıdvan Beğ zikrolunan senelerden mu‘terif olduğu defter mûcebince makbûzâtın yerlü yerinden ve şübhe olan mevâddı mukāta‘ât kâtiblerinin müfradât defterlerinden hakk u adl üzre görüp bi-hasebi’ş-şer‘

ve'l-kānûn makbûzundan zimmetine lâzim gelen mâlımı emân virmeyüp kendüsinden ve emlâk ü esbâbından bî-kusûr ve lâ-küsûr cem‘ u tahsîl eyleyüp dâhil-i Hâzine eyleyesiz diyü.

Fî 22 R sene 1023

s.57, h.3

Hüküm ki:

Vidin mukāta‘âtı nâzırı Hüseyin Nâzır Dersa‘âdetime arz gönderüp; havâss-ı mezbûra re‘âyâsı kadîmü'l-eyyâmdan filorici olup zammolunan bedel-i tüfekçi ile ber-vech-i maktû‘lar esâmî başına her sene altışar yüz resm-i filori cem‘ olunagelmiş iken bundan akdem re‘âyâ-yı mezkûre Âsitâne-i Sa‘âdet'e varup maktu‘muz ziyâdedir, tahammül idemeziz diyü bir mikdâr aşağı varılmasın recâ eylediklerinde cevâz gösterilmedüği ecilden, mürde ve kerihteleri ihrâc olunup iltizâma kesr gelmemek içün nev-yâftelerin virmek şartı ile dörder yüz ellişer akçe cem‘ olunmak üzre hâlâ nev-yâfte ve haymanaları taleb olundukda hem maktû‘ları dörder yüz ellişer akçe cem‘ olunmayup ve hem nev-yâftelerin virmeyelim diyü ta‘allül ü bahâne eylemeleri ile mâl-ı mîrîye altı yük akçe kesr ü zarar müterettib olmak lâzim geldüği ecilden, üslûb-ı sâbık üzre maktû‘aları altışar yüz akçe cem‘ olunması içün emr-i şerîfim recâ eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan filorici defterine nazâr olundukda; Feth-i İslâm ve Bâne ve İsferlik kādılıkları filoricilerinin her bir neferinden beşer yüz akçe maktû‘ bağlanduğı mukayyed olmağın, mûcebince cem‘ olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp defter mûcebince zikrolunan kādılıkların her bir nefer filorici re‘âyâsından beşer yüz akçe maktû‘ların cem u tahsîl itdirdesiz diyü.

Fî 22 R sene 1023

s.58, h.1

İvranya kādısı *zîde fazluhû*ya hüküm ki:

Hâliyâ Dersa‘âdetimde Baş Mîr-âhurum olan iftihârü'l emâcid ve'l-ekârim Mustafa *dâme mecdühû*nun sefer-i hümâyûnumda vücûda gelen hidemât-ı mîrîden (…) mukābelesinde kazâ-i mezbûrda vâkı‘ voynugân mensûh ve İvlasne hâsları mumâ-ileyhin sultânı olan seyyîdetü'l-hazerât ekliyetü'l-muhassenât tâcü'l-mastûrât tâcü'l-ulâ ve's-sa‘âdât el-mahfûz nasnûn(?) avâtıf-ı letâ'if-i (…) Melikü'l-a‘lâ Hadîce Sultân

*dâmet ismetühâ*ya işbu bin yirmi üç Rebî‘ülevveli’nin yirminci günü hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûnumla (…) ta‘yin ü tevcîh olunmak fermânım olmuşdur.**Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfime vardıkda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi havâss-ı mezbûreyi târîh-i merkūmdan vech-i meşrûh üzre muşârun-ileyh tarafından varan voyvodalarına zabt ve ebvâb-ı mahsûlâtın ahz ü kabz itdirüp min-ba‘d ümenâ ve ummâl ve mültezimîn ve nuzzârı ve âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve havâss-ı mezbûre mahsûlünden tahvîl ve târîhine düşmüş nesnelerin kabzeylemişler ise şer‘le müteveccih olanlardan hükmidüp bî-kusûr alıviresin. Muşârun-ileyhânın hâsları min-küllî’l-vücûh serbestür. Serbestine beğlerbeği ve sancağıbeği ve âdemlerin ve voyvodaların ve sübaşıların ve âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin, şöyle bilesin.

Fî 26 Ra sene 1023

s.58, h.2

İvranya kādısına hüküm ki:

Hâlâ Dersa‘âdetimde Baş Mîr-âhur olan Mustafa *dâme mecdühû*nun sultânı olan seyyidü’l-muhadderât ilâ âhirihî Hadîce Sultân kazâ-i mezbûrda vâkı‘ Mensûh(?) voynukları ve İvlasne hâsları bin yirmi üç Rebî‘ülevveli’nin yirminci günü hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûnumla paşmaklık ta‘yîn ü tevcîh olunmağın, târîh-i mezkûrdan berü vâkı‘ olan mahsûsâtına ümenâ ve ummâl ve nuzzâr tâ’ifesi ve bi’l-cümle mâlımın tahsîli ve kabzına me’mûr olanlar dahl ü ta‘arruz olunmuş nesneleri var ise şer‘le hükmolunup taraflarından varan âdemlerine alıvirmen emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel eyleyüp emrim üzre zikrolunan Mensûh(?) voynukların İvlasne hâsları ile târîh-i mezkûrdan âdemlerine zabt u tasarruf itdirdüp âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin ve tahvîl ve târîhine düşen mahsûlünden nesnesi alınmış ise şer‘le hükmidüp alıviresin.

Fî 28 R sene 1023

s.58, h.3

(…)_____
İlya veled-i Yehûda kâtib-i mukata‘a-i İskele-i Rusçuk ve Feth-i İslâm an-vâcib-i mezkûrîn (…) Mehmed Paşa (…) sâbık Bosna ve Defterdâr-ı Hazîne-i (…) Tuna (…)
(…)
An-kıst_____
İskele-i Rusçuk der-vâcib sene 1020
An-kıst_____
İskele-i Rusçuk der-vâcib sene 1023

Mezbûr İlya Yehûdi her kande bulunur ise meblağ-ı mezbûru bi’t-tamâm virir ise fe-bihâ ve ilâ kendüsi varan (…) zabt ve teslîm itdirilüp Âsitâne-i Sa‘âdete irsâl oluna diyü. Fî 3 Ca sene 1023

s.59, h.1

Hüküm ki:

Tırnova kādısı Mevlânâ Mehmed arz gönderüp; zevâ’id-i voynuk tâ’ifesinin seksener akçe bedel-i avârızları cem‘ine me’mûr olan Ömer nâm gulâm-ı şâhî Âsitâne’den virilen tuzu defter mûcebince gelüp cem‘ine mübâşeret eyledikde, eski defter olmağla cem‘ine me’mûr oldukları kādılıkların zevâ’id-i voynukların ekseri voynuk olup ve ba‘zısı mürd ve kerihte olmağla, cem‘ eyledüği Rusçuk ve Niğbolu ve Ayurluca(?) ve (…) kazâlarının iki yüz otuz altı neferi noksân üzre tahsîl olunup, şöyle ki; cümle kādılıkların cem‘ olunduğu takdirce küllîniz(?) üzre cem‘ olunmak mukarrerdir diyü i‘lâm eylediği ecilden, hâlâ yüz bin akçeyi bunda virmek üzre beş yüz esâmî aşağı varılmak üzre tahsîl olunmak emrim olmuşdur diyü vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf tezkiresi virilmişdir.

Fî 25 R sene 1023

s.59, h.2

Hayrabolu kādısına hüküm ki:

Vize ve Kırkkilise sancaklarında vâkı‘ Beytülmâl emîni Ali Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; Hayrabolu sâkinlerinden olup Dergâh-ı âlî çavuşlarından olan Mehmed Çavuş ber-vech-i iltizâm âmil-i mâlım olup zimmetinde küllî mâl-ı mîrî var iken virmekde ta‘allül ü inâd eylemekle, hâsıl-ı mîrîye zarar u gadr olur diyü Âsitâne-i Sa‘âdete getürdilüp zamân-ı zabtının muhâsebesi görilüp bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn zimmetine lâzim gelen mâl taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak bâbında emr-i şerîfîm recâ eylemeğin, mezkûr Mehmed Çavuş zimmetinde olan mâlı emîn-i mezkûr

bi’t-tamâm edâ iderse fe-bihâ ve ilâ-zamân zabtının muhâsebesi ve temessükâtı ile Âsitâne-i Sa‘âdete gönderilmek emrim olmuşdur diyü hüküm tezkiresi virilmişdir.

Fî 2 Ca 1023

s.59, h.3

(…) kādısına hüküm ki:

Mezkûr Ali Emin Âsitâne-i sa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; Çorlu kazâsına tâbi‘ Çalnem(?) nâm karye sâkinlerinden Nebî oğulları dimekle ma‘rûf nâm kimesnelerin iki nefer ırgâdlarından biri karye-i mezbûr kurbinde mecrûhan maktûl bulunup yeri gâ’ib olup dem ü deyni şer‘le cânib-i mîrîye â’id ve râci‘ iken kıbel-i şer‘-i şerîfden defe‘âtle âdem gönderilüp da‘vet olundukda gelmeyüp ta‘allül eyledikleri ecilden şer‘le görülmek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, şer‘le hakk u adl üzre görülüp icrâ olunmak emrim olunmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda vârid olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp bu bâbda ihzârı lâzim olanları meclîs-i şer‘-i şerîfe getürdüp husûs-ı mezkûra onat vechile mukayyed olup şer‘le göresin; vech-i meşrûh üzre müteveffâ-i mezkûr mecrûhan katlolunduğu mukarrer ise ki ba‘de’l-yevm şer‘le lâzim geleni icrâ eyleyüp bu bâbda hakk u adl üzre olup bilâ-sebeb kimesneye zulm ü ta‘addî olunmakdan ve mâl-i beytülmâla gadr u zarar müterettib olmakdan ihtiyât üzre olasın diyü.

Tahrîren fî 2 Ca sene 1023

s.60, h.1

Saray kādısına hüküm ki:

Mezbûr Ali Emîn Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; Saray kazâsında vâ‘kı beytülmâl-i âmmeye emîn olan Ahmed Yeniçeri mahrûse-i Edirne’ye gitdikde (…) Ali nâm yeniçeriyi vekîl nasbeyledikde kefereden biri mürd olup hâl-i huyûtunda dokuz bin beş yüz nakid akçe vasıyyet eyledi. On binden aşağıdır, hâssaya dâhil değildir diyü bir kalemden ve bir (…) ve bir (…) yazdırmayup ve bahâ takdîr eylemedüğinden gayrı, ba‘zı yerlerde dahi zimmî var iken beytülmâl-i âmmedir diyü mezbûr Ahmed yeniçeriye teslîm eylemekle bana ve iltizâmıma gadr u zarar müterettib olmuşdur. Beytülmâl-i hâssa ider bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn tâlib oldukdan sonra şer‘le hâssa içün sana alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ iderim diyü bildirmeğin, beytülmâl-i hâssa

idüği mukarrer ise bi-hasebi'ş-şer‘ ve'l-kānûn hâssa emîni mezbûr Ali'ye alıvirilmek emrim olmuşdur diyü hüküm tezkiresi virilmişdir.

Fî 2 Ca sene 1023

s.60, h.2

Be-cihet_____
Ocaklık-ı mühimmât-ı ağnâm-ı Matbah-i âmîre ve Sarây-ı atîk ve İbrahim Paşa ve Galata ve meydân-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî ber-vech-i ocaklık ta‘yîn şude fermûde bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî sene 1023 an-kıst-ı mukāta‘ât-ı mezbûrîn
Fî sene-i kâmile
660.000

An-mukāta‘a_____i
Gümrük-i iskele-i Silistre ve tevâbi‘uhâ an-evvel-i Mart el-vâkı‘ fî sene 1023
Fî sene
500.000

An-mukāta‘a_____i
Bâc-ı pâ-yı ağnâm-ı mahmiyye-i İstanbul an-evvel-i Mart el-vâkı‘ fî sene 1023
Fî sene
160.000
Tahrîren fî 15 R sene 1023

Be-cihet_____
Edâ-i akçe-i mevâcib-i cebeciyân-ı dergâh-ı âlî ki pîş-ezin berây-ı vâcib Reşen sene 1022 ki an-tahsîl-i hazret-i Mehmed Paşa defterdâr-ı Tuna tahvîl ve be-hazîne-i âmire-i Âsitâne-i sa‘âdet an-yed-i kethüdâ-i cebeciyân ve Abdüllatif kâtib-i c. m. fî 25 R sene 1023 422.715 akçe teslîm şude bud ez-meblağ-ı mezbûr 100.000 akçe an-hazîne-i Tuna dâden müyesser nev-şude ez-ân-sebeb ki tezkire-i edâ nüvişte fermûde bâ-fermân-ı âlî.
100.000
Tahrîren fî 5 Ca sene 1023

s.61, h.1

Tuğralı emr-i şerîfden naklolunmuşdur.

Tımışvar eyâletine mutasarrıf olan Vezir Mustafa Paşa'ya ve defterdârına hüküm ki:

Bundan akdem eyâlet-i Tımışvar'a tâbi‘ olan virlerde vâkı‘ mahsûlâtı Tımışvar kılâ‘ı neferâtının mevâcibleri içün ta‘yîn olunup emr-i şerîfim virilmişdir. Mûcebince zabtitdirilüp Vidin sancağında vâkı‘ olan mukāta‘ât ve iskelelerin mahsûlâtına Tımışvar tarafından dahlitdirilmeye diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp dahi eyâlet-i Tımışvar'da olan virlerin mahsûlâtın Tımışvar kal‘ası neferâtı içün emr-i şerîfimle ta‘yîn olunanlara zabt u tasarruf itdirüp Vidin

sancağında olan mukāta‘ât ve iskelelerin mahsûlüne dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz. Ve bi’l-cümlene Tımışvar[‘a] tâbi‘ olan virlere Tımışvar neferâtından gayrı bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz, emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş itdirmeyesiz diyü.

Fî 29 Rebî‘ülâhir Z sene 1023

s.61, h.2

Belgrad kādısına ve nâzırına hüküm ki:

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşılarından Mehmed Ağa ba‘zı hidemât-ı mühimme içün serhadd-i mansûre cânibine me’mûr olup irsâl olunmağın, hidmet-i mezkûra varup gelince mutasarrıf olduğu yevmî yüz elli akçe ulûfesin işbu bin yirmi üç Cemâziyelâhiri gurresinde müstahıkk oldukca Belgrad mukāta‘âtı nezâretinden virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle muşârun-ileyhe vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki Belgrad kādısı ve mukataat nâzırısız; muşârun-ileyhin emrim üzre târîh-i mezkûrdan müstahıkk olduğu ulûfesin bi’t-tamâm virdirüp bir akçe ve bir habbesin alıkodurmayasın ve kangı mukāta‘adan virilürse mühürlü temessükün alup emînin yedine viresin ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola diyü.

Fî 20 Ca sene 1023

s.61, h.3

Belgrad kādısına ve nâzırına hüküm ki:

Dersa‘âdetime arz gönderüp; mukaddemâ Ahyolu(?) hâsları re‘âyâsı perâkende olmağla seksen hâne avârızları fürû-nihâde olunup ve ma‘den-i ipek içün aşçı hâsları ta‘yîn olunup her sene bedel-i hidmet ellişer bin akçe virüp ve ma‘den-i mezbûru (…) eşkıyâsından hıfzeylemek üzre avârız-ı dîvâniyye ve tekâlîf-i örfiyyeden mu‘âf olmak üzre emr-i şerîf virilüp vech-i meşrûh üzre edâ iderlerken hâlâ harâcları cem‘ine me’mûr olanlar gelüp avârızları harâclarına zammolmuşdur diyü rencide ider. Ellerinde olan emr-i şerîf mûcebince dahl ü ta‘arruz olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzre mukaddemâ emr-i şerîf virildüği mukarrer ise ta‘yîn olunan altı akçe bedel-i hidmet virüp ve ma‘den-i mezkûr hıfziderlerse re‘âyâ-yı mezbûru ol vechile rencîde vü remîde itdirmeyesiz diyü ve mâlıma zarar ve noksân müterettib olmakdan ihtiyât üzre olasız diyü hükm-i şerîf virilmişdir.

Fî 22 Ca sene 1023

s.62, h.1

Başmuhâsebe tarafından virilüp ve andan mâ‘adâ vilâyet tezkirecisi cânibinde nefer defterinin üzerinde dahi buyruldusu vardır. Lâzim geldikde mürâca‘at oluna.

Budun beğlerbeğisine ve defterdârına hitâben emr-i şerîf yazıla ki:

Budun gönüllülerinin müceddeden yazılan defter mûcebince lâzim gelen on beş yük senevî mukarrerleri bağlanup ve dört yük akçesin Belgrad nezâretinin bin yirmi üç târîhi mahsûlünden ve beş yük akçesin Vidin nezâreti mahsûlünden evvel bin yirmi üç târîhi mahsûlünden ve altı yük akçesin Vidin harâcından ki bin yirmi iki târîhinden virilmek üzre fermân olunup emr-i şerîf virilmişdir. Vech-i meşrûh üzre Vidin nâzırına ve Belgrad nâzırına bin yirmi üç târîhi mahsûlünden ve harâc akçesin bin yirmi iki târîhinden virilmek üzre fermân olunmuşdur.

Fî 22 Ca sene 1023

s.62, h.2

Niğbolu ve Silistre ve Vidin sancaklarında vâkı‘ toprak kādılarına hüküm ki:

Elviye-i mezkûrede vâkı‘ iskelelere ve tevâbi‘i mukāta‘alarına emîn-i mültezim olan Mâyer ve Abraham Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; zikrolunan kādılıklarda vâkı‘ mîrî tuz anbârlarına füruht olunmak içün gelen tuzun aslı ma‘lûm olup zâyi‘ u telef olmamak içün iskelelerde mîrî kantâr ile vezn ve der-anbâr oldukdan sonra voyvodalar ve evkāf cânibinden olan kantârcılar “Bizde vezn idüp resm-i kantâr alurız” diyü dahlidüp rencîde eylediklerinden gayrı, der-anbâr tuzdan âhar kasabaya ve kurâya füruht olunmak içün arabalarla ve sâ’ir kirâ davarları ile getürdüğimiz mîrî tuzdan voyvodalar, sâ’ir mütekā‘idin aldıkları gibi bâc taleb eyleyüp ve kantârcılar dahi vech-i meşrûh üzre vezn ideriz diyü resm-i kantâr istemeleri ile cânib-i mîrîye ve bize gadr u zulm olur. Mîrî tuzdan voyvodalar bâc taleb eylemeyüp ve kantârcılar ol vechile dahl ü ta‘arruz itdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, mîrî tuz iskelelerde vezn olunup der-anbâr oldukdan sonra taraf-ı âhardan kantârcılar ve bâc alurız diyü voyvodalar cânibinden dahl ü ta‘arruz itdürilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp siz ki kādılarsız; taht-ı kazânızda olan mîrî tuz anbârlarına gelen tuz, iskelelerde bir def‘a vezn ve der-anbâr oldukdan sonra taraf-ı âhardan

kantârcılara ol vechile dahl ü ta‘arruz itdirmeyüp ve âhar kādılığa füruht içün gönderilen mîrî tuzdan voyvodalar sâ’ir metâ‘dan aldıkları üzre bâc aldırmayup ve min-ba‘d dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz. Ol vechile mâlıma kesr ü zarar ve müterettib olmakdan ihtiyât üzre olasız diyü.

Tahrîren fî 25 Ca sene 1023

s.62, h.3

Filibe kādısına hüküm ki:

Nefs-i Filibe’de vâkı‘ bâc-ı bazâr ve şem‘hâne mukāta‘sına âmil-i mâl olan Yusuf Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; nefs-i Filibe’ye âhar yerden tüccâr tâ’ifesi getürüp füruht eyledikleri çuka ve kumaş ve sâ’ir emti‘adan kadîmü’l-eyyâmdan bâc alınagelmeğin, hâlâ vech-i meşrûh üzre tüccâr tâ’ifesi füruht eyledikleri çuka ve kumaş ve sâ’ir emti‘adan bâc taleb eylediğimde virmekde ta‘allül ü bahâne eylemekle, cânib-i mîrîye gadrolur diyü emr-i şerîfim recâ eylemeğin, kadîmü’l-eyyâmdan nefs-i Filibe’de füruht olunan çuka ve kumaş ve sâ’ir metâ‘dan bâc alınageldüği mukarrer ise kimesneye ta‘allül ü bahâne itdürilmemek olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp sen ki mevlânâ-yı muşârun-ileyhsin; nefs-i Filibe’ye tüccâr tâ’ifesinin getürüp füruht eyledikleri çuka ve akmeşe ve sâ’ir metâ‘dan bâc alınageldüği mukarrer ise mezkûr Yusuf’a dahi emrim üzre bâc aldırup olıgelmişe kimesneye ta‘allül ü nizâ‘ itdirmeyüp mâlıma gadr u zarar ve müterettib olmakdan ihtiyât üzre olasın diyü.

Tahrîren fî 25 Ca sene 1023

s.63, h.1

İslimye kādısına hüküm ki:

Dersa‘âdetime arz gönderüp; kazâ-i mezbûrda olan zevâ’id-i voynugun bin yirmi iki senesinde cizyelerine zamm olunan seksener akçe bedel-i avârızları cem‘ine me’mûr olan Ömer kulları gelüp tahsîline mübâşeret eylemek istedikde, tâ’ife-i mezbûrenin bedel-i avârızları Yanbolu’da kışlayan hâssa davarlar içün ocaklık her hâneden on beşer kile şa’îr ve iki yüz çit samân virmek üzre maktu‘ olmuşdur diyü i‘lâm eyledüğin ecilden, zikrolunan davarlar arpa ve samân ta‘yîn olunan kazâ-i mezbûrun asıl hânelerinden ta‘yîn olunup zikrolunan zevâ’id-i voynugun bedel-i avârızları asıl hâneye dâhil olmamağın, fermân-ı hümâyûnum üzre cem‘ u tahsîl olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp defter mûcebince kazâ-i mezbûrun iki yüz yirmi beş nefer zevâ'id-i voynuklarından harâclarına zamm olunan seksener akçe bedel-i avârızların mukaddemâ irsâl olunan tuğralı defter ve emr-i şerîf mûcebince bî-kusûr cem' u tahsîl itdirdüp kimesneye ta'allül ü bahâne itdirmeyesin.

Fî 3 C Sene 1023

s.63, h.2

Rusçuk ve Vidin ve Tutrakan ve Silistre ve Niğbolu kādılarına hüküm ki:

Bi'l-fi'l Niğbolu ve Rusçuk ve Vidin ve Silistre ve Hırsova ve tevâbi'i iskelelerine ber-vech-i iştirâk emîn ve mültezim olan Mâyer ve Abraham Yehûdî Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem ( ) nâm kimesne Yergöğü voyvodası iken iki bin kıyye tuz ile üç bin keyl buğday geçirüp cânib-i mîrîye virilmesi îcâb eyleyen gümrüğü taleb olundukda, virilmemek bâbında emr-i şerîf virilmişdir diyü virmekde ta'allül eylemekle bize gadr ve iltizâmımda zarar müterettib olur. Elimizde olan berât-ı şerîf ve fermân-ı hümâyûn mûcebince tuz ve tereke geçüren eğer yeniçeri tâ'ifesi ve sâ'iridir ve eğer züemâ ve erbâb-ı tîmârdır, ze'âmet ve tîmâr mahsûlünden geçürdikleri terekelerinden tüccâr tâ'ifesinden alınageldiği üzre gümrükleri alınmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, min-ba'd bir vukıyye tuz geçürmeğe rızâ virilmeyüp mîrî resmi alınup hilafına emr-i şerîfim vârid olmuş ise dahi te'hîr olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mezbûr ( ) vech-i meşrûh üzre iskele-i merkūmundan geçürdüği tuz ile buğdaydan cânib-i mîrîye â'id olan resmin alıvirüp ve min-ba'd emrim üzre resmi alınmadın bir vukıyye tuz geçürmeyüp hilâfına emr-i şerîf dahi vârid olursa te'hîre koyasız diyü.

Tahrîren fî 27 C sene 1023

s.63-64

Filibe kādısına hüküm ki:

Sâbıkā kazâ-i mezbûr kādısı Mevlânâ Muhyiddin arz gönderüp; Tatarpazarı enhârında vâkı' İbrâhim Paşa nehri dimekle ma'rûf nehrin suyu oluk ile cârî olup mürûr-ı eyyâm ile zikrolunan oluk harâba müşrif olmağla, suyu âhar yere akup ta'mîr ü termîm olunmaz ise nehr-i mezkûr zirâ'at olunmayup mîrîye küllî gadrolmak

mukarrerdir diyü ehl-i vukūf ve bî-garez Müslimânlar haber virüp cânib-i mîrîden ta‘mîr ü termîm olunup lâzim olan akçe mahsul-i mukāta‘adan virilmek içün emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eyledüği bin yirmi üç Cemâziyelevveli’nin yirminci günü arzolundukda, ihracat-ı mukarrereden virilmek üzre yirmi bin akçe ile ta‘mîr ü termîm olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp ***[64]*** bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf itdirilmeyüp emr-i şerîf vusûl bulduğu gibi oluk-ı mezkûru meblağ-ı mezbûr ile ber-vech-i istihkâm ta‘mîr ve termîm itdürüp avk u te’hîrden ve ihmâl [ü] müsâheleden ihtiyât üzre olup cânib-i mîrîye gadrolmakdan hazer eyleyesin diyü.

Fî 3 Cemâziyelâhir sene 1023

s.64, h.1

Belgrad kādısına hüküm ki:

Hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; Belgrad mukāta‘âtı mahsûlünün her sene mevâcib-i kadîmesinden gayrı otuz bir yük ve elli sekiz bin yirmi iki akçesin Belgrad eyâletinde vâkı‘ Segedin ve Eğri kılâ‘ı mevâcibleri içün ocaklık ta‘yîn olunup bâkī kalan dokuz yük ve kırk bin akçesin Belgrad civârinda Sirem ve Semendire ve Alacahisar sancaklarında olan kılâ‘ neferâtı mevâcibine ta‘yîn olunup ellerine vech-i meşrûh üzre hükm-i hümâyûn virilmişken hâlâ Budun defterdârı ve neferâtı taraflarından nezâret-i mezkûr eyâletimizdedir diyü zikrolunan dokuz yük kırk bin akçeyi bize virin diyü takāzā eylemeleriyle tahsîl-i mâla mâni‘ oldukları ecilden cânib-i mîrîye gadr ve iltizâmımıza zarar müterettib olur. Şart-ı iltizâma muhâlif ve vârid olan evâmir-i şerîfeye mugâyir bir ferd dahl ü ta‘arruz itdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin, mukāta‘ât-ı mezkûre nâzırının elinde olan berât-ı hümâyûn ve emr-i şerîf muktezâsınca amel olunup hilâf-ı berât ve emir dahl ü ta‘arruz olunmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp hilâf-ı berât-ı şerîf ve mugâyir-i emr-i hümâyûn-ı münîf âhardan bir ferdi bilâ-sebeb dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin diyü.

Tahrîren fî 4 C sene 1023

s.64, h.2

Maçin kādısına hüküm ki:

Bi'l-fi'l Belgrad mukāta'ât nâzırı Osman Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; nezâret-i mezkûreye tâbi' Maçin mukāta'asının re'âyâsı otuz yıldan berü viregeldükleri mâl-ı mîrîyi hâlâ taleb eyledüğimde virmekde inâd ü muhâlefet eylemeleri ile mâl-ı mîrîye gadr ve benim iltizâmıma kesr ü zarar müterettib olur. Cânib-i mîrîye â'id olan mâlı viregeldükleri üzre virüp ta'allül ü nizâ' itdürilmemek bâbında emr-i şerîfime recâ eylemeğin, kadîmî olıgeldüği üzre virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki kādı-i müşârun-ileyhsin; reâya-yı mezkûreden kadîmi viregeldikleri mâl-ı mîrîyi me'mûr olanlara alıvirüp ta'allül ü nizâ' itdirmeyesin, ammâ; bu bahâne ile re'âyâyı olugelmişe muhâlif ta'cîz ü rencîde itdirmeyüp ve mâlıma gadr u zarar ve müterettib olmakdan ihtiyât üzre olup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kānûn bir ferde dahl ü rencîde itdirmeyesin ve mâlıma zarar gelmelü eylemeyesin diyü.

Tahrîren fî 4 C sene 1023

s.64-65

Tırnova kādısına hüküm yazıla ki:

Tırnova, Selvi ve İslimye ve Hezargrad ve Cumapazarı kādılıklarında vâkı' zevâ'id-i voynugânın bedel-i avârızları içün cizyelerine zammolunan seksener akçenin cem' u tahsîline me'mûr olan kapum kullarından Ömer ve Süleyman Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bedel-i mezbûrun cem'i içün mukaddemâ dört bin hâne üzre elimize virilen tuğralı defter ve emr-i şerîf mûcebince cem'ine mübâşeret eyledüğimde Defter-i Atîk'den sûret virilmekle, ba'zı zevâ'id-i voynuk tâ'ifesi perîşân olup defterden hâric kurâda sâkin olmaları ile cem' u tahsîli asîr olmağın, zikrolunan kādıların çeribaşılarından olan Kara Mustafa Beğ **[65]** ve Benli Mustafa'nın ve Paşalı Ahmed'in ellerinde ale'l-esâmî Defter-i Cedîd olmağın, birer sûreti alınup mûcebince cem' u tahsîl ve dâhil-i Hazîne eylemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzre tahsîl olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp, sen ki Tırnova kādısısın; emrim üzre zikrolunan çeribaşıların ellerinde olan zevâ'id-i voynuk tâ'ifesi defterinin birer sûretin cem'ine me'mûr olan mezbûrân kullarıma alıvirüp mûcebince bedel-i mezkûru siz ki toprak kādılarısız; cem'

u tahsîl-i Hazîne itdirdesiz, ta‘allül ü bahâne itdirmeyesiz diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 5 C sene 1023

s.65, h.1

Tırnova ve Selvi ve Hezargrad ve İslimye ve Cumapazarı kādılarına hüküm ki:

Zikrolunan kādılıklarda vâkı‘ zevâ’id-i voynugân tâ’ifesinin bedel-i avârızları cem‘ine me’mûr olan kapum kullarından Ömer ve Süleyman Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bedel-i mezbûrun cem‘ine mübâşeret eyledüğimde ba‘zı sipâh ve yeniçeri ve çavuş ve zü‘amâ ve erbâb-ı tîmâr tâ’ifesi tahsîlimize mâni‘ olmaları ile cânib-i mîrîye gadrolur. Mezkûrlar min-ba‘d mâl-ı mîrî tahsîline mâni‘ olmayup men’le memnû‘ olmayanlar isimleri ve resimleri ile arzolunup tahsîline mâni‘ oldukları mâl-ı mîrîye mâni‘ olanlardan tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, vech-i meşrûh üzre emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp siz ki toprak kādılarısız; vech-i merkūm üzre mâlımın tahsîline mâni‘ olanlar her kimler ise men‘u def‘ eyleyesiz, men‘le memnû‘ olmayanları isimleri ve resmleri ile ve sâkin oldukları kasaba ve karyeleri ve dirlikleri ile yazup i‘lâm eyleyesiz ki mâni‘ oldukları mâlım tazmîn itdirile diyü hükm-i şerîf yazıla.

Tahrîren fî 5 C sene 1023

s.65, h.2

Vidin ve Niğbolu ve Silistre sancaklarında vâkı‘ toprak kādılarına hüküm ki:

Elviye-i mezbûrede vâkı‘ iskelelere ve tevâbi‘i mukāta‘âtına emîn ve mültezimler olan Mâyer ve Abraham Yehûdîler ve sâ’ir şerîkleri Dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl sunup; zikrolunan kādılıklarda hâssa anbârdan füruht olunan tuzun kadîmden her vukıyyesi ikişer akçeye füruht olunup ve berâtımızda dahi olugeldiği üzre füruht oluna diyü mukayyed iken hâlâ âdet-i kadîm üzre hâssa anbârda olan tuzu füruht eylemek istedüğimizde tuz tevzî‘i ref‘ olunmuşdur diyü ta‘allül ü bahâne iderler. Görilüp tevzî‘e medhali yok ise olıgeldüği anbârdan tâlib olanlara füruht olunan mîrî tuzun her vukıyyesi ikişer akçeye füruht olunup kimesneye ta‘allül ü nizâ‘ itdürilmemek bâbında emr-i şerîfime recâ eyledikleri ecilden, anbârdan taleb olanlara füruht olunan tuz ref‘ olunan tuz tevzî‘inden değildir. Olugeldiği üzre amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp siz ki mîrî tuz anbârı olan yerlerin kādılarısız; kadîmü'l-eyyâmdan Eflak yakasından gelüp füruht olunmak içün hâssa tuz anbârlarına konulan mîrî tuz taleb olanlara olugeldüği üzre füruht eylemek istediklerinde, ref‘ olunan tuz tevzî‘i bahânesiyle almakda ta‘allül eyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ eyleyüp olıgelmişe muhâlif ve kānûn-ı kadîme mugâyir bir ferde ta‘allül ü nizâ‘ itdirmeyesiz diyü.

Fî 12 C sene 1023

s.66, h.1

Tuna defterdârına ve Vidin kādısına hüküm ki:

Estergon Kal‘ası muhâfazasına ta‘yîn olunan Dergâh-ı âlî cebecilerinden doksan beş neferin bin yirmi bir senesinde müstahıkk oldukları Recec ve Reşen ve Lezez mevâcibleri içün yüz yirmi dokuz bin iki yüz doksan yedi akçeyi Vidin mukāta‘asından virilmek bâbında Tuna defterdârına ve Vidin kādısına hitâben bin yirmi iki Rebiülâhiri'nin yirmi sekizinci günü târîhi ile müverrah emr-i şerîfim virilmiş idi. Meblağ-ı mezbûrdan akçesin cemâ‘at-i mezbûre bölükbaşılarından Ali bölükbaşıya teslîm olunup bâkī kalan elli dokuz bin iki yüz otuz akçe mukāta‘ât-ı mezkûreden emr-i sâbık mûcebince bi't-tamâm mezkûr Ali bölükbaşıya teslîm olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, meblağ-ı merkūm virilmek emrolmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, emrim üzre elli dokuz bin iki yüz otuz akçeye bi't-tamâm sahîh ve bâkī kalmış ise ve mevcûdlar ise mezbûr Ali bölükbaşıya edâ vü teslîm eyleyüp işbu hükm-i şerîfimin zahrına hüccet yazılmayup mukaddemâ virilen emr-i şerîfimin zahrına hüccet yazılup mültezimin yedine viresin, hîn-i muhâsebede ibrâz eyleyüp deynine mahsûb oluna diyü.

Fî 15 C sene 1023

s.66, h.2

Niğbolu ve Silistre ve Vidin sancaklarında vâkı‘ toprak kādılarına hüküm ki:

Elviye-i mezbûrede vâkı‘ mukāta‘ât emînleri Mâyer Yehûdî ve sâ'ir şerîkleri Dîvân-ı hümâyûna gelüp arz-ı hâl sunup; ba‘zı kimesnelere karzdan deynimiz olup üzerine her altı ayda bir lâzim gelen irsâliyelerimizi ve sâ'ir mîrî mâlı virmezden mukaddem gelip ayırıp bizi rencîde vü remîde eylemekden hâli değillerdir. Mîrî irsâliyeye virdikden sonra deynimizi edâ eyleyüp rencîde itdürilmeye diyü emr-i

şerîfim recâ eylemeğin, kānûn üzre mîrî mâl edâ olundukdan sonra dâyinlerine virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp siz ki toprak kādılarısız; ümenâ-yı mezkûreyi mîrî mâlı virmezden mukaddem ol makūle dâyinlerine dahl ü rencîde etdirmeyesiz.

Fî 17 C sene 1023

s.66, h.3

Niğbolu ve Silistre ve Vidin sancağında olan toprak kādılarına hüküm ki:

Elviye-i mezbûrede vâkı' mukāta'ât emînleri Mâyer ve İsâk nâm Yehûdîler ve sâ'ir şerîkleri Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; elviye-i merkūmede sâkin ba'zı sipâh ve züemâ ve erbâb-ı tîmâr ve hisar erleri ve sâ'ir tîmâr ve ze'âmetleri mahsûlün ve sâ'ir yağ ve bal ve peynirlerin füruht eylemek içün ve zahîreleri içün taht-ı iltizâmımda olan iskelelerden geçürüp gümrük taleb olundukda, ze'âmet ve tîmârlarımız mahsûlüdür ve zahîremizdir diyü virmekde ta'allül ü bahâne eylemeleri ile bize gadr ve iltizâmıza kesr ü zarar eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre iskelelerden mürûr u ubûr iden mahsûl ve zaha'ir ve sâ'ir emti'adan olugeldiği üzre gümrükleri alınmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, emrim üzre amel idüp siz ki toprak kādılarısız; taht-ı kazânızda olan iskelelerden züemâ ve erbâb-ı tîmâr ve sâ'irin geçürdükleri mahsûlât ve zehâ'ir ve sâ'ir emti'adan ve bi'l-cümle gümrük alınmak îcâb ider husûsların cümlesinden gümrüklerin aldurup ve bi'l-cümle mâlımı zarar müterettib olmakdan ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kānûn-ı münîfde bir ferde inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz.

Fî 17 C sene 1023

s.67, h.1

Niğbolu ve Ziştovi ve Tutrakan ve Silistre ve Hırsova [ve] Vidin kādılıklarına hüküm ki:

Zikrolunan iskelelerde olan vezzârlar dimekle ma'rûf olan kayıkçılar Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; kadîmü'l-eyyâmdan iskelelerde mîrî içün hidmet eyledüğimizden gayrı, kâr ü kisbimizin bir hissesin mîrî içün virdüğimiz mukābelesinde avârız-ı dîvâniyye ve sâ'ir tekâlîf-i örfiyyeden mu'af u müsellem olduğumuz elimize emr-i şerîf virilmişken ba'zı avârız ve bedel-i nüzul cem'ine

gelenler ve beğler cânibinden voyvodalar ve sâ'irleri tekâlîf-i örfiyyeye teklif olunmağla bize ziyâde gadr u zulm olur. Hayfdır, üzerimize lâzim olan hidmetimiz edâ eyleyüp ve a'şâr ve cizyelerimiz bi't-tamâm edâ eyledüğimizden sonra bedel-i nüzul ve avârız-ı dîvâniyye [ve] tekâlîf-i örfiyye içün dahl ü rencîde olunmayup elimizde olan mu'âfnâmelerimiz mûcebince amel olunmak bâbında emr-i şerîf recâ ideriz diyü bildirdikleri ecilden, vech-i meşrûh üzre ellerinde mu'âfnameleri olduğu mukarrer ise mûcebince amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp siz ki kādılarsız; taht-ı kazânızda vâkı' iskelelerde olan vezzârların ol vechile ellerinde mu'âfnâmeleri var ise üzerlerine lâzim gelen hidmetlerin edâ eyleyüp ve a'şâr ve cizyelerin me'mûr olanlara virdükden sonra avârız ve bedel içün ve sâ'ir tekâlîf-i örfiyye içün sancak beğlerine ve voyvodalarına ve sâ'ire dahl ü rencîde itdürilmeyüp ellerinde olan mu'âfnâmeleri mûcebince amel oluna diyü.

Fî 17 C sene 1023

s.67, h.2

Niğbolu ve Rusçuk ve Vidin ve Silistre sancaklarında vâkı' toprak kādılarına hüküm ki:

Elviye-i mezkûrede vâkı' iskelelere emîn olan Mâyer Yehûdî ve sâ'ir şerîkleri Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; zikrolunan iskelelere ba'zı gemi re'îsleri yüklü gemîlerin gümrükden kaçırmağla, getürmeyüp âhar iskele olmayan yerlere yanaşup meta'ların füruht eylemekle bize gadr ve iltizâmıza zarar müterettib olur. Ol makūle gümrük kaçırmak içün iskeleye yanaşmayan gemiler bulunduğu yerlerde olugeldüği üzre mîrî içün girift olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, gümrük kaçırdıkları vâkı' ise bulunan yerlerde girift olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, siz ki toprak kādılarısız; ol makūle gümrükden kaçurup âhar yerlere yanaşup metâ'ın füruht eyledikleri vâkı' ise gemileri mîrî içün girift itdürdesiz. Ol vechile mâlıma gadr u zarar gelmekden ve bu bahâne ile hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kānûn-ı münîf kimesneye zulm ü ta'addî olunmakdan ihtiyât üzre olasın.

Fî17 C Sene 1023

s.67-68

Tuna defterdârına hüküm ki:

Hâlâ Vidin mukāta‘âtı nezâreti bin yirmi iki Nevrusu’ndan nâzır-ı sâbık Hüseyin’in zamân-ı nezâretin yerlü yerinden görmek üzre iltizâm-ı sâbık üzre yüz yetmiş bir yük otuz dokuz bin altmış sekiz akçeye mukaddemâ Vidin sancağıbeği olan Rıdvan Nâzır’a der-uhde olunup lâkin berâtın ihrac idüp varınca mahsul-i mukāta‘ât zâyi‘ olmak ihtimâli olmağın, kendi varınca zabtolunmak içün emr-i şerîfim irsâl olundu. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle âdemlerinden vekîli ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel eyleyüp berât ihrâc idince nezâret-i mezkûru nâzır-ı merkūmun vekîl ta‘yîn eyledüği mezbûr âdemîsine zabt u tasarruf itdürdüp mahsul-i mukāta‘ât zâyi‘ u telef olmakdan ihtiyât üzre olup ve hilâf-ı şer‘-i şerîf **[68]** ve mugâyir-i kānûn-ı münîf re‘âyâ vü berâyâya ve âhardan bir ferde ta‘addî vü tecâvüz itdirilmeye diyü

Fî 17 C sene 1023

s.68, h.1

Tuna defterdârı Mehmed Paşa’ya hüküm ki:

Dersa‘âdetime arz gönderüp Tırnova kazâsında olan metropolit gelüp; ben cânib-i mîrîye edâsı lâzim olan mâl-ı mîrîyi virüp edâ iderken zimmî re‘âyâ tâ’ifesi rızâları ile evden eve virdikleri sadakadan gayrı bir habbe virmezler iken İbrâhim Edhem nâm kimesne iltizâma dâhildir diyü şem‘ bahâ nâmına Çirmen ve Kırkkilise ve Silistre ve (…) Vidin sancaklarında olan zimmî re‘âyânın her hânesinden dörder akçe cem‘ eyleyüp ve re‘âyânın nicesin ahz ü habs idüp rencide vü remîde eylemekle ekser re‘âyâ firâr eyleyüp perîşân ve perâkende olmak üzredir diyü ref‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm olunmağın, mültezim-i mezbûr kasr-ı yed idüp mukata‘a ref‘ olundu. Mukāta‘a keşîşler ve metropolitlere â’id olan nesnelerine dahl ü rencîde olunmayup ref‘i içün emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp şem‘i asel nâmına olan mukāta‘a ref‘ olunup üslûb-ı sâbık üzre (…) bulunup piskoposlar kadîmden cem‘ eyledikleri sadakaların cem‘ itdürdüp husûs-ı mezbûr içün bir daha re‘âyâ vü berâyâyı rencide itdirmeyesiz.

Tahrîren fî 20 C sene 1023

s.68, h.2

Tuna defterdârına hüküm ki:

Sâbıkā Balçık ve Köstence ve (…) ve tevâbi‘ iskelelerine mültezim olan Yako nâm Yehûdî her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp zamân-ı zabtının teslîmât ve bâkīleri görilüp zimmetine lâzim gelen mâlım emân u zamân verilmeyüp bî-kusûr taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne olup kat‘-ı alâka itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ( ) ile vardukda, fermân-ı şerîfim mûcebince amel eyleyesiz diyü.

Fî 28 C sene 1023

s.68, h.3

Defterdâr-ı muşârun-ileyhe hüküm ki:

Hâliyâ Balçık ve tevâbi‘i iskelelerine mültezim olan Menahim ve Dâvid nâm Yehûdîler Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bizden evvel mültezim olan Yako Yehûdî tahvîl ve târîhîmize düşen mahsûllerden nesne kabz ve füruht eylemiş ise (…) pâylara iltizâmıza müte‘allik iskele ve beytülmâl ve sâ’ir mahsûl der-uhde eylemiş ise dahlitdirmeyüp elimizde olan berât-ı şerîf mûcebince bize zabtitdirülüp ve kabzolunan mahsûl teveccüh idenlerden tahsîl ve deynimize mahsûb olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin, ellerinde olan berâtım mûcebince amel olunup âhardan kimesne dahl ü ta‘arruz itdirilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ( ) ile vardukda, fermân-ı şerîfim mûcebince amel oluna diyü.

Fî 28 C sene 1023

s.69, h.1

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk kādılarına hüküm ki:

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve tevâbi‘i iskeleleri mukāta‘âtı mültezimlerine cedîden şerîk olan Avraham ve Yehûda Dîvân-ı hümâyûna gelüp arz-ı hâl sunup; mukāta‘ât-ı merkūmeye bundan akdem emîn olanların nice yerlere deynleri olmağla bizim gaytımızda(?) mukāta‘alardan hâsıl olan mâlı kabz ve deynlerine virüp telef iderler. Mâl-ı mîrîye gadr ve bize zulm u hayf olur. Zikrolunan iskelelerde tevâbi‘ilerinde eğer gön ve eğer dalyan satulur ve eğer mürûr u ubûr iden metâ‘ ve bi’l-cümle mîrîye â’id rüsûm u hukūkdan ve gayrıdan mâdam ma‘rifetimiz ve ta‘yîn itdiğimiz âdemimiz ve kâtibimiz ma‘rifeti olmaya, iskele emînlerinden min-ba‘d yalnız

kimesneden bir akçe ve bir habbe almayalar ve başmayalar(?), bizim âdemimiz ve kâtibimiz ma‘rifetiyle alunup mîrî içün zabtoluna diyü emr-i şerîf recâ eyledikleri ecilden, birbiri ma‘rifeti olmadan bir nesne virmeyeler diyü emridüp, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle varduklarında, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadr üzre amel idüp dahi mezkûrların âdemi ve kâtibi ma‘rifeti olmadan ümenâ-yı atîk mukāta‘âtı merkūmun bi’l-cümle mahsûlünden bir akçe yalnız almaya diyü.

Fî 29 C sene 1023

s.69, h.2

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve Silistre sancaklarında vâkı‘ kādılara hüküm ki:

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve Silistre iskeleleri ve tevâbi‘i mukāta‘âtı emînleri Mâyer ve Avraham Yehûdî ve sâ’ir şerîkler Dîvân-ı hümâyûna gelüp arz-ı hâl sunup; mukāta‘ât-ı mezkûre mukaddemâ sene 1016 Rebi‘ülâhir gurresinden işbu sene bin yirmi üç Rebi‘ülâhiri’nin on sekizinci gününe dek virüp kat‘-ı alâka idüp tahvîl-i cedîde târîh-i merkūmdan alup uhdemizde olup gelen giden havâle ve sâ’irleri bizi muhâsebe içün rencîde eylememek bâbında emr-i şerîf inâyet buyrulmak recâ eyledikleri ecilden, rencîde eylemeyeler diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle varduklarında, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi mukāta‘ât-ı mezbûre ümenâsını gelen giden havâle ve sâ’irlerin muhâsebeleri içün dahl ü rencîde itdirmeyüp hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kānûn-ı münîf kimesneye iş itdirmeyesiz diyü.

Fî 29 C sene 1023

s.69, h.3

Filibe kādısına hüküm ki:

Dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Hâfız İbrâhim Çavuş Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem Filibe ve tevâbi‘i mukāta‘âtının bin yirmi bir senesinde vâkı‘ Nevrûz havâleliği bu kullarına sadaka buyrulup elime virilen emr-i şerîf ve mumzâ müverrah takrîr mûcebince varup ol târîhde Nâzır Hasan Ağa’nın kâ’im-mâkāmı ve vekîli olan Nâzır Mustafa Ağa’dan taleb eylediğimde kâh âdemine vireyim ve kâh pirinç vireyim diyü virilen havâlelik emrin alup sicill-i mahfuza ve deftere kaydeyledikden sonra bu âna dek havâlelik içün ta‘yîn olan kesr-i mîzânı virmeyüp ta‘allül eylemekle bu kullarına gadr eylemişdir. Emr-i şerîf ta‘yîn ve fermân olunan

kesr-i mîzân mezkûr Mustafa Ağa'dan alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, şer'le ve kānûn ile alıvirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp şer'le göresiz; fi'l-hakîka ol târîhde nâzır kâ'im-makāmı olan mezbûr Mustafa ol vechile yarın vireyim diyü avk u te'hîre bâ'is olup bu âna dek virilmedüği mukarrer ise şer'le teveccüh idenden havâleliğe ta'yîn olunduğu üzre havâleliğe teveccüh idenden hükmidüp alıviresin. Husûs-ı mezbûr içün tekrâr Âsitâne-i sa'âdetime gelmelü eylemeyesin diyü.

Fî 28 C sene 1023

s.70, h.1

Sâbıkā Bosna beğlerbeğisi olup hâlâ Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa'ya hüküm ki:

Vidin mukāta'ât nezâretine ber-vech-i iltizâm nâzır olan Hüseyin filoricilerin mahsûllerin zamânı hulûl eylemeden cem' eyleyüp re'âyâya küllî ta'addî eyleyüp cem' eyledüği mâlı dâhil-i Hazîne eylemeyüp kendü dâyinlerine virdüği mesmû'-ı hümâyûnum olmağla, ma'rifetinle nezâret-i mezbûrenin mâlını cem' itdirüp dâhil-i Hazîne itdürülmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel eyleyüp dahi Vidin nezâretinin mâlını ve rüsûm-ı filoriciyânı zamânı hulûl eylemeden cem' itdürmeyüp zamânı hulûl eyledikde cem' u tahsîl itdirdüp ve Tımışvar eyâletinin neferâtı mevâcibine ta'yîn olunan akçeden mâ'adâsını ber-vech-i istî'câl Hızâne-i Âmireme irsâl ve idhâl itdürdüp âhardan kimesnelere dahl ü ta'arruz itdirmeyesin ve nâzır-ı mezbûrdan kısta'l-yevm üzre mâlımı emân u zamân virmeyüp cem' u tahsîl itdirdesin diyü.

Fî 28 C sene 1023

s.70, h.2

Vidin ve Kırkkilise sancaklarında olan kādılara hüküm ki:

Elviye-i mezkûrelerde vâkı' beytülmâl ve tevâbi'i mukāta'asına emîn olan Ali Dersa'âdete âdem ve arz-ı hâl gönderüp; elviye-i merkūmelerde ekser yerleri evkāf-ı selâtîn ve vüzerâ evkāfı olmağla, haymanadan düşen beytülmâl ve sâ'ir bunun emsali mahsûl vakfındır diyü evkāf mütevellileri hilâf-ı kānûn benimle nizâ' eyleyüp bana dahl itdirilmemekle benim iltizâmıma kesr ve bana zulm ve cânib-i mîrîye gadr u zarar

terettüb eylemişdir diyü emr-i şerîf recâsına bildirmeğin, bi-hasebi'ş-şer‘ ve'l-kānûn amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, siz ki toprak kādılarısız; bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp dahi göresiz; ol makūle evkāf toprağında beytülmâla düşüp mîrîye â'id iken evkāf mütevellileri ve sâ'ir zābıtları vakıf içün zabtiderüz diyü nizâ‘ idüp mîrîye gadreyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘, şer‘-i şerîfe ihzâr ve ellerinde Âsitâne-i Sa‘âdet'den ihrâc olunmuş sûret-i deftere ve vakfiyelerine nazâr idüp göresiz; münâzi‘un-fîh olan beytülmâldan çıkup ve sâ'ir bunun emsâli her ne ise haymanadan gelüp kānûn üzre on yıl vakıf toprağında sâkin oldukdan sonra vilâyet muharrirleri hîn-i tahrîrde vakfa ra‘iyyet kaydeylemişler ise kendülerine ve evlâdının vâkı‘ olan beytülmâllerin vakıf içün mütevellîlerine ve sâ'ir evkāf zâbıtlarına zabtitdirdesiz ve ilâ hilâf-ı vâkı‘ mütevellîlerin defterinde olmayanların amel eylemeyüp mîrî içün zabtitdirdesiz diyü.

Fî Gurre-i Receb sene 1023

s.70, h.3

Tuna defterdârına ve Niğbolu ve Vidin ve Silistre sancağında vâkı‘ olan toprak kādılarına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûrlarda olan iskeleler ve tevâbi‘i mukāta‘âtından tekā‘üd vazîfelerine mutasarrıf olan eğer sipâh ve eğer silahdâr ve gayrılardır, mâdâm ki Âsitâne-i Sa‘âdet'den berât-ı cedîd ile varmayanlara vazîfeleri virilmeye diyü fermân-ı sa‘âdetüm olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp dahi mukāta‘ât-ı merkūmeden vazîfeye mutasarrıf olanlar eğer sipâh ve eğer silahdâr ve cebeci ve gayrılardır, ve mâdam ki Âsitâne-i sa‘âdetimden berât-ı cedîd veyâhûd emr-i şerîf ile varmayanlara vazifelerin virdirmeyüp husûs-ı mezbûr içün kat‘â kimesneye inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz. İşbu emr-i şerîfimi yerine getüresiz diyü mü'ekked hüküm tezkiresi yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Fi 3 Receb sene 1023

s.70, h.4

Niğbolu ve Silistre sancaklarında vâkı‘ olan kādılara ve Kâtib Hasan'a hüküm ki:

Bundan akdem voynuk tâ'ifesinin cem‘i fermânım olan âdet-i ağnâmlarının taleb ve tahsîli Istabl-ı Âmirem tarafından iki yüz bin akçeye der-uhde ta‘yîn olunup taraf-ı

âhardan bir-vechile dahlolunmak îcâb eylemez iken Tuna defterdârı tarafından dahlolunduğu mesâmî'-i aliyye-i hüsrevaneme ilkā olunmağın, imdi; zikrolunan sancaklarda vâkı' zikrolunan voynuk tâ'ifesinin cem'i lâzim olan âdet-i ağnâm akçelerin Istabl-ı Âmirem tarafından cem' u tahsîl itdirüp min-ba'd Tuna defterdârı tarafından dahl ü ta'arruz itdirilmeye diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, te'hîr eylemeyüp zikrolunan sancaklarda vâkı' voynukların cem'i lâzim olan âdet-i ağnâmları akçeleri Istabl-ı Âmirem tarafından cem' u tahsîli fermânım olup bir vechile Tuna defterdârına ve taraf-ı âhardan kimesneye dahlitdirmeyesiz.

Fî 20 Ş sene 1023

s.71, h.1

Belgrad defterdârına ve Koçana kādısına hüküm ki:

Mukaddemâ silahdârlar zümresinden olup elli dördüncü bölükde yevmî on yedi akçe ulûfeye mutasarrıf iken on iki akçesin hazîneye kalmak üzre yevmî beş akçe ile Belgrad nezâretine tâbi' Koçana mukāta'ası mahsûlünden mütekâ'id olan Nebi Dersa'âdetime gelüp; elimde olan berât-ı şerîf mûcebince müstahıkk olduğum yevmî beş akçe tekā'üd ulûfem mukāta'a-i mezbûre emîninden taleb eyledüğimde merfû'âta dâhildir diyü virmekde ta'allül ü bahâne ider diyü müstahıkk olduğu mevâcib beratı mûcebince virilmek babında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, Mâliye tarafından vech-i meşrûh üzre virilen berât-ı şerîfim mûcebince amel olunup müstahıkk olduğu mevâcib virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan ferman-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel olunup mezkûrun vech-i meşrûh üzre Mâliye tarafından virilen berât-ı hümâyûn mûcebince müstahıkk olduğu ulufesin ve min-ba'd olacağın dahi mukata'a-i mezbure mahsûlünden bi't-tamâm müstahıkk oldukca virdürdüp bir akçe ve bir habbesin alıkodurmayasın. Mezkûrun ulûfesin merfû'âta dâhil değildir, şöyle bilesin diyü emr-i şerîf.

Fî 5 Recebi'l-müreccb sene 1023

s.71, h.2

Tuna defterdârına ve Özi beğlerbeğisine hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîrân muşârun-ileyhsin; Dersa'âdetime arz gönderüp; taht-ı eyâletimde olan Kili Kal'ası'na dâhil oldukda a'yân-ı vilâyet ve kal'a-i mezbûr neferâtı

ve sâ'ir re'âyâ gelüp kal'a-i mezbûrun şark cânibinden binâ zirâ'ıyla tahmînen yirmi beş zirâ'dan ziyâde mikdârı dîvâr Tuna tarafından yıkılup ta'mîr u termîme ziyâde ihtiyâç olduğundan mâ'adâ bu sene tersânede olan dörd kıt'a kayıkların iki kıt'asın Kili ahâlîsine mükemmel donatdurup hâzır u âmâde idesiz diyü Âsitâne-i Sa'âdet'den emr-i şerîf vârid olup lâkin bu diyârın re'âyâsı gemi donadup isti'mâl eylemeğe iktidârları yokdur diyü inâyet recâ eyledüklerin i'lâm eyledüğin ecilden, gemi taleb olunmayup ve kal'a ta'mîrî içün Kili ve Akkirman nâzırı Mustafa Beğ iskele mahsûlünden elli bin akçe dahi iletüp ziyâde eylemeye ve şehir halkına mu'âvenet eyleyesiz diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp emrim üzre mezkûrlardan gemi taleb olunmayup ve kal'a-i mezkûrun meremmete muhtâc olan yerlerin emrim üzre ta'mîr ü termîm içün nâzır-ı merkūm ve iskele-i mezbûr mahsûlünden elli bin akçe virüp şehir halkı mu'avenetleriyle ta'mîr ü meremmet itdüresiz ve meblağ-ı mezbûr ne makūle masârife sarf u harc olunduğun yazup defter itdürdüp bir suretin toprak kādısına imzâlayup ve mühürledüp Âsitâne-i sa'âdetime irsâl eyleyesin diyü.

Tahrîren fî 15 Recebü'l-müreccb sene 1023

s.71, h.3

Tuna defterdârına hüküm ki:

Özi beğlerbeğisi Dersa'âdetime arz gönderüp; taht-ı eyâletinde olan Kili Kal'ası ağaları ve sâ'ir neferâtı gelüp ( ) vâkı' Tersâne-i Âmire'de olan dörd kıt'a kayıkların iki kıt'asın Kili ahâlîsine mükemmel donatdırup hâzır u âmâde idesiz diyü Âsitâne-i Sa'âdet'den vârid olan emr-i şerîf mûcebince Tuna hazînesi cânibinden dahi dîvân tezkiresi vârid olup lâkin kal'a-i mezbûr neferâtı fakîrü'l-hâl olmağla gemi donadup isti'mâl eylemeğe iktidârımız yokdur didiklerin i'lâm eyledüği ecilden, kal'a-i mezbûr ahâlîsinden gemi taleb olunmaya diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 19 Receb sene 1023

s.71, h.4

An yed-i İsmail Beğ irsâl şüd.

Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı mukâta'âtı nâzırı Mustafa Beğ'e hükm-i zamân-ı zabtının cümle muhâsebe ve temessükatı ile gelüp (…) eyleyüp temessük almak üzre kendüsi gelmek içün emr-i şerîf virildi.

Fî 24 Ramazân sene 1023

(...) baştezkirecide mahfûzdur. Lâzim geldikde andan taleb oluna.

s.72, h.1

Ahyolu kādısına hüküm ki:

Hâlâ Katib Ali Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan akdem hâssa kurbindelerin müstahıkk oldukları iki yüz dört bin iki yüz elli altı akçe mevâcibleri sebeb-i tahrîr hükmü ile Ahyolu memlehası emîni olan sâbıkā voynuk beği Ahmed Beğ tahvîlinden sabıkāne(?) olunup ber-mûceb-i hükm-i şerîf varup taleb eyledüğimde narh-ı rûzî üzre her kilesin yirmi dörder akçe hesâbı üzre tuz virüp tamâmen haklaşmadığı mukāta‘a ref‘ olunup Mihâyil nâm emîne virilmekle, alduğımız tuzun muhâsebesin virüp ve kusûrun taleb eylediğimizde vech-i meşrûh üzre alduğımız tuzun kilesin yirmi beşer akçeye hesâb eylemek ister. Mezbûr Ahmed Beğ zamânında alınan tuz ol târîhde olan narh-ı câri üzre yirmi dörder akçeye tutılub rencîde olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, mukaddemâ olan hesâbları üzre vireler diyü emrim olmuşdur.
Buyurdum ki:

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp emrim üzre Ahmed Beğ zamânında aldıkları tuzun vech-i meşrûh üzre her kilesi yirmi dörder akçeye hesâb olunup rencîde itdirmeyesiz diyü.

Tahrîren fî 19 Receb sene 1023

s.72, h.2

Tuna defterdârına hüküm ki:

Boğdan voyvodasının kapu kethüdâları hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; Tuna yalısında vâkı‘ kadîmden Boğdan voyvodaları zabt idegeldikleri Tamaro nâm kasabanın ber-vech-i ze‘âmet zabtı içün hâlâ İbrâhim Çavuş hilâf-ı vâkı‘ inhâ ile emr-i şerîf alup Boğdan Beği’nin zabt u tasarrufuna mâni‘ olmuşdur diyü men‘ u def‘ içün emr-i şerîf sadaka buyrulmak bâbında inâyet recâ eyledikleri ecilden, Hazîne-i Âmiremde olan mukāta‘ât defterlerine müracaat olundukda; Çöprüce(?) hâsları nâmına olan elli pâre kurâ mukâddemâ Tohtamış Girây Hân’a hâs ta‘yîn olunup fevtoldukdan sonra girü havass-ı hümâyûna ilhâk olunduğu mukayyed olup lâkin zikrolunan Tamaro nâm kasaba kurâ-i mezkûreye dâhil olmaduğından gayrı Tuna’nın öte yakasında olmağın, kemâ-kân zabt u tasarrufu içün emr-i şerîfim recâ eyledikleri arzolundukda,

minvâl-i meşrûh üzre ise Boğdan beğleri zabteyleyüp ol vechile rencîde olunmaya diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mîrîye alâkası yoğise kasaba-i mezbûru kadîmden zabteyledikleri üzre kemâ-kân Boğdan beğlerine zabt u tasarruf itdürdüp âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz itdirmeyüp rencîde vü remîde itdirmeyesiz. Husûs-ı mezkûr umûr-ı mühimmedendir. Onat vechile mukayyed olup bu husûs içün tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyüp emr-i âhar irsâline muhtâç eylemeyesiz diyü.

Tahrîren fî 17 Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1023

s.72, h.3

Tuna defterdârı Mehmet Paşa'ya hüküm ki:

Sâbıkā Vidin mukāta'âtı nâzırı Hüseyin Nâzır Âsitâne-i sa'âdetime âdem ve arz-ı hâl ve cümle ümenâ mahzar gönderüp; nezâret-i mezbûr re'âyâsı talebleri ile bu kullarına der-uhde olunup zabtı içün tevcîh olunan berât-ı hümâyûn mûcebince zabt u tasarruf üzre iken sâbıkā mukāta'ât-ı mezkûreye nâzırı olan Rıdvan Beğ hâlâ tahvîl hükmü ile gelüp nezâret zabteylemekle bana gadrolmuşdur diyü girü nezâret kendüye zabtitdirilmek bâbında emr-i şerîfim recâsına arz u mahzâr eyledikleri üzre kemâ-kân mezbûr Hüseyin Nâzır'a der-uhde ve ibkā ve mukarrer eyleyesiz [diyü] emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp sen ki Tuna defterdârı Mehmed Paşa'sın; husûs-ı mezkûra onat vechile mukayyed olup mezbûr Hüseyin Nâzır'ı zabtitdirüp Âsitâne-i sa'âdetime arzeyleyesin ki mûcebince nezâret-i mezkûrun zabtı içün berât-ı hümâyûnum virile diyü.

23 Şa'bân sene 1023

s.73, h1

Zülüflü balıkçılar kethüdâsı ricâsıyla birâderine virilüp sûret-i ru'ûs ile gelüp tekrâr arz olup vezîr-i pâdişâh sa'âdetlü Mahmud Paşa hazretlerinin âdemisi mezbûr İbrahim Çavuş'a girü mukarrer olunmuşdur. fî 16 Ş sene 1023
Ba'dehû hâvâlelik-i mezbûr der-uhde-i Hüseyin Yusuf an-ebnâ-i sipâhiyân K.[bölük-i] 47 fî yevm 22 el-havâle an-mülâzimîn ber-mûceb-i sûret-i ru'ûs-ı hümâyûn Reîsü'l-küttâb der-dîvân-ı âlî el-vâkı' fî 5 Ş sene 1023
Hâssa teberdârlar kethüdâsı tezkiresi mûcibince virilmişdir.
1.970.000
Defter-i tevzî' sitâde fî gurre-i Ramazâni'l-Mübârek sene 1023

Be-cihet_____i
Tevzi‘ât-ı havâlât berây-ı mevsim-i Nevrûz el-vâkı‘ fî sene 1024

Be-cihet_____i
Havâlelik-i mukāta‘ât-ı çeltük-i enhâr-ı Filibe der-uhde-i İbrahim Çavuş an-çavuşân-ı dergâh-ı âlî el-havâle berây-ı mevsim-i Nevrûz el-vâkı‘ fî sene 1024
Ber-mûceb_____i
Defter-i Kısta’l-yevm
Fî sitte eşhûr
1.248.599
1.900.000
Tahrîren fî 22 Receb sene 1023
Be-dest-i hod

Be-cihet_____i
Havâlelik-i memlaha-i Ahyolu der-uhde-i Osman (…) an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 13 fî yevm 28 el-havâle Nevrûz el-vâkı‘ fî sene 1024
Ber-mûceb_____i
Defter-i tevzî‘-i tâbî‘-i Ali Efendi el-müderris eş-şehr Çavuşzâde
Fî sitte eşhûr
1.900.000
Defter-i tevzî‘ sitâde fî 20 L sene 1023

Havâlelik_____i
Anamuz? memlaha-i Ahyolu der-vâcib sene 1024 der-uhde-i Hüseyin (…) an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 61 fî yevm 24 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs Şem‘î Efendi fî 6 Şa‘bân sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘a-i Niğbolu berây-ı Nevrûz sene 1024 der-uhde-i Osman Abdullah an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 251 fî yevm 29 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs Şem‘î Efendi reîsü'l-küttâb der-dîvân-ı âlî fî Ramazân sene 1023
520.000
Defter-i tevzî‘ sitâde fî gurre-i Ramazâni'l-Mübârek sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Silistre der-vâcib sene 1024 der-Nevrûz-ı hümâyûn der-uhde-i İbrahim nâm an-cemâ‘at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 107 fî yevm 17 el-havâle an-mülâzimîn ber-mûceb-i sûret-i ru‘ûs-ı Şem‘î Efendi Reîsü'l-küttâb-ı dîvân-ı âlî fî 6 Şa‘bân sene 1023

Ber-mûceb_____i
Sûret-i defter-i tevzî‘

310.833	Mukāta‘a-i beytü'l-mâl-i kazâ-i Şumnu
007.500	Mukāta‘a-i Cerde
033.333	Mukāta‘a-i bakıyye-i Hâshâ-i Müslim Paşa
302.266	Mukāta‘a-i memlaha-i Göl-i Tekfur
309.500	Mukāta‘a-i Hâshâ-i Eski İstanbulluk
550.000	Mukāta‘a-i İskele-i Silistre
_____	
1.313.432	[Toplam]

Berây-ı Nevrûz sene 1024
Havâlelik_____i
Nezâret-i mukāta‘ât-ı Vidin ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Dilaver Kasım Hüseyin an-cemâ‘at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 42 fî yevm 13 el-havâle an-mülâzimîn ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı …? Efendi Reîsü'l-küttâb-ı sâbık el-vâkı‘ fî 16 C. sene 1023
1.397.339

Ba‘dehû İbrahim Ali ser-piyâde an-ebnâ-i sipâhiyân K. [bölük-i] 241 fî yevm 37 ferâgat kerde ber-mûceb-i fermân-ı âlî fî 18 Safer sene 1023

Defter-i tevzî‘ dâde fermûde fî gurre-i Ramazanü'l-Mübârek sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Kıratova ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Mehmed …? an-ebnâ-i sipâhiyân-ı an-müteferrika-i dergâh-ı âlî fî yevm 55 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı Hüseyin Çelebi Efendi Reîsü'l-küttâb-ı dîvân-ı âlî el-vâkı‘ fî 11 Muharrem sene 1023
Tahrîren fî 5 Safer sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Sofya ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Mehmed Hasan an-zümre-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 59 fî yevm 8 an-mülâzimîn el-havâle berây-ı irsâliye-i Nevrûz vâcib sene 1024 bâ-fermân-ı âlî ve sûret-i ru’ûs bâ-imzâ-i Şem‘î Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 6 Şa‘bân sene 1023
Ber-mûceb-i Kısta’l-yevm
Fî sitte eşhûr
697.166
Defter-i tevzî‘ sitâde fî 10 N sene 1023

s.74, h1

Be-cihet_____i
Havâlelik-i İsakçı

Be-cihet_____i
Havâlelik-i Samako

Terkîn şude tekrâr gelüp ru’ûs alup gelmemişdir.
Be-cihet_____i
Havâlelik-i Kili ve Akkirman ve tevâbi‘hâ der-uhde-i Mehmed bin Hasan ebnâ-i sipâhiyân K. [bölük-i] (…) fî yevm 39 el-havâle ber-mûceb-i fermân-ı âlîşân el-vâkı‘ fî 6 N sene 1023
Ber-mûceb-i tevzî‘-i üslûb-ı sâbıka
1.885.858

Be-cihet_____i
Havâlelik-i mukāta‘ât-ı Belgrad Tuna

Be-cihet_____i
Havâlelik-i bâc-ı pâ-yı ağnâm der-bâb-ı Edirne der-mahrûse-i İstanbul der-uhde-i İsmail el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 22 N sene 1023 ber-mûceb-i şart-ı iltizâm Mülgtezim …? Yahudi
Bi'l-fi‘il şehremîni olan Mehmed Ağa iltimâsıyla virilmişdir.

Kayd şud fî 10 Za Sene 1023
Havâlelik_____i
Mukāta‘a-i iskele-i İsakçı ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz el-vâkı‘ fî sene 1024 der-uhde-i Ali Maraş an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 169 fî yevm 18 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs bâ-imzâ-i Şem‘î Efendi Reîsü'l-küttâb der-dîvân el-vâkı‘ fî 6 Şevval sene 1023
Ber-mûceb-i defter-i tevzî‘ fî sitte eşhûr

854.146	An-mukāta‘a-i Tulça ve İsakçı
025.861	Hâshâ-i mukāta‘a-i mezbûr
880.007	[Toplam]

Tahrîren fî 11 Za Sene 1023

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı ma‘âdin-i Kıratova berây-ı mevsim-i irsâliye-i Ağustos sene 1023 der-uhde-i Yusuf Bosna Abdullah an-zümre-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 175 fî yevm 37 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Meccid Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb ve fermân-ş âlî el-vâkı‘ fî 25 Safer sene 1024
Olugeldüği üzre havâlelik tezkiresi yazılmak içün virildi fî gurre-i Rebî‘i'lâhir sene-i mezbûr

s.75

Tuna defterdârına ve Vidin ve Rahova ve Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre kādılarına hüküm ki:

Vilâyet-i Eflâk re‘âyâsı Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; zikrolunan kādılıklarda vâkı‘ iskelelere emîn-i mültezim olanların şart-ı iltizâmlarında Eflâk beğleri viregeldikleri tuzdan her sene dörder bin araba tuz, her arabası içün yüz yirmişer akçe bahâ ve seksener akçe kirâ virmek üzre fermân olunup berât-ı hümâyûn virilmeğin, ümenâ-yı mezkûra gelüp vech-i meşrûh üzre kirâ içün re‘âyâya seksener akçe teklîf eyleyüp sâ’ir tüccâr ve rencber tâ’ifesi virdükleri kirayı virmemeleri ile re‘âyâya ta‘addî olur. Hâlâ sâ’ir rencber tâ’ifesi ve tüccâr her arabaya kirâ içün kaç akçe virirler ise ümenâ-yı mezkûra dahi sâ’ir rencber gibi virüp re‘âyâya ta‘addî olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, mukaddemâ fermân olunduğu üzre dört bin araba tuzu vireler. Lâkin kirâ içün re‘âyâ ta‘cîz olunmayup tüccâr tâ’ifesini çekdürdüği üzre çekdürüp ve kirâsını tüccâr tâ’ifesine virdüği üzre virdüklerinden sonra ümenâ ta‘cîz olunmaya diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp emrim üzre zikrolunan Eflâk beği her sene dört bin araba tuzu virüp her arabasına yüz yirmişer akçe bahâ virüp ve kirâsı içün ve sâ’ir tüccâr tâ’ifesi ve rencber tâ’ifesi her arabaya kaçar akçe virilir ise ol mikdâr kirâ virilüp ziyâde vir diyü ümenâyı rencîde vü remîde itdirmeyesiz ve re‘âyâ vü berâyâya sâ’ir tüccar tâ’ifesi hâlâ viregeldiği kirâdan bir akçe ve bir habbe noksân üzre virdürmeyüp re‘âyâ rencîde vü remîde itdirmeyesiz. Husûs-ı mezbûr içün re‘âyâ-yı merkūm tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyüp emr-i şerîfim irsâline muhtâc eylemeyesiz. Ve re‘âyâ vü berâyâya sâ’ir tuz çekdüren tüccâr ve rencberlerden ziyâde kirâ bir akçe ve bir habbe vir diyü ta‘allül ü nizâ‘ itdürmeyesiz ve Eflâk beğine fermân-ı hümâyûn üzre her araba tuza yüz yirmişer akçe bahâ aldırup ziyâde aldırmayasız diyü.

Tahrîren fî 8 Zilkâ‘de sene 1023

Eflâk beğine dahi vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf virilmişdir. Fi’t-târîh-i mezbûr.

s.76, h.1

Yergöğü ve Rusçuk kādılarına hüküm ki:

Yergöğü kādısı Mevlâna Musa arz gönderüp; bi’l-fi‘l vezâretle kapudânım olan Halil Paşa’nın voyvodalarından Feridun ve Yusuf meclis-i şer‘-i şerîfe gelüp; hâlâ Yergöğü ve Rusçuk iskelelerine emîn olanlar Eflâk yakasından getürdükleri mîrî tuzun

bâcı bize mahsûl kaydolunduğuna elimizde sûret-i Defter-i Hâkānî olup ve on yıldan berü alınagelmiş iken hâlâ taleb eyledüğimizde iskele emînleri olıgelmişe muhâlif virmekde ta‘allül ü nizâ‘ iderler. Olıgelmişe mugâyir ve sûret-i Defter-i Hâkānî’ye muhâlif zikrolunan mîrî tuzun bâc-ı bâzârı alınıp ta‘allül ü nizâ‘ itdürmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri i‘lâm eylemeğin, kānûn üzre amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp ellerinde olan suret-i Defter-i Hâkānî’de zikrolunan mîrî tuzun bâc-ı bâzârı mahsûl kaydolunduğu mukarrer olup mûcebince amel eyleyüp min-ba‘d ümenâ-yı mezkûra olıgelmişe muhâlif ve kānûn-ı kadîme mugâyir ta‘allül ü nizâ‘ itdürmeyüp öte yakadan Yergöğü ve Rusçuk iskelelerinden mürûr u ubûr iden mîrî tuzun bâc-ı bâzârı olıgeldiği üzre kapudân-ı muşârun-ileyhin voyvodalarına bî-kusûr ve lâ-küsûr alıvirüp tekrâr emr-i şerîfim irsâline muhtâc eylemeyesiz diyü.

Tahrîren fî 28 Zilka‘de sene 1023

s.76, h.2

Yergöğü kādısına hüküm:

Bi’l-fi‘l vezâretle kapudânım olan düstûr-ı mükerrem ilâ âhirihî vezîrim Halil Paşa Dersa‘âdetime arz-ı hâl gönderüp; havâssımızdan olan nefs-i Yergöğü’nün bâc-ı bâzârı ve Defter-i Hâkānî’de bana hâs ta‘yîn ve kayd olunup Eflâk yakasından tüccâr ve rencberân tâ’ifesi getürdükleri tuzdan araba başına on yıldan berü alınan rüsûmu hâliyâ iskele emînleri virmekde inâd ü muhâlefet itdikleri ecilden mahsûlümüze küllî gadreyledikleri ecilden, tuzdan ve sâ’ir metâ‘dan araba başına ne vechile resm alınagelmiş ise yine ol vechile aldırılup min-ba‘d iskele emînleri inâd ü muhâlefet itdürilmemek bâbında emr-i şerîfim taleb eylemeğin. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel eyleyüp dahi vezîrim muşârun-ileyh Halil Paşa *edâmallahü teâlâ iclâlehû*nun icmâllü hâs mahsûlünden her ne gelür ise on yıldan berü alageldükleri üzre gerek tuzdan ve sâ’ir metâ‘dan ol vechile voyvodalarına aldırup min-ba‘d ümenâ ve mültezimîn tâ’ifesini dahl ve inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz ve tahvîl ve târîhine düşmüş nesnelerin almışlar ise girü bî-kusûr alıvirile diyü mü’ekked hüküm yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Fî 2 Z sene 1023

s.77, h.1

Hâssa sarrâclardan Hüseyin'e hüküm ki:

Cem'ine me'mûr olduğun voynukların cizye ve ispençe ve öşr ve bâd-ı hevâ ve sâ'ir mahsûllerinden kabzeyledüğin mâldan on beş yük akçe ber-vech-i isti'câl mâh-ı Ramazân'ın on beşinci gününe dâhil-i Hazîne itdüresin diyü hüküm tezkiresi yazılmak içün vech-i meşrûh üzre tezkire virildi.

Fî 3 Ramazân sene 1023

s.77, h.2

Bu emr-i şerîfden örü fermânı tashîh olunmuşdur.

Edirne ve Filibe ve Ahyolu ve Sofya ve Samako ve Köstendil ve Akçakızanlık ve Tatarpazarı ve Çirpan ve Karinâbâd ve Yenice ve Uzuncaova ve Hasköy ve Zağra-i Atîk ve Cedîd ve Yanbolu ve nevâhî-i Yanbolu ve Ruskasrı ve Hâtunili ve Midye ve Mevri(?) ve Varna ve Prevadi ve Şumnu ve Cumapazarı ve Gölova ve Karalum ve bi'l-cümle Ahyolu memlehası örüsü olan yerlerin kādılarına hüküm ki:

Ahyolu memlehası mültezimi olan Mihâyil arz-ı hâl sunup; memleha-i mezbûre örüsü olan Silistre ve Niğbolu ve Çirmen ve Kırkkilise ve Vize sancaklarında ve bi'l-cümle zikrolunan kādılıklarda memleha-i merkūme tuzundan gayrı tuz füruht olunugelmiş değil iken ve füruht olunmaya diyü şart-ı iltizâmımızda ve berâtımızda mukayyed iken hâlâ ba'zı kimesneler vilâyet-i Eflâk'dan ve gayrı yerlerden tuz getürüp füruht itmeleri ile mâl-ı mîrîye gadr ve bizim iltizâmımıza küllî zarar iderler. Min-ba'd hilâf-ı şart-ı iltizâm ve kānûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn memleha-i mezbûre örüsü olan zikrolunan sancaklarda ve kādılıklarda memleha-i mezbûre tuzundan gayrı tuz füruht olunmaya. Şöyle ki; füruht olunursa şart-ı iltizâmımız mûcebince mîrî içün girift oluna diyü şart-ı iltizâmları mûcebince emr-i şerîf recâ itmekle, olıgeldüği üzre amel olunmak emrolunmağla göresiz; kaziyye i'lâm olunduğu gibi ise ol makūle memleha-i mezbûre örüsü olan yerlerde hâricden tuz getürüp füruht idenlere hüküm tenbîh ü te'kîd eyleyesiz ki min-ba'd hilâf-ı şart-ı iltizâm ve kānûn memleha-i mezbûre tuzundan gayrı hâricden tuz getürüp füruht itmeyeler ve itdirmeyesiz. Şöyle ki; ba'de't-tenbîh fermân-ı şerîfime muhâlif vaz' iderler ise anın gibilerin tuzların kānûn üzre mîrî içün girift itdirmeyesiz. Bu bâbda hilâf-ı şart-ı iltizâm ve kānûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn bir ferde inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz, itmek isterler ise men' idüp memnû' olmayanların [ve] inâd ü muhâlefet eyleyenlerin tuzların girift idüp bir me'men yerde hıfzeyleyesiz

diyü bin on Muharremü'l-Harâmı'nın dördüncü günü târîhiyle müverrah hükm-i şerîf virilüp hâlâ tecdîd olunmasın taleb eylemeğin, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda mukaddemâ virilen emr-i şerîfime muhâlif emr-i şerîf virilmiş değil ise mûcebince amel idüp cidden hilâfına rızâ vü cevâz göstermeyesiz diyü.

Fî 8 Ramazâni'l-mübârek sene 1023

s.77-78

İstanbul ve Galata ve Üsküdar kādılarına hüküm ki:

Ahyolu memlehası emîni olan Mihâyil nâm zimmî Dersa'âdetime arz sunup; kadîmden etrâf u eknâfdan tuzlanmış deriler geldikde içinde olan tuzu silküp mîrî içün tuz emînleri zabt u kabz idegelüp lâkin ba'zı tüccâr tâ'ifesi tuzu virmeyüp su sığırı gönüne ikişer akçe ve kara sığır ve derisinden birer akçe virilüp ve İstanbul içinde ve sâ'ir zikrolunan kādılıklarda tuzlanan derilerin tuzu mîrî tuz anbârından alınmış ise nesne alınmayup, ammâ şöyle ki; tuzu âhâr yerden alınmış ise gerek mîrî içün birer ve ikişer akçeleri alınırken hâlâ ba'zıları inâd ü muhâlefet itmekle mîrîye gadrolur diyü vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, fi'l-vâkı' kaziyye i'lâm olunduğu gibi olup kadîmden ol makūle tuzlanan derilerden birer ve ikişer akçe alınugelmiş iken emîn-i mezbûrun şart-ı iltizâmına muhâlif inâd ü muhâlefet iderler ise men' u def' idüp kadîmden alınugeldüği üzre derilerden silkdikleri tuzu veyâ tuz bahâsını birer ve ikişer akçelerin mîrî içün aldırup bir ferde inâd ü muhâlefet itdürmeyüp mîrîye gadr u zarardan hazer idesin diyü bin on bir Cemâziyelâhire'nin üçüncü günü târîhiyle müverrah hükm-i şerîf virilüp hâlâ tecdîd olunup mûcebince amel olunmak bâbında inâyet recâ eyledüği **[78]** ecilden, vech-i meşrûh [üzre] amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda mukaddemâ hilâfına emrim virilmiş değil ise bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel eyleyüp hilâf-ı emr-i şerîf vaz' olunmakdan ihtiyât üzre olasız diyü.

Fî 8 Ramazâni'l-mübârek sene 1023

s.78, h.1

An-mahsûl-i müzâyaka 25

Belgrad kādısına ve nâzırına hüküm ki:

Belgrad İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘asının rüsûm-ı kassâbiyye akçesi içün kānûn üzre yüz akçede bir akçe kassâbiyye Müslimânlardan ve sâ’irden yüzde bir akçe alınmak fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile Topçular çavuşu Yusuf vardukda, fermânım mûcebince amel eyleyüp dahi kassâbiyye akçesin vech-i meşrûh üzre cem‘ u tahsîl eyleyüp ve tahsîl olunan akçeden on beş bin akçeyi mezbûr Yusuf Çavuş’a virüp ve kassâbiyye içün kimesneye ta‘allül ü nizâ‘ itdürmeyüp kassâbiyye akçesi ocaklığa dâhil değildir ve kabzolunan mâldan Âsitâne-i sa‘âdetime gelecek top yuvalakları mühimmâtiyçün zikrolunan on beş bin akçeyi Rusçuk İskelesi’ne gelince mühimmât-ı mezbûre içün virdürüp ihmâl ü musâheleden ve avk u te’hîrden ziyâde hazer eyleyesiz. Eğer kassâbiyye akçesi ta‘cîl tahsîl olunmaz ise mukāta‘ât ve sâ’ir emvâl-i hâssadan virdürüp itmâm-ı hidmet eyleyüp ve ziyâdesin Âsitâne-i sa‘âdetime irsâl ve Hızâne-i Âmireme idhal itdirdesiz. Husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Sâ’ire kıyâs eylemeyüp işbu emr-i şerîfimi yerine getüresiz diyü mü’ekked emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 12 N sene 1023

s.78, h.2

Belgrad nâzırına ve Leskofça ve Medüke(?) kādılarına hüküm ki:

Bi’l-fi‘l Belgrad nâzırı Südde-i Sa‘âdetime arz gönderüp; Belgrad mukāta‘âtından Sefer Ağa hâslarından Leskofça kazâsında bilâ-teveccüh ve Medüke(?) kazâsında İstoyan(?) ve Osaluç(?) nâm karyeler otuz yıldan berü havâss-ı hümâyûn ile zabtolunagelmiş iken Budun gönüllüleri ağası iken ze‘âmete emir virilen Mehmed nâm kimesneye Sefer Ağa hâsları mahlûl ise tevcîh oluna diyü ol vechile dahlolunmağla, üslûb-ı sâbık üzre Belgrad mukāta‘âtı ile mâ-takaddümden berü zabtolunduğu üzre zabtoluna diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 25 N sene 1023

s.78, h.3

İvranya kādısına hüküm yazıla ki:

Hâlâ Südde-i Sa‘âdetime arz gönderüp; kazâ-i mezbûrda vâkı‘ İvlasne nâm karye ahâlîsi meclîs-i şer‘-i şerîfe gelüp karye-i mezbûrda zuhûr iden demür cevher (…)

âhardan ba‘zı Müslimânlar karye-i mezbûre sınurı dâhilinde olan çamuru ve etrâfında vâkı‘ siyâh dağı tapu ile alup lâkin tapu-nâmelerinde ta‘tîl olunan hudûdu ta‘allül olan yerlere kana‘at eylemeyüp etrâf u eknâfa (…) bi-vech dahlidüp ta‘addî vü tecâvüz iderler. Hayfdır, karye-i mezbûre ahâlîsi zikrolunan çamurluk etrâfında koyun otladup ve çayır biçdirenlerden hilaf-ı defter-i vilâyet ba‘zı rüsûm taleb idüp rencîde vü remîde eylemekden hâlî değillerdir. Men‘ olunup kadîmden sınurlarına dâhil olan çamurluk ve çayır ve otlak yerlerine bir ferd müdâhele itmemek bâbında emr-i şerîf recâ eylediklerin i‘lâm eylemeyüp hilâf-ı şer‘ u kānûn dâhl itmeyeler diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi husus-ı mezbûra mukayyed olup göresiz; fi’l-hakîka zikrolunan kimesneler karye-i mezbûrenin sınuru dâhilinde olan çamuru ve etrafında vâkı‘ siyâh dağı tapu ile ile almaları ile tapu-nâmelerinde hududu değiştirilen, ta‘tîl olan yerlere kanâ‘at eylemeyüp zikrolunan çamurluk etrâfında koyun otladıp ve çayırcılardan hilaf-ı defâtir-i vilâyet dahlidüp mu‘tâd-ı kadîme muhâlif ahâlî-i karyeden bi-vech ba‘zı hukūk u rüsûm taleb eyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ idüp hilâf-ı âdet ve kānûn ve mugayir-i tapu-nâme ve emr-i hümâyûn kimesne iş itdirilmeye, câdde-i hakdan udûl ü inhirâf eylemeyesiz, şöyle bilesiz diyü.

Fî 24 N sene 1023

s.79, h.1

İvranya ve Leskofça kādılarına hüküm yazıla ki:

Hüseyin nâm kimesne Dersa‘âdetime âdem gönderüp; İvlasne me‘âdini Samakoları etrâfında vâkı‘ Edine ve Drazdelem(?) ve Novasil(?) tevâbi‘i karyelerinin zābıtları olanlar ma‘den-i mezkûrede hidmet eyleyen Samakoculardan bî-vech hilâf- ı şer‘ u kānûn ve mugâyir-i defâtir-i vilâyet ve emr-i hümâyûn ma‘den-i mezkûr etrâfında kömür yakanlardan olıgelmişe muhâlif kömür yakan karyeleri kurbinde cârî olan nehirden su hakkı taleb idüp ahâlî-i kurâya dâ’imâ ta‘addî vü tecâvüzden hâlî değillerdir. Men‘ olunmaları bâbında emr-i şerîf recâ iderüm diyü bildirmeğin, hilaf-ı şer‘ u kānûn rencide olunmayalar diyü emridüp **buyurdum ki**:

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresiz; fi’l-hakîka zikrolunan ma‘denciler kurâ-yı mezbûre etrâfında vâkı‘ olan siyâh dağlarda kadîmü’l-eyyamdan berü Kör Yakub ve karyelerin kurbinde cârî olan nehirlerinde davarlarına su varup şimdiye değin kömür hakkı ve su hakkı viregelmiş değiller iken ve Defter-i Cedîd-i

Hakânî'de dahi kimesne mahsûlü kaydolunmuş değil iken zikrolunan karyeler ahâlîsinin zâbıtları olugelmişe muhâlif ve vilâyet defâtiri sûretine mugâyir zikrolunan ma'dencilerden kömür hakkı ve su hakkı taleb idüp bî-vech ve bilâ-emr-i şerîf re'âyâyı rencîde vü remîde eyledikleri vâkı' ise men' u def' idüp hilâf-ı âdet ve kānûn ve mugâyir-i defâtir-i cedîd-i Hâkânî ve emr-i hümâyûn kimesneye iş itdirmeyesiz Hilaf-ı emr-i şerîf vaz' olunmakla ma'denler battal kalmakdan begâyet ihtiraz eyleyüp himâye-i hakdan udûl ve (...) eylemeyesiz ve vech-i (...) olup muhtâc-ı arz olur ise vuku'u üzre yazup arz u i'lâm eyleyesiz, şöyle bilesiz.

Fî 5 L sene 1022

s.79, h.2

İvranya kādısına hüküm ki:

Hâlâ Südde-i Sa'âdetime arz gönderüp; kazâ-i mezbûrda vâkı' İvranya hâslarına tâbi' Koloniçe(?) nâm karyenin sınuru dâhilinde İvranya sâkinlerinden Hüseyin nâm emîn ve Solak Mustafa ve Ali nâm kimesneler (…) ve bilâ-hakk (…) dimekle ma'ruf (…) ihdâs ve küllî akçe harc u sarf idüp zikrolunan su (…) iken Köstendil kazâsına tâbi' Bozluca(?) nâm karye ahâlîsi zikrolunan (…) olup dahlidüp mezbûra küllî zulm ü ta'addî vü tecavüz eylemişlerdir. Hayfdır, bi-vech dahl ü ta'arruz eylemeğin bu babda emr-i şerîf recâsına i'lâm eylemeğin, hilaf-ı şer' u kānûn dahleylemeyeler diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp dahi husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresiz; fi'l-hakîka mezkûrlar kendü mâlları ile ihdâs eyledikleri (…) zikrolunan karye ahâlîsi bî-vech hilaf-ı defâtir-i vilâyet dâhlidüp fuzûlî almak istedikleri vâkı' ise men' u def' itdürüp hilâf-ı şer' (...) mugâyir-i kānûn ve emr-i defter dahl ü ta'arruz itdirilmeye, (…) itmek isteyenleri men' u def' idüp men'le memmu' olmayanları isimleri ve sâkin oldukları kasaba ve karyeler ile yazup bildiresiz, husûs-ı mezbûr için tekrâr kulum şikâyete gelmelü eylemeyesiz, şöyle bilesiz.

Fî 7 L sene 1023

s.80, h.1

Belgrad kādısına ve nâzırına hüküm ki:

Hâlâ Belgrad mukāta'âtı nâzırı Osman. Südde-i-sa'âdetime arz-ı hâl gönderüp…[179]

[179] Hüküm yarıda bırakılmıştır.

s.80, h.2

Be-cihet_____

Salyane-i Bekir Paşa mîr-i mîrân-ı sâbık mûceb ve hâlâ mîr-livâ-i Estergon şûd. An mukāta'ât-ı nezâret-i Vidin fî sene dâde-fermûde

(…)

Fî 15 L sene 1023

Tuna defterdârına ve Vidin kādısına hüküm ki:

Sâbıkā Musul beğlerbeğisi olup hâlâ Estergon sancağı tevcîh buyrulan Bekir *dâme ikbâlûhû*'ya yarar ve emekdâr olduğundan gayrı Üngürüs serhaddinin ehl-i vukūfu ve nâmdârı olduğu ecilden işbu sülüs ve ışrîn ve elf Şevvâli'nin on beşinci gününde Vidin nezâreti mukāta'âtından senede iki yük akçe sâlyâne ta'yîn olunup Dîvân-ı hümâyûn tarafından emr-i şerîf virilmeğin, mûcebince Mâliye tarafından dahi emr-i şerîf virilmek fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp dahi emrim üzre mukāta'ât-ı mezbûre mahsûlünden târîh-i merkūmdan vech-i meşrûh üzre senede iki yük akçe sâlyânesin müstahıkk oldukca virdürüp bir akçe ve bir habbesin bâkī kodurmayasız diyü hüküm yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 21 L sene 1023

Dîvân-ı Hümâyûn cânibinden virilen emr-i şerîfden yazılmışdır. (...) vardır.

Fî 20 L sene 1023

s.80, h.3

Tuna defterdârı Bekir *dâme ulüvvühû'*ya hüküm ki:

Hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl gönderüp; vilâyet-i Vidin nâzırı olanlar iltizâm eyledikleri filorici karyelerinden mukaddemâ filorici defterlerinin her sene mîrî içün yirmişer yük akçeden ziyâde mâl tahsîl ve dâhil-i Hazîne olurdu. Hâlâ nâzır-ı iltizâmına dâhil idüp re'âyâya zulm u ta'addî eylemekle nicesi firâr idüp bu sebeb ile üç senede Hazîne-i Âmire'ye on yük akçe dâhil olmamışdı. Girü üslûb-ı sâbık üzre filorici tahrîr olunup iltizâmdan ref' olunur ise hem re'âyâ âsûde-hâl olup ve hem Hazîne-i Âmire'ye her sene yirmişer yük akçe dâhil olmak mukarrerdir diyü emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemişsin. İmdi; mîrîye gadrolmamak üzre atîk ve cedîd nâzırların makbûzları teftîş olunup zimmetlerine lâzim gelen meblağ taleb ve tahsîl olundukdan sonra tâ'ife-i

mezbûrenin rüsûmu senin ma‘rifetin ile cem‘ u tahsîl itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi emrim üzre cânib-i mîrîye gadrolmamak üzre mezkûr nâzırların rüsûm-ı mezbûreden makbûzları olan mâlı sü’âl ve teftîş eyleyüp teslîmâtlarından mâ‘adâ şer‘ u kānûn hasebi ile zimmetlerine lâzim gelen mâlı bî-kusûr taleb ve tahsîl ve kabz ve defter eyleyüp zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasız ve nezâret-i mezbûreye tâbi‘ Çirnerika filoricilerin mahsûlün dahi başka defter eyleyüp her sene ta‘ahhüdün mûcebince yirmi beşer yük akçeyi dâhil-i Hazîne itdirdesiz. Zikrolunan akçenin tahsîli bâbında (…) bezl ü sarf eyleyesiz diyü.

Fî 27 L sene 1023

s.81, h.1

Belgrad kādısına ve Belgrad nâzırına hüküm ki:

Sen ki nâzır-ı muşârun-ileyhsin; hâlâ Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; Valpova ve Rudnik kazâlarına tâbi‘ bâc mukāta‘ası bundan akdem Belgrad nezâretlerinde iken her senede yüz yirmi bin akçeye der-uhde kılınıp merbûtu olan yuvalak masârifine kifâyet idüp ziyâdesin kul mevâcibi içün zabtolunagelmiş iken taraf-ı âhardan altmış-yetmiş bin akçeye iltizâm olunup yuvalak masârifine iktifâ etmeyen kırk altı bin akçe Budun ve Eğri eyâletleri neferâtına mevâcib ta‘yîn olunan nezâret mâlından virile diyü emr-i şerîf vârid olup lâkin nezâret mâlı neferât mevâcibine dahi müzâyaka üzre olup ve mukāta‘a-i mezbûrenin yüz yirmi bin akçeye tahmîl olup tâlibleri dahi vardur. Zikrolunan yuvalak masârifı bi’t-tamâm mukāta‘a-i mezbure mahsûlünden görilüp nezâret mâlından bir akçe taleb olunmaya diyü emr-i şerîfim taleb eylemeğin, hâliyâ yuvalak mültezimi olan hâssa topçulardan Hüseyin iltizâmı mûcebince yuvalakları hâzır u müheyyâdır diyü i‘lâm eylediğinde Âsitâne-i sa‘âdetime gelecek top yuvalakları mühimmâtiyçün Belgrad ve Rusçuk İskelesi’ne varınca mühimmât-ı mezbûr içün Belgrad İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘asının rüsûm-ı kassâbiyyesi mahsûlünden on beş bin akçe virilmesiyçün Dergâh-ı âlî topçuları çavuşu Yusuf Çavuş ile emr-i şerîfim irsâl olunup zikrolunan kassâbiyye akçesi nâzırın iltizâmına dâhil olmaduğından mâ‘adâ serhad kulları mevâcibine ocaklık ta‘yîn olunan aklâma dahi dâhil değildir. Nezâret-i mezbûrenin mâlı evvelden ta‘yîn olunduğu üzre virilüp nev‘-i âhar olmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp vech-i meşrûh üzre olmasıçün mü’ekked emr-i şerîf yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Fî 20 Za sene 1023

s.81, h.2

Vize ve Kırkkilise sancaklarında vâkı‘ olan kādılarına ve Hâtunili kādısına hüküm ki:

Bi’l-fi‘l elviye-i mezbûrelerde vâkı‘ beytülmâl ve tevâbi‘i mukāta‘asına ber-vech-i iltizâm emîn olan Ali Çavuş Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; şart-ı iltizâmımda Hâtunili beytülmâlı dâhil Yanbolu emînleri dahl idegelmeyüp dahleylemek îcâb eylemez iken mücerred celb ü ahz içün Yanbolu emînleri dahlidüp mâl-ı mîrîye gadr u iltizâmıma zarar iderler, men‘i bâbında emr-i şerîf recâsına i‘lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine nazâr olundukda; kazâ-i mezbûrun beytülmâl-i hâssa ve âmmesi mezkûr Ali Çavuş iltizâmına dâhil olduğu mastûr u mukayyed bulunmağın, Yanbolu emînleri dahl ü ta‘arruz eylemeyeler diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi zikrolunan Hâtunili kazâsını beytülmâl-i âmme ve hâssası ne Yanbolu mukāta‘âtı mültezimine dahl u taarruz itdirmeyesiz diyü bin yirmi Saferi’nin yedinci günü târîhiyle müverrah emr-i şerîfim virülüp yine Yanbolu mukāta‘âtı emînleri dahlitmekden hâlî değillerdir. Hayfdır, târîh-i merkūmdan minvâl-i meşrûh üzre virilen emr-i şerîfim üzre amel olunup kazâ-i mezkûrda vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve hâssası üslub-ı sâbık üzre ve şart u iltizâmı mûcebince zabt u tasarruf itdirilüp min-ba‘d sâ’ir ümenâ ve mültezimleri ol vechile dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz diyü emr idüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ( ) vardukda, bu bâbda târîh-i merkūmda virilen emrim üzre amel idüp dahi şart u iltizâmı üzre kazâ-i merkūmun beytülmâl-i âmme ve hâssasın mezbûr Ali Çavuş’a zabt u tasarruf itdürüp hilâf-ı âdet ve kānûn ve mugâyir-i şart u iltizâm ve emr-i hümâyûn kimesneye iş itdirmeyesiz. Mâl-ı mîrîye gadr ve noksân müretteb olmakdan ihtiraz eyleyesiz. Ve eğer şimdiye değin dahlidüp nesnesin almışlar ise[180]

[180] Hüküm yarım bırakılmıştır.

s.82, h.1

Tımışvar beğlerbeğisine ve Tuna defterdârına hüküm ki:

Niğbolu ve Vidin ve Silistre ve Rusçuk İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iştirâk emîn ve mültezim olan Mâyer, Avraham ve Yâsef ve Arslan ve sâ’ir şerîkleri hâliyâ Dîvân-ı hümâyûnuma âdem ve arz-ı hâl gönderüp; bundan evvel elimize virilen emr-i şerîf mûcebince virler dimekle ma‘rûf olan (…)yânlar şart-ı iltizâmımıza dâhil olup lâkin Tımışvar neferâtı bize ocaklık ta‘yîn olunmuşdur diyü nizâ‘ eylediklerinde Âsitâne-i Sa‘âdet’de murâfa‘a olunup Reşan(?) ki öte yakadır, Tergoşte(?) ve (…) yukarısına varınca ki Tımışvar aklâmına olmağla, neferâta ta‘yîn olunup ve berü yakada olan yerler feth-i hakānîden berü Güvercinlik’e varıncaya değin yalının sâ’ir mahsûlü ile bize ta‘yîn ve şart u iltizâmımıza dâhil olup nasbolunmuş iken hâlâ tekrâr neferât-ı mezbûre bize ocaklık virilen yerler dâhildir diyü irsâl eyledüğimiz (…) envâ‘ zulm u ta‘addî idüp hâsıl olan mahsûlümüzü ekl ü bel‘ eylemeleri ile mâl-ı mîrîye gadr ve iltizâmımıza küllî zarar müterettib eylemişlerdir. Hayfdır, men‘ u def‘ olunup şart u iltizâmımız üzre amel idüp taraf-ı âhardan dahl ü ta‘arruz itdürilmemek bâbında emr-i şerîf taleb ideriz diyü ahvallerinden i‘lâm eylemeğin, şer‘u kānûn ve şart u iltizâmları üzre amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim üzre amel eyleyüp dahi mezbûra mukayyed olup göresiz; fi’l-vâkı‘ kādıya i‘lâm olunduğu gibi olup zikrolunan virler mezbûrân ümenânın şart-ı iltizâmlarına dâhil olup taraf-ı âhardan dahlolunmak îcâb eylemez iken hâlâ Tımışvar neferâtı bize ocaklık ta‘yîn olunmuşdur diyü dahl ü ta‘arruz idüp mahsûlât ve rüsûmların ahz ü kabz eyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ idüp Tımışvar yakasında olan virleri Tımışvar neferâtına zabt ve tasarruf itdirüp öte yakada olan virleri ve sâ’ir mahsûlâtını şart u iltizâmları mûcebince mezbûrlara zabt u tasarruf itdürüp min-ba‘d âhardan bir ferdi dahl ve ol vechile ta‘arruz itdirmeyüp inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz, hilâf-ı şer‘ u kānûn ve mugâyir-i şart-ı iltizâm kimesneye iş itdirmeyüp husûs-ı mezbûr içün tekrâr emr-i âhar irsâline muhtâc eylemeyesiz diyü.

Fî 24 Z sene 1023

s.82, h.2

Vize sancağında vâkı‘ olan kādılara hüküm ki:

Hâlâ Çorlu sâkinlerinden olup Vize ve sâ’ir mukāta‘ât emîni olan Ali’nin tahvîli tamâm olup cizye teslîmâtı ve küllî bâkīsi olmağın, cümle muhâsebe ve temessükât ve

zahriyye hükümleri ile ve yanında hâzır u mevcûd bulunan akçesi ile ber-vech-i isti‘câl Südde-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl itdirilmek fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim [üzre] amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf eylemeyüp mezbûr Ali’yi her kande ise şer‘le buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp cümle muhâsebât ve temessükât ve zahriyye hükümleri ile ve yanında hâzır u mevcûd bulunan akçeden mâ‘adâ kullarımın Lezez mevâcibi içün yüz bin akçe tedârik ve tahsîl itdürüp meblağ-ı mezbûr ile emîn-i mezkûru kuluma koşup ber-vech-i isti‘câl Südde-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl itdirmekde ikdâm u ihtimâm idüp avk u te’hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ziyâde ihtiraz eyleyesiz. Ve bi’l-cümle emîn-i merkūm cümle muhâsebe ve temessükleri ile ve yanında hâzır u mevcûd bulunan akçeden gayrı yüz bin akçe dahi tedârik itdürüp irsâl olunması umûr-ı mühimmedendir. Ana göre mukayyed olup vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz ve sen ki mezbûr kulumsun; emîn-i mezbûrun yanından ayrılmayub cümle muhâsebe ve temessükleri ve yanında hâzır olan akçeden mâ‘adâ yüz bin akçe ile Âsitâne-i sa‘âdetime getürmekde ihmâl ü tekâsül eylemeyesin. Dirliğin kat‘ olunmağla halâs olunmayup hakāret olunur bilmiş olasın. Ana göre mukayyed olup hilâf-ı emr-i şerîf vaz’ın irtikâbından begâyet hazer eyleyesin diyü.

Fî 4 Safer sene 1024

s.83, h1

Be-cihet_____i
Tevzî‘ât berây-ı Ağustos el-vâkı‘ fi-sene 1024

Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı Silistre ve Çirmen ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1024 der-uhde-i Ali Kütahya yeniçeri an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 32 fî yevm 25 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru‘ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mecid Mehmed Efendi bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî sene ‘	Berây-ı Nevrûz sene 1024 Havâlelik_____i Mukāta‘a-i Ahyolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos an-vâcib sene 1024 der-uhde-i Ahmed (…) yeniçeri an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 8 fî yevm 18 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mehmed Efendi ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 18 Safer sene

310.833	Beytü'l-mâl-i kazâ-i Şumnu
007.500	Cerde
033.333	Hâshâ-i Müslim Paşa
302.066	Memlaha-i Göl-i Tekfur
209.500	Eski İstanbulluk
550.000	İskele-i Silistre ve tevâbi‘hâ
_____	
1.313.232	[Toplam]

Fî 17 Safer sene 1024

Tâbi‘-i Mahmud Çavuş
Havâlelik_____i
Anamuz der-sene 1024 der-uhde-i Hüseyin (…) An-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 61 fî yevm 20 el-havâle-i Anamuz ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs

Tezkire-i mezbûr def‘a virilüp zâyi‘ olmağın mahallinden tekrâr yazılup (...) tekrâr (...) yazılmışdır. Sene 24
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Belgrad Tuna ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos el-vâkı‘ fî sene 1024 der-uhde-i Kurd Yakub cebe an-zümre-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 15 fî yevm 18 an-mülâzimîn el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 28 Safer sene 1024 ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs
Sûret-i defter-i tevzî‘-i mukāta‘ât-ı Belgrad Tuna
Ber-mûceb-i kısta’l-yevm fî sitte eşhûr
1.500.000
Meblağ-ı mezbûr ocaklık olan yerlere virilmek içün kaydolunmuşdur.

Tâbi-i hazînedâr ser- (...) hâssa
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Samako berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1024 der-uhde-i Mehmed bin Hızır an-cemâ‘at-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 120 fî yevm 6 an-emekdâr bûde ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı Mehmed Efendi fî 2 Rebî‘i'lâhir sene 1024

Der-zamân_____ı
Mustafa Hızır mukāta‘a-i el-vâkı‘ fî 10 Ra sene 1024

Tâbi-i divitdâr efendi
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı İsakçı ve Tulça ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i mevsim-i Ağustos sene 1024 der-uhde-i Osman Hersek teberdâr an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 144 fî yevm 19 el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mecid Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 25 Safer sene 1024
An-piyâle Abdullah an-zümre-i silahdârân-ı [bölük-i] 51 an-mülâzimîn …?
Ber-mûceb-i defter-i tevzî‘ fî sitte eşhûr

854.146	

Tâbi‘-i ağa-i bâb-ı sa‘âdet
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı iskelehâ-i Niğbolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1024 der-uhde-i Mehmed Seraç teberdâr an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 69 fî yevm 19 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mecid Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 25 Safer sene 1024
Sûret-i defter-i tevzî‘-i mukāta‘a-i iskele-i Niğbolu

745.833	İskele-i Niğbolu ve tevâbi‘hâ

025.861	
880.007	[Toplam]

Defter-i tevzî‘ kayd şud fî 13 Ra sene 1023

745.833	İskele-i Vidin ve tevâbi‘hâ
288.888	İskele-i Rusçuk ve tevâbi‘hâ
1.780.554	[Toplam]

An-yed-i Mustafa Bey bevvâb-ı hazret-i Mustafa Paşa defterdâr-ı şıkk-ı evvel el-vâkı‘ fî 18 Ra sene 1024

[84]

Tâbi-i Tarak Efendi kisedâr-ı Reîsü'l-küttâb
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1024 der-uhde-i Ali Abdullah İstroviçe an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 1025 fî yevm 14 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs bâ-imzâ-i Mecid Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 25 S. sene 24
Kayd şud fî 15 Ra sene 1024
Sûret-i defter-i tevzî‘ mukāta‘ât

254.124	Mukāta‘a-i Filoriciyân
212.952	Mukāta‘a-i hâshâ-i Girübne
059.208	Mukāta‘a-i bâd-ı hevâ-i Feth-i İslâm
066.500	Mukāta‘a-i beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa ve cerde
149.458	Mukāta‘a-i hâshâ-i Seçuk? ve tevâbi‘hâ
088.958	An-hâshâ-i Tolmina? Ve tevâbi‘hâ
742.242	[Ara toplam]
088.958	Mukāta‘a-i hâshâ-i Tolmine ve tevâbi‘hâ
219.958	Mukāta‘a-i sahrâ-yı Vidin
129.291	Mukāta‘a-i mustahfizân-ı Feth-i İslâm
074.666	Mukāta‘a-i hâshâ-i Buruç?
042.124	Mukāta‘a-i hâshâ-i ze‘âmet-i Hasan Çavuş
1.297.239	[Toplam]

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Filibe ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos sene 1024 der-uhde-i Mustafa sarây-ı Galata an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 113 fî yevm (…) an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs bâ-imzâ-i Mecid Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb el-vâkı‘ fî 25 Safer sene 1024
Kayd şud fî 22 Ra sene 24

Ber-mûceb-i Kısta’l-yevm fî sitte eşhûr 1.900.000

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı Sofya ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1024 der-uhde-i Mustafa Kilârî el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn el-vâkı‘ fî 15 S. Sene 1024

Havâlelik-i mezbûr ru’ûs-ı hümâyûn ile mülâzimînden olup ebnâ-i sipâhiyândan yirminci bölükde yevmî (...) akçe ulûfeye mutasarrıf Mehmed Seferli nâm kimesneye virilüp lâkin baş defterdâr Mustafa Paşa hazretlerinin fermân-ı şerîfiyle mezbûr Mustafa'ya virilmişdir. Fî 26 Ra sene 24

Sûret-i defter-i tevzî‘-i mukāta‘ât-ı Sofya

201.000	Mukāta‘a-i Travnik
047.500	Mukāta‘a-i Gümrük
075.000	Mukāta‘a-i Beytü'l-mâl
035.000	İhtisâb
003.000	Rüsûm-ı kahve
012.500	Mukāta‘a-i Keremkofça
016.666	Mukāta‘a-i Nühas
007.500	Mukāta‘a-i Hâshâ-i Miryodin?
398.166	[Toplam]

Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı ma‘âdin-i Kıratova berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1024 der-uhde-i Yusuf Bosna Abdullah an-zümre-i silahdârân-ı K.[bölük-i] 175 fî yevm 37 an-mülâzimîn el-havâle ber-mûceb-i sûret-i ru’ûs-ı hümâyûn bâ-imzâ-i Mecid Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 25 Safer

Tâbi‘-i hazret-i kāimmakām
Havâlelik_____i
Mukāta‘ât-ı livâ-i Niğbolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i (…) el-havâle el-vâkı‘ fî 14 Receb sene 1025

sene 1024 Ba‘dehû_____ Havâlelik-i merkūm Yusuf el-mezbûr be-ihtiyâr-ı hod Mehmed Hüseyin şâkird an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 144 fî 12 ferâgat kerde ber-mûceb-i fermân-ı âlî el-vâkı‘ 18 R Sene 1024 Havâlelik-i merkūmu mülâzimînden olup zümre-i silahdârândan yüz yetmiş beşinci bölükde yevmî otuz yedi akçe ulûfeye mutasarrıf Yusuf Bosna nâm kimesneye virilüp ba‘dehû mezbûr Yusuf hüsn-i ihtiyârıyla ebnâ-i sipâhiyândan yüz kırk dördüncü bölükde yevmî on iki akçe ulûfeye mutasarrıf Mehmed Hüseyin şâkird nâm kimesneye fermân-ı hümâyûn ile ferâgat itmeğin kaydolundu. Fî 18 R Sene 1024	

s.85, h.1

Tuna defterdârına hüküm ki:

Ahyolu’da nâ’ib olan Fahreddin Halîfe ve Ahyol kādısının a‘yân u eşrâfı ve sâ’ir re‘âyâsı hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; bundan evvel bin yirmi üç Zilka‘desi’nin on altıncı gününde deryâ ziyâde hareket ve temevvüc eylemekle, nefs-i Ahyolu’da olan memleha ile deryâ tarafında olan seddi harâb idüp cümle tuzlaları basup ve etrâfda olan memlehalardan ne mikdâr tuz var ise zâyi‘ idüp ve bi’l-cümle sedden eser-i binâ kalmayup üslûb-ı sâbık üzre müceddeden binâ olmağa muhtâçdır. Şöyle ki; binâ olunmaz ise tuz hâsıl olmayup cânib-i mîrîye küllî gadr ve iltizâma ziyâde zarar mukarrerdir diyü i‘lâm eylemeğin, husûs-ı mezbûr arzolundukda memleha mahsûlünden iki yük akçe ile zikrolunan seddi ta‘mîr ü meremmet eylemek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi memleha-i mezbûre mahsûlünden iki yüz bin akçe ki nısfı yüz bin akçe olur. Meblağ-ı mezbûr ile zikrolunan seddi ber-vech-i istihkâm ta‘mîr ü meremmet itdiresiz ve ta‘mîr tamam oldukdan sonra vech-i meşrûh üzre harc eylediğin akçeleri Rûznâmeye kayd itdiresiz, emr-i şerîfe muhâlif kimesneye iş itdirmeyesiz. Ammâ; bu bâbda ziyâde ihtimâm idüp zikrolunan ta‘mîr olmamağla cânib-i mîrîye gadr [u] zarar ve bu bahâne ile re‘âyâ vü berâyâya ta‘addî vü tecâvüzden begâyet ihtirâz idüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresin diyü emr-i şerîf.

Fî 18 Safer sene 1024

s.85, h.2

Mudanya kādısına hüküm ki:

Kazâ-i mezbûra tâbi‘ Kurşunlu ve Tirle ve Sekele nâm karye ve nefs-i Mudanya ahâlîsi hâliyâ Dîvân-ı Hümâyûnuma âdem ve arz-ı hâl gönderüp; bize Defter-i Cedîd-i Hâkâni’de mukayyed mahmiye-i Bursa’da vâkı‘ merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Yıldırım Hân *tâbe serâhû*nun evkāfı re‘âyâsından olup her sene vâkı‘ olan hukūk u rüsûmumuzu vakfa ve cizye ve ispençemizi mîrî içün cem‘ine me’mûr olanlara virüp edâ eyledüğimizden gayrı her sene mîrî çayırlar hidmeti içün kırkar akçe virdüğimizden mâ‘adâ zikrolunan mîrî iskele olmağla, mürûr u ubûr iden asâkir-i İslâm ve sâ’ir ebnâ-yı sebîle yem ü yemek virüp ve gemilerimizi ve davarlarımızı ve âdemleri istihdâm idüp ve hidmet idüp kusûrumuz yoğiken hâlâ Dergâh-ı âlî yeniçerilerinin et bahâsı içün yirmi üç akçe taleb idüp envâ‘ zulm u ta‘addî vü tecâvüz iderler, hayfdır. Şöyle ki; zikrolunan tekâlîf üzerimizden ref‘olunmaz ise cümlemiz firâr ve terk-i diyâr eylemek mukarrerdir. Bu bâbda emr-i şerîf taleb ideriz diyü ahvâllerin i‘lâm eylemeğin, re‘âyâ rencîde olunmaya diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vusûl buldukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel eyleyüp dahi husûs mukayyed olup (…) ihrâc olunmuş mühürler sahîh ve cedîd vilâyet defteri sûretine nazâr idüp göresiz; fi’l-vâkı‘ bunlar Defter-i Cedîd-i Hâkânî’de mukayyed muşârun-ileyhin evkāfı re‘âyâsından olup her sâl vâkı‘ olan hukūk u rüsûm-ı şerîf vakıf içün ve cizye ve ispençelerin mîrî içün virüp edâ eylediklerinden sonra her sene mîrî çayır hidmeti içün kırkar akçe virdiklerinden mâ‘adâ mürûr u ubûr iden asâkir-i İslâm ve sâ’ir ebnâ-i sebîle yem ü yemek virüp gemileri ve davarları kendi (…) hidmet idüp kusûrları yoğiken hâlâ Dergâh-ı âlî yeniçerileri et bahâsı içün yirmi üçer akçe taleb idüp envâ‘ zulm u ta‘addî vü tecâvüz eyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ idüp hilâf-ı şer‘-i mutahhar ve mugâyir-i kānûn ve emir ve defter mezbûrları rencîde itdirmeyüp husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyet olunmalı eylemeyesiz. El-hâsıl evkāf-ı mezbûre re‘âyâsını gereği gibi himâyet ü sıyanet idüp zalemenin (…) âzarlarından def‘ eyleyesin, şöyle bilesin.

Fî 16 S sene 1024

s.85, h.3

Vech-i meşrûh üzre Bursa ve Kefe kādılarına hüküm ki:

Sen ki Bursa kādısısın; hâliyâ Ders‘aâdetime arz gönderüp; Bursa (…) *kuddise sırrıhû* evkāfından (…) Bekir nâm karyeden vâsıl ve Konstantin ve (…) Mâverdi nâm zimmîler gelüp bedel-i ağnam içün rencîde olunmamak içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 22 S sene 1024

s.86, h.1

Tuna defterdârına hüküm ki:

Bi’l-fi‘l Tulça ve İsakçı ve tevâbi‘i mukāta‘alarına bin altı Ağustosu evvelinden Şa‘bân Çavuş mültezim ve Mustafa Nâzır kabzımâl olmak üzre altı yıla elli yük altmış altı bin altı yüz altmış altı akçeye eylemiş iken sene-i mezbûre Martı evvelinden İbrâil İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘alarını idüp tahvîli tamâm oldukda girü mukāta‘ât-ı mezbûreyi bin on üç Martı evvelinden Akkirman İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘asını dahi ilhâk itdirdiğinden gayrı bin on altı Ağustosu evvelinden tevârîh-i muhtelife ile Tulça ve İsakçı ve İbrâil ve Kili ve Akkirman iskelelerine beytülmâl-i âmme ve hâssa ve tevâbi‘i mukāta‘ası ile dokuz yıl beş yüz seksen iki yük kırk dört bin dört yüz doksan dokuz akçeye âdemlerinden Halil ve Ahmed ve diğer Ahmed ve Kahraman nâm kimesneleri ber-vech-i iltizâm kendülerin hazır mâllarına kefîl olmak şartıyla ve zikrolunan mukāta‘alara ba‘zı mukāta‘alar ilhâk idüp bin yirmi iki Ağustosu evvelinden altı yıla dört yüz kırk beş yük doksan üç bin altı yüz altmış iki akçeye iltizâm eyleyüp bir tahvîlden dahi bir seneden ziyâde zamânları mürûr idüp ve kısta’l-yevm üzre zimmetlerine yüz kırk sekiz yükden ziyâde akçe lâzim gelmekle meblağ-ı mezbûru ve mürûr eyleyen senelerin temessükât ve muhâsebelerin taleb ve tahsîl idüp Dersa‘âdetime getirmek içün defa‘âtıyla evâmir-i şerîfe ile havâleler irsâl olunmuşken itâ‘at eylemeyüp muhâlefet idüp gelmedüğinden mâ‘adâ mukāta‘âtı biri birinden ayırup dilediği kimesnelere füruht ve ba‘zısı bilâ-berât âdemlerine füruht idüp zabtitdirüp âhardan ziyâde ile tâlib zuhûr ile virdirmeyüp ve bi’l-cümle zamân-ı nezâretinden ilâ hâze’l-ân mukāta‘âtı biri birine zabteyledüğinden mâ‘adâ nezâret-i mezbûreye dâhil olan yerlerden neferâtın emr-i şerîfimle mevâcibleri havâle olundukda emirlerini alup deynine geçirdüp ashâbına virmeyüp ekl ü bel‘ idüp el-hâsıl şer‘ kānûn ve şart-ı iltizâm mûcebince zimmetinde ve âmil payı mültezimlerinin zimmetlerinde küllî mâl olup virilüp ve muhâsebelerin dahi virmeyüp ve tevâbi‘ine virdirmeyüp bu vecihle

zimmetinde olan mâlın taleb ve tahsîl olunması lâzim ü mühimm olmağın taleb ve tahsîl olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü terâhî eylemeyüp mezbûr Mustafa’yı ve mültezimlerini ve âmil pâylarını ve bi’l-cümle bu bâbda ihzârı lâzim olanları her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp zamân-ı zabtlarının bir def‘a görülmeyen muhâsebelerin kâtiplerinin müfredât defteri ve şübhe olan mevâdd yerlü yerinden dikkat ü ihtimâmla ve hakk u adl üzre görüp ber-mûceb-i muhâsebe bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn ve kıst-ı iltizâm zimmetlerine zuhûr iden mâlımı kendülerden virmekde inâd iderler ise tahvîlleri tamâm olmuş ise emlâk ü esbâb ve erzâkından ve kul ve câriyelerinden kifâyet eylemeyüp ism-i hâl ıtlâk olunur. Nesneleri kalmadıkdan sonra kefîl-i bi’l-mâllerinden kezâlik anların dahi emlâk ü esbâb ve erzâkından taleb ve bî-kusûr tahsîl idüp mâlımdan zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasız ve hâsıl olan mâlı ve zamân-ı nezâretinin muhâsebe ve temessüklerini ve nâzır-ı mezbûr ile mezbûr kuluma koşup Dersa‘âdetime irsâl ü îsâl eyleyesin ve dahi mukāta‘ât-ı mezbûreye ziyâdesiyle yararlara ve sûretlü mün‘im ve mütemevvil tâlibler bulup kānûn-ı kadîm üzre kefîllerin alup sebt-i defter eyledikden sonra zikrolunan defterleri nişanlayub ve mühürleyüp Dersa‘âdetime irsâl ü îsâl eyleyesiz ki mahalline kaydolundukdan sonra zabt u tasarrufları içün her yerine müstakillen berât-ı hümâyûnum virilüp bî-berât mukāta‘a zabtitdirilmeye. Şöyle ki; nâzır-ı mezbûr özr ü bahâne idüp işbu emr-i şerîf-i celîlü’l-kadrim mûcebince kalkup cümle muhâsebeleri ve akçesi ve temessükleri ile Südde-i Sa‘âdetime mezbûr kulumla gelmekde muhâlefet ider ise mukayyed ve mahbûs mezbûr kuluma koşup yanına yarar ve mu‘temedün-aleyh âdemler ta‘yîn idüp serî‘an ve âcilen Dersa‘âdetime irsâl ü îsâl eylemeyesiz, emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş itdirmeyüp vech-i meşrûh üzre olan emri yerine getüresiz, şöyle bilesiz.

Tahrîren fî 2 şehr-i Rebî‘ülevvel sene 1024

s.87, h.1

Çorlu kādısına hüküm ki:

Bin on dokuz Muharremi gurresinden üç yıla yedi yüz otuz beş bin akçeye ber-vech-i iltizâm emîn olan kasaba-i Çorlu sâkinlerinden Ali’nin tahvîli tamâm olalı iki sene mürûr idüp hâlâ bî-berât zabtolunmağın, emîn-i mezkûr zamân-ı zabtının beş yıllık temessükât ve muhâsebesi ve mevcûd akçesi ile gelüp muhâsebesi görilüp kat‘-ı alâka

itdürilüp ve tahvîl-i cedîdi dahi yarar tâliblere der-uhde olunup bî-berât zabtitdürilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) havâle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp mezkûr Ali her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp vech-i meşrûh üzre zamân-ı zabtının muhâsebe ve temessükâtı ve yanında mevcûd akçesiyle varan mezbûr kuluma koşup ber-vech-i isti'câl Âsitâne-i sa'âdetime irsâl eyleyesiz. Husûs-ı mezkûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup bâb-ı ikdâmda dakîka fevteylemeyüp avk u te'hîrden ihtiyât üzre olasız ve mukāta'a-i mezbûrun tahvîl-i cedîdine yarar tâlibler bulup kānûn üzre kefîlden alup arzeyleyesin ki zabtı içün berât-ı hümâyûnum virülüp bî-berât zabtitdürilmeye.

Fî 10 Ra sene 1024

s.87, h.2

Sofya ve Şehirköy ve İznepol kādılarına hüküm ki:

Zikrolunan kādılıklarda vâkı' bedel-i voynugân bin yirmi iki Muharremi'nin on sekizinde vâkı' Mart evvelinden cizye ve ispençeleri ile bir senesi on bir yük elli yedi bin altı yüz yetmiş akçeye Küçük Âhur çeribaşılarından Osman ve Ali ve Sinan nâm çeribaşlara der-uhde olunup ilâ-hâze'l-ân mürûr iden iki seneden kısta'l-yevm mûcebince lâzim gelen yirmi üç yük on beş bin üç yüz kırk akçeden cüz'î teslîm-i hazînesi olmağın, mezbûrlar yanlarında mevcûd akçeleri ve iki yıllık temessükât ve muhâsebeleri ile Dersa'âdetime gelüp şartları mûcebince sene-be-sene kat'-ı alâka itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mezkûrları her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp yerlerine mu'temedün-aleyh âdemlerin alıkodukdan sonra her birinin ikişer yıllık muhâsebe ve temessükâtı ile yanlarında mevcûd olan akçeleri ile varan kuluma koşup ber-vech-i isti'câl Dersa'âdetime irsâl eyleyesiz ki şart-ı iltizâmları ve fermân-ı hümâyûnum mûcebince muhâsebeleri görilüp bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn zimmetlerine lâzim gelen mâlım tahsîl ve dâhil-i Hazîne olup kat'-ı alâka itdürile. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup emr-i âhar irsâline muhtâc eylemeyesiz diyü.

Fî 10 Ra sene 1024

Vechi meşrûh üzre mâh-ı Rebî'ülâhir'in on sekizinci günü tekrâr emr-i şerîf irsâl olmuşdur. Fî 18 R sene 1024

Vech-i meşrûh üzre mâh-ı Zilhicce'nin yirmi sekizinci tekrâr emr-i şerîf virildi. Fî 28 sene 1024

s.88, h.1

Filibe kādısına hüküm ki:

Bi'l-fi'l Filibe enhârına ve tevâbi'i mukāta'âtına nâzır-ı mültezim olan Mustafa'nın bin yirmi üç Nevrûzu'ndan bin yirmi dört senesi Nevrûzu'na gelince bir sene zamân-ı zabtından kısta'l-yevm mûcebince zimmetine kırk yük doksan yedi bin yüz doksan sekiz akçe lâzim gelüp meblağ-ı mezbûrdan ber-mûceb Rûznamçe-i hümâyûn on yük akçe mikdârı nakid teslîmâtı olup bu takdîrce kısta'l-yevm ihâta eylemeğe otuz yük akçe dahi lâzim olmağın, elinde mühimmât-ı lâzime içün havâle olunmuş tuğralı ahkâm-ı şerîfe ve temessükât-ı kaviyyesi var ise aşağı varılup mâ'adâsı bî-kusûr tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp nâzır-ı mezbûru her kande ise buldurdup getürdüp vech-i meşrûh üzre nâzır-ı merkūmun zimmetine lâzim gelen mâlımı taleb ve tahsîl eyleyüp ve hâsıl olan mâlımı add ü vezn ve der-kîse idüp mühürleyüp varan kulum ve nâzırın âdemleri ile ber-vech-i istî'câl Dersa'âdetime irsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdirdesin. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup nâzır-ı muşârun-ileyhin zimmetine lâzim gelen mâlımı tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirmekde ikdâm-ı tâmm ve ihtimâm-ı mâlâ-kelâm eyleyesin. Nezâret-i merkūm sene-be-sene haklaşmak üzre der-uhde olunmuşdur. Elinde olan temesükât ve muhâsebesin bir mu'temedün-aleyh ahvâl-i muhâsebe bilür âdemi ile Âsitâne-i sa'âdetime irsâl eyleyesiz ki yerlü yerinden görilüp kat'-ı alâka itdürile diyü.

Fî 17 Ra sene 1024

s.88, h.2

Midye kādısına hüküm ki:

Mîrî arpa iştirâsına me'mûr olan Ahmed ve birâderi Süleyman iştirâ eyledikleri arpadan sekiz bin İstanbul kilesi arpayı karye sâkinlerinden Kotantin ve Toma nâm zimmî re'îslerin kimesne tahmîl eyleyüp lâkin bu âna değin gelmeyüp kendi hevalarında olup hâlâ Midye'de olduğu mesmû'-ı hümâyûnum olmağın, mezbûrân re'îsler gemilerine tahmîl eyledikleri sekiz bin kile mîrî arpa ile ber-vech-i isti'câl Âsitâne-i

sa‘âdetime gelüp zikrolunan arpayı teslîm-i anbâr eylemeleri emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mezbûrân Konstantin ve Toma nâm zimmî re’îsler her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp zikrolunan arpa ile kendilerin varan kuluma koşup ber-vech-i isti‘câl Dersa‘âdetime irsâl ve Mahzen-i Âmireme idhâl itdirdesin. Şöyle ki; mezbûrân re’îsler ba‘zı özr ü cevâba mütesaddî olur ise amel eyleyüp kendilerin varan kuluma koşup ve yarar âdemlerinizle serî’an Dersa‘âdetime irsâl eyleyesin. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup avk u te’hîrden hazer eyleyüp tekrâr şerîfimle kullarım göndermeğe muhtâc eylemeyesin diyü.

Tahrîren fî 19 Rebî‘ülevvel sene 1024

Sefîne-i_____
(...) zimmî Re’îs an-sākinân-ı Ahtabolu
Şair
(...)
İstanbul
7000

Vech-i meşrûh üzre Ahtabolu kādısına mufassal emr-i şerîf tezkiresi yazmak içün fermân olunmağın, yazılmak içün şerh virildi. Fî 19 Rebî‘ülevvel sene 1024

s.89, h.1

Bender ve İbrâil kādılarına hüküm ki:

Bender ve İbrâil kal‘aları neferâtı Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; bundan akdem müstahıkk olduğumuz mevâciblerimiz evâmir-i şerîfe ile ümenâdan sâlyâne olunmağla, almakda usret çekilmekle neferât-ı kal‘a perişân olmağın, mukaddemâ on yük akçelik sâlyâne olunmuş mevâcibimiz hükümlerin Hazîne-i Âmire’ye koyup İbrâil İskelesi’nin senesi yedi yük akçeye Mustafa Nâzır uhdesinde iken bu kulları senevî on iki yük akçelik mevâciblerimiz içün kabul eyleyüp berât-ı hümâyûn ile zabt üzre iken nâzır-ı mezkûr Mustafa Çavuş girü nezâretine ilhâk eyleyüp ba‘dehû emr-i şerîf ile sâlyâne olunan mevâciblerimizi taleb içün varan kimselerin kimin salb ü siyâset eyleyüp ve kimin darb-ı (…) eyledüğin Âsitâne-i Sa‘âdet’e i‘lâm içün geldüğimizde hâlâ girü mukāta‘a-i mezbûr zikrolunan Bender ve İbrâil kal‘aları neferâtı mevâcibleri içün ziyâde ile senesin on beş yük akçeye şart-ı sâbık üzre berât-ı şerîf virilüp mûcebince zabt u tasarruf üzre iken hâlâ nâzır-ı merkūmun âdemleri Âsitâne-i Sa‘âdet’e gelüp mukāta‘a-i merkūm girü nezârete ilhâk itdirdik diyü zabtımıza

mâni‘ olup tahsîl-i mâla ihtilâl virmekle, fukarâ kullarına gadrolup perîşân olmalarımıza bâ‘is olur diyü i‘lâm eyledükleri ecilden, elinde olan berâtları mûcebince zabtitdirülüp âhardan kimesne dahlitdirilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mukāta‘a-i mezbûrun zabt u tasarrufiyçün virilen berât-ı hümâyûnum mûcebince neferât-ı mezkûre cânibinden emîn-i mültezim olan Ali ve Veli ve diğer Ali nâm kimesneler zabt u tasarruf itdirüp ol vechile âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz diyü.

Tahrîren fî 19 Rebî‘ülevvel sene 1024

s.89, h.2

Ahyolu kādısına hüküm ki:

Bi'l-fi‘l Ahyolu ve tevâbi‘i mukāta‘asına emîn-i mültezim olan Mihayil nâm zimmînin uhdesinde mukāta‘a-i mezbûrun bir senesi elli bir yük akçeye iltizâmda iken Âsitâne-i sa‘âdetime gelüp mukāta‘a-i mezbûrun bir senede ancak otuz dört yük akçeye tahammülü vardır. Senede on yedi yük akçesi ziyâde-i (...) varılmasın recâ eyledüğinden gayrı, mukāta‘a-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre tahammülü olmamağla, beş senede doksan yük akçe kesr vâkı‘ olmuşdur diyü inâyet reca eyledüği bin yirmi üç Rebi‘ülâhiri'nin evâ'ilinde pâye-i serîr-i a‘lâ ya arzolundukda; zikrolunan on yedi yük akçe ziyâde-i (…) ref‘ olunup doksan yük akçe kesrin on yük akçesin sene-i mezbûrda dâhil-i Hazîne eylemek üzre seksen yük akçesin senede on ikişer yük akçesin kısta'l-yevmi ile her sene kırk altışar yük akçe ki bu sene elli altı yük akçe muhâsebesin virmek üzre der-uhde olunup berât-ı şerîf virilmiş idi. Hâlâ bir sene mürûr idüp meblağ-ı mezkûrdan ancak sekiz yüz bin akçe teslîm-i hazînesi olup mâ‘adâ kırk sekiz yük akçe lâzim gelmeğin, tahsîl ve dâhil-i Hazîne olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp emîn-i mezbûr Mihayil zimmî her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp elinde olan berât-ı hümâyûn ve işbu emr-i şerîfim mûcebince lâzim gelen kırk sekiz yük akçeyi (…) virmeyüp bî-kusûr ve lâ-küsûr taleb ve tahsîl eyleyüp ve hâsıl olan mâlımı add ü vezn ve der-kîse idüp mühürleyüp varan kulum ve yarar âdemlerinizle ber-vech-i isti‘câl ve Dersa‘âdetime irsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdirdesiz. Şöyle ki; meblağ-ı mezbûru virmekde ta‘allül ü bahâne iderse kendüsin kayd ü bend ile ve temessükât-ı muhâsebesin ile ve mevcûd olan akçesi ile

ber-vech-i ta‘cîl Âsitâne-i Sa‘âdetime irsâl eyleyesin ki zimmetine lâzim gelen mâlımı tahsîl olundukdan sonra sâ’ir mûcib-i ibret içün hakkından geline diyü.

Tahrîren fî 20 Rebî‘ülevvel sene 1024

s.90, h.1

Tuna defterdârına hüküm ki:

Hâliyâ binâsı fermân olan Özi Kal‘ası mühimmâtı içün tahta ve (…) ve haddâd ve kireç yakanların ve kiremidçilerin ücretleri virilmek lâzim ü mühimm olmağın, yüz nefer neccârın her birisinin üçer aylık ücretleri içün ikişer bin akçeden iki yüz akçe ve altı yüz (…) gerek. Kezâlik üç aylık ücretleri içün yüz elli bin ve haddâdın kezâlik üçer aylık ücretleri içün kırk beş bin ve kireç yakıcıların dahi üçer aylık ücretleri içün kırk beş bin ve kiremidçilerin kezâlik üçer aylık ücretleri içün kırk beş bin akçe ve Dersa‘âdetimizde irsâl olunan dört pâre kireç gemileri navlu içün elli bin akçe ki ve Âsitâne-i sa‘âdetimden irsâl olunan dört nefer mi‘mâr ve altmış nefer neccâr ve kırk neferi mühimmât-ı sâ’ire içün altmış altı bin dokuz yüz doksan dokuz akçe ile cem‘an yedi yüz bir bin dokuz yüz doksan dokuz akçe olup meblağ-ı mezbûr Tuna Hazîne’sinin irsâliyesi akçesinden virüp edâ eylemek emridüp **buyurdum ki:**

Vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü terâhî eylemeyüp vech-i meşrûh üzre zikrolunan neccâr ve (…) ve haddâd ve kiremitçilerin üçer aylık ücretleri ve hâlâ irsâl olunan dört kıt‘a kireç gemilerinin navlu Dersa‘âdetimden irsâl olunan dört nefer mi‘mâr ve altmış nefer neccâr ve kırk nefer lağımcı ve mühimmât-ı sâ’ire içün yedi yüz bir bin dokuz yüz doksan dokuz akçeyi Tuna Hazîne’sinin irsâliyesinden virüp bi’t-tamâm mezbûr çavuşumla ve yarar ve mu‘temedün-aleyh âdemleri ile meblağ-ı mezbûr binâsına me’mûr olan Dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Yusuf Çavuş’a teslîm idüp mühürleyüp ve ma‘mûlün-bih temessük alup zabteyleyesin ki hîn-i muhâsebede mahsûb kılına ve bi’l-cümle kal‘a-i mezbûrun binâsına umur-ı mühimmenin meblağ-ı mezbûr çavuş irsâl eyleyüp veyâ virmekde özr ü bahâne eylemekle, (…) kal‘a-i mezbûrun binâsı (…) bu bâbda (…) eyleyecek özr olmayup vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 20 Ra sene 1024

s.91, h1.

Budun beğlerbeğisine ve Banaluka ve Valık(?) kādılarına hüküm ki:

Bi'l-fi'l bâc mukāta'ası emîni olup Dergâh-ı mu'allâm topçularından her sene yirmi bin üç yüz aded yuvalak virmek üzre ta'ahhüd ve iltizâm iden Hüseyin'in muhâsebesi Âsitâne-i Sa'âdet'de görilüp min-ba'd Budun defterdârları ve âhardan bir ferd dahl ü ta'arruz itdirilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfime vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp top yuvalakı Tophâne-i Âmireme müteallik umûr-ı mühimmeden olmağın, ba'zı mühimmât içün akçe lâzimdir diyü Budun defterdârları tarafından dahl ü rencîde olunmağla, her sene işlenmesi fermânım olan yuvalakın vakti ile işlenmesine avk u te'hîr lâzim gelüp ve zamânı ile mahall-i me'mûra teslîm olmamakdan ihtiyât üzre olasız, tekrâr emr-i şerîfim irsâline muhtâç eylemeyesiz diyü.

Tahrîren fî 22 Ra sene 1024

s.91, h.2

Bosna beğlerbeğisine ve Banaluka ve Valık(?) kādılarına hüküm ki:

Siz ki kādılarsız; Hâlâ Dersa'âdetime arz gönderüp; Dergâh-ı âlî topçularından olup Banaluka kazâsında vâkı' ma'den-i cedîde her sene yirmi bin üç yüz otuz aded top yuvalakı virmek şartıyla emîn-i mültezim olan Hüseyin gelüp mühimmât-ı mezbûre içün Karagoniçe kazâsından kırk bin akçe ve bâc martolosları bedelinden yirmi bin akçe ve bâd-ı hevâsından on bin akçe ki cem'an yetmiş bin akçeyi cem' u tahsîl eylemek içün Valık(?) ve Rudnik nâhiyelerinden mukāta'a-i mezbûre re'âyâsının her beş hânesinden bir nefer bârgîr ile ma'den-i mezkûr kârhânesinde hidmet itdirile diyü virilen emr-i şerîf mûcebince varup vech-i meşrûh üzre Karagoniçe kazâsından ta'yîn olunan kırk bin akçeyi tahsîl eyleyüp nefer ihrâcına mübaşeret üzre iken Belgrad nâzırı tarafından Hoca-zâde Mustafa nâm kimesne gelüp mukāta'a-i mezbûreyi zabteylemekle zikrolunan yuvalakın işlemesine mâni' olmuşdur didiğin i'lâm eylediğiniz ecilden, Belgrad nâzırı min-ba'd dahleylemeyüp yuvalakları işledüp ber-vech-i isti'câl irsâl eylemek emrolmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hüküm ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel eyleyüp dahi mukāta'a-i mezbûru bî-vech-i meşrûh üzre mültezim-i mezbûr Hüseyin'in Mâliye tarafından virilen emr-i şerîfim mûcebince zabt u tasarruf itdirüp nâzır-ı mezbûru ve âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz itdirmeyesiz. Ve sen ki emîn-i mezbûr Hüseyin'sin; iltizâmın üzre zikrolunan top yuvalakların işletdirüp ber-vech-i isti'câl

mahall-i me’mûra gönderüp teslîm itdiresin. Şöyle ki; vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getürmeyüp ihmâl ü tekâsül idüp ba‘zı özr ü cevâba sâlik ve mutasaddî olasın. Kat‘â bu bâbda ayân u beyân eylememeğin, özr ü cevâbın makbûl-i şerîfim ve mesmû‘-ı hümâyûnum olmayup hakkından gelinmek mukarrerdir bilmiş olasın. Ana göre mukayyed olup bâb-ı dikkat dakîka fevteylemeyesin, ihmâl ü müsâheleden ve avk-ı te’hîrden ziyâde hazer eyleyesin diyü.

Fî 13 Ca sene 1024

s.92, h.1

Vulçıtrın sancağı beği olup bi’l-fi‘l Üsküb ve Kratova ve tevâbi‘i mukāta‘âta ber-vech-i iltizâm nâzır olan Mehmed *dame ızzühû* ve Üsküb ve Kratova mukāta‘a müfettişine hüküm ki:

Sen ki mumâ-ileyhsin; bundan akdem taht-ı iltizâmında olan ümenâyı getürdüp (…) kısta’l-yevm zimmetlerine lâzim gelen mâlımı emân [u] zamân virmeyüp bi’t-tamâm taleb ve tahsîl eyledikden sonra hâsıl olan akçeyi zamân-ı zabtlarının muhâsebelerin cümle temessükleri ile ma’an Âsitâne-i sa‘âdetime gelesin diyü müte‘addid evâmîr-i şerîfe irsâl olunmuşken bu âna değin (…) zâhir olmaduğı ecilden mes’ûl ve mu‘âteb olmuşsundur. İmdi; Hızâne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine nazâr olundukda; bundan evvel bin yirmi Mayısı ibtidâsından bin yirmi dört Mayısı’na gelince devreyleyen üç sene mübaşeretinde kısta’l-yevm üzre zimmetle ba‘de ihrâcât ve masârif-ı Üsküb mukāta‘âtından altmış beş yük doksan bin yüz doksan sekiz akçe ve Kratova mukāta‘âtı nezâretinden kırk beş yük doksan altı bin yüz altmış sekiz akçe ki cem’an üç senede zimmetine yüz on bir yük seksen altı bin altı yüz altmış altı akçe bâkī olduğu mukayyed bulunmağın, meblağ-ı mezbûr bi’t-tamâm tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrîm üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf olunmayup taht-ı aklâmında olan ümenâyı mu‘accelen ihzâr idüp târîh-i mezbûrdan vech-i meşrûh üzre zimmetlerine lâzim gelen mâlımı emân u zamân virmeyüp kendülerden vefâ etmez ise küfelâ ve (…) bit‘tamâm taleb ve tahsîl eyledükden sonra ibtidâ-i mübâşeretlerinden lâzim gelen muhâsebat ve temessüklerin alup sen ki nâzır-ı mumâ-ileyhsin; senin dahi kezâlik zamân-ı zabtında lâzim gelen nezâret-i muhâsebelerin ve sâ’ir temessüklerin alup ber-vech-i ta‘cîl Südde-i Sa‘âdetime gelesin. Şöyle ki bu def‘a dahi adem-i takayyüdün mesmû‘-ı hümâyûnum ola, azl ile halâs olmayup ukūbet ü hakāret olman mukarrerdir.

Ana göre basîret ü intibâh üzre olup vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz, şöyle bilesiz diyü.

Fî 20 Ra sene 1024

s.92, h.2

Rusçuk Kādısına hüküm ki:

Rusçuk Kal‘ası dizdârı Ali Ağa hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; kal‘a-i mezbûr müstahfızlarının yirmi bir Recebi gurresinden bin yirmi iki Zilhicce’si gâyetine gelince bir tahvîlinde müstahıkk oldukları kırk dört bin altı yüz dört akçe mevâcibleri olıgeldüği üzre Rusçuk İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘ası mahsûlünden havâle olmak bâbında i‘lâm eyledüği ecilden, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan neferât-ı mezkûre ve tevcîhât defterlerine nazâr olundukda; meblağ-ı mezbûr bi’l-fi‘l Rusçuk ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iştirâk mültezimler olan Mâyer ve Abraham ve Yâsef nâm Yehûdîler ve sâ’ir şerîkleri tahvîlinden mukāta‘a-i mezbûrun şart-ı kal‘ası akçesinden emr-i şerîf ile havâlesi Osman yedinden havâle olunduğu mukayyed bulunmağın, zikrolunan kırk dört bin akçe ümenâ-i mezkûreden bir def‘a neferât-ı mezkûreye vasıl olmamış ise mukaddemâ virilen havâle emri mûcebince virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp meblağ-ı mezbûru ümenâ-yı mezkûreden mukaddemâ havâle olan emr-i şerîfim mûcebince bi’t-tamâm neferât-ı mezkûre mevâcibleri içün havâleyi merkūma alıvirüp havâle idesin ki zahrına hüccet yazup zikrolunan emînlerin yedlerine viresin ki hîn-i muhâsebede deynlerine mahsûb ola diyü.

Tahrîren fî 3 R sene 1024

s.93, h.1

Çorlu ve Rusçuk ve Silivri kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bin yirmi dört Saferi’nin yirmi beşinde vâkı‘ Nevrûz evvelinden senesini üç yüz otuz beş bin akçeye mahmiye-i İstanbul’da vâkı‘ Edirnekapusı ve tevâbi‘i mukāta‘asını Saray-ı Atîk ve Saray-ı Galata’ya ve ağnâm bahâsıyçün ber-vech-i ocaklık iltizâm iden Dergâh-ı âlî bevvâblarından Hüseyin hâlâ Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; kadîmü’l-eyyâmdan hâslar emînleri voyvodaları sınurlarından taşra yerlere min-ba‘d dahl ü ta‘arruz itmeyeler diyü ellerimize evâmir-i şerîf virilüp dâhlolunmaz iken hâlâ hâslar emînleri voyvodaları hilâf-ı emr-i şerîf mîrîye â’id olan mahlûle vaz‘-ı yed idüp mâl-ı

mîrîye gadr ve bize zulmiderler. Hayfdır, men‘ u def‘ olunmaları bâbında emr-i şerîfim recâ eylemeğin, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, mukaddemâ virilen evâmir-i şerîfe mûcebince amel idüp sınurlarından taşra yerlere min-ba‘d hâslar emînlerine ve voyvodalarına dahl ü ta‘arruz itdirilmeyüp elinde olan berât ve evâmir-i şerîfe mûcebince emîn-i mezbûra ve âdemlerine zabtitdirile diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 18 Ca sene 1024

s.93, h.2

Çorlu kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Mahmiye-i İstanbul’da vâkı‘ Edirnekapusı ve tevâbi‘i mukāta‘asına ber-vech-i iltizâm emîn olan Dergâh-ı âlî bevvablarından Hüseyin hâlâ Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; Çorlu sâkinlerinden olan kassâb tâ’ifesinden dördüncü devecilerden Mustafa nâm racilde (…) ve kaldırımcı Yani ve Yenaki nâm zimmîler ve sâ’ir kassâb tâ’ifesinden ba‘zı kimesnelerden rüsûm-ı ağnâmdan zimmetlerinde mâl-ı mîrîye â’id küllî akçeler olup taleb olundukda virmekde ta‘allül iderler. Mâl-ı mîrîye gadr ve bize küllî hayfdır, taleb ve tahsîl olunması bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle emîn-i mezbûr vardukda, vech-i meşrûh üzre mezkûrlardan mâl-ı mîrîye â’id olan rüsûmu taleb ve tahsîl itdürdesin. Eğer virmede inâd ü muhâlefet iderler ise emîn-i mezbûr ile ma‘an Âsitâne-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl idesin ki taleb ve tahsîl oluna diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 18 Ca sene 1024

s.93, h.3

Cisr-i Mustafa Paşa kādısına ve Zağra-i Cedîd ve Kızanlık kādılarına hüküm ki:

Filibe mukâta‘âtı nâzırı Mustafa Nâzır Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; zikrolunan kādılıklarda vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve yava cizyesi ve kaçkun kadîmü’l-eyyâmdan Filibe mukāta‘âtı nâzırları cânibinden zabtolunugelmiş iken bi’l-fi‘l Rodoscuk emîni Mahmud Çavuş bir tarîkle Rodoscuk beytülmâl mukāta‘âtına ilhâk eyleyüp mûcebince Filibe nâzırı dahleylemeye diyü emr-i şerîf ibrâz idüp zabtıma mâni‘ olmağla, her sene iltîzamıma seksen bin akçe naks virüp bana zulm u hayf olur. Zikrolunan kādılıkların beytülmâlı bu kullarına zabtitdürilüp veyâhud iltizâmımdan her sene seksen bin akçe aşağı varılmak bâbında emr-i şerîfim recâsına bildirmeğin, kadîmü’l-eyyâmdan kangı

cânibden zabtolunugelmiş ise girü ol minvâl üzre zabtolunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp vech-i meşrûh üzre zikrolunan kādılıkların beytülmâl ve yava cizyesi ve kaçkun kadîmü'l-eyyâmdan Filibe nâzırı cânibinden zabtolunugelmiş ise ve her kangısının berâtında mukayyed ve musarrah ise ise ana zabtitdüresin. Bu bâbda kimesneye zulm ve gadrolmakdan ihtiyât üzre olasızn diyü emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 2 C sene 1024

s.94, h.1

Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe mukāta'âtı nâzırı Mustafa Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; kadîmü'l-eyyâmdan mahrûse-i Edirne ve İpsala ve Malkara ve Sofya ve Filibe ve Hasköy kazâları Filibe mukāta'âtından hâsıl olan çeltüğin örüsü olmağla her sene altışar ay bâzâr tutılup mîrî pirinç füruht olunup âhardan kimesne füruht eylememek içün defa'âtle evâmir-i şerîfe virilmiş iken ba'zı kimesneler mâni' olup mâl-ı mîrîye küllî gadriderler. Ol makūle mâni' olanlar men' u def' olunup mîrî pirinç füruht olunmadan âhardan kimesneler pirinç füruht iderler ise pirinçleri ele girdükde mîrî içün girift olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, kānûn üzre amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp göresin; fi'l-hakîka zikrolunan kādılıklar Filibe mukāta'âtından hâsıl olan pirincin kadîmü'l-eyyâmdan örüsü olup her sene altışar ay bâzâr tutulduğu mukarrer iken ba'zı kimesneler mâni' olup dahl ü ta'arruz eyledikleri vâkı' ise men' u def' eyleyüp mîrî pirinç füruht olunmadın âhardan pirinç füruht idenlerin pirinçlerin mîrî içün girift eyleyüp kimesneye pirinç füruht itdürmeyesin diyü emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 2 C sene 1024

s.94, h.2

Sofya kādısına hüküm ki:

Hâlâ bin yirmi üç Zilka'desi'nin yedinci gününde vâkı' (…) evvelinden iki tahvîle seksen üç yük doksan dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz akçeye Sofya

nezâretini ve (…) mukāta‘alarını Sofya sâkinlerinden Mehmed bin Abdullah emîn-i mültezim ve Dergâh-ı âlî çavuşlarından Ömer nâm kimesne nâzır ve kabzımâl olup zamân-ı mübâşeretlerinden sekiz ay mürûr idüp peşîninden mâ‘adâ kısta’l-yevm mûcebince sekiz yük akçe zimmetine lâzim gelüp, imdi; işbu bin yirmi dört Ağustosu irsâliyesiyçün zikrolunan sekiz yük akçeyi kısta’l-yevm mûcebince zimmetine lâzim gelen ümenâ mübâşîrînden taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne olunması emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâdba sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp nâzır-ı mezbûrdan ve ümenâsından kısta’l-yevm mûcebince zikrolunan sekiz yük akçeyi ber-vech-i ta‘cîl taleb ve tahsîl add ü vezn idüp ve kîseleyüp varan kulum ile yarar âdemlerin ile Südde-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl itdürdüp ihmâl ü musâheleden begâyet ihtirâz üzre olasın diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 12 C sene 1024

s.94, h.3

Filibe mukata‘âtının havâleliği içün bin yirmi dört Ağustosu’na emr-i şerîf virilmişdir.

Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe mukâta‘âtından olan mukāta‘aların tahsîlinde bir mukaddem ve mustakîm kulum istihdâm olunmak lâzim olmağla, ebnâ-i sipâhiyândan kıdvetü’l-emasil ve’l-akrân Pervâne Abdullah kulum havâle ta‘yîn olunup irsâl olundu.

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim mûcebince amel idüp dahi mezkûr kulumu mukāta‘ât-ı mezbûrenin bin yirmi dört Ağustosu havâleliğinde istihdâm itdürüp sekiz yük akçe Ağustos irsâliyesi akçelerin mezkûr kuluma cem‘ u tahsîl itdürdüp kîseleyüp ve mühürleyüp mezkûr kulum ile ve mu‘temedün-aleyh ademlerinüz ile irsâl eyleyüp Südde-i Sa‘âdetimde olan Hazîne-i Âmireme teslîm itdürdesin ve mezkûrun havâleliğine ve istihdâmına âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin diyü emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 20 C sene 1024

s.95, h.1

Bâzâra giden Mustafa Beğ gitmişdir.

Filibe kādısına hüküm ki:

Mukaddemâ vezîr-i a‘zam olan Nasuh Paşa sâbıkā nâzır olan Mehmed Çavuş ve Filibe kādısı olan Mevlânâ Mehmed zamânlarında bir nehri çeltük zirâ‘at itdirdüp henüz biçime gelmedin merkūm Nasuh Paşa katlolunmağın, mevlânâ-yı mezbûr ve nâzır-ı merkūm Mehmed Çavuş ile ma‘an zikrolunan çeltüği biçdirüp ve dökdürüp iki bin beş yüz kile pirinci kādı-ı sâbıkın vekîli olan Memik-zâde Mehmed’in zimmetinde kalup hâlâ vekil-i mezbûrun âdemleri zikrolunan mikdârı pirinci füruht eylemek istedikleri mesmu‘-ı hümâyûnum olmuşdur. İmdi; maktûl-i mezbûrun sâ’ir muhallefâtı mîrîye â’id olmağın, mahall-i mezbûrda olan çeltüği dahi cânib-i mîrîden ahz ü kabz itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile Şıkk-ı evvel aklâmında istihdâm kullarından olup ebnâ-i sipâhiyândan olan Mustafa bu sene vardıkda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü terâhî eylemeyüp târîh-i mezbûrda merkūm Nasuh Paşa’nın kazâ-i mezbûrdan zirâ‘at itdürdüği bir nehr-i çeltüği henüz biçime gelmedin katlolunmağın, nâzır-ı mumâ-ileyh ile kādı-ı sâbık Mevlânâ Mehmed’in vekîli olan merkūm Memik-zâde Mehmed nâm kimesne mîrîye â’id olan iki bin beş yüz kile pirinci kabzeyledüği mukarrer ise bi’t-tamâm mîrî içün mezkûr kuluma ahz ü kabz itdüresin. Husûs-ı mezbûru onat vechile tetebbu‘ u tecessüs eyleyüp mîrîye a’id ve raci‘ olan pirinçden mevlânâ-yı mezbûrun vekîli ve nâzır-ı merkūm her ne mikdâr pirinç ahz ü kabzeylemişler ise cümlesin mîrî içün varan kuluma kabz u zabt itdirüp ve mezbûr kulum ne mikdâr pirinç tahsîl ve kabzeyledüğin aynı ile yazup Dersa‘âdetime i‘lâm eyleyesin diyü hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 20 C Sene 1024

s.95-96

Küçük Mîrâhur’a hüküm ki:

Istabl-ı Âmireme mahsûs olan voynuk tâ’ifesi Dergâh-ı mu‘allâma bundan akdem arz-ı hâl sunup; ecdâd-ı izâmım *enârallâhü te‘âlâ berâhînihim* zamân-ı şerîflerinden berü her sene Istabl-ı Âmirem hidmetin edâ idegelmişler iken mukaddemâ vezîr-i â‘zam iken katlolan Nasuh Paşa zamânında âhûra mahsûs olan voynuklardan nevbeti olanlar hidmete gelüp nevbeti olmayanlardan yedişer yüz akçe alınup ve Küçük Âhûr’un dahi cümle voynukları vech-i meşrûh üzre maktû‘ olmak fermân olunmağla,

ibtidâsından yirmi yük akçe ve ikinci seneden on beş yük akçe tahsîl olunup üçüncü senede ancak altı yüke tenezzül eyleyüp bu üslûb üzre gitdikçe voynuk tâ'ifesinin perâkende vü perîşân olmalarına bâ'is olduğu mukarrer olmağla, mezbûrların ahvâli pâye-i serîr-i a'lâya telhîs olunup arzolundukda Büyük Âhûr'un voynuklarının ol vechile maktû'ları ref' olunup kadîmü'l-eyyâmdan olıgeldiği üzre nevbeti olanlar her sene gelüp Istabl-ı Âmirem hidmetinde olalar diyü hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet makrûnumla fermân-ı âlî-şânım sâdır olup bu bâbda Büyük Mirâhuruma vech-i meşrûh **[96]** üzre hükm-i şerîf gönderilmekle, Küçük Âhûr'un dahi voynuklarından zikrolunan maktû' ref' olunup anların dahi her sene nevbetlü olanları gelüp hidmetde olup ol vechile rencîde olunmayup ve ecdâd-ı izâmım zamânlarından berü olıgeldüği üzre Küçük Âhûr'a mahsûs olan voynukları sefer-i hümâyûnum vâkı' oldukca seferde nevbeti olanları her sene Istabl-ı Âmirem hidmetine getürdüp istihdâm eyleyüp olıgelene muhâlif mezbûrlardan akçe taleb itdürmeyüp ol vechile min-ba'd rencîde itdürmeyesin diyü Dîvân-ı hümâyûnum cânibinden bin yirmi dört Rebî'ülevveli'nin evâsıtı târîhi ile müverrah emr-i şerîfim virilmeğin, mûcebince amel olunup Mâliye tarafından dahi emr-i şerîfim virilmek fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda Dîvân-ı hümâyûnum cânibinden virilen ve işbu hükm-i hümâyûnum mûcebince amel eyleyüp hilâfına cevâz gösterilmeye diyü hükm-i şerîf.

Tahrîren fî 21 C sene 1024

s.96, h.1

Sofya kādısına ve nâzırına hüküm yazıla ki:

Alman elçisinin ve âdemlerinin harcırâhları içün Sofya nezâretinden on bin akçe viresin diyü fermânım olmağın, **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı şerîfim muktezâsınca amel üzre bir ân ve bir sâ'at te'hîr ü terâhî eylemeyüp meblağ-ı mezbûru bî-kusûr ve lâ-küsûr varan âdeme eyleyesin. Husûs-ı mezbûr umûr-ı lâzimedendir. Sâ'ire kıyâs eylemeyüp vech-i meşrûh üzre olan emr-i şerîfimi yerine getürüp ve meblağ-ı mezbûru teslîm itdikden sonra sen ki kādısın; işbu hükm-i şerîfimin zahrına hüccet-i şer'iyye yazup imzâ ve mühürleyüp nâzır-ı mezbûrun yedine viresin ki hîn-i muhâsebede ibrâz idüp deynine mahsûb itdüre diyü tezkire yazılmak içün işbu tezkire virildi.

Tahrîren fî 28 Receb sene 1024

s.96, h.2

Mukaddema Tımışvar Kal‘ası neferâtının mevâcibleri içün Vidin mukāta‘âtından altı yük akçe ta‘yîn buyurulup mukāta‘ât-ı merkūmeden dört yük akçe dahi hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet makrûn ile ta‘yîn buyurulup cümlesi beher sene on yük akçe ocaklık ta‘yîn olunmuşdur.

Tuna defterdârına ve Vidin kādısına ve Vidin mukāta‘âtı nâzırına hüküm yazıla ki:

Mukaddemâ Tımışvar Kal‘ası neferâtı mevâcibi içün Vidin nezâretine tâbi‘ Çirnerika filoriciyânından Krivina hâslarından altı yük akçe ber-vech-i ocaklık ta‘yîn buyurulup hâlâ kılâ‘-ı mezbûrenin mevâcibi içün dört yük akçe dahi ta‘yîn buyurulmak bâbında pâye-i serîr-i a‘lâyâ arzolundukda, hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdete makrûnumla vech-i meşrûh üzre fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim mûcebince amel idüp bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü terâhî eylemeyüp mukaddemâ ta‘yîn buyurılan altı yük akçeyi ve hâlâ hatt-ı hümâyûnumla fermân olan dört yük akçeyi Çirnerika filoriciyânından ve Krivina hâslarından ve sâ’ir mukāta‘ât mâlından bi’t-tamâm taleb ve tahsîl itdirüp bir akçe ve bir habbe alıkodurmayasın ve Vidin cânibinden gelen havâlelere mezbûr neferâtın ocaklıklarına dahl ü ta‘arruz itdirmeyüp, husûs-ı mezbûr umûr-ı lâzimedendir. Sâ’ire kıyâs eylemeyüp vech-i meşrûh üzre olan emr-i şerîfimi yerine getüresin. El-hâsıl bu bâbda vechen mine’l-vücûh bir ferde ta‘allül ü nizâ‘ ve inâd ü muhâlefet itdirmeyüp mukaddemâ ta‘yîn buyurılan altı yük akçeyi ve hâlâ hatt-ı hümâyûnumla ta‘yîn buyrulan dört yük akçeyi neferât-ı mezbûra mevâcib içün her sene bî-kusûr ve lâ-küsûr ta‘yîn olunan yerlerden virüp emr-i âhar irsâline muhtâç eylemeyesin ve zikrolunan akçeler içün ümenâ ve nuzzârdan teslîm idenlerin yedlerine imzâ ve mühürlü hüccet-i şer‘iyye virüp ve kabzımâl olanlardan mühürlü tezkire alıviresin ki hîn-i muhâsebede ibrâz idüp deynlerine mahsûb itdüreler diyü hükm-i şerîf içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 28 Receb sene 1024

s.97, h.1

Tuğralı emr-i şerîfden naklolunmuşdur.

Düstûr-ı mükerrem, müşîr-i müfahham, nizâm-ü’l-âlem, nâzım-ı menâzımü’l-ümem, müdebbir-i umûru’l-cumhûr bâhiru’s-sâkıb-ı müsemmem mehâmü’l-enâm bâ-berâ-yı’s-sâ’ib müsîsü’l-bünyanü’d-Devlet ve’l-ikbâl müşîr-i erkânü’s-sa‘âde ve’l-iclâl,

el-mahfûf be-sınuf-ı avâtıfu't-tâ'ifü'l-Meliki'l-a'lâ Bender muhâfazasında olan vezîrim Ali Paşa *edâmallâhü te'âlâ iclâlehû* ve akzâ kuzâtü'l-Müslimîn ve evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn huccetü'l-hakk alâ-halki'l-ecma'în el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-Meliki'l-mu'în Mevlânâ Belgrad kādısı *zîde fezâ'ilühû ve* kıdvetü'l-erbâbü'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-iclâl câmi' u vücuhü'l-emvâl âmirü'l-hazâ'in hüsnü'l-a'mâl el-muhtass bi-mezîdi inayeti'l-Melikü'l-bârî Hizâne-i Âmiremin Budun cânibi defterdârı *dâme ulüvvühûya* tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki; sen ki vezîr-i muşârun-ileyh *edâmallâhü te'âlâ iclâlehû*sun; hâliyâ Dîvân-ı hümâyûnuma kazâyâ defteri gönderüp; bundan evvel Budun beğlerbeğisi olan Sefer *dâme ikbâlühû* zamânında tüccâr Belgrad'a getürdikleri metâ'ı gümrük cânibine iletmeyüp ba'zısı evinden ve kimisi dükkânından ümenâya füruht idüp anlar dahi mevâcibleri içün serhad kullarına virüp anlar mevâciblerimiz içün aldık diyü gümrük virmemeleri ile tahvîli kırk yük akçeye iltizamda olan gümrüğü ümenâ bıragup bu sebeb ile cânib-i mîrîye gadr ve ümenâya kesr müterettib olduğu i'lâm eyledikde min-ba'd meta' gümrükhâneye inüp kânūn-ı kadîm üzre gümrükleri alındıkdan sonra tekrâr iskeleden ubûr eylediklerinde anda dahi gümrükleri alına diyü fermân olunmuş iken hem karada ve hem iskelede gümrük virmeğe tüccâr kādir olmayup bu takdîrce herkes metâ'ını gümrükhâneye indürüp gümrüğünü kānûn üzre virüp eline temessük alup eğer iskeleden ubûr ider ve eğer (…) gider, tekrâr gümrük alınmaya diyü tenbîh olunup minvâl-i meşrûh üzre amel oluna diyü üç def'a emr-i şerîf vârid olmuş iken kazâ-i Belgrad tâcirlerinin ba'zısı imâm ve hatîb ve kimisi kapukulu ve yeniçeri ve za'îm ve nicesi erbâb-ı tîmâr ve zî-kudret kimesneler olup ve nicesi bunların akrabâsı olup, olmayanlar dahi bunlara tahassun idüp bir vechile emr-i şerîfe imtisâl eylemeyüp nizâ' eyledikleri ecilden, mukāta'ât nâzırı ile murafa'a-i şer'-i şerîf olunduklarında gümrük şer'îdir diyü virilmesi hükmolunup sicill ü hüccet olunmuş iken yine muhâlefet idüp getürdükleri metâ'ları evlerine indürüp nâzır ve emîn âdemleri taleb eylediklerinde eşkıyâsı katl ile tahvîf eylemeleri ile kırk yük akçelik mukāta'ayı ümenâ bırakup hâlâ emâneten zabtolunup bu sebep ile cânib-i mîrîye gadr u zarâr olduğın i'lâm eylemişsin. İmdi; husus-ı mezbûr arzolundukda; mukaddemâ virilen hüccet-i şer'iye ve emr-i şerîfim muktezâsınca ve ümenânın şart-ı iltizâmları üzre ol makūle gerek gümrükleri alına diyü fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardıkda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel eyleyüp göresiz; fi'l-vâkı' tüccâr tâ'ifesine metâ'ların gümrükhâneye getürüp ümenânın iltizâmları mûcebince gümrüklerin edâ eyleyeler diyü emr-i şerîfim virilüp ve

muvâcehelerinde sicill ü hüccet dahi olunmuş iken yine metâ‘ların gümrükhâneye indirmeyüp gümrüklerin virmekde ta‘allül eyledikleri vâkı‘ ise ol makūlelere muhkem tenbîh ü te’kîd eyleyesiz ki Belgrad’a getürdikleri metâ‘ların gümrükhâneye indürüp bu bâbda olan hüccet-i şer‘iyye ve emr-i şerîfim mûcebince ve ümenânın şart-ı iltizâmları üzre gümrüklerin mîrî içün bi’t-tamâm virüp inâd ü muhâlefet eylemeyeler ve itdirmeyesiz. Şöyle ki; ba’de’t-tenbih mütenebbih olmayup metâ‘ların gümrükhâneye indirmeyüp ve gümrüklerin virmeyüp emr-i şerîfime muhâlif vaz‘ iderler ise anın gibi gümrük ellerinde bulunan metâ‘ların mîrî içün girift itdüresiz ve bi’l-cümle bu bâbda ziyâde ihtimâm idüp bu bahâne ile hilâf-ı şer‘ u kānûn bir ferde zulm u ta‘addi olunmalu eylemeyüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz diyü hükm-i şerîf yazıla.

Tahrîren fî 3 Receb sene 1024

s.98

Vize ve Kırkkilise sancaklarında olan toprak kādılarına hüküm ki:

Hasköy kādısı Mevlânâ Alâaddin Dersa‘âdetime arz gönderüp; elviye-i mezbûre ve tevâbi‘inde vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve hâssa ve yava ve kaçkun ve mâl-ı gā’ib ve mâl-ı mefkūd kadîmden Vize emînlerinin iltizâm ve berâtlarına dâhil olmağın, bi‘l-fi‘l mukāta‘ât-ı mezbûreyi zabtiden Ali tarafından zabtolunup dâhil-i Hazîne olıgelmiş iken hâlâ mahmiye-i Edirne beytülmâlı ve tevâbi‘i mukāta‘âtı emîni İdris tarafından Zülfikar nâm kimesne gelüp Hasköy ve Kırkkilise kazâsında vâkı‘ yeniçeri beytülmâlından gayrı on bine varınca beytülmâl-i âmme ve hâssa ve yava, Edirne beytülmâlına ilhâk olunmuşdur diyü yetmiş re’s davar ve sâ’ir beytülmâl ahz ü kabzitmekle, emîn-i mezbûr Ali’nin iltizâmına küllî gadr u zarar eylemişdir. Min-ba‘d Edirne beytülmâlı emîni tarafından dahl ü ta‘arruz itdirilmeyüp mezbûr Ali’nin cânibinden ahz ü zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına i‘lâm eylemeğin, Hızâne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine mürâca‘at olundukda; elviye-i mezkûrede vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve hâssa ve mâl-ı gā’ib ve mâl-ı mefkūd ve yava ve kaçkun ve sâ’ir beytülmâl Ali’nin iltizâmına dâhil olduğu mastûr u mukayyed bulunmağın, muşârun-ileyh Ali’ye zabt u tasarruf itdirüp min-ba‘d Edirne emînleri tarafından ve âhardan dahl ü ta‘arruz itdürilmeye diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi elviye-i mezkûrede vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve hâssa ve sâ’ir her ne ise Mâliye tarafından eline virilen berât-ı hümâyûn emr-i şerîfim mûcebince mezkûr Ali’ye zabt u tasarruf itdürüp min-ba‘d Edirne beytülmâlı tarafından ve âhardan bir ferdi dahl ü

ta‘arruz itdürmeyesin ve Hasköy kazâsında Edirne emînleri cânibinden zabtolunan yetmiş re’s davar ve sâ’ir beytülmâlı dahi ba‘de’l-isbât şer‘le hükmidüp mîrî içün mezbûr Ali’ye alıviresin. Şöyle ki; Edirne beytülmâlı emînleri iltizâm berâtımıza dâhil değildir diyü bir tarîk ile zabt u tasarruf içün emr-i şerîf ibrâz iderler ise (…) bulup mezbûr işbu emr-i şerîfim mûcebince emîn-i mezbûr cânibinden zabt u tasarruf itdürilüp min-ba‘d Edirne beytülmâlı emîni İdris ve cânibinden gönderdüği âdemleri ve âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin, hilâf-ı şer‘-i şerîfe mugâyir şart-ı iltizâm ve berât ve emr-i hümâyun kimesneye iş itdirmeyesin.

Fî 8 Receb sene 1024

s.99, h.1

Tuna defterdârına hüküm ki:

Sâbıkā Tımışvar beğlerbeğisi olup hâlâ Estergon muhâfazasında emirü’l-ümerâi’l-kirâm Bekir *dâme ikbâlühû*nun sâlyânesiyçün iki yük akçe ve Budun gönüllülerin mustahıkk oldukları mevâcibleri içün beş yük akçe ki iki senede on dört yük akçe olur. Meblağ-ı mezbûr mukaddemâ Vidin nâzırlarından sâlyâne olunmuş iken virmeyüp zimmetlerinde bâkī kalduğı i‘lâm olunmağın, meblağ-ı mezbûr ta‘cîl ale’t-ta‘cîl cem‘ u tahsîl ve Budun muhâfazasında olan düstur-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü’l-âlem nâzım-ı menâzımü’l-umem vezîrim Ali Paşa *edâmallâhü te‘âlâ iclâlehû*ya irsâl ü îsâl ve teslîm itdirilmek fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf eylemeyüp Vidin mukāta‘âtı nâzırların her kande ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp dahi husûs-ı mezbûra mukayyed olup göresin; fi’l-vâkı‘ Budun neferâtına ve mîr-i mîrân-ı muşârun-ileyh ta‘yîn olunan sâlyâneden iki senede on dört yük akçe bâkī kalup teslîmlerine temessük almış değiller ise ki şer‘le sabit ü zâhir ola. Kat’â emân u zamân virmeyüp bi’t-tamâm taleb ve tahsîl idüp hâsıl olan mâlı add ü vezn ve der-kîse idüp virilüp ber-vech-i isti‘câl vezîr-i muşârun-ileyh *edâmallâhü te‘âla iclâlehû*ya irsâl ü îsâl itdiresin ki ol dahi me’mûr olduğu üzre ta‘yîn olunan mahalle virip itmâm-ı hidmet eyleye ve bi’l-cümle bu husûsu sâ’ire kıyâs eylemeyüp meblağ-ı mezbûru elbette ve elbette nâzırdan bi’t-tamâm tahsîl idüp me’mûr olanlara alıviresin. Şöyle ki; mezbûr zimmetinde zuhûr iden mâlımı virmekde ta‘allül ü nizâ‘ iderler ise cümle temessükât ve zahriyye hükümleri ile Âsitâne-i Sa‘âdetime gönderesin ki ahvâlleri Dîvân-ı adâlet-unvânımda görülüp şer‘le iktizâ eyleyen icrâ oluna. El-hâsıl, husûs-ı mezbûra gereği gibi mukayyed

olup avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden begâyet ihtiraz idüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz diyü hükm-i şerîf yazıla.

Tahrîren fî 3 Receb sene 1024

s.99, h.2

Düstûr-ı mükerrem vezîrim Ali Paşa'ya ve Belgrad kādısına ve Budun defterdârına hüküm ki:

Sen ki vezîr-i muşârun-ileyh *edâmallâhü te'âlâ iclâlehû*sun; hâlâ Dersa'âdetime kazâya defteri gönderüp; Tuna ve Sava nâm nehirlerin üzerlerinde olan değirmenlerin mîrî içün birer altun resmleri alınugeldüği ümenânın iltizâmında dâhil iken ba'zı değirmenler müteferrika ve çavuş ve bölük halkı ve yeniçeri ve sâ'ir askerî tâ'ifesi ve zî-kudret kimesneler bir kaç seneden berü ta'allül eylemeleri ile cânib-i mîrîye küllî gadr ve ümenânın iltizâmına küllî zarar müterettib olmuşdu. Min-ba'd muhâlefet itdürmeyüp alıvirilmek bâbında virilmek recâsına i'lâm eylemişsin. İmdi; husûs-ı mezbûr arzolundukda ümenânın iltizâmı mûcebince alınugelen resm-i âsiyâb mîrî içün alıvirilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi kapumdan ihrâc olmuş mühürlü sahîh ve cedîd vilâyet defteri sûretinde ve ümenânın iltizâmları berâtına nazâr idüp göresiz; fi'l-vâkı' kadıya i'lâm olunduğu gibi olup zikrolunan esbâblardan Defter-i Cedîd-i Hakânî'de mîrîye hâsıl kaydolunup ümenânın iltizâmı mûcebince yılda birer altun resm-i âsiyâb alınur iken ol makūle müteferrika ve çavuş ve bölük halkı ve yeniçeri ve sâ'ir askerî tâ'ifesi ve ba'zı zî-kudret kimesneler virmeyüp ta'allül ü nizâ' idüp cânib-i mîrîye gadr u zarar eyledikleri vâkı' ise men' u def' idüp min-ba'd vâkı' olan resm-i âsiyâb Defter-i Cedîd-i Hâkânî ve şart-ı iltizâm ve emr-i hümâyûnum muktezâsınca bî-kusûr ve lâ-küsûr edâ etdürüp hilâf-ı defter ve kānûn ve mugâyir-i şart-ı iltizâm ve emr-i hümâyûn kimesneye inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz, şöyle bilesiz.

Fî 2 Receb sene 1024

s.100, h.1

Tuna defterdârı Bekir *dâme ulüvvühû*ya hüküm ki:

Hâliyâ Istabl-ı Âmire mühimmâtı içün yüz elli bin keyl-i İstanbûlî arpa lâzim ü mühimm olmağın, imdi; ol câniblerde vâkı' olan kādılıklardan olıgeldüği mutâd-ı kadîm üzre zikrolunan yüz elli bin kile arpayı iştirâ' ve tedârik idüp ruz-ı Kasım'dan

mukaddem ber-vech-i acele ol-mikdâr arpayı gemilere tahmîl itdirdüp Istabl-ı Âmire'ye irsâl ve teslîm eylemekde ikdâm u ihtimâm eyleyüp bu husûsu sâ'ire kıyâs eylemeyüp bî-nefs takayyüd idüp itmâm-ı hidmet eyleyesin avk u te'hîrde[n] ve özr ü bahâneden hazer eyleyesin diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 15 Receb sene 1024

s.100, h.2

Filibe kādısına ve nâzırına hüküm yazıla ki:

Mukaddemâ Özi muhâfazasıyçün Belgrad cânibinden gelecek şaykaların mühimmâtı içün ta'yîn olunan akçelerin tahsîli mümkin olmamağın, zikrolunan şaykalar vakti ile mahall-i me'mûra vâsıl olmak içün Budun serhaddinde neferâtın mevâciblerine ta'yîn olunan mâldan itmâm-ı hidmet olunup neferât-ı mezbûrenin mevâciblerine kesr lâzim gelmeğin, Filibe Nâzırı'nın kısta'l-yevm mûcebince zimmetine lâzim gelen pirinçden neferât-ı mezbûr içün ale't-ta'cîl İstanbulî on beş bin kile pirinç tedârik ve tahsîl idüp mekkârîler ile mahmiye-i Belgrad'a irsâl idesiz diyü fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle Dergâh-ı Mu'allâm bevvablarından ( ) *zide kadruhû* ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel idüp dahi bir ân ve bir sâ'at te'hîr ü terâhî eylemeyüp neferât-ı mezbûrenin kesr-i mevâcibleri içün ta'yîn olunan on beş bin keyl-i İstanbulî pirinci ta'cîl ale't-ta'cîl cem' u tahsîl kirâ arabalarına tahmîl itdirüp mahmiye-i Belgrad'a irsâl idüp düstûr-ı mükerrem müşîr-i nizâmü'l-âlem nâzım-ı menâzımü'l-umem Budun muhâfazasında olan vezîrim Ali Paşa *edâmallâhü te'âlâ iclâlehû*nun Belgrad'da olan âdemlerine teslîm eyleyesiz ki anlar dahi mahall-i me'mûra irsâl ü îsâl ideler. Mekkârî içün lâzim gelen akçeyi Filibe mukāta'âtı mâlından tedârik ve tahsîl itdirüp ashâb-ı hukūka hakların bi't-tamâm virdüresin. Bir akçe ve bir habbelerin alıkodurmayasın. Ve sen ki kādısın; virilen pirinç içün işbu hükm-i hümâyûnumun zahrına hüccet yazup emîn-i mezbûra viresin ki hîn-i muhâsebede ibrâz idüp deynine mahsûb itdüre. Husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Zinhâr tereddüd ve tevakkuf eylemeyüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresin. Şöyle ki; fermânım olan pirinci virmeyüp ihmâl ü müsâhele eyleyesin, sonra aslâ özr ü cevâbınız mesmû'-ı hümâyûnum olmayup mes'ul u mu'âteb olursun, bilmiş olasın. Ana göre mukayyed olup gafletden ihtirâz eyleyesin.

Tahrîren fî 7 Receb sene 1024

s.100-101

Düstûr-ı mükerrem Budun muhâfazasında olan vezîrim Ali Paşa'ya ve Budun defterdârına hüküm ki:

Sen ki vezîr-i muşârun-ileyh *edâmallâhü te'âlâ iclâlehû*sun; hâlâ Dersa'âdetime kazâya defteri gönderüp; Belgrad İskelesi mahsûlünden ve ihtisâbdan mütekā'id ve mürtezika ve duâgû nâmıyla vazife[ye] yetmiş neferden ziyâde kimesneler mutasarrıf olup ( ) yedi yükden ziyâde akçe alıvirüp lâkin ekseri mün'im ve mütemevvil ve mâldâr olmağla vazife-i mezbûreye muhtâç değildir. Bu sebeb ile cânib-i mîrîye gadrdır. Eyle olsa Belgrad ve Semendire kal'alarında tîmâr ile mustahfız olanlardan iki yüz nefere karîb kimesneler Özi Seferi teklîfinden ve tereke bahâ eylememekle mahsûlümüz kalîl ve hidmetimiz kesrdir diyü dirliklerinden fârig olup tîmârları sâhibsiz kalmağla ümenâ-i mevkûfa ***[101]*** â'iddir diyü alup kabzidüp mîrîye bir habbe vasıl olmaduğu ecilden, ol makūle iskeleden ve ihtisâbdan mütekā'id ve duâgû vazîfelerine mutasarrıf olan yetmiş neferin vazîfelerin aslâ virilmeyüp bedelleriyçün zikrolunan tîmârlar tevcîh olunup zabt u tasarruf itdürilmek bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına i'lâm eylemişsin. İmdi; husûs-ı mezbûr arzolundukda, vech-i meşrûh üzre olmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zikrolunan iskeleden ve ihtisâbdan mütekā'id ve duâgû vazîfesine ve sâ'ir cihâta mutasarrıf olan yetmiş neferden ziyâde kimesnelerin min-ba'd vazîfelerin virdürmeyüp bedelleri içün ol makūle sâhibleri fârig olup mahlûl olan mustahfızlar timârlarını sen ki vezîr-i muşârun-ileyhsin; tevcîh ve defter idüp zikrolunan defteri nişânlayup ve mühürleyüp Südde-i Sa'âdet'e irsâl ü îsâl eyleyesin ki Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan defterlere kaydolundukdan sonra neferât içün Dîvân-ı adâlet ünvânım tarafından her bir sene berât-ı hümâyûnum virile diyü emr-i şerîf.

Fî 3 Receb sene 1024

s.101, h.1

Filibe kādısına ve nâzırına hüküm ki:

Budun muhâfazasında olan vezîrim Ali Paşa *edâmallâhü te'âlâ iclâlehû*ya Kral cânibinden elçi geleceği i'lâm olunmağın, mühimmâtı içün üç yük akçe lâzim olmağın, bedeli Filibe enharı mukāta'asından üç yük akçelik pirinç gönderilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp dahi bir ân ve bir sâ'at te'hîr ü tevakkuf eylemeyüp emrim

üzre mukāta‘ât-ı mezkûre mahsûlünden mevcûd ve der-anbâr olan pirinçden üç yük akçelik pirinci yarar kirâ arabalarına tahmîl eyleyüp muşârun-ileyh vezîrim Ali Paşa *edâmallâhü te‘âlâ iclâlehû*nun âdemlerine teslîm eyleyüp ol cânibe irsâl ü îsâl eyleyesiz ve ra‘iyyete pirinç virilürse işbu hükm-i hümâyûnumun zahrına hüccet yazdurasın ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola diyü.

Tahrîren fî 2 Receb sene 1024

s.101, h.2

Vize ve Kırkkilise sancaklarında olan kādılara hüküm yazıla ki:

Elviye-i mezbûrede vâkı‘ beytülmâl ve yava ve kaçkun ve tevâbi‘i mukāta‘ası emîni olan Ali tahvîlinden mukāta‘a-i mezbûre mâlından Bayram mevâcibine değin iki yük akçe cem‘ u tahsîl ve gönderilüp dâhil-i Hazîne olmak ehemm-i mühimmâtdan olmağın, vech-i meşrûh üzre Bayram mevâcibi içün iki yük akçe teslîm-i Hazîne olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp, siz ki kādılarsız; her birinizin taht-ı kazâlarında vâkı‘ olan beytülmâl cüz‘i küllî her ne vâkı‘ olursa emîn-i mezkûr ma‘rifeti ile varan havâle kuluma kabzitdirdüp kabzolunan beytülmâl-ı âmme bilâ-neferât yazılup defter olunup ve imzâlayup ve mühürleyüp meblağ-ı mezbûr ile Dersa‘âdetime gönderüp Hazîne-i Âmireme teslîm itdirdesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup zikrolunan iki yük akçeyi mâh-ı Ramazân-ı Şerîf’in on beşine değin gönderüp teslîm eylemekde bezl-i makdur ve sa’y-i mevfûr eyleyesiz diyü.

Tahrîren fî 22 Receb sene 1024

s.102, h.1

Tuna defterdârı ve Vidin kādısına ve müfettişine hüküm yazıla ki:

Mukaddemâ Vidin mukāta‘âtı mâlına (…) mutasarrıf olan Budun Kal‘ası gönüllüleri mevâcibi içün beş yük akçe ve Estergon muhâfazasında olan beğlerin sâlyânesiyçün iki yük akçe ta‘yîn olunup ve hâlâ kılâ‘-ı mezbûre neferâtı mevâcibleri kusuru içün yedi yük elli bin akçe virilmek lâzim ü mühimm olduğun pâye-i serîr-i a‘lâma arzolundukda, zikrolunan yedi yük elli bin akçe dahi mukāta‘ât-ı mezbûre mâlından virüle deyü fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardıkda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim mûcebince amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf eylemeyüp mukaddemâ

ve hâlâ ta‘yîn olunan akçeleri mukāta‘ât-ı mezbûre nâzırından bi’t-tamâm taleb ve tahsîl itdirüp bir akçelerin ve bir habbelerin alıkodurmayasız. El-hâsıl, husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Ana göre mukayyed olup zikrolunan akçelerin alâ eyyi vechin-kân tedârik ve tahsil ve kabzına me’mûr olanlara teslîm itdirmekde ikdâm u ihtimâm eyleyüp avk u te’hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ziyâde ihtirâz eyleyesiz ve zikrolunan akçeleri bî-kusûr virildikden sonra işbu hükm-i şerîfimin zahrına hüccet yazdurup nâzır-ı merkûmun eline viresin ki hîn-i muhâsebede ibrâz idüp deynine mahsûb itdire diyü.

Tahrîren fî 28 Receb sene 1024

s.102-103

Hüküm yazıla ki:

Tımışvar hazînesi defterdârı Murad arz gönderüp; bi’l-fi‘l Belgrad mukāta‘âtı nâzırı olan Osman Ağa’nın nezâretine dâhil olan Runya hâsları mukāta‘asının mahsûlü Tımışvar kullarının mevâcibleri kusûru içün ocaklık ta‘yîn olunmuşken ve Belgrad nezâretine dâhil olup ma‘an zabtolunagelmiş değil iken hâlâ Belgrad mukāta‘âtı nâzırı olan Müteferrika Osman Ağa bin yirmi dört Rebî‘ülevveli’nin on ikinci gününden nezâretine ilhâk eyleyüp neferât-ı mezkûrenin ocaklıklarına noksân müterettib olmak lâzım gelür diyü mukāta‘a-i mezbûr girü ocaklık içün Tımışvar Kal‘ası neferâtı cânibinden zabtolunup nâzır-ı mezbûrun âdemleri dahl ü ta‘arruz eylemek bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine nazâr olundukda; mukāta‘a-i merkûm bin yirmi üç Saferi’nin ikisinde vâkı‘ Mart evvelinden zabtolunmak üzre iki tahvîle yirmi sekiz yük akçeye her sene kısta’l-yevm üzre lâzim gelen mâlı ocaklık ta‘yîn olunan Tımışvar kulu mevâcibleri içün vakt ü zamânı ile vire diyü fermân olunduğu mukayyed bulunmağın, kadîmden olıgeldiği üzre zabtitdürilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

[103] Vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı şerîfim muktezâsınca amel idüp mukāta‘a-i mezbûru neferât-ı mezkûrenın mukaddemâ elime virilen emr-i şerîf mûcebince amel eyleyüp iki tahvîlini yirmi dokuz yük akçe hesâbı üzre ber-vech-i ocaklık neferât mevâcibi içün zabt u tasarruf itdirdüp âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz. Ve mukāta‘a-i mezbûru neferât-ı mezkûra cânibinden her kimler zabtider ise sene-be-sene muhâsebesin Âsitâne-i Sa‘âdetime virüp bir senenin muhâsebesin Âsitâne-i Sa‘âdetime virmeyince sene-i sâniye mübâşeret itdirmeyesiz. Ve min-ba‘d neferât-ı mezkûreye virilen emr-i şerîfme muhâlif taraf-ı âhardan kimesneye dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz diyü.

Tahrîren fî 7 Şa‘bâni’l-muazzam sene 1024

s.103, h.1

Silistre sancağında vâkı‘ mukâtâ‘ât müfettişi ta‘yîn olunup virilen emrin sûretidir.

Sâbıkâ Silistre kādısı olan İbrâhim’e hüküm yazıla ki:

Sen ki kemal-i emânet ve hüsn-i istikametde ve dîn ü diyânetine i‘tinâ ve i‘tikâdım olup Silistre sancağında olan mukāta‘ât ve sâ’ir Hazîne-i Âmireme müte‘allik emvâl-i hâssa ve umûr-ı mühimmede vukūf u şu‘ûrun olduğu ecilden, seni livâ-i mezbûrda mâlıma müte‘allik umura müfettiş ta‘yîn idüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel idüp sen ki mevlânâ-yı mezbûrsun; livâ-i mezbûrda olan mukāta‘âtda ve bi’l-cümle tahsîl-i mâla müte‘allik umûrda emrim üzre mücidd ü sâ‘î olup her Nevrûz ve Ağustos’da kısta’l-yevm üzre lâzım gelen irsâliye mâlın vakt ü zamânı ile gönderüp dâhil-i Hazîne eyleyüp ve tahvîl-i tamâm olan mukāta‘âtın muhâsebelerin görüp olıgelen âdet ve kānûn üzre görüp bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn lâzim gelen mâlımı emân u zamân virmeyüp tahsîl ve dâhil-i Hazîne eyledükden sonra tahvîlât-ı cedîdesine yarar tâlibler bulup kānûn üzre kifâyet mikdârı yerli ve yurtlu kefillerin aldukdan sonra sicill-i mahfûza kaydidüp ve bir sûretin imzâlayup ve mühürleyüp şürût u kuyûdu ile mufassal u meşrûh yazup arzeyleyesin ki zabt içün berât-ı şerîfim virilüp min-ba‘d bî-berât bir mukāta‘a zabt u tasarruf itdürmeyesin. Ve bi’l-cümle emvâl-i atîka ve cedîdeden müstevfi akçeleri taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne eyleyüp mâlımdan kimesne zimmetlerine bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasın diyü.

Tahrîren fî 22 Şa‘bân sene 1024

s.103, h.2

Filibe kādısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Filibe ve tevâbi‘i enhârı çeltüğinden Budun Kal‘ası neferâtı içün on beş bin kile pirinç ba‘dehû üç yük akçelik pirinç viresiz diyü emr-i şerîf virilmiş idi. Ber-mûceb-i fermân-ı hümâyûn ve (…) zikrolunan pirinç taleb oldukda mukāta‘ât-ı mezkûre nâzırı benim zimmetimde virecek mâl-ı mîrî yokdur diyü virmekde ta‘allül ü nizâ‘ eyledüği mesmû‘-ı hümâyûnum olmağın, zamân-ı zabtından kısta’l-yevm üzre

zimmetine lâzım gelen mâlımdan bi't-tamâm virüp ta'allül ü nizâ' itdürilmemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mukaddemâ virilen evâmir-i şerîfem mûcebince on beş bin kile pirinci ba'dehû fermânım olan üç yük akçelik pirinç ile te'hîr ü tevakkuf eylemeyüp ber-vech-i isti'câl mukāta'ât-ı mezkûra nâzırından bî-kusûr ve lâ-küsûr cem' u tahsîl itdirdüp kabzına me'mûr olanlara teslîm ve mahall-i memûra irsâl ü îsâl eyleyüp ta'allül ü nizâ' itdirmeyesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup tekrâr emr-i şerîfim irsâline muhtâc eylemeyesiz diyü.

Tahrîren fî 25 Şevval sene 1024

s.104 (Boş Sayfa)

[105]

Tuna aklâmına sâlyâne olunan ahkâmın sûretidir

s.105, h.1

Hâlâ İsakçı'da mevcûd olan iki kıt'a kayıkların ta'mîr ü meremmeti ve zînet ü tekmîli içün İsakçı nâzırı Mustafa'nın iltizâmına dâhil olan havâss-ı hümâyûnum mahsûlüyle tedârik itdirile diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 25 Muharrem sene 1022

s.105, h.2

Bundan evvel Kili'de müceddeden binâ olunup Tersâne'ye çekilen altı kıt'a kayıkların kürekçilerin ve sâ'ir âlât ü esbâb ve malzemeleri cem' u tahsîline me'mûr olduğun emvâl-i hâssadan vireler diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 25 Muharrem sene 1022

s.105, h.3

Bundan akdem ( ) beğlerbeğisi olan Macar oğlu Ali Paşa'nın binâsına müte'ahhid olduğu on kıt'a kayıkdan binâ idüp hâlâ Akkirman'da mevcûd olan dörd kıt'a kayığın birisini Akkirman azebleri ve birini Kili azebleri ve birini Bender azebleri ve birini dahi sen cem' u tahsîl eyledüğin emvâl-i hâssadan donadup cümle âlât ü esbâbıyla mükemmel eyleyesin diyü defterdârına emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 25 Muharrem sene 1022

s.105, h.4

Efrenç tâ'ifesinden yüz dört neferin bin yirmi iki Masarı ulûfeleriyçün dört yüz seksen altı bin dokuz yüz akçenin virilmesiyçün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 14 R sene 1022

s.105, h.5

Tuna defterdârına ve Drama kādısına:

Hâlâ Vidin İskelesi'nde müceddeden binâsı fermân olunan beş kıt'a kadırgalar mühimmâtiyçün lâzim olan işbu dişbudak kerestesi Tersâne-i Âmire cânibinden defter olunup ol defterde kaydolunan keresteyi tevzî' ve kat' itdirdüp lâzim olan akçesin ale'l-hesâb defter mûcebince varan kula teslîm idüp ashâb-ı hukūka hakların virdiresiz diyü evâmir-i şerîf.

Fî 27 Ca sene 1022

s.105, h.6

Tuna defterdârına ve Pazarcık kādısına vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf.

Fi't-târîhi'l-mezbûr

s.105, h.7

Tuna defterdârına ve bi'l-cümle kādısına vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf yazılmışdır.

Fi't-târîhi'l-mezbûr.

s.106 (Boş sayfa)

[107]

Bin yirmi bir senesinin sûreti ahkâmıdır ki Tuna defterdârına irsâl olunmuş.

s.107, h.1

Bi'l-fi'l Tuna defterdârı olan Mehmed Paşa Özi Kal'ası neferâtının mevcûd olanlarının ulûfelerin tahsîl eyledüğin mâl-ı mîrîden viresün diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 2 M Sene 1021

s.107, h.2

Frenk tâ'ifesinin Özi'de kışlayanlarının mevâciblerin, ellerine virilen mukābele defterleri mûcebince viresin diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 12 R sene 1021

s.107, h.3

Özi beğlerbeğisi olan Ali Paşa'nın Kili ve Akkirman mukāta'ât mahsûlünden senevî dört yük akçe sâlyânesinin bir yük akçesin Kılburun muhâfazasında olan ümerâdan Mehmed'e virilüp mukāta'a-i mezbûre mahsûlünden her sene bir yük akçe viresin diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 12 R sene 1021

s.107, h.4

Vezîr Davud Paşa hâslarının silâh çavuşu olan Îsâ Çavuş'un sebeb-i tahrîr hükmü ile on altı bin iki yüz yirmi beş akçe sâlyâne olunup, viresin diyü Tuna defterdârına hitâben emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 21 Receb sene 1021

s.107, h.5

Istabl-ı Âmire mühimmâtiyçün yüz yirmi bin kile şa'îr narh-ı rûzî üzre iştirâ idüp Istabl-ı Âmire'ye irsâl eyleyesin. Narh-ı rûzîden ziyâde olursa ziyâdesi sana tazmîn itdirilür diyü emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 24 Ca sene 1021

s.108 (Boş sayfa)

[109]

Bin yirmi târîhinin sûret-i ahkâmıdır

s.109, h.1

Tuna defterdârına hüküm ki:

Donanma-i Hümâyûn gemileri mühimmâtiyçün ol câniblerden on kantâr şem'-i asel ve iki bin aded (…) ve bin top (…)-i siyâh ve (…)-i top (…) tedârik ve iştirâ olunmak lâzim olmağın, mühimmât-ı mezbûre içün lâzim gelen akçe ol canibde vâkı' emvâl-i hâssa[dan] virilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 25 Za sene 1020

s.109, h.2

Hükm ki:

Dergâh-ı mu‘allâm bevvâblarından otuz ikinci bölükde yevmî yedi akçe ulûfeye mutasarrıf olan Ahmed Abdullah nâm kulum ol cânibde oldukca mustahıkk olduğu ulûfesi Tuna Hazînesi’nden bin yirmi Şevvali’l-mükerreminin gurresinde her üç ayda bir virmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 9 Za sene 1020

s.109, h.3

Hüküm ki:

Vidin sancağında ser-mansûre kullarının mevâcibleri içün mukaddemâ ta‘yîn olunan akçeleri ber-vech-i ta‘cîl tahsîl ve defter eyleyüp hâsıl olan mâl defterleri ile kîseleyüp ve mühürleyüp Belgrad’da olan Hazîne-i Âmire’ye irsâl eylemek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 4 Z sene 1022

s.109, h.4

Hüküm ki:

Sen ki defterdârsın; bundan akdem ma‘rifetinle Süzebolu nâm mahalde müceddeden binâsı fermân olunan dört kıt‘a Donanma-i hümâyûn gemilerinin mühimmâtiyçün (…) zincirleri ile ber-vech-i tekmîl her kıt‘asına İstanbul kantârıyla yüz kantâr âhen-i hâm ki cem‘an dört yüz kantâr ider. Her vukıyyesi yedişer akçeden üzre cem‘ ve iştirâ olunup zikrolunan mîrî gemiler vaktiyle tekmîl itdirilüp dâhil-i Tersâne itdirilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 19 Z sene 1022

s.109, h.5

Hüküm ki:

Semendire sancağında Havass-ı hümâyûna ilhâk olunan Vezîr Ali Paşa hâslarında mukaddemâ kassâblara koyun bahâsıyçün yirmi yük akçe sâlyâne olunup emr-i şerîf virilmişdir. Ta‘yîn olunan meblağ-ı mezbûr havass-ı mezkûrda Durakça nâm karye ve tevâbi‘i mahsûlünden sâbıkā Banaluka defterdârı olan Mehmed *dâmet*

me'âliyehû yüz yirmi bin akçeye kabzidüp bin yirmi Zilkadesi'nin yirminci gününde Belgrad Hazînesi'ne teslîm eyledüğine imzâlu mahtûm tezkire virüp kassâbları içün virilmesi fermân olunan yirmi yük (…) gelmeğin, defterdâr-ı muşârun-ileyhin kabzeyledüği yüz yirmi bin akçe sâbıkā Vidin mukāta'ası nâzırı olan Hüseyin'in bakâyasından virilmek içün emr-i şerîf virildi.

Fî 27 Z Sene 1022

s.110

Hüküm ki:

Matbâh-ı Âmire mühimmâtiyçün ol cânibden gelmesi mu'tâd olan bal mumu ve Eflâk tuzunun iştirâsiyçün hâssa kilârcılardan Ahmed Kilârcı emr-i şerîf ile irsâl olunup gelen mühimmât-ı mezbûre içün lâzim gelen yüz bin akçeye mukaddemâ defterdâr olan (…) ihtiyârından havâle eyleyüp yetmiş bin akçesi alınup yirmi beş bin akçe bâkî kalmağın, mühimmât-ı mezbûre noksân üzre gelmeğin, mebağ-ı mezbûr ümenânın (…) firâr iderlerse emlâk ü erzâklarından tahsîl itdirilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî Z sene 1020

s.111-112 (Boş sayfalar)

[113]

Bin yirmi iki senesinin ahkâmının sûretidir.

s.113, h.1

Estergon Kal'ası muhâfazasında olan Dergâh-ı âlî cebecilerinden doksan beş yük bin yirmi bir senesinde müstahıkk oldukları Reşen ve Reşen ve Lezez mevâcibleri içün yüz yirmi dokuz bin iki yüz doksan yedi akçe Vidin nezâretinden virilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 27 R sene 1022

s.113, h.2

Mevâcib içün Tuna aklâmından kırk yük akçe irsâl eylemek içün [emr-i] şerîf gönderilüp ancak yirmi yük akçe irsâl itmişdir.

Fî 8 R sene 1022

s.113, h.3

Donanma-yı hümâyûn mühimmâtı içün ol cânibde koğuş ağacı kat‘ olunmak içün emr-i şerîf olunmuşdur. Mühimmât-ı mezbûr içün lâzim olan akçe Tuna aklâmından virilmek içün emir virilmişdir.

20 Ca sene 1022

s.113, h.4

Efrenç ve Nemçe tâ’ifesinden yüz beş yük bin yirmi bir Receci, üç yüz kırk beş bin iki yüz kırk akçe bin yirmi bir Reşen mevâcibleri küsûrundan yüz altmış yedi bin yedi yüz akçe ki cem‘an beş yüz on iki bin dokuz yüz kırk akçe eder. Meblağ-ı mezbûrun on akçesi gönderile. Teslîm olunup bâkī kalan beş yüz iki bin dokuz yüz kırk akçe Tuna aklâmı mâlından virilmek içün emir virilmişdir.

Fî 9 R sene 1022

s.113, h.5

Dergâh-ı âlî cebecilerinden olup hâlâ Karadeniz seferine me’mûr olan iki yüz yirmi dört neferin bin yirmi iki Muharremi mevâcibleri yüz on üç bin yüz on dört akçe ol cânibde olan mukāta‘ât mâlından virilmek içün emir virilmişdir.

Fî 5 R sene 1022

s.113, h.6

Vech üzre bin yirmi Recebi içün dahi emr-i şerîf virilmişdir.

Fi’t-târîhi’l-mezbûr.

s.113, h.7

Ve ba‘zı Dergâh-ı âlî bevvâblarının bin yirmi iki Lezezi ulûfeleri içün on bir bin yüz elli dokuz akçe virilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 14 Ca sene 1022

s.113, h.8

Fırın-ı Âmire mühimmâtı içün İstanbûlî yirmi bin kile buğdayı iştirâ eyleyüp irsâl eylemek içün vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 23 Ra sene 1022

s.113, h.9

Ebnâ-i sipâhiyândan elli beşinci bölükde yüz yirmi yedi akçeye mutasarrıf olan Mehmed Gâzi Mustafa bevvâb nâm (…) bin yirmi Masar ve Recec ve Reşen ulûfeleri yedi bin yüz altmış sekiz akçe ider. Tuna aklâmından virilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 8 Ra sene 1022

s.113, h.10

Sâbıkā beytülmâl emîni olan Müteferrika Halil Ağa tahvîlinden ebnâ-i sipâhiyândan mücerredinden bin yirmi Rebî‘ülâhir’in on dördüncü gününde üç bin dokuz yüz altmış akçe Rûznâme-i hümâyûna kaydolunup lâkin mezbûr ma‘zûl olmağla meblağ-ı merkūm muhâsebesine kaydolunmamağla, mezkûr Mehmed’in teslîm eylemediği akçesi kendüye vâsıl olmadığı ecilden edâ tezkiresi ile mahallinden kalkup Tuna aklâmından virilmek içün emr-i şerîf virilmişdir.

F 8 Ra sene 1022

s.113, h.11

Efrenç tâ’ifesinden yüz dört neferin bin yirmi iki Masarı ulûfeleri içün beş bin dört yüz on akçe eder. Meblağ-ı mezbûru sen ki defterdârsın; sene-i mezbûre Cemâziyelâhiri dâhil oldukda tahsîl eyledüğin mâldan verilmek içün vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf virilmişdir.

Fî 14 **Ra** sene 1022

s.114, h.1

Hâlâ Özi Kal‘ası neferâtından elli iki nefer gönüllülerinin ve yirmi dört nefer azeblerin ve diğer Fârisândan otuz bir neferin ve müstahfızân ve topçuyândan yirmi yedi neferin ve Kılburun Kal‘ası müstahfızlarından yirmi dört neferin ve Şa‘bân Paşa Kal‘ası müstahfızlarından on sekiz nefer ki cümle yüz altmış nefer olur. Bunların bin yirmi bir Lezezi ile bin yirmi bir Masarı mevâcibleri Tuna Hazînesi’nden virilmek içün vech-i meşrûh emr-i şerîf virilmişdir.

Fî Selh-i S sene 1022

s.114, h.2

Istabl-ı Âmire mühimmâtı içün keyl-i İsanbûlî ile yüz elli bin kile arpayı iştirâ eyleyüp Âsitâne-i Sa‘âdet’e irsâl eyleyesin diyü yazılmışdır.

Fî 2 R sene 1022

s.114, h.3

Bundan akdem Tuna aklâmından elli yük akçe irsâl eyleyesiz diyü emr-i şerîf irsâl olunmağın, meblağ-ı mezbûrdan on yük akçe gönderüp kırk yük akçe bâkī kalup taleb ve irsâl olunmak içün emr-i şerîf virilmişdir.

115-119 (Boş sayfalar)

s.120, h.1

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olan olan Mevlânâ Abdurrezzak’a ve ol cânibde altı bölük halkın kethüdâyerlerine ve Dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri zābıtlarına hüküm ki:

Silistre ve Niğbolu ve Rusçuk ve tevâbi‘i sancaklarında olan mukāta‘âta ber-vech-i iştirâk iden ve mültezim olan Badoh ve Aslan ve Mâyer nâm Yehûdîler hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bundan evvel mukāta‘ât-ı mezbûreye ber-vech-i iltizâm emîn olanlar bölük halkından ve Dergâh-ı âlî yeniçerilerinden ba‘zıları kırk akçe virüp hâlâ mukāta‘ât-ı mezbûreye siz aldınız diyü virdikleri akçeyi bizden taleb iderler. Hayfdır diyü bildürüp men‘i bâbında emr-i şerîfim taleb eylemeğin, hilâf-ı şer‘-i şerîfe dahlitdirilmeye diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp göresiz. Ol makūle sipâhîler ve yeniçeriler mukaddemâ mukāta‘ât-ı mezbûre emînlerine virdikleri akçeler hâlâ yerlerine siz emîn oldunuz diyü bunlardan taleb eylemek isterler ise men‘ u def‘ idüp mâdem ki bunlar mukaddemâ olan emînlerden akçe da‘vâ idenlerin kefîlleri olmaya mukāta‘ât-ı mezbûrenin bi’l-fi‘l emînlerisiniz diyü hilâf-ı şer‘-i şerîf bunları kimesne ol vechile rencîde vü remîde itdirmeyesiz.

Tahrîren fî 4 Şa‘ban sene 1023

s.120, h.2

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olan Mevlânâ Abdurrezzâk’a hüküm ki:

Hâlâ Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre ve Rahova ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iştirâk emîn ve mültezim olan Aslan ve Badoh ve Mâyer ve sâ’ir şerîkleri Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; iltizâmına dâhil olan Tuna yalılarında vâkı‘ sultanların ve ümerânın hâslarına ve havass-ı hümâyûnda ba‘zı yerlerde kadîmden iskele yoğiken hâlâ iskeleler bina eylemeleri ile gemiler ol makūle hâdis iskelelere yanaşmağla kadîmi iskelelere yanaşmayup bu sebeb ile cânib-i mîrîye gadr ve iltizâmımıza zarar müterettib olur, hayfdır diyü bildürüp men‘i bâbında emr-i şerîfim taleb eylemeğin, husûs-ı mezbûr arzolundukda; vech-i meşrûh üzre iskeleler ihdâs olunmağla mîrîye gadr u zarar olup ref‘ olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp göresiz; ol makūle yerlerde iskeleler ihdâs olunmağla cânib-i mîrîye rüsûm alınacak gemiler ol hâdis iskelelere yanaşup kadîmî iskelelere varmazsa cânib-i mîrîye gadr ve bunların iltizâmlarına zarar müterettib olduğu vâkı‘ ise men‘ u def‘ idüp emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş itdirmeyesiz. El-hâsıl, izâ‘at-ı emvâl-i hâssadan begâyet ihtirâz eyleyesiz.

Tahrîren fî 4 Şa‘bân sene 1024

s.121, h.1

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olan Mevlânâ Abdurrezzak’a hüküm ki:

Hâlâ Niğbolu ve Silistre ve Rusçuk ve Rahova ve Vidin ve tevâbi‘i iskelelerine bi’l-fi‘l mültezimler olan Badoh ve Aslan ve Mâyer nâm Yehûdîler hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; mukāta‘ât-ı mezbûreye iltizâm eylediğimizde istedüğimiz kimesneler mukîm havâlemiz ola diyü şart-ı iltizâmımızda mastûr u mukayyed olmağın, Dergâh-ı âlî çaşnigirlerinden olup yüz kırk akçe ulûfeye mutasarrıf olan Ahmed Kemânçe-i ebnâ-i sipâhiyân tahvîl-i âharına değin şart-ı iltizâmımız üzre mukîm havâle olmak bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına i‘lâm eylemeğin, muşârun-ileyh Çaşnigir Ahmed nâm kuluma vech-i meşrûh üzre olan şart-ı iltizâmları üzre tahvîl-i âharına değin mukîm havâleler olmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle kıdvetü’l-emâcid ve’l-âyân muşârun-ileyh Çaşnigir Ahmed *zîde mecdühû* vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi muşârun-ileyh Çaşnigir Ahmed *zîde mecdühû* tahvîl-i âharına değin mukāta‘ât-ı mezbûrede mukîm havâle olup mukāta‘ât-ı mezbûrenin mâlını şer‘ u kānûn üzre kıst-ı iltizâm mûcebince tevcîh olanlardan taleb ve tahsîl itdüresiz. Mâdâm ki mâlımın taleb ve tahsîlinde mücidd

ü sâ‘î olup tekâsül olmaya, şart-ı iltizâmları mûcebince tahvîlleri âharına değin mukîm havâleleri olup vech-i meşrûh üzre olan havâlelikle kimesneye dahl ü ta‘arruz itdirmeyesiz.

Tahrîren fî 14 Şa‘ban sene 1024

s.121-122

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olan Mevlânâ Abdurrezzâk *zîde fazluhû*ya hüküm ki:

Niğbolu İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iştirâk emîn ve mültezim olan Aslan ve Badoh ve Mâyer nâm Yehûdîler iskele-i mezbûreye tâbi‘ Karboğaz dimekle ma‘rûf olan göllerde her sene üç yüz bin akçe hâsıl olur iken birkaç seneden berü Niğbolu sâkinlerinden Hasan zabteyleyüp meblağ-ı mezbûr zimmetinde olduğundan gayrı Niğbolu Sancağı’nda üç kādılığın reâyasından tuz akçesi diyü küllî akçe ahz ü kabz idüp ol dahi zimmetinde kaldığı i‘lâm olunmağın, imdi; yerlü yerinden görülüp bi-hasebi‘ş-şer‘ ve’l-kānûn zimmetinde zuhûr iden mâlı taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîneye itdirülmek fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf eyleyüp mezbûr Hasan hidmetinde ise buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp şer‘le göresiz; fi’l-vâkı‘ zikrolunan göller kadîmden bunların iltizâmına dâhil olduğu mukarrer ise ve re‘âyâdan tuz akçesi diyü **[122]** küllî akçe cem‘ u tahsîl eyleyüp zimmetinde kaldığı şer‘le sâbit ü zâhir olur ise kat‘â emân u zamân virmeyüp bi’t-tamâm taleb ve tahsîl ve ümenâ-yı mezkûrun mîrîye olan deynleri hükmidüp bî-kusûr alıviresiz. El-hâsıl, husûs-ı mezkûr umûr-ı mühimmedendir. Ana göre mukayyed olup mâlımdan kimesne zimmetine bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasız.

Tahrîren fî 14 Şa‘bân sene 1024

s.122, h.1

Eflâk voyvodasına hüküm ki:

Niğbolu ve Silistre ve Rusçuk ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iştirâk mültezimler olan Badoh ve Aslan ve Mâyer nâm Yehûdîler hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; mukāta‘ât-ı mezkûreye sâbıkā mültezimler olan mukāta‘ât-ı mezkûre mahsûlünden Eflâk voyvodasına Tuna içün akçe virmişler idi. Hâlâ mukāta‘ât-ı mezbûr ümenâ-yı sâbıkın ibtidâ-i târîhinden teftîş ile bize der-uhde olunmuşdur. Bu takdîrce

akçesi virilmiş tuzdan ne mikdâr tuz kalmış ise bize virilmek bâbında emr-i şerîf taleb ideriz diyü bildirmeğin, imdi; bahâsı virilmiş tuzdan kalmış var ise mezbûra virilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda göresiz, fi'l-vâkı‘ ümenâ-yı sâbık zamânından bahâsı virilmiş tuzdan ne mikdâr tuz kalmış ise bu yollar mukāta‘ât-ı mezbûreye ibtidâ-i târîhinden almağla bunlara virüp âhara virmeyesin. Emr-i şerîfime muhâlif kimesneye inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz.

Tahrîren fî 5 Şa‘bani'l-mu‘azzam sene 1024

s.122, h.2

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olan Mevlânâ Abdurrezzak *zîde fazluhû*ya hüküm ki:

Hâlâ Niğbolu ve Silistre ve Rusçuk ve Vidin sancaklarında ve Rahova ve gayrı kādılıklarda vâkı‘ iskeleler emîni olan Mâyer ve Aslan ve Badoh ve sâ'ir şerîkleri ( ) nâm Yehûdîler Dîvân-ı Hümâyûnuma gelüp kazâya defteri sunup; kadîmü'l-eyyâmdan Eflâk cânibinden ve gayrıdan gelen tuz olugeldiği üzre mîrî anbârdan füruht olunup mîrî tuz füruht olunmadın gayrı tuz füruht olunmak memnû‘âtdan olmağın, olugeldüği üzre ve şart-ı iltizâmı mûcebince amel olunmak bâbında emr-i şerîf recâ eyledikleri ecilden, kānûn üzre mîrî tuz füruht olunmayınca gayrı tuz füruht olunmamak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp, siz ki kādılarsız; **[123]** taht-ı kazânızda olan mîrî tuz anbârlarında olan tuz füruht olunmağla âhardan tuz füruht itdirmeyesiz. Men‘le memnu‘ olmayup füruht idenlerin şer‘le haklarından gelüp husus-ı mezbûra onat vechile mukayyed olup mâlıma gadr u zarar ve olıgelmişe muhalif emr-i şerîfime mugâyir kimesneye ta‘addî vü tecâvüz olunmakdan begâyet ihtirâz eyleyesiz.

Tahrîren fî 13 Şa‘bani'l-mu‘azzam sene 1024

s.123, h.1

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olan Mevlânâ Abdurrezzak *zîde fazluhû*ya hüküm ki:

Vidin ve Niğbolu ve Silistre ve Rahova ve Rusçuk ve tevâbi‘i iskeleleri mukāta‘âtı ber-vech-i iştirâk iltizâm eyleyen Mâyer ve Badoh ve Aslan ve sâ'ir şerîkleri ümenâ-yı sâbıkın makbûzât ve muhâsebelerin görmek üzre ibtidâ-yı târîhden iltizâm

eyleyüp lâkin berâtların ihrâc idüp varınca ümenâ-yı sâbık firâr eylememek içün habsolunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına i‘lâm olunmağın, vech-i meşrûh üzre olmak fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim üzre amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr ü tevakkuf eylemeyüp ümenâ-yı sâbık Mâyer ve Yâsef ve Dâvid nâm Yako ve sâ’ir şerîkleri her kande ise şer‘le buldurması lâzim olanlara buldurdup getürdüp ümenâ-yı cedîd varıncaya değin Vidin Kal‘ası’nda habs u hıfz eyleyesiz ki ibtidâ-yı târîhden makbûzât ve muhâsebelerin yerlü yerinden hakk u adl üzre teftîş ü tefahhus idüp bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn kıst-ı iltizâm zimmetlerinde zuhûr iden mâlım bi’t-tamâm taleb ve tahsîl itdirilüp ulûfeleri kat‘ oluna. El-hâsıl, husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Ana göre mukayyed olup vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz. Ammâ; bu bahâne ile hilâf-ı şer‘-i şerîf ümenâ-yı sâbıkdan ve gayrıdan bir ferde zulm ü ta‘addî olunmalı eylemeyesiz.

Tahrîren fî 13 Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene 1024

s.123, h.2

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup Vidin mukāta‘âtı müfettişi olup Abdurrezzak’a hüküm ki:

Vidin ve Niğbolu ve Silistre ve Rusçuk ve Rahova ve tevâbi‘i iskelelerine ber-vech-i iştirâk mültezimler olan Badoh ve Aslan ve Mâyer nâm Yehûdîler hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; iltizâmımızda olan yerlerde füruht olunan tuza bâcdarlar ve kantârcılar karışmayalar diyü şart-ı iltizâmımızda **[124]** dâhil olmağın, (…) hilâf-ı şart-ı iltizâm bâcdarlara ve kantârcılara dahlitdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ olunmağın, hilaf-ıı şart-ı iltizam dahlitdirilmeye diyü emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi bunların üzerlerinden füruht olunan (…) tuza bâcdarlar ve kantârcılar karışmaya diyü şart-ı iltizâmlarında mukayyed iken hâlâ hilâf-ı emr-i şerîf bâcdarlar ve kantârcılar dahleyledikleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ idüp emr-i şerîfime muhâlif ve şart-ı iltizâmlarına mugâyir kimesneyeiş itdirmeyesiz.

Tahrîren fî 14 Şa‘banü’l-mu‘azzam sene 1024

s.124, h.1

Tuna defterdârına ve Şumnu kādısı olup mukāta‘ât müfettişi olan Mevlânâ Abdurrezzak’a hüküm ki:

Hâlâ Vidin ve Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre sancaklarında vakı‘ iskeleler ve tevâbi‘i mukāta‘asına ber-vech-i iştirâk mültezimler olan Aslan ve Badoh ve Mâyer nâm Yehûdîler ve sâ’ir şerîkleri hâlâ Divn-ı hümâyûna gelüp arz-ı hâl sunup; bizim şart-ı iltizâmımızda Tuna Nehri’nden kırk âdım taşrada olan yava ve kaçkun ve beytülmâl-i âmme ve hâssa ve sâ’ir cânib-i mîrîye â’id ve râci‘ olan hukūk u rüsûm bize zabt ve tasarruf itdirülüp âhardan kimesneye hilâf-ı şart-ı iltizâm dahl ü ta‘arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîf recâ ideriz diyü i‘lâm eylemeğin, olıgelen âdet ve kānûn ve şart-ı iltizâmları mûcebince amel olunmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi Nehr-i Tuna yâlısından kırk âdım taşrada olan yava ve kaçkun ve beytülmâl-i âmme ve hâssa ve sâ’ir cânib-i mîrîye müte‘allik olan her ne ise mîrî içün zikrolunan ümenâ zabt u tasarruf eylemeleri şart-ı iltizâmlarında dâhil olup mûcebince zabteylemek istediklerinde kimesne inâd ü muhâlefet eylemek isterler ise men‘ u def‘ idüp emr-i şerîfime muhâlif ve şart-ı iltizâmlarına mugâyir kimesneye inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz. Ve bi’l-cümle bunların şart-ı iltizâmları mûcebince Tuna’nın kırk âdım taşrasında düşen yava ve kaçkun ve beytülmâl-i âmme-i hâssa ve sâ’ir mîrîye müte‘allik olan her ne ise bunlar zabt u tasarruf itdürüp hilâf-ı şart-ı iltizâm kimesneye nizâ‘ u muhâlefet itdirmeyesiz.

Tahrîren fî 14 Şa‘bani’l-mu‘azzam sene 1024

s.125, h.1

Tuna defterdârına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Tuna aklâmında Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı ve Maçin ve İbrâil ve tevâbi‘i mukāta‘ât ı nezâreti sâbıkā Bender sancağı beği Mustafa’nın uhdesinde iltizâmda iken sâbıkā mukāta‘ât-ı mezkûrem nâzırı olan Mehmed gelüp üç yük akçe ziyâde ile kabul eyleyüp berât ihrâc idince mukāta‘ât-ı mezkûrenin zabtı içün emr-i şerîf virilmiş idi. Hâlâ bi’l-fi‘l Tuna defterdârı olan Bekir *dâme ulüvvühû* telhis gönderüp nâzır-ı sâbık muşârun-ileyh Mustafa Beğ’in mukāta‘ât-ı mezkûreden zamân-ı zabtının muhâsebeleri Tuna Hazînesi’nde görilüp zimmetinde bir akçe bâkī kalmadığından mâ‘adâ Şark seferi mühimmâtı içün fermân olunan on beş bin kile terekeyi tedârik iderken nezâret vech-i meşrûh üzre üzerinden mezkûr Mehmed’e virilüp kendü Âsitâne-i Sa‘âdet’e da‘vet olunmağla sefer zahîresi tedârik olunmayup mîr-i mumâ-ileyhe gelüp vech-i meşrûh üzre sefer-i hümâyûna fermân olunan terekeyi bi’t-tamâm virmek üzre hâlâ Hazîne-i Âmireme ( ) yük akçesin teslîm eylemek şartıyla

nezâret-i merkūm mumâ-ileyh Mustafa Nâzır'a mukarrer olup berât ihrâc idince zabtı içün emr-i şerîf sadaka buyurulup mühimmât-ı mezkûru vakt ü zamânıyla tedârik ve îsâl eylemek bâbında emr-i şerîfim recâsına i'lâm eyledüği ( ) arzolundukda, nezâret-i mezbûr muşârun-ileyh Mustafa'ya mukarrer olmuşdur. Girü hidmetinde olup (…) gelmeyüp asâkir-i İslâma gidecek zahîreyi vakt ü zamânıyla göndere diyü emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ile amel eyleyüp nâzır-ı sâbık muşârun-ileyh Mustafa Beğ berât ihrâc idince mukāta'ât-ı mezkûreyi vech-i meşrûh üzre zabt u tasarruf itdirdüp ve emrim üzre kendü gelmeyüp asâkir-i İslâm'a gidecek on beş bin kile terekeyi ber-vech-i isti'câl vakt ü zamânı ile tedârik itdürdüp gönderesin. Şöyle ki; zikrolunan terekeyi mu'accelen tedârik idüp vakt ü zamânı ile mahall-i me'mûra irsâl ü îsâl eylemekde avk u te'hîr lâzim gele. Bir vechile özrü makbûl-i hümâyûnum olmayup nezâreti âhara tevcîh olunduğundan gayrı, mu'âteb olması mukarrerdir. Ana göre basîret ü intibâh üzre olup zahîre husûsu sâ'ire kıyâs itmeyüp bâb-ı ikdâmda dakîka fevt etmeye diyü.

Tahrîren fî 20 Şevval sene 1024

s.125, h.2

(…)

s.126, h.1

Sâbıkā Balyabadra kādısı Mevlânâ Abdülkerim'e hüküm yazıla ki:

Senin kemâl-i emânet ve hüsn-i istikâmet ve dîn ü diyânetine i'timâd ve i'tikâdım olup Silistre ve Kili ve Akkirman sancaklarında olan mukāta'âta ve sâ'ir Hazîne-i Âmire'ye müte'allik emvâl-i hâssa ve umûr-ı mühimmede vukūf u şu'ûrun olduğu ecilden, seni elviye-i mezbûrede mâlıma müte'allik umûra müfettiş ta'yîn idüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp sen ki mevlânâ-yı mezbûrsun; elviye-i mezkûrede vâkı' mukāta'âtda ve bi'l-cümle tahsîl-i mâla müte'allik umûrda emrim üzre mücidd ü sâ'î olup her Nevrûz ve Ağustos'da kısta'l-yevm üzre lâzim gelen irsâliye mâlın vakt ü zamânı ile gönderüp dâhil-i Hazîne eyleyüp ve tahvîli tamâm olan mukāta'anın muhâsebelerin görüp olıgelen âdet ve kānûn üzre bi-hasebi'ş-şer've'l-kānûn lâzim gelen mâlımı emân u zamân virmeyüp tahsîl ve dâhil-i Hazîne eyledikden sonra tahvilât-ı

cedîdesine yarar tâlibler bulup kānûn üzre kifâyet mikdârı yerlü yurtlu kefîllerin aldukdan sonra sicill-i mahfûza kaydidüp ve bir sûretin imzâlayup ve mühürleyüp şürût u kuyûdu ile mufassal u meşrûh yazup arzeyleyesin ki zabtı içün berât-ı şerîfim virüp min-ba‘d bî-berât bir mukāta‘a zabt u tasarruf itdirmeyesiz. Ve bi’l-cümle emvâl-i atîka ve cedîdeden müstevfî akçeler taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne eyleyüp mâlımdan kimesne zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkī kodurmayasız diyü.

Tahrîren fî 7 Za sene 1024

s.126, h.2

Vech-i meşrûh üzre Sofya nâzırına dahi emr-i şerîf virilmişdir.

Filibe kādısına hüküm yazıla ki:

Hâlâ Filibe mukāta‘alarına nâzır olan Mustafa Nâzır’ın ber-mûceb-i kısta’l-yevm bir senede zimmetine lâzim gelen kırk yük akçeden bi’d-defa‘ât teslîm-i Hazînesinden ve serhadd-i mansûre ta‘yîn olunan pirinçden ve sâ’ir ihrâcâtdan mâ‘adâ bin yirmi dört senesinden zimmetine lâzim gelen beş yük akçeyi Lezez mevâcibi içün bin yirmi Muharreminin on beşine değin tahsîl ve dâhil-i Hazîne olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp meblağ-ı mezbûru nâzır-ı mezkûr Mustafa Beğ nezâreti Hüseyin ile mukāta‘ât-ı mezkûrdan ber-vech-i isti‘câl taleb ve tahsîl eyleyüp işbu Lezez mevâcibi içün mâh-ı mezbûrun on beşine değin varan kulum ve yarar âdemlerinüz ile gönderüp teslîm-i Hazîne itdirdesin. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup kimesne zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe kodurmayasın diyü.

Fî 15 Zilka‘de sene 1024

Vech-i meşrûh üzre Sofya nâzırına dahi Lezez mevâcibi içün sekiz yük akçe irsâl olunmasiyçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Vech-i meşrûh üzre Ahyolu memlehasına ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iltizâm emîn olan Mihâyil nâm zimmîye on yük akçeye emr-i şerîf virildi.

s.127, h1

Vâcib_____-i

Sene 1025

Mezkûr sefer-i hümâyûnda mülâzemet edinüp mukāta'asında Filibe havâleliği virilmeğin bu cânibde emri hıfz olunup tezkire virilmişdir. Fî 15 Za Sene 1024

Havâlelik_____i

Mukāta'ât-ı çeltük-i enhâr-ı Filibe ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i Hüseyin Abdullah an-ebnâ-i sipahiyân-ı K. [bölük-i] 61 fî yevm 16 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn ber-mûceb-i emr-i şerîf el-vâkı' fî 14 N sene 1024

Sûret-i defter dâde

Fî 6 Z Sene 1024

Ber-mûceb_____i

Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr an-nakdîne

1.748.599

An-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı' fî 15 Za Sene 1024

Havâlelik_____i

Mukāta'ât-ı nezâret-i Sofya ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i Mehmed an-zümre-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 173 fî yevm 26 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn ber-mûceb-i emr-i şerîf el-vâkı' fî 26 N Sene 1024

Sûret-i defter-i tevzî'-i mukāta'ât-ı Sofya

201.000	Mukāta'a-i Travnik
047.500	Mukāta'a-i Gümrük
075.000	Mukāta'a-i Beytü'l-mâl
035.000	Mukāta'a-i İhtisâb
003.000	Mukāta'a-i rüsûm-ı kahve
012.000	Mukāta'a-i Keremkofça
016.600	Mukāta'a-i Nühas
007.500	Mukāta'a-i Hâshâ
055.000	Mukāta'a-i karye-i …?
093.000	Mukāta'a-i …?
065.500	Mukāta'a-i resm-i voynugân
032.500	Mukāta'a-i zemistânî
_____	
623.100	[Toplam]

Kayd şud fî 6 Za Sene 1024

Havâlelik_____i

Mukāta'ât-ı iskelehâ-i Niğbolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i Mehmed Rıdvan Abdullah an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 154 fî yevm 12 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı' fî 14 N Sene 1024

Sûret-i defter-i tevzî'-i mukāta'ât-ı mezbûrîn

Ber-mûceb-i-Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr

1.776.814

Kayd şud fî 6 Za Sene 1024

Havâlelik_____i

Mukāta'ât-ı Kıratova ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz vâcib sene 1025 der-uhde-i Hasan Abdullah an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 69 fî yevm 16 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı' fî 14 N Sene 1024

Sûret-i defter-i tevzî'-i mukāta'ât-ı mezkûrîn

Ber-mûceb-i-Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr

1.570.499

Havâlelik_____i

Mukāta'ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i Süleyman Seydi an-zümre-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 28 fî yevm 21 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı' fî 14 N Sene 1024

Sûret-i defter-i tevzî'ât-ı mukāta'ât-ı mezbûre

254.124	Mukāta'a-i hâshâ-i Filoriciyân
212.952	Hâshâ-i Girübne ?
059.208	Bâd-ı hevâ-i Feth-i İslâm

Havâlelik_____i

Mukāta'ât-ı iskelehâ-i Balçık ve Münkalem? Ve Küstem ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i Hasan Abdullah an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 43 fî yevm 30 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı' fî 3 L Sene 1024

Sûret-i defter-i tevzî'ât-ı mukāta'ât

Ber-mûceb-i-Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr

280.000

066.500 249.458 088.958 219.958 229.251 074.666 042.124 745.833 _____ 2.253.032	Beytü'l-mâl-i hâssa ve âmme An-hâshâ-i Seçuk? ve tevâbi‘hâ Hâshâ-i Tolmina? ve tevâbi‘hâ Hâshâ-i sahrâ-yı Vidin ve tevâbi‘hâ Mustahfizân-ı Feth-i İslâm ve tevâbi‘hâ Buruç ve tevâbi‘hâ Ze‘âmet-i Hasan Çavuş İskele-i Vidin ve tevâbi‘hâ [Toplam]	
An- mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn kayd şud fî 2 Z Sene 1024 Havâlelik_____i Mukāta‘a-i iskele-i Tulça ve İsakçı ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1025 der-uhde-i İbrahim Bosna K. [bölük-i] 77 fî yevm 23 el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı‘ fî 13N sene 1024 Sûret-i defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı mezkûr fî sitte eşhûr 898.610	Sûret-i defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı mezkûr Fî sitte eşhûr 1.413.232 Kayd şud fî 16 R Sene 1025 Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı Belgrad ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene [102]5 der-uhde-i Hasan an-mehterân-ı hazret-i Mehmed Paşa el-vezîr ve kāimmakām-ı sadrâzam edâma'llâhu te‘âlâ iclâlehu el-vâkı‘ fî 16 Rebî‘i'lâhir sene 1025 ber-mûceb-i tezkire-i Mehmed Efendi Reîsü'l-küttâb der-dîvân-ı âlî.	

s.128, h.1

Tuna defterdârına hüküm yazıla ki:

Dersa‘âdetime arzidüp; Tuna aklâmından Silistre ve Rusçuk ve Niğbolu ve Vidin mukāta‘âtına ber-vech-i iştirâk emîn ve mültezim olan Badoh ve Mâyer ve Aslan ve Abraham ve sâ’ir şerîkleri (...) zikrolunan iskelelerden mürûr u ubûr iden tüccâr tâ’ifesi getürüp geçürdükleri emti‘adan fermân olunduğu üzre gümrükleri alınagelmeğin, şart-ı iltizâmımızda dahi tüccardan eğer Müslimân ve eğer Latin ve sâ’ir kimesnedir, vech-i meşrûh üzre meta‘larının gümrükleri alına diyü şürûtumuz olduğu berâtımızda mastûr iken ba‘zısı gümrük virmemek bâbında ba‘zısı bir tarîkle emr-i şerîf ibrâz eylemekle ve iskelelerin ekser mahsûlü gümrük olmağla cânib-i mîrîye senede altı-yedi yük akçe gadrolur. Zikrolunan iskelelerden mürûr u ubûr iden tüccârdan her kimler olursa alınageldüği üzre gümrük alınup hilâf-ı şart-ı iltizâm ve mugâyir-i fermân kimesneye ta‘allül ü bahâne etdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden, şart-ı iltizâmları mûcebince amel olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp zikrolunan mültezimlerin ellerinde olan berât-ı hümâyûn

muktezâsınca zikrolunan iskelelerden mürûr u ubûr iden tüccâr tâ'ifesinin getürdikleri emti'adan alınageldüği üzre gümrüklerin aldurup hilâf-ı emr-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı iltizâm fermân-ı hümâyûn kimesneye iş itdürmeyüp mâlıma gadr u zarar müterettib olmakdan ihtiyât üzre olasız.

Tahrîren fî 28 Za sene 1024

s.128, h.2

Tuna defterdârına ve Tulça ve İsakçı ve tevâbi'i mukāta'âtı müfettişine hükm-i şerîf yazıla ki:

Bin yirmi dört Lezezi mevâcibi içün on iki yük akçe bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesinden tahsîli içün emr-i şerîf virildi.

Fî 14 Zilhicce sene 1024

s.128, h.3

Vech-i meşrûh üzre Vidin ve Niğbolu ve Silistre ve Rusçuk iskeleleri emînlerine dahi vâcib-i mezkûr içün sefer-i hümâyûn ve fermân olunan zahîre bahâsından mâ'adâ bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesinden on yük akçe tahsîli içün emr-i şerîf virildi.

Fî 14 Zilhicce sene 1024

s.128, h.4

Tuna defterdârına hükm-i şerîf yazıla ki:

Hâlâ Dersa'âdetime arz gönderüp; Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve Silistre iskelelerine ve tevâbi'i mukāta'âtına ber-vech-i iltizâm emîn olan Badoh ve Aslan ve Mâyer ve Abraham ve sâ'ir şerîkleri zikrolunan mukāta'âtı iltizâm eylediklerinde şart-ı iltizâmlarında Mevlânâ Abdurrezzak dâ'îleri müfettişimiz ola diyü şart eylemeğin, mevlânâ-yı mezbûr ümenâ-yı sâbık ile yekdil ve yekcihet olup mâl-ı mîrîye gadr ve iltizâmımda kesr müterettib olması mukarrerdir. Müfettişlikden ref' olunması lâzim ve mâl-ı mîrîye küllî enfa' olduğın bildirmeğin, imdi; mevlânâ-yı mezbûr min-ba'd mâl-ı mîrîye müte'allik husûsa karışmayup müfettişlikden ref' olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel olunup dahi mevlânâ-yı mezbûr mâlıma müte'allik husûsa aslâ karışmasun diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 15 Zilhicce sene 1024

s.129, h.1

Tuna defterdârına ve Vidin kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Hâlâ Vidin ve Feth-i İslâm ve Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre iskeleleri ve tevâbi‘i mukāta‘alarına emîn-i mültezim olan Badoh ve Aslan ve sâ’ir şerîkleri Dersa‘âdetime kazâyâ gönderüp; zikrolunan mukāta‘aları bin yirmi iki senesinde iltizâm eyledüğimizde ümenâ-yı sâbıkın makbûzâtların yerlü yerinden teftîş eylemek üzre iltizâm idüp lâkin mezbûrlar hîleye sâlik olup şart-ı iltizâmımız mûcebince teftîş olunmamağla mâl-ı mîrîye küllî gadr ve iltizâmımıza kesr müterettib olması mukarrerdir. İmdi; ümenâ-yı sâbıkın makbûzâtları yerlü yerinden teftîş ve emvâl ü erzaklarından tahsîl olunmak içün mü’ekked hükm-i şerîf yazıla diyü tezkire virildi.

s.129, h.2

Tuna defterdârına ve Vidin kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve Silistre iskelelerine ve tevâbi‘i mukāta‘alarına ber-vech-i iltizâm [emîn] olan Badoh ve Arslan nâm Yehûdîler ve sâ’ir şerîkleri hâlâ Dersa‘âdetime kazâyâ gönderüp; zikrolunan mukāta‘aları bin yirmi senesinde tevârîh-i muhtelife ile iltizâm eyledüğimizde ümenâ-yı sâbıkın mürûr iden senelerinin muhâsebeleri ve bel‘ıyâtları yerlü yerinde görülmek üzre iltizâm idüp lâkin ümenâ-yı sâbık ba‘zı havâlelere ve vazîfehorlara seb‘în hesâbı üzre ba‘zı metâ‘ ile haklaşup bize tamâmen cevâb virmekle mâl-ı mîrîye gadr ve iltizâmımıza küllî kesr müterettib olması mukarrerdir. O makūleleri ashâbından sü’al olunup ne minvâl üzre haklaşmışlardır, yerlü yerinden görilüp fazlası mîrî içün ümenâ-yı sâbıkdan oluna diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

s.129, h.3

Tuna defterdârına ve Vidin kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Niğbolu ve Vidin ve Rusçuk ve Silistre iskelelerine emîn-i mültezim olan Arslan ve Badoh nâm Yehûdîler ve sâ’ir şerîkleri hâlâ Dersa‘âdetime kazâyâ gönderüp; zikrolunan mukāta‘aları Mâyer ve Yâsef ve Abraham nâm Yehûdîler uhdesinde iltizâmda iken cebeciler mevâcibi içün bu elli bin akçe sâlyâne olunup bu âna değin bir akçe virilmeyüp hâlâ bizden taleb olunmağın ve mâl-ı mîrîye küllî gadr ve bize hayfdır, ümenâ-i sâbık zikrolunan mukāta‘aları biz varınca birileri zabteylemeğin, yerlerinden

teftîş olunup makbûzları görilüp zimmetler[inde] mâl-ı mîrî zuhûr iderse tahsîl oluna diyü mü'ekked hükm-i şerîf.

s.129, h.4

Tuna defterdârına ve Vidin ve Niğbolu sancaklarında vâkı' olan kādılara hükm-i şerîf yazıla ki:

Vidin ve Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre iskelelerine ve tevâbi'i mukāta'alarına emîn-i mültezim olan Badoh ve Arslan nâm Yehûdîler ve sâ'ir şerîkleri hâlâ Dersa'âdetime kazâ[yâ] gönderüp; zikrolunan mukāta'alar bundan akdem Mâyer ve Yâsef ve Abraham nâm Yehûdîler uhdesinde iltizâmda iken on yük akçe ziyâde ve on yük bel'iyâtları ile ibtidâ-i târîhinden teftîşleri ile iltizâm idüp lâkin defterdâr-ı muşârun-ileyh ol cânibde olmamağın teftîş olunmayup zimmetlerinde mâl-ı mîrîden küllî akçe kalmışdır. İmdi; her kangınızın kādılığında bulunurlar ise varan kulum ma'rifetiyle ahz ve Güğercinlik Kal'ası'nda habs oluna ki defterdâr-ı muşârun-ileyh ve ehl-i vukūf kimesneler mâbeyninde teftîş olunup zimmetlerinde olan mâl-ı mîrî tahsîl oluna diyü mü'ekked hükm-i şerîf.

s.129, h.5

Tuna defterdârına ve Vidin ve Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Hâlâ Niğbolu ve Rusçuk ve Vidin ve Silistre ve tevâbi'i mukāta'âtına ber-vech-i iltizam emîn olan Badoh ve Aslan ve Levi ve Mâyer nâm Yehûdîler Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; zikrolunan mukāta'aları iltizâm eylediklerinde Küçük Mâyer veled-i Simon nâm Yehûdî iltizâmımıza şerîk idüp lâkin mezbûr Mâyer'in babası ve kendi ümenâ-yı sâbıkdan olup sipâhiyândan ve yeniçeriyândan nice kimesnelere küllî deyni olmağla mukāta'ât mahsûlün kendi deynine virmekle mâl-ı mîrîye küllî zarar ve bize hayfdır, ref' olunması lâzim gelüp eğer ref' olunmaz ise irsâliye mâlına cevâb viremeziz diyü emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, mezbûr Mâyer veled-i Simon Yehûdî mukāta'âtdan ref' olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel idüp mezbûr Mâyer'i min-ba'd mukāta'alarına dahl ü ta'arruz itdirmeyüp bu âna değin ne mikdâr makbûzâtı var ise yerlü yerinden teftîş olunup emlâk ü erzâkından tahsîl olunmak içün mü'ekked hükm-i şerîf yazıla diyü tezkire virildi.

Tahrîren fî 28 Z sene 1024

s.130, h.1

Sofya kādısına hüküm ki:

Bundan akdem bin on dört târîhinden üç yıla on iki yük on beş bin akçeye ber-vech-i ocaklık Samako mühimmâtına emîn ve kabzımâl olan Dergâh-ı mu‘allâm çavuşlarından Atâ Çavuş ve Mustafa nâm kimesneler Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; virilen berât-ı hümâyûnum mûcebince lâzim gelen hidemât-ı mîrîyi bi’t-tamâm edâ idüp bir vechile kusûrumuz yoğiken âhardan ba‘zı kimesneler mukāta‘a mezkûreyne virilmişdir diyü zabtımıza mâni‘ olup ihtilâl virmekden hâli değillerdir diyü âhardan kimesne dahlitdürilmemek bâbında emr-i şerîfim recâ eyldikleri ecilden, mukaddemâ virilen berât-ı hümâyûn ve emr-i şerîf mûcebince kemâ-kân mukarrer olup ve zabtitdüril[me]mek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp mukāta‘a-i mezbûru mezkûrlara, Atâ Çavuş ve Mustafa’ya ellerine virilen berât-ı şerîf ve emr-i münîf muktezâsınca zabt u tasarruf itdürüp hilâf-ı berât ve emr-i âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdürmeyesin. El-hâsıl, husûs-ı mezbûra mukayyed olup bu bahâne ile mühimmât-ı mîrînin husûlüne avk u te’hîr müterettib eylemekden ihtiyât üzre olasın diyü.

Tahrîren fî 12 Muharrem sene 1025

s.130, h.2

Sofya ve Samako kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem Tersâne-i Âmire mühimmâtiyçün Samako re‘âyâsı üzerine maktû‘ bağlanan ( ) kantâr-ı âhen-hâmı ol cânibde Samako nâzırı olanlar re‘âyâdan her sene cem‘ u tahsîl eyleyüp ekl ü bel‘ eylemeleri ile Tersâne-i Âmire’ye teslîm olunmayup ve mühimmât-ı mîrî avk u te’hîre kalduğundan gayrı cânib-i mîrîye gadr müterettib olmağın, bin yirmi vâcibinden bin yirmi dört senesi gâyetine gelince beş senenin maktû‘ demürinden Tersâne defterleri mûcebince Ömer Çavuş zamân-ı nezâretinden bin sekiz yüz elli dokuz kantâr ve Atâ Çavuş’un zamânından zimmetinde üç yüz otuz beş kantâr ki cem‘an iki bin yüz doksan dört kantâr-ı İstanbulî demür zimmetlerinde bâkī kalduğı mukayyed bulunmağın, yerlü yerinden görilüp zikrolunan demür henüz re‘âyâ zimmetlerinde ise re‘âyâdan ve nâzırlar kabzidüp zimmetlerinde kalmış ise nâzırlardan bî-kusûr ve lâ-küsûr cem‘ u tahsîl ve gönderülüp Tersâne-i Âmire’ye teslîm olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel eyleyüp yerlü yerinden ve re'âyâdan teftîş [ü] tefahhus idüp göresiz; vech-i meşrûh üzre beş senenin maktû' demürini re'âyâ me'mûr olanlara edâ vü teslîm eylediklerine ellerinde temessükleri olup bi't-tamâm virmişler ise ol takdîrce her kimler kabzeyleyüp temessük virmişler ise ber-mûceb-i temessük iki bin yüz doksan dört kantâr-ı İstanbulî demüri bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn teveccüh idenlerden, nâzırlardan ve sâ'ir mübâşirlerinden bi't-tamâm taleb ve tahsîl eyleyüp işbu senenin tahsîl olunan demüri ile gönderüp Tersâne-i Âmireme teslîm itdirdesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup mâlın tahsîli bâbında ikdâm u ihtimâm, mâla-kelâm eyleyesiz. Zikrolunan demüri virmekde ta'allül ü nizâ' iderlerse emlâk ü erzâkından taleb ve tahsîl eyleyüp inâd ü muhâlefet idenleri varan mezkûr kuluma koşup ma'an Âsitâne-i Sa'âdetime irsâl idesiz. Tersâne-i Âmirem mühimmâtı zamânı ile görülüp avk u te'hîre kalmakdan bu bahâne ile re'âyâ rencîde olmakdan ihtiyât üzre olasız diyü.

Tahrîren fî 16 Muharrem sene 1025

s.131, h.1

Sofya mukāta'ât müfettişine hükm-i şerîf yazıla ki:

Bi'l-fi'l Sofya mukāta'ât nâzırı Ömer Çavuş Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; Samako mukāta'ât ve nezâreti mühimmât-ı mîrî içün ocaklık ta'yîn olunup mukāta'a-i mezbûre mahsûlünden ve ocaklıkları olan Sofya mukāta'âtından dahi küllî makbûzâtları olup mühimmât-ı mîrîye virmeyüp ekl ü bel' eylemeleri ile mühimmât…[181]

s.131, h.2

Sofya mukāta'ât müfettişine hükm-i şerîf yazıla ki:

Bi'l-fi'l Sofya nâzırı Ömer Çavuş hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl gönderüp; Samako mukāta'ât kadîmden Sofya nezâretine ilhâk ve ma'an zabtolunur iken mühimmât-ı mîrî vakt ü zamânı ile irsâl ve Tersâne-i Âmire'ye teslîm olunur diyü bir kaç seneden berü ayrulup müstakill iltizâm olmağın, mâl-ı mukāta'ât itlâf ve mühimmât-ı mîrî vakt ü zamânıyla irsâl olunmayup zikrolunan Samako mukāta'ât ve nezâreti girü üslûb-ı sâbık üzre Sofya nezâretine zamm u ilhâk olunursa mühimmât-ı mîrî vakti ile tedârik olunup ve mîrîye küllî enfa'eyledüğin bildirüp üslûb-ı sâbık üzre Sofya nezâretine ilhâk olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

[181] Hüküm yarıda bırakılmıştır.

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı hümâyûnum mûcebince amel idüp zikrolunan Samako mukāta‘âtı ve nezâreti üslûb-ı sâbık üzre Sofya nezâretiyle ma‘an zabtolunup berât-ı şerîfim ihrâc olunca mâl-ı mukāta‘ât zâyi‘ olmaya diyü mü’ekked hükm-i şerîfyazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî ( ) Saferi’l-muzaffer sene 1025

s.131, h.3

Tuna defterdârına ve Vidin mukāta‘âtı nâzırına hükm-i şerîf yazıla ki:

Haliyâ Budun muhâfazasında olan kul Dersa‘âdetime arz-ı hâl gönderüp; bundan akdem mukāta‘ât-ı mezbûre mâlından hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet makrûnuyla mevâcibimiz içün yedi buçuk yük akçe havâle olunup bu âna değin bir akçe virilmeyüp, ziyâde hayfdır, ta‘yîn olunan akçe mukāta‘ât-ı mezbûre nâzırından ve ümenâsından taleb ve tahsîl olunması bâbında emr-i şerîfim recâ olunmağın, mukaddemâ ta‘yîn olunduğu akçe ta‘cîl tahsîl olunup emrolunduğu yere irsâl olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp kal‘a-i mezbûre muhâfazasında olan kul mevâcibi içün mukaddemâ ta‘yîn olunduğu üzre yedi buçuk yük akçeyi nâzır-ı mezbûrdan ve ümenâsından ber-vech-i ta‘cîl taleb ve tahsîl ve mahall-i me’mûra irsâl ü îsâl olunup tekrâr şikâyete gelmelü itdirmeyesiz diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 8 Safer sene 1025

s.132, h.1

Vâcib_____

Mezkûr Hasan Ağa Dârüssa‘âdet'de hâlâ bâş (...) Gulâmı olan Mehmed Ağa'nın karındaşı olmağın şerh virildi. Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı çeltük-i enhâr-ı Filibe ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Hasan Ağa ve bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 11 Safer. sene 1025 Sûret-i defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı mezbûre Ber-mûceb_____i Kısta’l-yevm fî sitte eşhûr 1.748.599	Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı nezâret-i Sofya ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Eyüb an-kethüdâ-i silahdârân el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî 29 Ra sene 1025 Sûret-i defter-i tevzî‘ât-ı mukāta‘ât-ı mezbûre Ber-mûceb_____i Kısta’l-yevm fî sitte eşhûr 1.300.000
Bâz mukarrer şud bâ-fermân-ı âlî el-vâkı‘ fî	Havâlelik_____i

10 Receb sene 25 Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı memlaha-i Ahyolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i (…) el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' sene 1025 *Şeyhü'l-islâm hazretleri tarafından alınup temessüğü efendide kalmağın kime virildüği nâ-ma'lûm olmağla şerh virildi.*	Mukāta'ât-ı Livâ-i Vidin ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i (…) an-kethüdâ-i silahdârân el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' sene 1025 Ber-mûceb_____i Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr 1.256.846
Tâbi'-i Reîsü'l-küttâb Hamza Efendi Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı nezâret-i Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Salih İnayet Lütfi an-zümre-i silahdârân-ı K. [bölük-i] 20 fî yevm 33 el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 28 R sene 1025 Ba'dehû_____ Havâlelik-i mezbûr der-uhde-i Piyâle Bosna an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 109 el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 8 C sene 1025 Mezkur Piyâle'ye mukāta'ât-ı merkūmun bin yirmi altı Nevrûz havâleliği virilmeğin kaydolundu. Fî selh-i C sene 25	
Tâbi'-i Abdülbâkī Paşa Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Silistre ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Mustafa (…) bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 13 Ca sene 1025 Sûret-i defter-i tevzî'ât-ı mukāta'ât-ı iskele-i Silistre Ber-mûceb_____i Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr 1.413. 232 Ba'dehû_____ Havâlelik-i mezbûr der-uhde-i Ali Kütahya yeniçeri an-ebnâ-i sipâhiyân K. [bölük-i] 32 fî yevm 27 ber-mûceb-i arz-ı İbrahim Paşa mîrimîrân-ı Özi bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 28 Ca sene 1025 Özi beğlerbeğisi İbrahim Paşa'nın arzı mûcibince zikrolunan Silistre havâleliği merkūm Ali'ye tevcîh olunmağın kayd olundu. Fi't-târîhi'l-mezbûr Ref' şud_____ Tâbi'-i hazret-i kāimmakām Ahmed Paşa fî 13 Receb sene 1025	Be-cihet_____i Edâ-i akçe-i Mustafa Emrullah an-müteferrikagân-ı dergâh-ı âlî pîş-ezîn an-tahsîl-i Mehmed Paşa defterdâr-ı sâbık-ı Tuna fî 2 Zi'l-hicce sene 1022 1.660 akçe be-rûznâmçe-i hümâyûn mahsûb kerde ve kabz-eş müyesser ne-şude ez-ân-sebeb ki defterdâr-ı müşârun-ileyh ref' şude ve Mustafa el-merkūm be-dîvân-ı âlî âmede ve karz-ı mâl dâde berây-ı tezkire-i edâ nişîn fermûde bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 9 Ca sene 1025 1.660 Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr *Havâlelik-i mezbûr mukaddemâ virilmişiken ba'dehû mezbûra virilmek fermân olunmağın işbu mahalle şerh virildi.* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Ahyolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Mehmed el-havâle el-vâkı' fî selh-i C sene 1025
Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Kıratova ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos an-vâcib sene 1025 der-uhde-i Mehmed el-havâle an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 16 C sene 1025 Sûret-i defter-i tevzî'ât-ı mukāta'ât-ı mezbûre Ber-mûceb_____i Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr 1.057.499	*Havâlelik-i mezbûr mukaddemâ Dârüssa'âde Ağa tarafından virilmeğin ba'dehû mezbûra virilmek fermân olunmağın işbu mahalle şerh virildi.fî selh-i C sene 24* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı çeltük-i enhâr-ı Filibe ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Mahmud el-havâle Sûret-i defter-i tevzî'ât-ı mukāta'a-i mezbûre

	Ber-mûceb_____i Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr 1.748.599
Tâbi'-i hazret-i Ahmed Paşa Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Samako ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Hasan el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 3 Receb sene 1025	Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı vilâyet-i Sofya ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1025 der-uhde-i Pîrî el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 3 Receb sene 1025 Niğbolu havâleliği kāimmakām Ahmed Paşa hazretlerinin ağalarından Murad Ağa'ya virilmişdir.
Havâlelik-i mezbûr mukaddemâ ...? Kethüdâsı tarafından virilmeğin ba'dehû mezbûra virilmişdir. Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos an-vâcib sene 1025 der-uhde-i Rıdvan el-havâle ta'yîn şude bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 4 Receb sene 1025	…? Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı livâ-i Vidin ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn el-vâkı' fsene 1026 der-uhde-i Ali Trabzon …? fî 20 N sene 1025
Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı memlaha-i Ahyolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i (…) der-uhde-i İbrahim Çavuş tâbi'-i hazret-i Ahmed Paşa kāimmakām-ı sadrâzam edâma'llâhu te'âlâ iclâlehu fî 10 Ca sene 1025	

s.133, h.1

Tuna defterdârına ve Balçık ve Mankalya ve Köstence ve Varna ve tevâbi'i mukāta'âtı müfettişine hükm-i şerîf yazıla ki:

Sen ki defterdâr-ı muşârun-ileyhsin; hâlâ Dersa'âdetime arz gönderüp; mukāta'ât-ı merkūmeye ber-vech-i iltizâm emîn olan Yako nâm Yehûdî Dîvân-ı Tuna'ya gelüp mukāta'ât-ı mezbûrede vâkı' beytülmâl-i âmme ve hâssa ve mâl-ı gā'ib ve mâl-ı mefkūdu vilâyet kādısının askerî tâ'ifesinden voyvoda ve sübaşılardan korumayup ekl ü bel' eylemeleriyle mâl-ı mîrîye küllî zarar, bana ziyâde zulümdür. Üç yıldan ziyâde vâkı' olan ahvâli toprak kādıları görmeyüp mukāta'ât-ı mezbûreye müfettiş-i emvâl olan hakk u adl üzre görüp mâl-ı mîrî tahsîl ve zulm u hayf olunmamak bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eylemeğin, emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp min-ba'd toprak kādıları üç yıldan ziyâde da'vâyı istima' itmeyüp ve mâlımın husûsuna dahleylemeyeler. Mukāta'ât müfettişi hakk u adl üzre görüp mâl-ı mîrî itlâf ve isrâf olunmayup ber-vech-i adâlet tahsîl ve dâhil-i Hazîne oluna diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 8 Safer sene 1025

s.133, h.2

Tuna defterdârına ve Balçık ve Köstence ve Mankalya ve Varna ve tevâbi‘i mukāta‘âtı müfettişine hükm-i şerîf yazıla ki:

Sen ki defterdâr-ı muşârun-ileyhsin; hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; mukāta‘ât-ı mezbûreye ber-vech-i iltizâm emîn Yako nâm Yehûdî Dîvân-ı Tuna’ya gelüp; hâlâ iltizâmımda olan Varna İskelesi ve tevâbi‘i mukāta‘ası bin yirmi beş Muharremi ibtidâsından beytülmâl-i hâssa ve âmme ve mâl-ı gā’ib ve mâl-ı mefkūd ve sâ’ir mahsûlâtı şart-ı iltizâmımızda iken bundan akdem emîn-i mültezim olan Hudâverdi vekîl nasb itdüğim âdemlerime mukāta‘ât-ı mezbûreyi zabtitdirmeyüp hilâf-ı kānûn mezbûr Hudâverdi ve hevâsına tâbi‘ ba‘zı kimesneler ile mukāta‘a-i mezbûreyi zabtidüp ve âdemlerimin odasın basup mâl-ı mîrîyi ellerinden cebren alup mâl-ı mîrîye küllî gadr ve bize ziyâde zulm ve hayf olmuşdur. Mukāta‘ât-ı mezbûre müfettişi yerlü yerinden teftîş ü tefahhus idüp tahvîl târîhinden düşen mâl-ı mîrî her kimlerin zimmetine zuhûr iderse mîrî içün taleb ve tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp mukāta‘ât-ı mezbûreyi merkūm Yako nâm Yehûdî’ye kemâ-kân zabtitdirdüp mezkûr Hudâverdi’yi dahl ü ta‘arruz itdirmeyesin. Mezbûr Yako’nun tahvîline düşüp emîn-i sâbık kabzeyledüği mâlımı kimler kabzeylemişler ise sen ki müfettiş-i mumâ-ileyhsin; yerlerinden teftîş ü tefahhus idüp taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirdesin. Ve min-ba‘d mukāta‘a-i mezbûreyi âhardan bir ferdi dahlitdirmeyesin ve isimlerimizi [ve] isimleri ve resimleri ile yazup bildüresin ki emrim ne-vech üzre sâdır olunursa ana göre amel oluna diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 8 Safer sene 1025

s.133-134

Tuna defterdârına ve Balçık ve Köstence ve Mankalya ve Varna ve tavâbi‘i mukāta‘âtı müfettişine hükm-i şerîf yazıla:

Sen ki defterdâr-ı muşârun-ileyhsin; hâlâ Dersa‘âdetime arz gönderüp; mukāta‘ât-ı mezbûreye ber-vech-i iltizâm emîn olan Yako nâm Yehûdî Dîvân-ı Tuna’ya gelüp; hâlâ iltizâmımda olan Varna İskelesi ve kassâbiyyesi ve beytülmâl-i âmme ve hâssa ve mâl-ı gā’ib ve mâl-ı mefkūd ve sâ’ir mahsûlâtı bin yirmi beş Muharremi

gurresinden şart-ı iltizâma dâhil olup bundan akdem emîn-i mültezim olan Hudâverdi nâm kimesne mukāta'a-i mezbûreyi zabt içün tarafımdan vekîl nasbitdüği âdemlerime mukāta'a-yı zabtitdirmeyüp hilâf-ı kānûn mezbûr Hudâverdi ve âdemleri fuzûlen zabtidüp ve âdemlerimin odasın basup mâl-ı mîrîyi ellerinden cebren alup ziyâde zulm u hayf itmişlerdir. Mukāta'ât-ı mezkûre müfettişi yerlü yerinden teftîş ü tefahhus idüp tahvîl târîhinden düşen beytülmâldan Ahmed nâm kimesnenin muhallefâtından ve mürd olan zimmînin metrûkâtından fuzûlen küllî akçe kabzeylemeğin, mâl-ı mîrîye ziyâde gadr ve bize zulmdür. Müfettiş ma'rifetiyle yerlü yerinden görilüp taleb ve tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîf recâsına i'lâm eylemeğin, emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ***[134]*** vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp mukāta'ât-ı merkūmeyi mültezim-i mezbûr kemâ-kân zabtitdirmeyüp düşen beytülmâlı müfettiş ma'rifetiyle yerlü yerinden teftîş ü tefahhus idüp eğer voyvoda müteveffa-i mezbûr Ahmed'in mürd olan zimmînin metrûkâtı eğer sipâh ve eğer solak ve yeniçeri ve sâ'ir askerî tâ'ifesinden her kimlerin zimmetinde zuhûr iderse mîrî içün taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirdesiz. Min-ba'd dahl ü ta'arruz itdirmeyesiz. Ve hakk da'vâ idenleri Âsitâne-i Sa'âdetime gönderesiz ki hakları var ise Dîvân-ı hümâyûnumda kādıaskerler huzûrunda isbât-ı verâset itdükden sonra dârib-i ezâ oluna ve eslemeyüp inâd ü muhâlefet idenleri isimleri ve resimleri ile yazup arzidesiz ki emrim ne vechile sâdır olursa ana göre amel oluna diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 8 Safer sene 1025

s.134-135

Sofya ve İznepol ve Şehirköy kādılarına hüküm ki:

Bundan akdem Küçük Âhur çeribaşılarından Sinan ve Ali ve Bâli nâm çeribaşlar zikrolunan kādılıklarda vâkı' voynuk bedeliyyesi mukāta'ası ispençeleri ile ber-vech-i iltizâm bin yirmi iki senesinden der-uhde olunup iki sene zabteylediklerinden sonra hâlâ muhâsebeleri görüldükde, doksan dokuz bin akçe Sinan Çeribaşı ve altmış bir bin akçe mezbûrân Ali ve Bâli nâm çeribaşılar zimmmetlerine lâzim geldüğine kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mîr-i âhûrum Mustafa Ağa *zîde mecdühû* mühürlü tezkire gönderdükden mâ'adâ sene-i mezbûrun yüz otuz bin akçe ispençe mâlı dahi taleb olundukda, biz cem' eyleyüp sene-i mezbûrdan nâzır olup fevtolan Ömer Nâzır cem' eylemişdir diyü cevâb virdükleri ecilden, yerlü yerinden görilüp taleb ve tahsîl olunmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel eyleyüp zikrolunan çeribaşıların vech-i meşrûh üzre zimmetlerine kaydolunan yüz altmış bin akçeyi kendülerinden virmekde ta'allül ü bahâne iderlerse emlâk ü esbâblarından bî-kusûr ve lâ-küsûr varan kuluma cem' u tahsîl itdürdüp Dersa'âdetime irsal ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdirdesin. Ve bin yirmi iki senesinin yüz otuz bin akçe ispençe mâlın yerlü yerinden ve re'âyânın ellerine virilen temessükâtdan yoklayup göresin; fi'l-hakîka müteveffâ nâzır-ı mezkûr cem' eylemiş ise sicill-i mahfûza kaydeyledikden sonra yazup vukū'u üzre Dersa'âdetime arzeyleyesiz. Şöyle ki; zikrolunan çeribaşılar cem' eylediklerine re'âyânın ellerinde temessükleri bulunursa kezâlik mezkûrlardan mezbûr ispençe akçesin cem' u tahsîl eyleyüp resm-i mâl ıtlâk olunur nesneleri kalmadıkdan sonra kānûn üzre kefîl-i mâl olanlardan anların dahi kezâlik emlâk ü esbâblarından bî-kusûr ve lâ-küsûr cem' u tahsîl eyleyüp ve hâsıl olan mâlımı add ü vezn ve der-kîse eyleyüp mühürleyüp ***[135]*** varan kulum ve yarar âdemlerinizle ber-vech-i isti'câl Dersa'âdetime gönderüp dâhil-i Hazîne itdirdesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup mâlımın tahsîli bâbında mücidd ü sâ'î olup avk u te'hîrden ihtiyât üzre olasız. Âmmâ bu bahâne ile bilâ-sebeb kimesne rencîde vü remîde olunmakdan hazer üzre olasız diyü emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 28 Safer sene 1025

s.135, h.1

Tuna defterdârına hükm-i şerîf yazıla ki:

Niğbolu ve Vidin ve Feth-i İslâm ve Silistre ve tevâbi'i iskelelerine emîn ve mültezim olan Badoh Yehûdî ve bâkī şürekâsı hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; zikrolunan iskelelerden düşen beytülmâl şart-ı iltizâmımıza dâhil olup bizim yedimizden dâhil-i Hazîne olunur iken ba'zı askerî ve ehl-i örf tâ'ifesi vâkı' olan beytülmâli vaz'ı yed eylemeleri ile mâl-ı mîrîye gadr ve bize ziyâde hayfdır, vâkı' olan beytülmâlın vârid-i ma'rûfu zuhûr iderse bi-hasebi'ş-şer' isbât-ı verâset iderler ise üç bine varınca toprak kādıları istimâ' idüp göreler. Üç binden ziyâde olan husûsu min-ba'd toprak kadıları dahl ve istimâ' eyleyüp Tuna defterdârı bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kānûn göre diyü emr-i şerîf recâ ideriz diyü bildirmeğin, şart-ı iltizâmı mûcebince ve kānûn üzre görülmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mûcebince amel idüp vâkı' olan beytülmâlın üç binden ziyâdesin toprak kadıları senin yanında

görilüp bi-hasebi'ş-şer‘ ve'l-kānûn ihkâk-ı hakk idüp kimesneyi rencîde ve mâlımın zâyi‘ olmasından ihtiyât üzre olasız diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak [içün] tezkire virildi.

Tahrîren fî 19 Safer sene 1025

s.135-136

Tuna defterdârına ve Feth-i İslâm kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Niğbolu ve Vidin ve Feth-i İslâm ve tevâbi‘i iskeleleri mültezimleri olan Badoh Yehûdî ve bâkī şerîkleri hâlâ Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; Feth-i İslâm iskelelerinde balık sayd olan dalyanlarında kendüleri istedikleri kimesneleri (…) idüp biribirleri **[136]** mâbeynlerde nice türlü hîle vü hud‘aları olmağla, mâl-ı mîrîye küllî zarar ve iltizâmımıza kesr müterettib olan (…) ve murâd etdüğimiz kimesne olup mâl-ı mîrî zâyi‘ olmamak içün emr-i şerîf recâ ideriz diyü bildirmeğin, şart-ı iltizâmları mûcebince ve kānûn üzre (…) diledikleri kimesneler olmak emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp zikrolunan dalyanlarda ve (…) mültezimler ma‘rifetiyle diledikleri kimesneler olup min-ba‘d âhardan kimesne dahl ü ta‘arruz eylemeye diyü mü'ekked emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 20 S sene 1025

s.136

Tuna defterdârına ve Kili ve Akkirman ve tevâbi‘i mukāta‘ât müfettişine ve nâzırı Mustafa Beğ'e hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem Şark seferi mühimmâtı içün Kili ve Akkirman ve tevâbi‘i mukāta‘âtının bin yirmi dört Ağustosu irsâliyesinden beş bin kile buğday ve on bin kile arpa iştirâ olunup ol bahâr-ı huceste-âsârda gemilere tahmîl itdirdüp Trabzon İskelesi'ne irsâl olunması fermân-ı hümâyûnum olup lâkin mukāta‘ât-ı merkūme âhara virilmişdir. Girü bana mukarrer olunursa zikrolunan on beş bin kile terekeyi vakt ü zamânı ile tedârik idüp ve mahall-i me'mûra irsâl itmeğe ta‘ahhüd itmekle, mukāta‘ât-ı mezbûre girü üslûb-ı sâbık üzre sana der-uhde olunup ihmâlin sebebiyle bu âna değin on beş bin kile terekeden bir nesne tedârik olunmaduğı mesmû‘-ı hümâyûnum olmuşdur. İmdi; sen ki mukāta‘ât nâzırı Mustafa'sın; mukaddemâ ta‘ahhüd eyledüğin üzre bin yirmi dört Ağustosu irsâliyesi mâlından bâlâda mastûr olunduğu üzre on beş bin kile terekeyi ber-vech-i ta‘cîl tedârik ve mahall-i me'mûra irsâl ü îsâl idüp ve hâlâ bin yirmi beş Nevrûzu

irsâliyesinden on iki yük akçeyi Südde-i Sa‘âdetime irsâl ve Hazîne-i Âmireme teslîm itdürilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp zikrolunan beş bin kile buğday ve on bin kile arpayı bî-kusûr ve lâ-küsûr bin yirmi dört Ağustosu mâlından iştirâ ve mahall-i me’mûra irsâl ü îsâl idüp ta‘allül eylemeyesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Ana göre onat vechile zikrolunan terekeyi mukaddemâ ta‘yîn olunduğu üzre gemilere tahmîl idüp Trabzon İskelesi’ne irsâl ü îsâl idesiz ve sen ki nâzır-ı muşârun-ileyhsin; şöyle ki; ta‘ahhüdün üzre zikrolunan on beş bin kile terekeyi vakt ü zamânı ile tedârik ve mahall-i me’mûra irsâl olunmaya. Hiç bir vechile özrün makbûl-i hümâyûnum olmayup mukāta‘ât âhara virilmekle ve emlâk ü erzâkın füruht olunmağla konulmayup başın alınmak mukarrerdir. Ve sen ki varan kulumsun; husûs-ı mezbûra mücidd ü sâ‘î olup vakti ile tedârik ve mahall-i me’mûra irsâl ü îsâlinde ikdâm u ihtimâm üzre olasın. Ve hâlâ bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesinden on iki akçeyi ber-vech-i ta‘cîl Âsitâne-i Sa‘âdetime irsâl idesin diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 3 Ra sene 1025

s.137, h.1

(…)

Vech-i meşrûh üzre Tuna defterdârına zikrolunan mukāta‘aların toprak kādılarına hitâben emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virilmişdir ve hâlâ bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesi içün on iki yük akçeyi ber-vech-i ta‘cîl Âsitâne-i Sa‘âdete irsâl eylemek üzre emr-i şerîf virilmeğe şer‘ virildi.

Tahrîren fî 3 Ra sene 1025

s.137, h.2

Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı ve tevâbi‘i mukāta‘âtı müfettişine ve zikrolunan iskelelerde vakı‘ kādılara ve mukāta‘ât nâzırına ve ümenâsına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem kapum kulları mevâcibleri içün zikrolunan mukāta‘âtın bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesiyçün on yük akçe ber-vech-i ta‘cîl tedârik ve Tuna defterdârı cânibinden varan kullarım ile Âsitâne-i Sa‘âdetime irsâl u îsal ve Hazîne-i Âmire[me] idhâl oluna diyü fermân-ı hümâyûn olmağın, ihmâliniz sebeb ile meblağ-ı mezbûrdan bir akçe tedârik ve Âsitâne-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl ve Hazîne-i Âmire[me] idhâl

olmamağla itâba müstahıkk olmuşsuzdır. İmdi; sen ki mukāta‘ât müfettişisin ve kādılarsın; mukāta‘ât-ı mezbûre nâzırını ve ümenâsını her kande ise buldurdup hâlâ varan kulum mübâşeretiyle meblağ-ı mezbûru ber-vech-i ta‘cîl taleb ve tahsîl ve Süddei Sa‘âdetime irsâl ü îsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdirdüp min-ba‘d Tuna defterdârı tarafından varan âdemlere dahl ü ta‘arruz itdirmeyüp meblağ-ı mezbûrdan eğer akçe kabzeylemişler ise hâlâ varan kuluma aldırdup âhardan bir ferdi dahl ü ta‘arruz itdürmeyesiz. Nâzır ve ümenâ-yı mezbûr ta‘yîn olunan Nevrûz irsâliyesinden on yük akçeyi virmede ta‘allül ve bahâneye sâlik olup mablağ-ı mezbûrdan Efrenciyân mevâcibleri ve ba‘zı mevâcibât ve masârife havâle olunmuşdur diyü hîleye sâlik olurlar ise min-ba‘d mesmû‘ olunmayup ol makūleler bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesinden havâle olunmayup ba‘de virile diyü fermân olunmuşdur. Meblağ-ı mezbûru hâlâ varan kuluma bî-kusûr ve lâ-küsûr virmek ta‘âllül iderse nâzır-ı mezbûrdan ve ümenâsından varan kulum mübâşeretiyle taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirmek emrim olmuşdur.

Buyurdum ki:

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp zikrolunan bin yirmi beş Nevrûzu irsâliyesinden on yük akçeyi hâlâ varan kulum mübâşeretiyle nâzır-ı mezbûr ve ümenâsından ber-vech-i ta‘cîl taleb ve tahsîl ve Âsitâne-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl ve teslîm-i Hazîne itdirdesiz. Husûs-ı mezbûr ehemm-i mühimmâtdandır. Onat vechile mukayyed olup ihmâl ü müsâheleden begâyet ihtiyât üzre olasız. Ve sen ki varan kulumsun; husûs-ı mezbûrda mücidd ü sâ‘î olup meblağ-ı mezbûru ber-vech-i ta‘cîl ve taleb ve tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdiresin. Ve tahsîl olunup Tuna defterdârı tarafından mukaddemâ irsâl olunan âdemler ile yolda rast gelürler ise meblağ-ı mezbûru hâlâ varan kuluma inâd ü muhâlefet itmeyüp teslîm ideler. Ve sen ki varan kulumsun; kendü âdemlerin ile mu‘accelen Âsitâne-i Sa‘âdete irsâl ve Hazîne-i Âmireme teslîm itdirmede ikdâm u ihtimâm idesin. Ve nâzır-ı mezbûr ve ümenâ meblağ-ı merkumu virmede ta‘allül iderler ise emlâk ü erzâk ondan taleb ve tahsîl itdükden sonra nâzır-ı merkûmu cümle temessükâtı ve muhâsebeleri ile kayd u bend ile Süddei Sa‘âdetime irsâl idesin diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 5 Ra sene 1025

Vech-i meşrûh üzre Vidin ve Niğbolu ve Rusçuk ve Silistre ve tevâbi‘i mukāta‘âtı olan yerlerin kādılarına ve ümenâsına on iki yük akçe Nevrûz irsâliyesiyçün emr-i şerîf virilmeğin, kaydolundu. Fî 5 Ra sene 1025

s.138, h.1

Sofya kādısına ve nâzırına hükm-i şerîf yazıla ki:

Sofya ve Samako mukāta‘âtı nâzırı hâlâ Dersa‘âdetime arz ve âdem gönderüp; Sofya nezâretine tâbi‘ Kiremakofça(?) hâsları ve tevâbi‘i mukāta‘ası bin yirmi bir Şevvali’nin on yedisinde vâkı‘ zükûru evvelinden altı yıla altı yüz elli bin akçe Mehmed Çavuş uhdesinde iltizâmda olup üç senesin devridüp ve yine elinde olan bir akçe mûcebince mukāta‘a-i mezbûreye kemâ-kân mutasarrıf olmak üzre emr-i şerîf recâsına i‘lâm itmeğin, Hazîne-i Âmire’de mahfûz olan mukāta‘ât defterlerinde zikrolunan Kiremakofça(?) hâsları merkūm Mehmed Çavuş uhdesinde mukayyed bulunmağın, elinde olan bir akçe mûcebince mukāta‘a-i mezbûru kemâ-kân zabteylemek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardıkda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp zikrolunan Kiremakofça(?) hâslarını ve tevâbi‘i mukāta‘asını üslûb-ı sâbık üzre elinde olan berât-ı şerîfim mûcebince zabt u tasarruf idüp kısta’l-yevmin vakti ve zamânı ile irsâl ve Hazîne-i Âmireme idhâl itdükden sonra kemâ-kân mutasarrıf olup min-ba‘d zabt u tasarrufuna kimesne mâni‘ olmaya diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 6 R sene 1025

s.138, h.2

Vize ve Kırkkilise kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Zikrolunan sancaklarda vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve hâssa ve kaçkun ve yava ve tevâbi‘i mukāta‘âtına bundan akdem emîn-i mültezim olan Çorlu sâkinlerinden Ali nâm kimesne zikrolunan mukāta‘aları bin yirmi dokuz Muharremi’nin gurresinden bir tahvîle iltizâm idüp tahvîl-i âhar olup bir tahvîl dahi bi-berât zabtidüp kısta’l-yevmine cevâb viremeyüp ref‘i lâzim gelmeğin, hâlâ bin yirmi beş Muharremi gurresinden sâbıkā zikrolunan mukāta‘âta emîn-i mültezim olan Kölemen(?)-zâde Mustafa Çavuş yirmi bin akçe peşîn ile der-uhde olunup berâtı ihrâc olunca mâl-ı mukāta‘ât zâyi‘ u telef olunmamak içün mü’ekked hükm-i şerîf yazıla diyü tezkire virildi.

Tahrîren fî 22 Ra sene 1025

s.138, h.3

Vize mukāta‘âtı müfettişine hükm-i şerîf yazıla ki:

Vize ve Kırkkilise sancaklarında vâkı‘ beytülmâl-i âmme ve hâssa, yava ve kaçkun ve hurde(?) ve tevâbi‘i mukāta‘âtına ber-vech-i iltizâm emîn olan Mustafa Çavuş hâlâ Dersa‘âdetime arz-ı hâl sunup; Silivri ve Çatalca ve Ereğli kazâlarının yava keferelerinin cizye ispençeleri kadîmü’l-eyyâmdan Vize emînlerinin şart-ı iltizâmlarında olup bu âna değin cem‘ iderler iken hâlâ mahmiye-i İstanbul’da ispençe emîni zikrolunan kazâların yava keferesinin ispençelerini kendi tarafından Ahmed nâm sipâhîyi vekîl nasbidüp şart-ı iltizâmıma muhâlif cem‘ idüp bana ziyâde zulm ve iltizâma kesr müterettib olur. Kadîmü’l-eyyâmdan zikrolunan Silivri ve Çatalca ve Ereğli kazâlarında vâkı‘ ispençe ve cizye üslûb-ı sâbık üzre ve şart-ı iltizâmım mûcebince cem‘ u tahsîl ve dâhil-i Hazîne eylemek bâbında emr-i şerîf recâ iderim diyü bildirmeğin, emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp zikrolunan Silivri ve Çatalca ve Ereğli kazâlarında vâkı‘ yava keferelerinin ispençe ve cizyelerin üslûb-ı sâbık üzre Vize emînlerine cem‘ u tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdirdüp min-ba‘d gayrı ispençe emînlerine ve âdemlerine dahl ü ta‘arruz itdirmeyüp mumâ-ileyh Mustafa Çavuş ve âdemlerine cem‘ u tahsîl ve dâhil-i Hazîne itdürdesiz diyü emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 22 Ra sene 1025

s.139, h.1

Niğbolu sancağında vâkı‘ olan kādılara hükm-i şerîf yazıla ki:

Memâlik-i mahrûsemde olan kefere tâ’ifesinin avârızları bedeli her neferin asıl cizyelerine seksener akçe dahi zammolunup livâ-i mezbûrede vâkı‘ zevâ’id-i voynugân mukāta‘asının her bir senesi dörder bin nefer olmak hesâbı üzre asıl cizyeleri ve ispençe ve sâ’ir mahsûlâtı onar yük akçeye ber-vech-i ocaklık çeribaşılarından Mustafa ve şerîklerine iltizâm ile der-uhde olunup hâlâ fermân olunan seksener akçe iltizâmlarına dâhil olmayup bin yirmi dört senesi içün zikrolunan seksener akçe cem‘ u tahsîl olunması lâzim ü mühimm olunmağın, bin yirmi iki Ramazânı’nın yirmi yedinci günü arzolundukda, hâlâ zammolunan seksener akçe iltizâmlarına dâhil değildir. Dört binden ziyâde olmak üzre başka cem‘ olunmak emridüp **buyurdum ki**:

Hükm-i şerîfimle silahdârlar zümresinde yirmi dokuzuncu bölükde yevmî on beş akçe ulûfeye mutasarrıf olan Selman Abdullah Cebe Kâtib nâm kullarım vardukda, bu

bâbda Hazîne-i Âmiremden ihrâc olunup mezbûrların ellerine virilen mühürlü ve nişanlı ve tuğralı defter mûcebince livâ-i mezbûrda vâkı‘ olan zevâ’id-i voynugân tâ’ifesinin her birinden bin yirmi dört senesiyçün dört binden ziyâde olmak üzre seksener akçeyi mezbûran kullarıma cem‘ u tahsîl itdürüp re‘âyâ vü berâyâ ve âhardan bir ferde kat‘â ta‘allül ü inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz. Şöyle ki; ba‘zı sipâh ve yeniçeri ve çeribaşıları ve sâ’ir kapum kulları mâni‘ olmak isterler ise her birin men‘ u def‘ eyleyüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresiz. Men‘le memnû‘ olmayanları isimleri ve dirlikleri ve sâkin oldukları yerleri ile yazup Dersa‘âdetime arzeyleyesiz ki mâl-ı mîrî tahsîline mâni‘ oldukları içün iktizâ eyleyeni icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim irsâl oluna ve siz ki cem‘ine me’mûr olan kullarımsız; vaktinde noksân getürmeyüp dört binden ziyâdelik üzre cem‘ u tahsîl eylemeğe sa‘y eyleyesiz ve mîrî içün alınan altun ve guruş ikişer akçe noksân üzre alıviresiz. Eğer akçe alınmak lâzim gelürse dokuz buçuğu bir dirhem hâlis akçe aldurup zinhâr kem-ayâr ve nâkısü’l-vezn akçe aldırmayasız diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 22 Ra sene 1025

s.139, h.2

Filibe kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hükm-i şerîf yazıla ki:

Sen ki mukāta‘ât nâzırısın; bin yirmi üç Nevrûzu ibtidâsına dek muhâsebelerin görilüp târîh-i merkūmdan ilâ-hâze’l-ân kısta’l-yevm mûcebince deynine küllî akçe lâzim gelmeğin, imdi; Kilâr-ı âmirem içün ziyâde pirinç lâzim gelmeğin, Filibe çeltüğinden kısta’l-yevm mûcebince zimmetine lâzim gelen akçeden pirinç tedârik idüp ber-vech-i ta‘cîl Südde-i Sa‘âdetime irsâl ü îsâl ve Kilâr-ı âmirime idhâl eylemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetin mûcebince amel idüp mukāta‘ât-ı mezbûre mâlından kısta’l-yevm mûcebince her ne kadar akçe lâzim gelürse Filibe çeltüğinden pirinç tedârik idüp ve arabalara tahmîl idüp ve kirâların virüp Südde-i Sa‘âdetime irsâl ve Kilâr-i âmireme teslîm eylemek üzre ikdâm u ihtimâm idüp ihmâl ü müsâheleden begâyet ihtiyât üzre olasın. Bir sene pirinç ziyâde müzâyaka olup ana göre gereği gibi mukayyed olasın. Ve bi’l-cümle zikrolunan kısta’l-yevm mûcebince lâzim gelen pirincin cümlesin göndermezsen müte‘âkıben irsâl itdiresin ve ne mikdâr pirinç irsâl idersen işbu emr-i hümâyûnum zahrına hüccet yazdurasın ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb oluna diyü mü’ekked emr-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 18 Rebî‘ülâhir sene 1025

s.140, h.1

Sofya ve Samako kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem Samako’da vakı‘ olunan Havâss-ı hümâyûna ve mühimmât-ı hâssaya nâzır olan Dergâh-ı âlî çavuşlarından Atâullah Çavuş Dîvân-ı adâlet-unvânıma gelüp arz-ı hâl sunup; zikrolunan havâss ve mühimmâta nâzır olup lâzim olan mühimmâtı bi’t-tamâm irsâl idüp hidmetin bana teslîm olmayup hidmet etmiş iken Sofya nâzırı olan Ömer Çavuş gelüp bir tarîkle zikrolunan Samako nezâretini Sofya nezâretine ilhâk idüp bu kullarına ziyâde zulm ü gadr eyledüğinden mâ‘adâ müflîs ve medyûn olup mukaddemâ uhdesinde olan nezâretde küllî mâl olup henüz muhâsebelerin virmeyüp ta‘yîn olunan mühimmâtın ihrâcına kâdir olmayup te’hîrine sebeb olur diyü i‘lâm eylemek ile muhâsebât ve mukāta‘ât deynlerine nazâr olundukda; fi’l-vâkı‘ mukaddemâ zabteyledüği nezâretin muhâsebelerin virmeyüp zimmetinde küllî mâl olduğu mukarrer olmağın, ref‘ olunması lâzim ü mühimm olup nezâret-i mezbûr girü mezkûr Atâullah Çavuş’a virilmek lâzim gelmeğin, kadîmden ne vechile zabtidegelmiş ise girü ibtidâ-i târîhinden mezbûr Atâullah Çavuş tasarruf eyleyüp berât-ı şerîfim ihrâc idince emr-i şerîfim virilmek fermânım olmuşdur. Emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, mukaddemâ nice zabtolunagelmiş ise mezkûr Atâullah Çavuş’a zabtitdürile diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 16 Cemâziyelevvel sene 1025

s.140, h.2

Tuna defterdârına ve Vidin mukāta‘âtı nâzırına ve kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem Vidin mukāta‘âtı mâlından serhâdd-i mansûrede olan Budun Kal‘ası gönüllüleri mevâcibi içün beş yük akçe ve Estergon muhâfazasında olan beğlerbeği sâlyânesiyçün iki yük akçe ta‘yîn ve hâlâ kılâ‘-ı mezbûre neferâtı mevâcibleri içün yedi yüz elli bin akçe virmek lâzim ü mühimm olduğu mukaddemâ pâye-i serîr-i a‘lâma arzolundukda, zikrolunan yedi yük elli bin akçe ile cem‘an on dört yük elli bin akçe mukāta‘ât-ı mezbûre mâlından virile diyü hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûnumla fermânım olunmuşdur. **Buyurdum ki:**

Vardukda, ( ) bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi bir ân ve bir sâ‘at te’hîr u tevakkuf eylemeyüp mukaddemâ virilen emr-i şerîfim üzre

ta‘yîn olunan akçeleri virilegeldüği üzre mukāta‘ât-ı mezbûre nâzırından bi’t-tamâm taleb ve tahsîl itdirüp bir akçelerin ve bir habbelerin alıkodurmayasız. El-hâsıl, husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir. Ana göre mukayyed olup zikrolunan akçeleri alâ eyyi vechen-kân tedârik itdirüp ve kabzına me’mûr olanlara teslîm itdirmekde ikdâm u ihtimâm eyleyüp avk u te’hîrden ve ihmâl ü müsâheleden begâyet hazer oluna diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 20 Ca sene 1025

s.141, h.1

Belgrad kādısına hüküm ki:

Belgrad mukāta‘âtı nâzırı Osman Dersa‘âdetime hâlâ arz gönderüp; Belgrad nezâretine tâbi‘ mukāta‘ât mâlı serhad neferâtına mevâcib ta‘yîn olunmuşken Âsitâne-i Sa‘âdet cânibinden emr-i şerîf ile mukāta‘ât emînlerinin üzerlerine gelen havâleler ziyâde kesr mîrân taleb ve ahz ü kabzeylemeleri ile ümenâ tâ’ifesinin tahammülleri kalmayup kısta’l-yevm cevâb virilmek asîr olmuşdur. Âsitâne-i Sa‘âdetden ol vechile havâleler irsâl olunmamak bâbında emr-i şerîf recâ iderim diyü i‘lâm eylemeğin, vech-i meşrûh üzre olmak emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü’l-kadrim mûcebince amel idüp dahi mukāta‘ât-ı mezbûrenin mâlı serhadd-i neferât mevâcibi ta‘yîn olunmuşken ba‘zı kimesneler havâle nâmına varup ümenâya ziyâde ta‘âddî vü tecâvüz eyledükleri vâkı‘ ise men‘ u def‘ eyleyüp mukāta‘ât-ı mezbûre emînleri ol vechile rencîde itdürmeyüp bilâ-emr-i şerîf dahl ü ta‘arruz eylemeyeler ve itdirmeyesiz.

Fî 24 Ca sene 1025

s.141, h.2

Hükm-i şerîf yazıla ki:

Bi’l-fi‘l Kili ve Akkirman ve Tulça ve İsakçı ve tevâbi‘i mukāta‘âtına nâzır olan Mustafa Beğ Dersa‘âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp; bundan akdem mukāta‘ât-ı mezkûre Şark seferi mühimmâtı içün on beş bin kile tereke tedârik ve irsâl eylemek üzre ve ba‘zı şürûtla bana der-uhde olunup alınmaya, zabtı içün berât-ı şerîf virilüp mûcebince eğer irsâliye mâlı ve eğer zikrolunan terekenin tedârik ve tahsîli ve teslîmine (…) mukayyed nezâret-i mezkûr sâbıkā mukāta‘ât-ı mezkûreyi zabtidüp alâka-i külliyyesi olan Kör Mahmud nâm kimesneye virilmek üzre (…) olmağla, ihtilâl virüp zikrolunan irsâliye mâlının ve Şark seferi mühimmâtı içün fermân olunan terekenin

te'hîrine bâ'is ve tedârik ve tahsîline mâni' olur diyü i'lâm idüp emr-i şerîf irsâl eyledüği ecilden, sen ki nâzır-ı muşârun-ileyhsin; mezkûr nezâret elinde olan berât-ı hümâyûnum muktezâsınca uhdendedir. Fermânım olan şurûtu edâ eylemek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Vardukda, fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel idüp mukaddemâ Âsitâne-i Sa'âdetimden virilen berât-ı hümâyûnum mûcebince fermân-ı hümâyûn olan irsâliye tahsîl ve vakt ü zamânıyla Dersa'âdetime teslîm eyleyüp ve Şark seferi mühümâtı içün fermânım olan on beş bin kile terekeyi dahi zamânıyla tedârik ve tahsîl eyleyüp mahall-i me'mûra vakt ü zamânıyla irsâl ü îsâl eylemekde bezl-i makdûr ve sa'y-ı mevfûr eyleyesin ve şart-ı kılâ' mâlın dahi Dersa'âdetimden virilen evâmir-i şerîfe mûcebince neferât-ı kılâ'a zamânıyla virüp avk u te'hîre kalmakdan ihtiyât üzre olasın. Ve bi'l-cümle olıgeldüği üzre nezâretine müte'allik umûrda kemâ-yenbağî mücidd ü sâ'î olasız. Bu bahâne ile umûr-ı nezâretde ihmâl ü müsâheleden hazer idesiz diyü.

Tahrîren fî 25 Ca sene 1025

s.141-142

Sofya ve Samako kādılarına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem Samako hâsları ve mukāta'ası bin yirmi dört Saferi'nin on birinde vâkı' Mart evvelinden üç yıla on iki yük on beş bin akçeye Mustafa bin Mehmed emîn ve mültezim mühimmâtı nâzırı Atâ Çavuş ber-vech-i kefâlet kabzımâl olmak üzre târîh-i merkūmdan Samako mühimmâtına ocaklık ta'yîn olunup bir sene zamân-ı zabtları mürûr idüp ta'yîn olunan muhimmâtı vakt ü zamânıyla tedârik eylemedüği ecilden, bi'l-fi'l Sofya nâzırı Ömer Çavuş Dersa'âdetime âdem gönderüp; zikrolunan Samako mukāta'ası ve mühimmât nezâreti Sofya nezâretine zamm u ilhâk olunursa mühimmât-ı mîrî vakt ü zamânıyla tedârik olunup mahalli-i me'mûra irsâl ve teslîm olunmak şartıyla berât-ı şerîfim recâ eylemeğin, vech-i meşrûh üzre Samako mukāta'ası ve kazâ-i mezbûrede vâkı' Bane(?) hâsları ve mühimmât nezâret merkūm Ömer Çavuş'a der-uhde olunup ve mukāta'ât-ı merkūme içün mukaddemâ iki yük akçe peşîn teslîm-i Hazîne eylemeğin, berât-ı şerîfim virilmiş iken sâbıkā mühimmât nâzırı Atâullah Çavuş zikrolunan Samako mukāta'asının zabtıyçün bir tarîkle emr-i şerîfim alup mukāta'aya ihtilâl ***[142]*** virmeğin, girü merkūm Ömer Çavuş Hazîne-i Âmire'ye doksan dokuz bin üç yüz kırk akçe dahi ber-vech-i peşîn teslîm eylemeğin, elinde olan berât-ı şerîfim mûcebince mukāta'ât-ı merkūmeyi ve mühimmât-ı nezâreteyni zabteylemek üzre emr-i şerîfim recâsına i'lâm eylemeğin, nezâret-i mezbûr merkūm

Ömer Çavuş'a ibkā vü mukarrer olmak emrim olmuşdur. Kemâ-kân mukāta'ayı zabtiçün mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 5 C sene 1025

s.142, h.1

Filibe kādısına hüküm ki:

Filibe'de vâkı' şem'hâne mukāta'ası mahsûlünden yevmî sekiz akçe ve ulûfeye mutasarrıf olan Ali Gündüz Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; müstahıkk olduğum vazîfemi elimde olan berât-ı hümâyûnum mûcebince taleb itdüğimde virmekde muhâlefet iderler. Görilüp zikrolunan vazîfem virilmek bâbında emr-i şerîf recâ iderim diyü bildürmeğin, Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan defâtire nazâr olundukda; mezbûr Ali Gündüz şem'hâne-i merkūmeden yevmî sekiz akçe vazîfeye mutasarrıf olduğu mukayyed olmağın, vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim fermânım olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle mezkûr Ali Gündüz vardukda, sen ki Filibe kādısısın; bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim muktezâsınca amel idüp mezkûr Ali Gündüz eline virilen berât-ı hümâyûnum mûcebince mutasarrıf olduğu yevmî sekiz akçe vazîfesin mustahıkk oldukca mukāta'a-i mezbûre mahsûlünden virüp emînin muhâsebesine kaydeyleyesin ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb oluna diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 6 C sene 1025

s.142, h.2

Müteferrika Nikola yevmî otuz akçe ulûfesin mâh-be-mâh Prevadi beytülmâlı mahsûlünden almak içün emr-i şerîf virilmişdir.

Tuna defterdârına ve Balçık ve Mankalya iskeleleri ve tevâbi'i mukāta'ât müfettişine ve Prevadi kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Hilâfi'l-mille(?) yevmî otuz akçe ile Müteferrika Nikola veled-i Molçar(?) nâm zimmî Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup; bundan akdem müstahıkk olduğu ulûfesinden bin yirmi beş Cemâziyelâhiri'nin on birinci günü Prevadi beytülmâlı mahsûlünden Rûznâmçe-i hümâyûna îrâd ü masraf olunup yedine mühürlü ve imzâlu temessük virilüp ve bin yirmi dört Recebü'l-Müreccebi'nin uhdesinde bin yirmi beş Cemâziyelevveli'nin gâyetine gelince vâcib olan mevâciblerden bir aylık mevâcibi, dokuz bin yedi yüz otuz

beş akçe ki cem‘an on üç bin iki yüz otuz beş akçe olur. Târîh-i merkūmdan min-ba‘d eşkinci ulûfelerin mâh-be-mâh vech-i meşrûh üzre Prevadi beytülmâlı mahsûlünden virilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp bin yirmi beş Cemâziyelâhiri’nin gurresinden yevmî otuz akçe ulûfesin min-ba‘d müstahıkk olduğun üzre Prevadi beytülmâlı mahsûlünden virdirüp ve emînin yedine mühürlü temesük alıviresin ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 14 C sene 1025

s.143, h.1

Filibe kādısına ve mukāta‘ât nâzırına hükm-i şerîf yazıla ki:

Mahmiye-i Edirne kādısı Mevlânâ Fahreddin arz gönderüp; mahmiye-i mezbûra tâbi‘ Sazlıdere nâm karyede merhûm Şeyh Murtazâ Zâviyesi’nde sâkin olan fukarânın â‘ideleri olmayup karye-i mezbûre memerrü’n-nâs olmağla, ebnâ-i sebîl it‘âm olunmak içün in‘âm-ı padişâhîden Filibe mukāta‘âtı çeltüği mahsûlünden ayda beş kile pirinç ta‘yîn olunup yedlerine berât-ı şerîf virilmiş iken hâlâ mukāta‘ât-ı mezbûre nâzırı merfû‘dur diyü virmekde ta‘allül eylemekle, fukarâ-yı zâviye i‘lâm idüp ellerinde olan berât-ı şerîf mûcebince ibkā vü mukarrer kılınmak bâbında inâyet recâsına i‘lâm eyledikleri bin yirmi beş Recebi’nin dördüncü günü ta‘yîn olunup berâtı mûcebince Hazîne-i Âmire’de mahfûz olan mukāta‘ât defterlerine kaydolunmak fermân olunmağın, ber-mûceb-i fermân-ı âlî mahalline kaydolunup berâtı mûcebince zikrolunan pirinç girü mukarrer olup emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp dahi bin on dokuz Cemâziyelâhiri’nin on üçüncü günü târîhiyle müverrah ellerine virilen berât-ı şerîf ve hâlâ virilen emr-i şerîfim mûcebince her mâh müstahıkk oldukları beş kile pirinci zâviye-i mezbûre fukarâsına mukaddemâ ta‘yîn olunduğu üzre bi’t-tamâm alıvirüp bu âna gelince virilmeyen pirinç dahi emr-i şerîfim mûcebince bî-kusûr alıviresiz diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Fî 4 Recebi’l-mürecceb sene 1025

s.143, h.2

Belgrad kādısına hüküm ki:

Eğri Kal‘ası neferâtı hâlâ Dîvân-ı Hümâyûn’a âdem gönderüp; bundan akdem Belgrad nâzırı Osman Nâzır zamânından üç senede on beş-yirmi yük akçe zimmetinden küsûr mevâcibimiz kalmışdır. Taleb eylediğimizde virmede inâd ü muhâlefet eylemekle bu kullarına ziyâde zulm u hayf olmuşdur. Defter mûcebince zimmetinde bâkī kalan akçemiz alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim recâsına i‘lâm eylemeğin, imdi; nâzır-ı merkūmun zimmetinde bâkī kalan vech-i meşrûh üzre neferât-ı mezkûrenin mevâciblerinden bâkī ne mikdâr akçe kalmış ise görüp neferât-ı merkūmeye alıvirilmek emrim olmuşdur. Emridüp **buyurdum ki**:

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp göresin; fi’l-vâkı‘ neferât-ı mezbûrenin mevâciblerinden nâzır-ı merkūmun zimmetinde ne mikdâr akçe bâkī kalmış ise ber-mûceb-i defter taleb ve tahsîl ve neferât-ı mezbûreye edâ vü teslîm itdirdüp kimseye inâd ü muhâlefet itdirmeyüp husûs-ı merkūm içün tekrâren şikâyet itdirmelü eylemeyesin diyü.

Tahrîren fi’l-yevmi’r-râbi‘ fî şehr-i Recebi’l müreccb min şühûr sene hamse ve ışrîn ve elf.

s.143, h.3

Belgrad kādısına hüküm ki:

Hâlâ Eğri Kal‘ası neferâtı Dîvân-ı hümâyûna âdem ve arz-ı hâl gönderüp; bundan akdem Belgrad nâzırı olup ba‘dehû Budun defterdârı olan Ahmed *dâme ulüvvühû* zamânından mevâciblerimiz içün Belgrad nezâreti mahsûlünden ta‘yîn olunan akçeden zimmetinde ber-mûceb-i defter sekiz buçuk yük hakkımız var iken bundan akdem vezîr ibkā ve ikbâl olunan Nasuh Paşa zamânında kendi âdemi olmağla, kuvvet-i kāhire ile gördüğü muhâsebesinde deynim yokdur diyü kat‘-ı alâka eyledüğinden mâ‘adâ, Budun defterdârı olmağla fukarâya bir akçe virmeyüp ziyâde zulm u hayf olmuşdur. Hakkımız alıvirilmesi bâbında emr-i şerîf recâ ideriz diyü bildirmeğin, göresin; vech-i meşrûh üzre mukaddemâ nâzır olan merkūm Ahmed zimmetinde iken neferât mevâciblerinden ne mikdâr akçe bâkīleri var ise bi-hasebi’ş-şer‘ ve’l-kānûn taleb ve tahsîl ve neferât-ı merkūmeye edâ vü teslîm itdirilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa‘âdetim mûcebince amel idüp neferât-ı mezbûre bir def‘a vâsıl olmayan akçeleri bi-hasebi’ş-şer‘

ve'l-kānûn kimlerin zimmetinde zuhûr ider ise taleb ve tahsîl ve neferât-ı merkūmeye bi't-tamâm edâ vü teslîm itdirdüp husûs-ı mezbûr içün tekrâr şikâyete gelmelü eylemeyesin diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî'l-yevmi'r-râbi' fî şehr-i Recebü'l-mürecceb sene 1025

s.144, h.1

Sofya ve Samako kādısına hükm-i şerîf yazıla ki:

Bundan akdem Samako'da vâkı' Havâss-ı hümâyûna ve sâ'ir mühimmât-ı hâssaya nâzır olan Dergâh-ı âlî çavuşlarından Atâullah Çavuş *zîde kadruhû* hâlâ Dersa'âdetime gelüp arz-ı hâl sunup; bize zikrolunan Havâss-ı hümâyûna ve mühimmât-ı hâssaya nâzır olup irsâli lâzim olan mühimmât mahall-i me'mûra bi't-tamâm îsâl idüp hidmetimde kusûrum yoğiken Sofya nâzırı olan Ömer Çavuş Samako nezâretini Sofya nezâretine bir tarîk ile ilhâk itdirmiş. Ma'a-hâzâ mezbûr müflis ve medyûn olup zamân-ı zabtının muhâsebesini virmeyüp mukaddemâ uhdesinde olan nezâretden zimmetinde küllî mâl-ı mîrî olup mühimmâtın tedârik ve ihrâc ve îsâline kâdir olmayup te'hîrine bâ'is ü bâdi olmuşdur diyü i'lâm eylemeğin, Hızâne-i Âmiremde mahfûz olan muhâsebât ve mukāta'ât defterlerine nazar olundukda; mezbûr Ömer Çavuş mukaddemâ zabteyledüği nezâretin muhâsebesini virmeyüp zimmetinde küllî mâl-ı mîrî olduğu mastûr u mukayyed olunmağın, nezâretden ref' olunup yine nezâret-i mezbûre mezkûr Atâullah Çavuş'a virilmek lâzim ü mühîmm olmağın, nezâret-i mezbûr kadîmden ne vechile zabtolunagelmiş ise Samako ve Bane(?) mukāta'âtı ibtidâ-i târîhinden yine mezbûr Atâullah Çavuş tevcîh olunup berâtını ihrâc idinceye değin zabt u tasarruf itdirilmek emridüp **buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfim ile *kıdvetü'l-emâcid ve'l- akrân* Atâullah Çavuş *zîde kadruhû*ya vardukda, bu bâbda sâdır fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcebince amel idüp dahi Samako ve Bane(?) mukāta'âtı ilhâkıyla Samako ve Bane nezâretini ma'an ibtidâ-i târîhinden mezbûr Atâullah Çavuş'a berâtım ihrâc idinceye değin zabt u tasarruf itdirüp ref' olunan Ömer Çavuş ve âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz itdirmeyesiz. Emr-i şerîfime muhâlif kimesneye inâd ü muhâlefet itdirmeyesiz. Ve sen ki muşârun-ileyh Atâ Çavuş'sun; tedârik ve irsâli fermânım olan mühimmâtı ber-vech-i ta'cîl tedârik ve tahsîl ve mahall-i me'mûra irsâl ü îsâl ve teslîm itdiresin. Avk [u] te'hîr eylemekle emr-i âhar irsâline muhtâc eylemekden ve berâtın ihrâc ve tevakkuf ve tekâsülden begâyet ithirâz idüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getüresin diyü mü'ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 3 Şa‘bân sene 1025

s.144, h.2

Budun defterdârına ve Belgrad kādısına ve nâzırına hükm-i şerîf yazıla ki:

Hâliyâ Budun defterdârı Dersa‘âdetime arz gönderüp; Belgrad nezâretine tâbi‘ nefs-i Belgrad’da vâkı‘ darbhâneyle Rudnik mukāta‘ası kadîmü’l-eyyâmdan ilâ havâlât ma‘an zabtolunup birinin fazlası birinin kesrine olunur iken geçen senede vâkı‘ Mart evvelinden (…) nâm zimmînin oğulları Mato ve Artogri nâm zimmîler târîh-i mezbûrdan zikrolunan iki kalem mukāta‘ayı vech-i meşrûh üzre birinin fazlası birinin kesrine mahsûb olmak üzre iltizâm eylemişler iken hâlâ zikrolunan Belgrad darbhânesi ayrılup ahâra der-uhde olunup Rudnik mukāta‘ası yalnız merkūmların üzerlerinde kalup bi-hâsıl olmak ile kısta’l-yevmine ve havâlâta cevâb viremeyüp mezbûrlara ziyâde hayf ve mâl-ı mîrîye küllî gadrolduğu mukarrerdir. Girü üslûb-ı sâbık üzre Belgrad darphânesi Rudnik mukāta‘asına zamm u ilhâk ve bin yirmi beş Martı evvelinden mezbûrân zimmîlere der-uhde olunmak bâbında emr-i şerîfim recâsına bildirilmeğin, nâzırın iltizâmına kesr gelmemek üzre mezbûrlara der-uhde idüp vech-i meşrûh üzre zabtitdürilmek emrim olmuşdur. **Buyurdum ki:**

Hükm-i şerîfimle ( ) vardukda, bu bâbda sâdır olan fermân-ı hümâyûnum mûcebince amel idüp fi’l-vâkı‘ zikrolunan mukāta‘alar kadîmden bir yerde zabtolunagelmeğin, girü üslûb-ı sâbık üzre merkūmân zimmîlere dahi kemâ-kân zabtitdirdüp, ammâ; nâzırın iltizâmına kesr müterettib olmadan begâyet hazer idesiz diyü mü’ekked hükm-i şerîf yazılmak içün tezkire virildi.

Tahrîren fî 15 Safer 1025

s.145-146

Kili ve Akkirman ve tevâbi‘i mukāta‘ât nâzırı olan Mustafa Beğ’in Bender neferâtı ile müsâlaha hüccetidir.

Sebeb-i tahrîr-i küttâb-ı şer‘î budur ki:

Kal‘a-i Bender neferâtının sıgâr ve kebîri meclîs-i şer‘i şerîfe hâzırdan olup işbu (…) bâ‘is mendü’l-küttâb hâlâ nâzırları olup bi’l-fi‘l kal‘a-i mezbûre sancağıbeği olan *fahrü’l-emâcid ve’l-ekârim* Mustafa Beğ *zîde kadruhû* mahzârında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm kalup bundan akdem mevâciblerimiz bize vâcib olmağla ahvâlimiz diger-gûn olmağın, keyfiyet-i ahvâlimizi der-i Devlet-me’âba inhâ içün arz sunup

mefhûmunda on yük akçe mevâcib ahkâmımızı ber-vech-i peşîn olmak üzre dâhil-i Hazîne idüp şart-ı mezkûre üzre mukābelesinde sa‘âdetlü pâdişâh-ı â‘lem penâh hazretlerini bu kullarına terahhumen(?) bin yirmi bir senesi târîhleri ile müverrah olan Muharremü’l-Harâm’ın gurresinde İbrâil nâm iskele bize dokuz sene tahvîline varınca ocaklık bağlanıp arzımız mûcebince sadaka vü inâyet olundukda bu kulları dahi ümenâ-i sâbık zabt u tasarruf idegeldüğinden üç yük akçe ziyâdesi ile ulûfemiz dâhil olur ve eğer olmaz, hemân mücerred ümenâ yedinden mevâcib taleb itmeyüp müstahıkk olduğumuz vazîfelerimizi Hazîne-i Âmire’den iltimâs olunmamak şartıyla zikrolunan İbrâil İskelesi târîh-i mezkûrdan üzerimize ocaklık bağlanmak üzre müddet-i mezkûre tamâmına varınca on yük akçe mevâciblerimiz ahkâmın Tuna Hazînesi’ne teslîm-i Hazîne etmek üzre iskele-i mezbûrenin zabt u tasarruf içün yedlerimize berât-ı âlî-şân sadaka ve emr-i şerîf ve Dîvân-ı Tuna’dan tezkire inâyet olunmuşdu. Eyle olsa ta‘yîn olunan üzre zikrolunan târîhden bir buçuk sene mikdârı mezkûr Mustafa Beğ ile ber-vech-i ihtilâl tasarruf u zabt üzre iken el-an sâlifü’z-zikr Mustafa Beğ hilâf-ı vâkı‘ inhâ ile arzidüp şurût-ı mezkûre ile ocaklığımız iskelemizi üzerimizden ref‘ itdirüp ulûfemizi kendü yanında virmeğe müte‘ahhid olup iltizâmına dâhleylemişdi. El-hâletü hâzihî târîh-i merkūmdan ilâ (…) kâmil bir sene oldu. Müstahıkk olduğumuz ulûfelerimizden mezkûr Mustafa Beğ’den bir akçe ve bir habbe alınmayup virmeğe dahi murâdı değildir. Mevâciblerimiz üzerinde olduğundan kat‘-ı nazar Âsitâne-i âşiyân-ı devlet tarafından elimizde olan temessükâtımız muktezâsınca iskele-i mezbûre ki bize ocaklık ta‘yîn olunmuşdu. Anı dahi el-ân zabt u tasarruf idüp bize küllî hayf ve zulm olmuşdur. Yedimize virilen on yük akçe mevâcib ahkâmına ve on yük dahi peşînimize ve iki yük akçe dahi temessükât harcımıza kat‘â amel etmeyüp ne ulûfemizi ve ne müstahıkk olduğumuz ocaklıklarımızı zabtidüp min-ba‘d Âsitâne-i Sa‘âdet’de kuyûd-ı mezkûr üzre virilen temessükâtın âmil-i mezkûr Mustafa Beğ’in yanında cem‘an lağv vü mahz olup mukayyed değildir. Ve’l-hâsıl şimden sonra tâkātimiz tâk olup ekser neferâtımız ehl-i iyâl olup ulûfelerinden gayrı bir tarîk ile sebeb-i ma‘âşları olmayup geçinmeğe adem-i iktidârı olmağın, celâ-yı vatan itmişlerdir. Mevcûdlarımızın dahi mevâcibi virilmez ise bi’l-küllîye rıhlet idüp perîşân ve perâkende olmamız mukarrerdir ve muhakkakdır. Mezkûr Mustafa Beğ bize cevâb-ı şânî(?) virsün, yohsa kal‘anın (…) teslîm ideriz dimek hâzır fi’l-meclîs bi’l-fi‘l Silistre beğlerbeğisi Yahya Paşa yessarallâhu mâ-yeşâ hazretleri muvâcehesinde sü’al olunup mezkûr takrîri alâ vukū‘ihî tahrîr olunmak taleb ideriz diyü ibrâm ve ilhâh eylediklerinde marrü’z-zikr Mustafa’nın neferât-ı mezkûrenin mevâcibleri içün virmezsin diyü su’al olundukda, gıbbe’s-sü‘âl

mezkûr Mustafa Beğ gıbbe's-sü'al mezkûr Mustafa 'nın (…) mumâ-ileyh Yahya Paşa hazretleri mahzarında (…) ikrâr ve i'tirâf kılup sahîh bir seneden ocaklığı zabteyledim. Mevâciblerimizi tasarruf ve zabteylediğim üzre viresin ve iskelenizi dahi ke'l-evvel zabt u tasarruf idük. ***[146]*** Ba'de'l-yevm kasrı-yed ve kat'-ı alâka eyledükden sonra neferât-ı mezkûr dahi yine edâ-i kelâm kalup itdiler ki bize ocaklık virildikden sonra zikrolunan iskeleyi birçok sene mikdârı (…) zabteyledik ve lâkin yine mezkûr Mustafa Beğ'in elleri iskeleden çıkmayup bize huzûr virmeyüp kat'-ı alâka eyledikden sonra yedlerimizde olan temessükâtımızda mastûr olan üzre Boğdan ve Eflâk cânibinden mürûr u ubûr iden rüsûm-ı ağnâm ve iskele-i mezbûrede vâkı' olan dalyanları dahi ocaklığımıza bağlanmış iken İsakçı İskelesi'ne bağlanmışdır diyü zabtitdürmeyüp ta'allül ü nizâ'dan hâlî değildir. Hemen bize müstahıkk olduğumuz mevâcibimiz virsün dediklerini mezbûr Mustafa Beğ (…) cevâb virüp ba'de'l-yevm iskeleden mürûr u ubûr iden resm-i ağnâmdan ve dalyanlardan mutlakā fâriğ olup ke'l-evvel taht-ı kazânızda olup kimesne mâni' ve dâfi' olmasun. Keyfe mâ-yeşâ (…) mutasarrıf olan (…) mezbûr Mustafa Beğ'in minvâl-i meşrûh üzre cârî olan âkār bir mezrâsını kal'a-i mezbûre neferatı dahi ocaklık kabul ve şifâhen tasdik idicek. Şöyle ki; (…) vâkı'u'l-haldir. Alâ vukū'ihî muşârun-ileyh Yahya Paşa hazretleri muvâcehesinde ketb ü imlâ ve tahrîr ü inşâ kılınıp bir sebeb-i temessük neferât-ı mezkûre bedellerine vaz' ve (…) olundu. (…)

Tahrîren fî evâhir şehr-i Recebü'l-müreccb sene 1023

(…)

s.146, h.1

Kıdvetü'l-ümenâ ve'l-mu'temedîn bâc-pây-ı emîn Franko Yehûdî tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Yedikule mahbûslarından Tononi Makmi(?) arz-ı hâl gönderüp; her sene virilegeldiği üzre pasdırmalık iki re's sığır virilmek bâbında inâyet recâ eylemeğin, virilegeldüği üzre iki re's sığırlar virilmek fermân olmuşdur. Gerekdir ki:

Varan âdemine virilegeldüği üzre iki re's pasdırmalık sığır virüp işbu tezkireyi hıfzeyleyesin ki hîn-i muhâsebede deynine mahsûb ola.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis şehr-i Zilka'de sene 1024

Havâle-i merkūm Baki Paşa hazretlerinin tevâbi'indendir. Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Niğbolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1026 der-uhde-i Hafız Ali (…) el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 24 Recebü'l-Müreccceb sene 25	*Tâbi'-i Abdülbaki Paşa be-ma'rifet-i kethüdâ-i müşârun-ileyh* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı livâ-i Silistre ma' havâlelik-i Kili ve Akkirman ve tevâbi'hâ ve havâlelik-i mukāta'ât-ı Niğbolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1026 der-uhde-i Ömer Mustafa cebe an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 21 fî yevm 19 el-havâle an-mukāta'ât-ı mezkûrîn bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 5 Za sene 1025 Mukāta'ât-ı Mukāta'ât-ı Mukāta'ât-ı Silistre Kili ve Akkirman Niğbolu Zikrolunan üç havâlelik mezkûr Ömer der-uhde olunmuşdur. Fî 5 Za sene 1025
Havâlelik-i mezbûr tekrâr sefer mülâzimlerinden Hüseyin Hasan nâm sipâhi sûret-i ru'ûs ile gelüp tevcîh olunup tevzî' defteri yazılmak fermân olunmağın şerh virildi. El-vâkı' fî evâil-i M sene 1026 *Sâhib-i sa'âdet kāimmakām Ahmed Paşa hazretlerinin tarafından mezkûra tevcîh olunup kaydolunmuşdur.* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı vilâyet-i Sofya ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1026 der-uhde-i Ali an-ebnâ-i sipâhiyân el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 20 Z sene 1026	*Vech-i meşrûh üzre zikrolunan havâlelik dahi kaydolunmuşdur.* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Filibe ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1026 der-uhde-i Ahmed an-ebnâ-i sipâhiyân el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî 19 Zi'l-hicce sene 1026
Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı livâ-i Niğbolu ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1026 der-uhde-i Mustafa Ahmed an-sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 70 fî yevm 22 el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî gurre-i Muharrem sene 1026 Sûret-i defter-i tevzî'-i mukāta'ât-ı mezbûre Ber-mûceb_____i Kısta'l-yevm fî sitte eşhûr 1.780.554	*Havâlelik-i merkūme tekrâr sefer mülâzimlerinden silahdârlar zümresinden Mustafa nâm kimesneye dahi virilüp sûret-i defter tahrîr olundu fî evâsıt-ı M sene 1026* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı nezâret-i Kıratova ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1026 der-uhde-i Mustafa an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] (…) fî yevm (…) el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî gurre-i Muharrem sene 1026
Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı nezâret-i Belgrad ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz-ı hümâyûn vâcib sene 1026 der-uhde-i Derviş an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 282 fî yevm 15 el-havâle bâ-fermân-ı âlî el-vâkı' fî gurre-i Muharrem sene 1026	*Sefer-i hümâyûnda virilen emr-i şerîf mûcibince kaydolundu. Fî 27 Muharrem sene 1026* Havâlelik_____i Mukāta'ât-ı Tulça ve İsakçı ve tevâbi'hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz vâcib sene 1026 der-uhde-i Mustafa Bâlî an-silahdârân-ı K. [bölük-i] 82 fî yevm 15 an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn ber-mûceb-i emr-i şerîf.

	Sûret-i defter-i tevzî‘-i mukāta‘ât-ı mezbûre Fî sitte eşhûr 1.250.000 Vech-i meşrûh üzere sûret-i defter virilmişdir.
Sefer-i hümâyûnda virilen emrin sûretidir ki kaydolundu. Havâlelik_____i Mukāta‘a-i livâ-i Vidin ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz vâcib sene 1026 der-uhde-i Süleyman Bosna yeniçeri K. [bölük-i] 15 fî yevm 31 an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn ber-mûceb-i emr-i şerîf. Tahrîren fî 18 Za Sene 1025 Vech-i meşrûh üzere sûret-i defter virilmişdir.	
Havâlelik_____i Mukāta‘a-i iskele-i Niğbolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz vâcib sene 1026 der-uhde-i Mehmed nâm K. [bölük-i] 12 fî yevm 11 el-havâle bâ-fermân-ı âlî an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn. Havâlelik-i merkūm içün tevzî‘ defteri tahrîr olunup virilmişdir. Fî 9 Safer sene 1026	*Hâlâ sadrâzam hazretlerinin çukadârı olan (...) nâm kimesneye virilmişdir.* Havâlelik_____i Mukāta‘ât-ı nezâret-i Filibe ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos el-vâkı‘ fî sene 1026 der-uhde-i (…) bâ-fermân-ı âlî dâde şud fî 12 safer sene 26
Der-zimmet_____i Hüseyin Beğ emîn-i mültezim-i mukāta‘a-i Voynugân-ı İvranya ve ma‘den-i âhen-i İvlasya? ve tevâbi‘hâ an-evvel-i Nevrûz el-vâkı‘ fî 2 Safer sene 1023 an-kıst-ı mukāta‘a-i mezbûre ki berây-ı Sultan Mustafa Ağa-i yeniçeriyân-ı dergâh-ı âlî hâs dâde bûd el-vâkı‘ fî 20 Rebî‘ü'levvel sene 1023 ez-an-sebeb ki an- 2 Safer sene-i mezbûre ilâ târîh-i dâden-i hâssü'l-merkūm fî berât zabt kerde ve an-Kısta’l-yevm sene-i (…) Eşhûr lâzım âmede ez-ân-sebeb tahsîl şude fermûde bâ-fermân-ı âlî an-akçe-i ispençe 642.770 An-akçe-i ispençe An-akçe-i mukāta‘a-i İvlasya 90.000 552.770 Tahrîren fî 21 Safer sene 1026	
Havâlelik__ _____i Mukāta‘ât-ı Belgrad Tuna ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Ağustos vâcib sene 1026 der-uhde-i İbrahim Hersek an-ebnâ-i sipâhiyân-ı K. [bölük-i] 95 fî yevm 20 el-havâle bâ-fermân-ı âlî an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn el-vâkı‘ fî 28 Safer sene 1026. Sûret-i defter-i tevzî‘-i mukāta‘ât-ı mezbûre Fî sitte eşhûr 3.333.333	Havâlelik_____i Mukāta‘a-i memlaha-i Ahyolu ve tevâbi‘hâ berây-ı irsâliye-i Nevrûz vâcib sene 1026 der-uhde-i İbrahim yeniçeri K. [bölük-i] (…) fî yevm (…) el-havâle bâ-fermân-ı âlî an-mülâzimîn-i sefer-i hümâyûn. *Vech-i meşrûh üzre mezbûra tevzî‘ defteri tahrîr olunup virilmişdir.*

EKLER

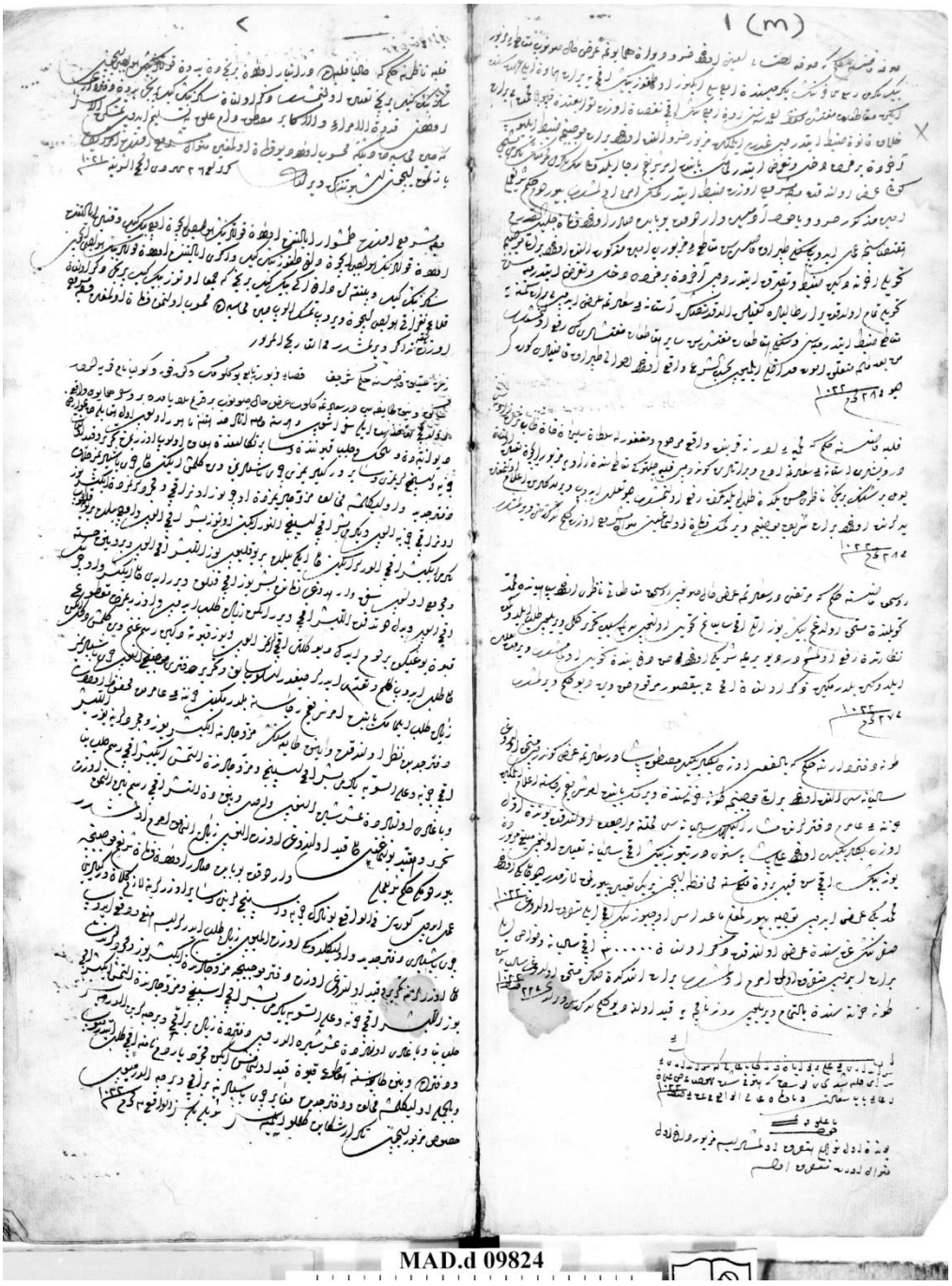

MAD.d 09824

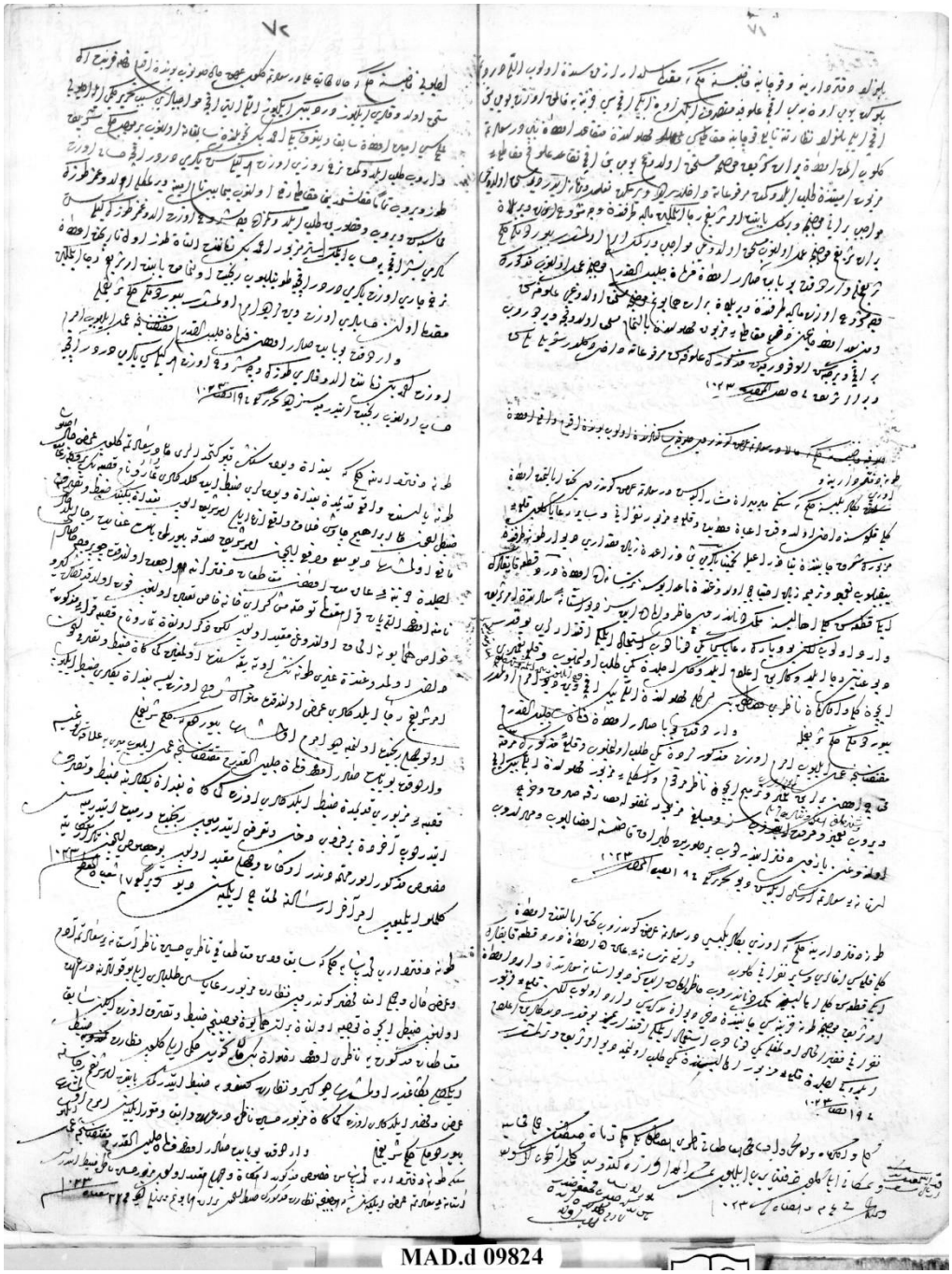

MAD.d 09824

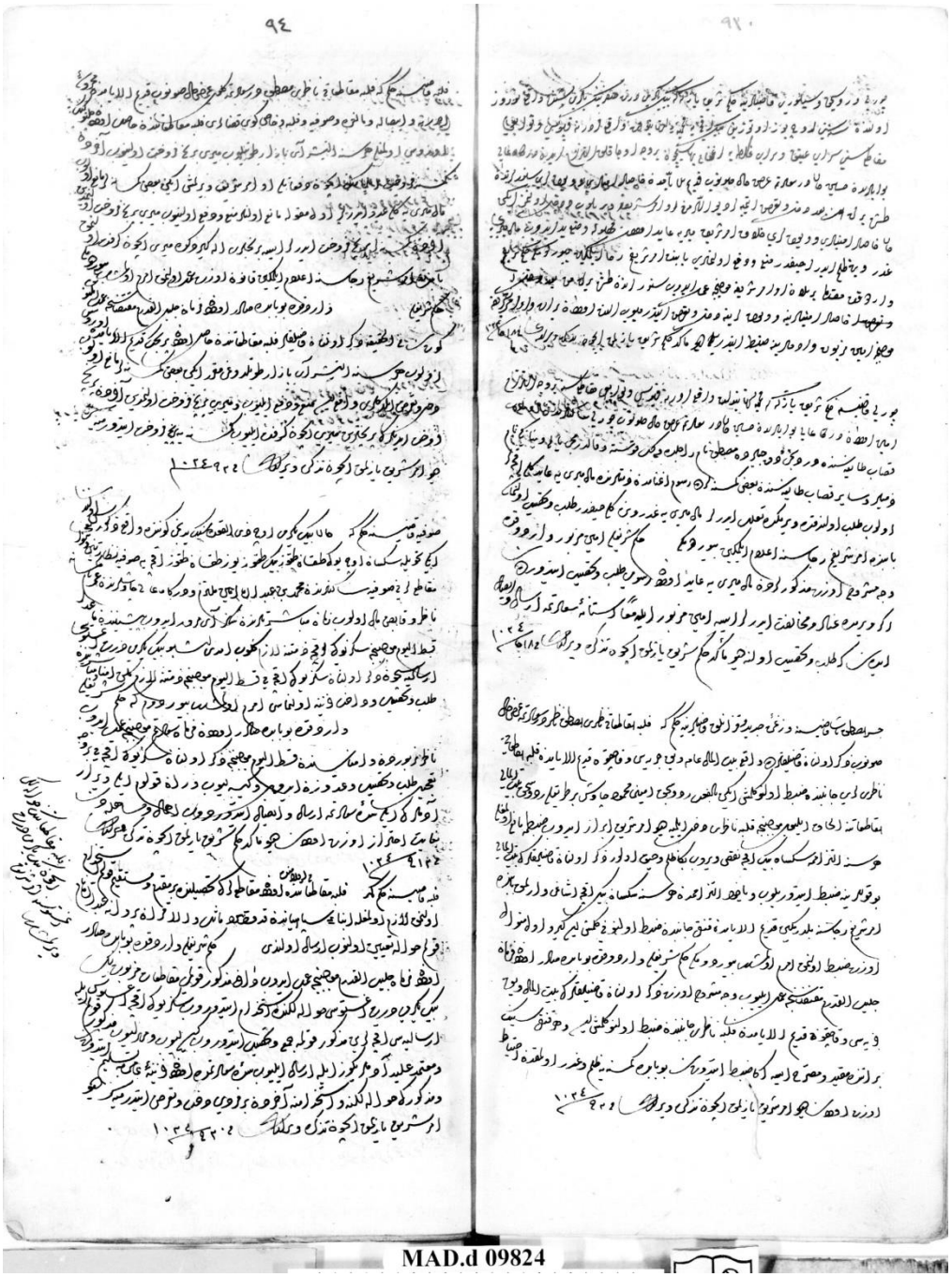

MAD.d 09824

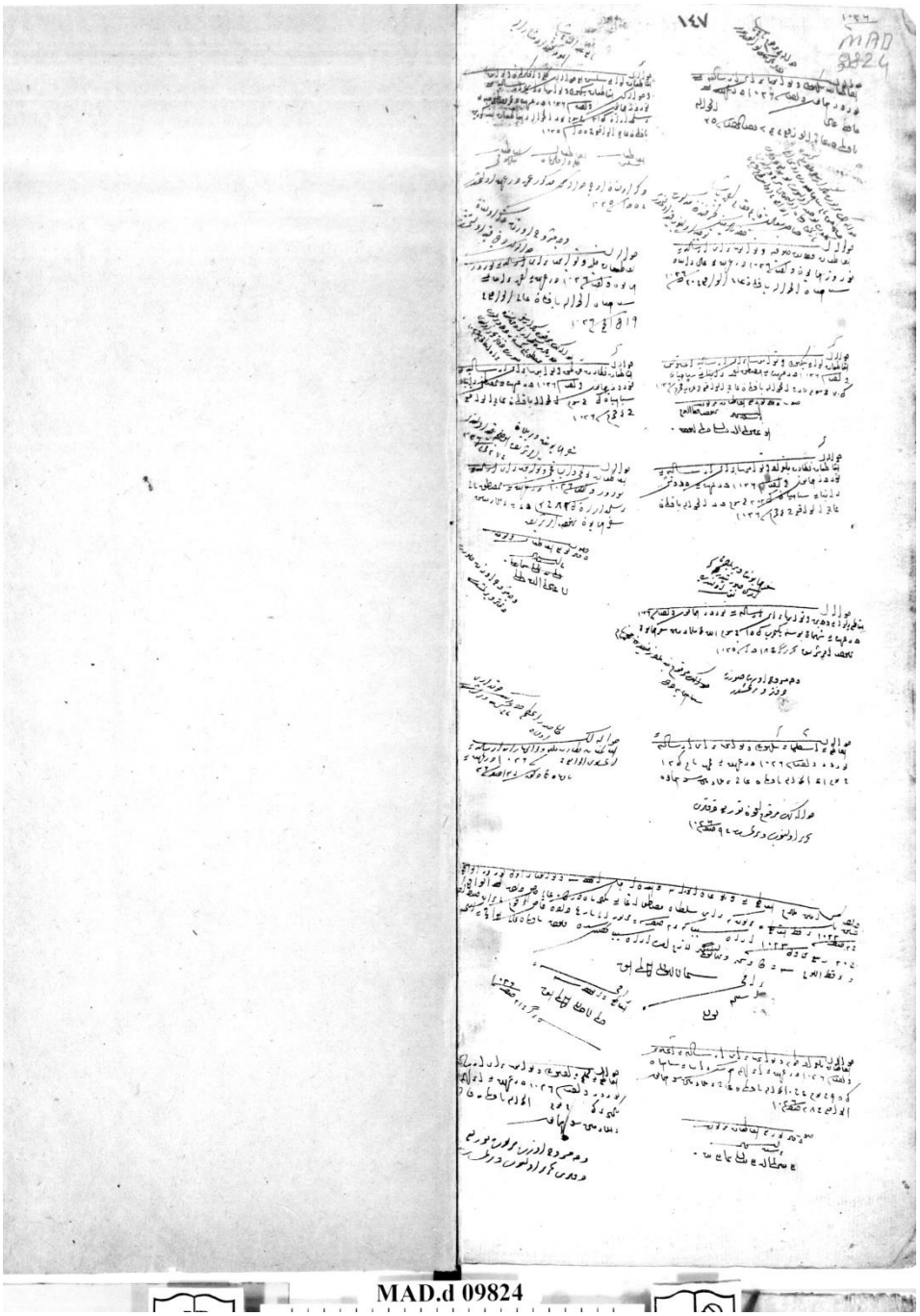

MAD.d 09824